

Nota bodembeheer

Beleid (tijdelijk) opslaan en toepassen grond en baggerspecie

Gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo

Documentcode: 14M1136.RAP002

Lievensense **CSO**
infra water milieu

Nota bodembeheer

Beleid (tijdelijk) opslaan en toepassen grond en
baggerspecie

*Gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en
Heiloo*

Documentcode: 14M1136.RAP002

Opdrachtgever

Gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo
p/a Omgevingsdienst Noord-Holland Noord
Postbus 2095
1620 EB HOORN

Contactpersoon namens de gemeenten

Mevr. S. IJsselmuiden-Coesel (Omgevingsdienst Noord-Holland Noord)

Contactpersoon Lievensense Milieu B.V. | WSP

Dhr. J.S. Spronk
JSpronk@Lievensense.com

Projectcode	14M1136
Documentnummer	14M1136.RAP002
Versiedatum	Oktober 2020
Status	Herzien definitief 2

Autorisatie			
Documentnummer		Status	
14M1136.RAP002		Herzien definitief 2	
Opgesteld en akkoord door:	Functie	Datum	Paraaf
Jeroen Spronk	Senior adviseur	Oktober2020	

Rapporthistorie	Datum	
Definitief	April 2016	
Gewijzigd definitief	Januari 2017	De rapportage is op enkele details gewijzigd. De wijzigingen hebben geen invloed op de op de bodemkwaliteitskaart en het grondstromenbeleid.
Herzien definitief 2	Oktober 2020	<p>De bodemkwaliteitskaart van de gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo is geactualiseerd voor de PFAS-verbindingen PFOA en PFOS.</p> <p>Het grondstromenbeleid is geactualiseerd voor PFAS-verbindingen. Ter optimalisatie van het grondstromenbeleid is beleid aangepast op nieuwe inzichten en is nieuw beleid geformuleerd.</p> <p>Tot slot zijn enkele verschrijvingen aangepast en zijn er enkele ondergeschikte aanpassingen aan de teksten gedaan om de teksten te verduidelijken. De strekking van de teksten is niet gewijzigd.</p>

Samenvatting

Inleiding

De gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo hebben de eerder opgestelde bodemkwaliteitskaart¹ en deze nota bodembeheer geactualiseerd² voor de PFAS-verbindingen³ PFOA⁴ en PFOS⁵. De eerder opgestelde gezamenlijke bodemfunctieklassenkaart¹ is niet gewijzigd. Met de actualisatie van de bodemkwaliteitskaart en deze nota bodembeheer stemmen de gemeente haar beleid nóg beter af op het gewijzigde landelijke beleid, op nieuwe inzichten, op regionaal beleid en op de plaatselijke situatie om meer grondstromen mogelijk te maken (werk met werk maken). De kaarten zijn de instrumenten voor dit duurzame beleid. In deze nota bodembeheer is het te voeren grondstromenbeleid weergegeven en zijn regels en procedures voor dit beleid geformuleerd. Deze nota bodembeheer is bedoeld voor professionele partijen.

Op 8 juli 2019 is een tijdelijk handelingskader inwerking getreden voor hergebruik van PFAS⁶-houdende grond en baggerspecie⁷. De initiatiefnemers van grondverzet moeten de kwaliteit van de grond voor PFAS-verbindingen inzichtelijk maken in te verzetten grond en baggerspecie, die op of in de landbodem of in het oppervlaktewater wordt toegepast. In het tijdelijk handelingskader zijn voorlopige landelijke achtergrondwaarden voor PFAS-gehalten gedefinieerd, evenals voorlopige toepassingswaarden in verschillende toepassingsituaties.

Op 21 november 2019 is een beleidsregel van Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland⁸ in werking getreden met beleidsregels voor hergebruik van PFAS-houdende grond in de provincie Noord-Holland. In deze beleidsregel zijn provinciale achtergrondwaarden voor de PFAS-verbindingen PFOA⁹ en PFOS¹⁰ vastgesteld. De provinciale achtergrondwaarden worden door de provincie Noord-Holland voor haar eigen grondgebied als representatiever beoordeeld dan de (tijdelijke) landelijke achtergrondwaarden. De gemeenten Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo volgen hierin de provincie Noord-Holland.

¹ Bodemkwaliteitskaart en bodemfunctieklassenkaart gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo, documentcode: 14M1136.RAP001, LievenseseCSO Milieu B.V., januari 2017.

² Bodemkwaliteitskaart en bodemfunctieklassenkaart gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo, documentcode: 14M1136.RAP001, LievenseseCSO Milieu B.V., 2020.

³ Poly- en perfluoralkylverbindingen, PFAS, zijn stoffen die al decennia worden gebruikt in industriële en andere processen en in vele producten. Ze worden toegepast in allerlei alledaagse toepassingen zoals verf, blusschuim, pannen, kleding en cosmetica. Kenmerkend voor deze stoffen is dat ze persistent, mobiel en nauwelijks biologisch afbreekbaar zijn. Bovendien is van verschillende PFAS-verbindingen aangetoond dat ze toxisch zijn.

⁴ PFOA: perfluorooctaan zuur; gebruikt in vochtafwerende producten.

⁵ PFOS: perfluorooctaan sulfonzuur; gebruikt in blusschuim.

⁶ Poly- en perfluoralkylverbindingen, PFAS, zijn stoffen die al decennia worden gebruikt in industriële en andere processen en in vele producten. Ze worden toegepast in allerlei alledaagse toepassingen zoals verf, blusschuim, pannen, kleding en cosmetica. Kenmerkend voor deze stoffen is dat ze persistent, mobiel en nauwelijks biologisch afbreekbaar zijn. Bovendien is van verschillende PFAS-verbindingen aangetoond dat ze toxisch zijn.

⁷ Tijdelijk handelingskader voor hergebruik van PFAS-houdende grond en baggerspecie, kenmerk IENW/BSK-2019/131399, 8 juli 2019; geactualiseerd op 29 november 2019 en op 2 juli 2020.

⁸ Beleidsregel van Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland houdende regels omtrent de Beleidsregel PFAS Noord-Holland 2019, kenmerk: 1309449/1316340, 19 november 2019, in werking getreden: 21 november 2019.

⁹ PFOA: perfluorooctaan zuur; gebruikt in vochtafwerende producten.

¹⁰ PFOS: perfluorooctaan sulfonzuur; gebruikt in blusschuim.

Op 24 december 2019 is een beleidsregel van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Alkmaar¹¹ in werking getreden met beleidsregels voor hergebruik van PFAS-houdende grond in de gemeente Alkmaar. In deze beleidsregel zijn gemeentelijke achtergrondwaarden voor de PFAS-verbindingen PFOA en PFOS vastgesteld. De gemeentelijke achtergrondwaarden worden door de gemeente Alkmaar voor haar eigen grondgebied als representatiever beoordeeld dan de (tijdelijke) landelijke achtergrondwaarden. De achtergrondwaarden voor PFOA en PFOS van de gemeente Alkmaar zijn gelijk aan de provinciale achtergrondwaarden.

De gemeenten vullen het bodembeleid in door vrijkomende grond en baggerspecie (bij graaf- en baggerwerkzaamheden) zoveel als mogelijk te hergebruiken zodat minder materiaal wordt gestort en minder primaire grondstoffen worden gewonnen.

De wet- en regelgeving voor het tijdelijk opslaan en het toepassen van grond en baggerspecie is geregeld in het Besluit bodemkwaliteit. Het is niet zonder meer toegestaan om grond en baggerspecie ergens te ontgraven en op een andere plaats tijdelijk neer te leggen of het toe te passen. Voorkomen moet worden dat het tijdelijk opslaan en het toepassen van grond en baggerspecie de ontvangende bodem verontreinigt en risico's vormt voor het (toekomstige) bodemgebruik. Vanuit andere wet- en regelgeving kunnen bij grondverzet (ontgraven en toepassen van grond) nog aanvullende voorwaarden worden gesteld.

Met de geactualiseerde bodemkwaliteitskaart en deze nota bodembeheer worden de eerder bestuurlijk vastgestelde bodemkwaliteitskaart en nota bodembeheer vervangen.

Gemeentelijk beleid

In de onderstaande tabel is het (gebiedspecifieke) beleid weergegeven waarbij is aangegeven of het beleid een voortzetting of een aanpassing van het tot nu toe gevoerde beleid dan wel nieuw beleid is. Het eerder bestuurlijk vastgestelde gebiedsspecifieke beleid is niet gewijzigd. In § 4.19 is een totaaloverzicht gegeven van het voornoemde gebiedsspecifieke beleid van de gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo. In § 4.20 is aangegeven welke grondstromen kunnen plaatsvinden zonder dat dat voorafgegaan moet worden door een bodemonderzoek.

Beleidsonderwerp	Voortzetting beleid	Aanpassing beleid	Nieuw beleid
Het uitbreiden van het beheergebied van de gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo tot het werkgebied van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord. De gemeenten accepteren de bodemkwaliteitskaarten van de gemeenten Den Helder, Drechterland, Enkhuizen, Hollands Kroon, Hoorn, Koggenland, Langedijk, Medemblik, Opmeer, Schagen, Stede Broec, Texel en Uitgeest én de bodemkwaliteitskaart van het duingebied binnen de gemeenten Bergen en Castricum (zie § 4.2).	✓		
Het vaststellen van strengere eisen bij het toepassen van grond op onverharde kinderspeelplaatsen en moes-/volkstuinten (zie § 4.3.2).	✓		
Het verruimen van de toepassingseisen van grond op aangewezen industrieterreinen (zie § 4.3.3).	✓		

¹¹ Beleidsregel van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Alkmaar houdende regels omtrent de beleidsregel PFAS, Gemeenteblad 2019, nummer 316655, publicatie 24 december 2019.

Beleidsonderwerp	Voortzetting beleid	Aanpassing beleid	Nieuw beleid
Het verruimen van de toepassings-eisen van grond in schone gebieden met de bodemfunctie 'Industrie' (zie § 4.3.4).	✓		
Het vaststellen van strengere eisen bij het toepassen van grond op een viertal industrieterreintjes in de gemeente Castricum (zie § 4.3.4).	✓		
Het verruimen van de toepassings-eisen van grond in schone gebieden met de bodemfunctie 'Wonen' (zie § 4.3.5).	✓		
Het verruimen van de regels voor het toepassen van grond uit en ter plaatse van onverharde (spoor)wegbermen van aangewezen wegen met de bodemfunctie Industrie (zie § 4.3.6).	✓		
Het onder voorwaarden verruimen van de toepassings-eisen voor grond uit de eigen zone in een aantal aangewezen zones in de gemeenten Alkmaar en Castricum (zie § 4.3.7).	✓		
Het verruimen van de toepassings-eisen van grond van en op (voormalige) bollenteeltpercelen (zie § 4.3.8).	✓		
Het verruimen van de regels bij het tijdelijk opslaan van grond (zie § 4.3.9).	✓		
Het onder voorwaarden verruimen van de regels voor het toepassen van grond voor een betere bovenafdichting van voormalige stortplaatsen (zie § 4.3.10).	✓		
Het onder voorwaarden verruimen van de regels voor het toepassen van grond in regionale waterkeringen (zie § 4.3.11).	✓		
Het vaststellen van strengere eisen bij het toepassen van grond met bijmenging van bodemvreemd materiaal waaronder steenachtige materialen en plastic (zie § 4.4).		✓	
Het vaststellen van strengere eisen bij het toepassen van grond op gevoelig bodemgebruik dat in opdracht van de gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo wordt uitgevoerd (zie § 4.5).	✓		
Het stellen van (strengere) regels bij het hergebruik van PFAS-houdende grond en verspreiden van PFAS-houdende onderhoudsbaggerspecie (zie § 4.6.1).			✓
Het vaststellen van strengere regels bij het toepassen van grond uit de historische woongebieden van Alkmaar (§ 4.7).	✓		
Het verruimen van de regels bij de tijdelijke uitname van grond bij graafwerkzaamheden bij ondergrondse infrastructuur en groenvoorzieningen (zie § 4.8).	✓		
Het verruimen van de regels voor het toepassen van grond vanuit de bodemlaag dieper dan 2 meter beneden het maaiveld (zie § 4.9).	✓		
Het vaststellen van strengere eisen voor het toepassen van grond in de duingebieden (zie § 4.10).	✓		
Het vaststellen van strengere eisen voor grond van uit gebieden waar de gemeenten de bodemkwaliteitskaart niet hebben geaccepteerd als bewijsmiddel voor de chemische kwaliteit van de toe te passen grond, als deze wordt toegepast in gebieden waarvoor de gemeenten zelf strenger beleid heeft vastgesteld dan de landelijke regelgeving (zie § 4.11).	✓		
Het stellen van regels bij het toepassen van grond van gebieden waarvan de gemeenten de bodemkwaliteitskaart niet hebben geaccepteerd als bewijsmiddel voor de chemische kwaliteit van de toe te passen grond (zie § 4.11).	✓		
Het verruimen van de regels bij grondstromen met kleine partijen grond (zie § 4.12).	✓		

Beleidsonderwerp	Voortzetting beleid	Aanpassing beleid	Nieuw beleid
Het stellen van regels bij het toepassen van grond in grootschalige bodemtoepassingen (zie § 4.13).	✓		
Het stellen van regels bij het toepassen van grond vanaf een tijdelijke opslag (zie § 4.14).	✓		
Het stellen van regels bij terugsaneerwaarden en hergebruik van grond op te saneren en gesaneerde locaties (zie § 4.15).	✓		
Het toepassen van grond vanuit of in gebieden die zijn uitgesloten van de bodemkwaliteitskaart en grond vanuit oude categorie-1 werken (zie § 4.16.1).		✓	
Het stellen van regels bij de geldigheidsduur van een uitgevoerd onderzoek (zie § 4.16.2.1).	✓		
Het stellen van regels bij een specifiek uitgevoerd onderzoek of een partijkering en het gebruik van de ontgravingskaart (zie § 4.16.2.2).	✓		
Het stellen van regels bij een uitgevoerd onderzoek en het gebruik van de toepassingskaart (zie § 4.16.2.3).			✓
Het stellen van regels bij een uitgevoerd bodemonderzoek volgens de NEN 5740 en het gebruik van de ontgravingskaart (zie § 4.16.2.4).			✓
Grondverzet ter plaatse van beschermde gebieden (zie § 4.16.3).	✓		
Het stellen van regels bij het werken met verontreinigde grond (zie § 4.17).	✓		
Het stellen van (strengere) regels bij het verspreiden van (PFAS-houdende) onderhoudsbaggerspecie (zie § 4.18).		✓	
Het innemen van een standpunt hoe om te gaan met nieuw onderkende verontreinigingsbronnen (zie § 4.21).			✓
Het voorkomen van verspreiding van plaagsoorten (flora, zoals de Japanse duizendknoop en de reuzenberenklauw; zie § 4.22).			✓
Het stellen van regels voor de onderzoeksinspanning voorafgaand aan het grondverzet (zie hoofdstuk 6).	✓		
Het verruimen van de regels voor het melden van grond die voorafgaand aan de toepassing tijdelijk wordt opgeslagen (zie § 7.2.3).	✓		
Het verruimen van de regels bij repeterende vrachten en omvangrijke grondtoepassingen (zie § 7.6).	✓		
Het verruimen van de regels bij grondtransport met de bodemkwaliteitskaart als bewijsmiddel (zie § 7.7).	✓		

Beoogd effect

Met het vaststellen van dit grondstromenbeleid wordt gefaciliteerd dat:

- de gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo duurzaam bodembeheerbeleid in uitvoering brengen dat praktisch uitvoerbaar, milieuhygiënisch verantwoord en transparant is;
- meer grondstromen kunnen plaatsvinden zonder dat voorafgaand de kwaliteit van de grond moet worden onderzocht. Voor de gemeenten en derden kunnen besparingen worden gerealiseerd in tijd en kosten;
- meer toepassingslocaties beschikbaar komen om vrijkomende grond duurzaam te hergebruiken;

- het gebruik en de aankoop van primaire én secundaire bouwstoffen (bijvoorbeeld zand uit zandwinputten of grond van een groundbank) wordt verminderd;
- de druk op het wegennet, de uitstoot van uitlaatgassen en fijnstof en het gebruik van energie wordt verminderd (grond hoeft minder ver te worden getransporteerd, geen extra productie door grondverwerker).

Mandateren bevoegdheden (voortzetting tot nu toe gevoerde beleid)

Het gebiedsspecifiek beleid en eventuele toekomstige wijzigingen op dit beleid moeten, conform artikel 44 van het Besluit bodemkwaliteit, worden vastgesteld door de Gemeenteraden van Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo. Om praktische redenen worden besluiten met een uitvoerend karakter gemandateerd aan het college van burgemeester en wethouders. Het betreft besluiten voor:

- wijzigingen van de bodemfunctieklassenkaart;
- het toevoegen van aanvullende gegevens aan de bodemkwaliteitskaart die geen invloed hebben op het gebiedsspecifieke beleid;
- het onder voorwaarden accepteren van een bodemkwaliteitskaart als bewijsmiddel voor de chemische kwaliteit van de toe te passen grond;
- het opnieuw bestuurlijk vaststellen van een gewijzigde bodemfunctieklassenkaart en/of bodemkwaliteitskaart onder voorwaarde dat de wijzigingen geen invloed hebben op het in deze nota geformuleerde gebiedsspecifieke beleid.

Elk college rapporteert aan haar Raad als zij van deze gemandateerde bevoegdheden gebruik heeft gemaakt.

In de laatste wijziging van het Besluit bodemkwaliteit¹², in verband met de versnelling van de totstandkomingsprocedure voor het vaststellen van gebiedsspecifiek beleid voor PFAS-verbindingen, is tot 1 januari 2021 geregeld dat:

- Gebiedsspecifiek beleid dat betrekking heeft op PFAS-verbindingen kan ook worden vastgesteld door het college van burgemeester en wethouders in plaats van de gemeenteraad.
- Met de wijziging van het Besluit bodemkwaliteit mogen gemeenten de reguliere procedure voor inspraak vooraf (Algemene wet bestuursrecht, Afdeling 3.4, Art. 3:10) vervangen door bezwaar achteraf. Burgemeester en wethouders stellen het besluit niet eerder vast dan een week nadat de kennisgeving is gedaan. Zo wordt de gemeenteraad actief in kennis gesteld van het voornemen van burgemeester en wethouders om een dergelijk besluit te nemen. De kennisgeving wordt openbaar bekendgemaakt, zodat ook naar buiten toe duidelijk is wie de bevoegdheid tot het vaststellen van besluiten inzake gebiedsspecifiek beleid zal gaan uitoefenen.

---

¹² Publicatie Staatsblad 491, 17 december 2019.

Financiën

Het beleid heeft voor de gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo geen nadelige financiële gevolgen. Met het beleid kunnen voor de gemeenten en derden besparingen worden gerealiseerd bij:

- onderzoekskosten voor de toe te passen grond en de ontvangende bodem en bij het toepassen van grond en baggerspecie;
- transport-, reinigings- en/of stortkosten van vrijkomende grond;
- aanschafkosten voor de toe te passen primaire bouwstoffen (zand uit zandwinputten) en secundaire grondstoffen (bijvoorbeeld grond van een grondbank).

Communicatie

De mogelijkheden voor het toepassen van grond en gerijpte baggerspecie, worden door de gemeenten digitaal gepresenteerd op de gemeentelijke websites en interactief inzichtelijk gemaakt op een website die voor iedereen te raadplegen is: <https://odnhn-bbkweb.lievensense.com/>. Hiermee wordt al vooruitgelopen op één van de doelstellingen van de Omgevingswet die naar verwachting in 2022 inwerking treedt.

De kaarten van deze nota bodembeheer zijn ook raadpleegbaar op de website van het Bodemloket: <http://www.bodemloket.nl/kaart>, een initiatief van gemeenten, provincies en het Rijk.

Inhoudsopgave

Hoofdstuk	Pagina
1 Inleiding	1
1.1 Aanleiding en doelstelling	1
1.2 Afbakening nota bodembeheer	3
1.2.1 Bevoegd gezag	3
1.2.2 Reikwijdte	4
1.2.3 Grens landbodem-waterbodem	5
1.3 Geldigheid	7
1.4 Verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid	8
1.4.1 Verantwoordelijkheid	8
1.4.2 Aansprakelijkheid	8
1.5 Deze nota in relatie tot de Omgevingswet	9
1.6 Leeswijzer	10
2 Vastgestelde bodemkwaliteit in de gemeenten	12
3 Maatschappelijke opgave.....	17
4 De uitwerking van het grondstromenbeleid	18
4.1 Kwaliteitsdoelstelling bij hergebruik van grond.....	18
4.2 Acceptatie bodemkwaliteitskaart andere gemeente als erkend bewijsmiddel kwaliteit grond	18
4.3 Vaststellen Lokale Maximale Waarden	19
4.3.1 Inleiding	19
4.3.2 Lokale Maximale Waarden toepassen grond op onverharde kinderspeelplaatsen en moes-/volkstuinten (bodemlaag 0,0-2,0 m-mv; LMW1).....	20
4.3.3 Lokale Maximale Waarden op aangewezen industrieterreinen (bodemlaag 0,0-2,0 m-mv; LMW2).....	20
4.3.4 Lokale Maximale Waarden schone gebieden met de bodemfunctie 'Industrie' (bodemlaag 0,0-2,0 m-mv; LMW3)	22
4.3.5 Lokale Maximale Waarden schone gebieden met de bodemfunctie 'Wonen' (bodemlaag 0,0-2,0 m-mv; LMW4)	22
4.3.6 Lokale Maximale Waarden en toepassen van grond uit en ter plaatse van onverharde (spoor)bermen met de bodemfunctieklassse 'Industrie' (bodemlaag 0,0-2,0 m-mv; LMW5)	23
4.3.7 Lokale Maximale Waarden toepassen grond uit de zones B1 t/m B3 en O1 onder verhardingen en in extensief gebruikte groenstroken (bodemlaag 0,0-2,0 m-mv; LMW6).....	25
4.3.8 Lokale Maximale Waarden en toepassen grond van en op (voormalige) bollenteeltpercelen (bodemlaag 0,0-2,0 m-mv; LMW7).....	26
4.3.9 Lokale Maximale Waarden tijdelijke opslag van grond uit het beheergebied of uit gebieden waarvan de bodemkwaliteitskaart is geaccepteerd (LMW8)	27
4.3.10 Lokale Maximale Waarden oude stortplaatsen (LMW9)	28
4.3.11 Lokale Maximale Waarden toepassen grond van Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier op regionale waterkeringen (LMW10)	30

4.4	Toepassen grond met bodemvreemd materiaal (steenachtige materialen, plastic, piepschuim etc.).....	32
4.5	Toepassen van grond ter plaatse van gevoelig bodemgebruik en met asbest verdacht materiaal	33
4.6	Toepassen PFAS-houdende grond en verspreiden PFAS-houdende onderhoudsbaggerspecie.....	35
4.6.1	Definiëren toepassingswaarden PFAS-verbindingen in de grond en eisen aan te verspreiden PFAS-houdende onderhoudsbaggerspecie	35
4.6.2	Toekomstige bijstelling van de voorlopige landelijke achtergrondwaarden en (toepassings)waarden voor PFAS-houdende grond.....	37
4.7	Toepassen van grond uit zones B1/O1 en B2/O2 (gemeente Alkmaar)	37
4.8	Tijdelijke uitname van grond bij graafwerkzaamheden bij ondergrondse infrastructuur en groenvoorzieningen	38
4.9	Toepassen van grond vanuit de bodemlaag dieper dan 2 meter beneden maaiveld	39
4.10	Toepassen van grond in het duingebied	40
4.11	Grond afkomstig van gebieden waar de gemeenten de bodemkwaliteitskaart niet hebben geaccepteerd als bewijsmiddel.....	40
4.12	Melden en onderzoeken kleine partijen grond (kleiner dan 50 m ³).....	41
4.13	Toepassen van grond in een grootschalige bodemtoepassing	42
4.14	Toepassen van grond uit een tijdelijke opslag	44
4.15	Terugsaneerwaarden en hergebruik grond op te saneren en gesaneerde locaties	45
4.15.1	Terugsaneerwaarden en hergebruik grond	45
4.15.2	Melden grondverzet op een saneringslocatie.....	46
4.15.3	Melden klein grondverzet (10m ³)	46
4.16	Bijzondere omstandigheden bij het ontgraven, het tijdelijk opslaan en het toepassen van grond	47
4.16.1	Van de bodemkwaliteitskaart uitgesloten locaties en gebieden en grond uit een categorie-1 werk.....	47
4.16.2	Onderzochte locaties.....	48
4.16.2.1	Geldigheidsduur van een uitgevoerd onderzoek	48
4.16.2.2	Uitgevoerd specifiek onderzoek van de NEN 5740 of een partijkeuring en gebruik ontgravingskaart	49
4.16.2.3	Uitgevoerd onderzoek en gebruik toepassingskaart	49
4.16.2.4	Uitgevoerd NEN 5740 onderzoek en gebruik ontgravingskaart.....	49
4.16.3	Beschermde gebieden.....	50
4.17	Werken met verontreinigde grond	50
4.18	Verspreiden onderhoudsbaggerspecie (generiek kader Besluit bodemkwaliteit)	51
4.18.1	Verspreiden van onderhoudsbaggerspecie in een oppervlaktewaterlichaam ..	51
4.18.2	Verspreiden van onderhoudsbaggerspecie op aangrenzend perceel.....	51
4.19	Totaaloverzicht gebiedsspecifiek beleid	53
4.20	Mogelijkheden toepassen grond zonder voorafgaand kwaliteitsonderzoek	61
4.21	Nieuwe onderkende verontreinigingsbronnen.....	61
4.22	Voorkomen verspreiden plaagsoorten (flora) bij grondverzet	61
5	Het toepassen van grond met de bodemkwaliteitskaart als bewijsmiddel	63
6	Onderzoeksinspanning voorafgaand aan het grondverzet	65
6.1	Historisch onderzoek.....	65
6.2	Onderzoek toe te passen grond en ontvangende bodem	67

6.2.1	Toe te passen grond	67
6.2.2	Ontvangende bodem.....	69
7	Procedures	70
7.1	Opvragen informatie voorafgaand aan het grondverzet	70
7.2	Melden tijdelijk opslaan en toepassen van grond	70
7.2.1	Algemeen.....	70
7.2.2	Toepassen van grond	71
7.2.3	Tijdelijke opslag	71
7.3	Registratie en archivering van meldingen.....	72
7.4	Beoordeling van de melding	73
7.5	Transport van grond.....	73
7.6	Repeterende vrachten en omvangrijke grondtoepassingen.....	73
7.7	Grondtransporten met de bodemkwaliteitskaart als bewijsmiddel.....	74
8	Toezicht en handhaving	75
8.1	Betrokkenen bij grondwerkzaamheden.....	75
8.2	Toezicht en handhaving	76
9	Mandateren bevoegdheden van de Raad naar het college	78
9.1	Inleiding.....	78
9.2	Bodemfunctieklassenkaart.....	78
9.3	Aanvullende bodeminformatie	79
9.3.1	Uitgesloten locaties en gebieden	79
9.3.2	Resultaten bodemonderzoek op een verdachte locatie	79
9.4	Acceptatie bodemkwaliteitskaart andere gemeenten/gebieden als bewijsmiddel chemische kwaliteit toe te passen grond.....	79
9.5	Bestuurlijk vaststellen bodemfunctieklassenkaart en bodemkwaliteitskaart	80
9.6	Procedure.....	81
9.7	Rapportage.....	81

Bijlagen

Bijlage 1	Begrippenlijst
Bijlage 2	Wet- en regelgeving
Bijlage 3A	Statistische parameters bodemkwaliteitszones getoetst aan het Besluit bodemkwaliteit (voor standaardbodem)
Bijlage 3B	Statistische parameters PFAS-verbindingen (gemeten waarden)
Bijlage 4	Mogelijkheden vrij grondverzet (grondstromenmatrix)
Bijlage 5	Argumentatie Hoogheemraadschap afwijkende kwaliteit wegbermen
Bijlage 6	Argumentatie Hoogheemraadschap Lokale Maximale Waarden regionale waterkeringen

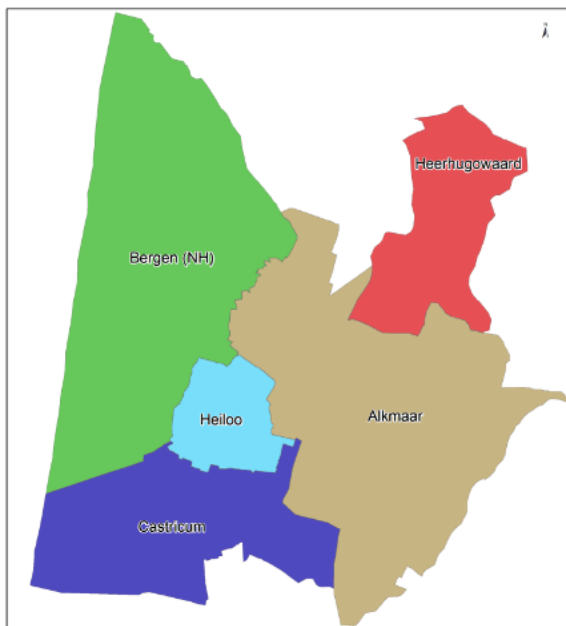
Kaartbijlagen

Kaartbijlage1	Bodemfunctieklassenkaart
Kaartbijlage 2A	Ligging bodemkwaliteitszones bovengrond (0,0-0,5 m-mv)
Kaartbijlage 2B	Bodemkwaliteitszones tussenlaag (0,5-1,0 m-mv)
Kaartbijlage 2C	Bodemkwaliteitszones ondergrond (1,0-2,0 m-mv)
Kaartbijlage 3A	Ontgravingskaart bovengrond (0,0-0,5 m-mv)
Kaartbijlage 3B	Ontgravingskaart tussenlaag (0,5-1,0 m-mv)
Kaartbijlage 3C	Ontgravingskaart ondergrond (1,0 m-mv en dieper)
Kaartbijlage 4A	Toepassingskaart bovengrond – generiek (0,0-0,5 m-mv)
Kaartbijlage 4B	Toepassingskaart ondergrond – generiek (0,5-2,0 m-mv)
Kaartbijlage 5A	Toepassingskaart bovengrond – gebiedsspecifiek (0,0-0,5 m-mv)
Kaartbijlage 5B	Toepassingskaart ondergrond – gebiedsspecifiek (0,5-2,0 m-mv)
Kaartbijlage 6	Provinciale ecologische hoofdstructuur en Natura2000 gebieden.
Kaartbijlage 7	Aardkundige waarden.
Kaartbijlage 8	Waterwin- en grondwaterbeschermingsgebieden.
Kaartbijlage 9	Archeologie en cultuurhistorie.
Kaartbijlage 10	Ligging regionale waterkeringen en wegen in beheer van het HHNK.

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doelstelling

De gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo (zie figuur 1.1) hebben de eerder opgestelde bodemkwaliteitskaart¹³ en deze nota bodembeheer geactualiseerd¹⁴ voor de PFAS-verbindingen¹⁵ PFOA¹⁶ en PFOS¹⁷. De gemeenten hebben hierbij samengewerkt. Ter optimalisatie van het grondstromenbeleid is beleid aangepast op nieuwe inzichten en is nieuw beleid geformuleerd. De eerder opgestelde gezamenlijke bodemfunctieklassenkaart¹⁰ is niet gewijzigd.

Figuur 1.1. Ligging samenwerkende gemeenten

Op de gezamenlijke bodemfunctieklassenkaart zijn de functies 'Wonen' en 'Industrie' weergegeven. De gezamenlijke bodemkwaliteitskaart geeft voor de gemeenten de gemiddelde chemische bodemkwaliteit weer voor de bodemlaag vanaf het maaiveld tot en met 2 meter diepte.

Deze gezamenlijke nota bodembeheer gaat over het duurzame hergebruiksbeleid voor **grond en baggerspecie (hierna tezamen aangeduid als 'grond')** op het grondgebied van de gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo. De bodemfunctieklassen- en bodemkwaliteitskaart zijn de instrumenten voor dit duurzame beleid.

Op 8 juli 2019 is een tijdelijk handelingskader inwerking getreden voor hergebruik van PFAS-houdende grond en baggerspecie¹⁸. De initiatiefnemers van grondverzet moeten de kwaliteit van de grond voor PFAS-verbindingen inzichtelijk maken in te verzetten grond en baggerspecie, die op of in de landbodem of in het oppervlaktewater wordt toegepast. In het tijdelijk handelingskader zijn voorlopige landelijke achtergrondwaarden voor PFAS-gehalten gedefinieerd, evenals voorlopige toepassingswaarden in verschillende toepassingsituaties.

¹³ Bodemkwaliteitskaart en bodemfunctieklassenkaart gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo, documentcode: 14M1136.RAP001, LievenseseCSO Milieu B.V., januari 2017.

¹⁴ Bodemkwaliteitskaart en bodemfunctieklassenkaart gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo, documentcode: 14M1136.RAP001, LievenseseCSO Milieu B.V., 2020.

¹⁵ Poly- en perfluoralkylverbindingen, PFAS, zijn stoffen die al decennia worden gebruikt in industriële en andere processen en in vele producten. Ze worden toegepast in allerlei alledaagse toepassingen zoals verf, blusschuim, pannen, kleding en cosmetica. Kenmerkend voor deze stoffen is dat ze persistent, mobiel en nauwelijks biologisch afbreekbaar zijn. Bovendien is van verschillende PFAS-verbindingen aangetoond dat ze toxisch zijn.

¹⁶ PFOA: perfluorooctaan zuur; gebruikt in vochtafwerende producten.

¹⁷ PFOS: perfluorooctaansulfonzuur; gebruikt in blusschuim.

¹⁸ Tijdelijk handelingskader voor hergebruik van PFAS-houdende grond en baggerspecie, kenmerk IENW/BSK-2019/131399, 8 juli 2019; geactualiseerd op 29 november 2019 en op 2 juli 2020.

Op 21 november 2019 is een beleidsregel van Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland¹⁹ in werking getreden met beleidsregels voor hergebruik van PFAS-houdende grond in de provincie Noord-Holland. In deze beleidsregel zijn provinciale achtergrondwaarden voor de PFAS-verbindingen PFOA²⁰ en PFOS²¹ vastgesteld. De provinciale achtergrondwaarden worden door de provincie Noord-Holland voor haar eigen grondgebied als representatiever beoordeeld dan de (tijdelijke) landelijke achtergrondwaarden. De gemeenten Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo volgen hierin de provincie Noord-Holland.

Op 24 december 2019 is een beleidsregel van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Alkmaar²² in werking getreden met beleidsregels voor hergebruik van PFAS-houdende grond in de gemeente Alkmaar. In deze beleidsregel zijn gemeentelijke achtergrondwaarden voor de PFAS-verbindingen PFOA en PFOS vastgesteld. De gemeentelijke achtergrondwaarden worden door de gemeente Alkmaar voor haar eigen grondgebied als representatiever beoordeeld dan de (tijdelijke) landelijke achtergrondwaarden. De achtergrondwaarden voor PFOA en PFOS van de gemeente Alkmaar zijn gelijk aan de provinciale achtergrondwaarden.

Bij allerlei graafwerkzaamheden en bewerkingen van de (water)bodem komt grond vrij. Het tijdelijk opslaan en het hergebruik of toepassen van grond valt onder het Besluit en de Regeling bodemkwaliteit^{23 24} (hierna aangeduid als 'het Besluit' en 'de Regeling'). Vanuit andere wet- en regelgeving kunnen bij grondverzet (ontgraven en toepassen van grond) nog aanvullende voorwaarden worden gesteld.

Het grondstromenbeleid (nuttig hergebruik van grond) moet praktisch uitvoerbaar, milieuhygiënisch verantwoord en transparant zijn. Hiermee wordt vorm gegeven aan het duurzaam en verantwoord beheer van de bodem in de gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo.

Er zijn vier motieven voor het duurzaam en verantwoord bodembeheer:

1. Een 'standstill' voor de bodemkwaliteit op gebiedsniveau (de kwaliteit van de bodem moet gelijk blijven en op termijn verbeteren).
2. Beperking van het gebruik en aankoop van primaire en secundaire grondstoffen (aanvoer en gebruik van zand uit zandwinputten of grond van een groundbank).
3. Kostenbesparing (minder onderzoeks- en verwerkingskosten bij vrijkomende grond).
4. Minder grondtransportbewegingen en energiebesparing (minder druk op het wegennet, minder uitstoot van fijnstof en CO₂ en minder grondverwerking).

---

¹⁹ Beleidsregel van Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland houdende regels omtrent de Beleidsregel PFAS Noord-Holland 2019, kenmerk: 1309449/1316340, 19 november 2019, in werking getreden: 21 november 2019.

²⁰ PFOA: perfluorooctaan zuur; gebruikt in vochtafwerende producten.

²¹ PFOS: perfluorooctaansulfonzuur; gebruikt in blusschuim.

²² Beleidsregel van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Alkmaar houdende regels omtrent de beleidsregel PFAS, Gemeenteblad 2019, nummer 316655, publicatie 24 december 2019.

²³ Besluit bodemkwaliteit, publicatie Staatscourant 3 december 2007.

²⁴ Regeling bodemkwaliteit, publicatie Staatscourant 20 december 2007, en latere wijzigingen.

Deze gezamenlijke nota bodembeheer geeft aan hoe de vrijkomende grond op en in de landbodem van de gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo kan en mag worden opgeslagen (tijdelijk), hergebruikt of toegepast. De nota is bedoeld voor professionele partijen die te maken heeft met het ontgraven, het tijdelijk opslaan en het toepassen van grond op de landbodem van de gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo. Hierbij is elke gemeente voor haar eigen grondgebied het bevoegd gezag van het Besluit.

De gemeenten hebben binnen de mogelijkheden van het Besluit gebiedsspecifiek beleid opgesteld. Bij het gebiedsspecifieke beleid is een afweging gemaakt tussen enerzijds de risico's voor bodemverontreiniging en behoud van de bestaande bodemkwaliteit en anderzijds de mogelijkheden voor hergebruik of toepassing van grond binnen de gemeenten.

De bodemfunctieklassenkaart, de bodemkwaliteitskaart en de nota bodembeheer die door de gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo gezamenlijk zijn opgesteld, vormen een belangrijk basis voor het duurzame en verantwoorde hergebruiksbeleid van grond in de gemeenten. De kaarten en de nota bodembeheer zijn niet afzonderlijk van elkaar te gebruiken.

Met de geactualiseerde bodemkwaliteitskaart en deze nota bodembeheer worden de eerder bestuurlijk vastgestelde bodemkwaliteitskaart en nota bodembeheer vervangen.

1.2 Afbakening nota bodembeheer

1.2.1 Bevoegd gezag

In de meeste situaties is bij het toepassen van grond op of in de landbodem de gemeente voor haar eigen grondgebied het bevoegd gezag. Binnen inrichtingen die onder het Activiteitenbesluit²⁵ vallen, is de vergunningverlener het bevoegd gezag.

Voor toepassingen op of in de waterbodem en in een oppervlaktewaterlichaam is de waterkwaliteitsbeheerder bevoegd gezag. In de gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo is dat Rijkswaterstaat (rijkswateren), het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (overige wateren) en eventueel de gemeente als hierover afspraken zijn gemaakt.

Op een saneringslocatie is de Wet bodembescherming²⁶ bepalend. De gemeente Alkmaar is voor haar eigen grondgebied meestal het bevoegd gezag Wet bodembescherming. Voor de gemeenten Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo is dat, totdat de Omgevingswet inwerking treedt, meestal de provincie Noord-Holland. De Provincie Noord-Holland heeft deze taken voor de gemeenten Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo gemandateerd aan de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord. Na inwerkingtreding van de Omgevingswet is de gemeente voor haar eigen grondgebied bevoegd gezag voor sanerende maatregelen. Uitzondering hierop vormen de (beschikte) spoedlocaties, de locaties die vallen onder het overgangsrecht van de Omgevingswet én complexe bedrijven. Voor deze

²⁵ Activiteitenbesluit, publicatie Staatsblad, nummer 415, 2007 en latere wijzigingen.

²⁶ Wet bodembescherming, publicatie Staatsblad, nummer 404, 1986 en latere wijzigingen.

locaties blijft de Provincie Noord Holland (voor de gemeenten Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo) en de gemeente Alkmaar voor haar eigen grondgebied bevoegd gezag. Bij een nieuwe verontreiniging (veroorzaakt op of na 1 januari 1987) binnen een omgevingsvergunningplichtige inrichting, toetst de vergunningsverlener Wet algemene bepalingen omgevingsrecht²⁷ van de desbetreffende inrichting of zichzelf dan wel de provincie Noord-Holland als het bevoegd gezag optreedt.

Voor de activiteit bouwen en de activiteit ruimtelijke planvorming binnen de (toekomstige) Omgevingswet, de Wet ruimtelijke ordening²⁸ en de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht is de gemeente voor haar eigen grondgebied het bevoegd gezag.

Voor de gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo wordt bij besluiten die het watersysteem raken, maar waar de gemeente het bevoegd gezag is, per situatie de bodemproblematiek afgestemd met het bevoegd gezag Waterwet²⁹. Alleen op deze manier wordt bereikt dat de eisen die de gemeente stelt, aansluiten op de wensen/eisen die de waterbeheerder heeft ten aanzien van het watersysteem.

1.2.2 Reikwijdte

Deze nota bodembeheer heeft betrekking op het tijdelijk opslaan en het toepassen van grond op of in de landbodem en het verspreiden van onderhoudsbaggerspecie op het grondgebied van de gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo. Voor alle toepassingen van grond geldt dat deze functioneel, nuttig, moeten zijn (zie § 2.1.1 van bijlage 2). Als dit niet het geval is, gaat het niet om het nuttig hergebruiken van grond en wordt de grond als afvalstof gezien. Een voorbeeld hiervan is het creëren van overhoogte op een geluidswal zonder dat dit vanuit geluidswering noodzakelijk is.

Voor het ontgraven en tijdelijk opslaan van grond in het kader van gevallen van ernstige bodemverontreiniging geldt de Wet bodembescherming. Naar verwachting treedt de Omgevingswet in 2022 inwerking en vervalt de Wet bodembescherming. Diverse onderwerpen vanuit de Wet bodembescherming komen in het Besluit activiteiten leefomgeving aan de orde. Ook moeten bepaalde onderwerpen worden opgenomen in het Omgevingsplan en/of de Omgevingsverordening.

Voor het verspreiden van baggerspecie over aangrenzende percelen geldt een bijzonder kader met acceptatieplicht voor de aangelanden op basis van de Waterwet en de Keur van waterschappen. Voor het inrichten van een weilanddepot voor baggerspecie moet in de gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo een omgevingsvergunning (vroeger aanlegvergunning) worden aangevraagd (artikel 2.1 lid 1 onder b van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht). Afhankelijk van de locatie is ook een ontheffing noodzakelijk van het daar geldende bestemmingsplan.

Het in deze nota geformuleerde beleid heeft geen betrekking op toepassingen van grond in een oppervlaktewaterlichaam tenzij het om een demping van een oppervlaktewaterlichaam

²⁷ Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, publicatie Staatsblad, nummer 570, 24 december 2009 en latere wijzigingen.

²⁸ Wet ruimtelijke ordening, publicatie Staatsblad, nummer 15, 22 maart 2007 en latere wijzigingen.

²⁹ Waterwet, publicatie Staatsblad, nummer 489, 24 november en latere wijzigingen.

gaat waardoor feitelijk een landbodem ontstaat. In die situatie worden nadere afspraken gemaakt tussen de waterkwaliteitsbeheerder (Rijkswaterstaat -rijkswateren- of het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier -overige wateren-) en de gemeenten.

Grondverzet bij bodemsanering

Bij een bodemsanering kan sterk verontreinigde grond worden ontgraven en eventueel de saneringsput opgevuld met grond. Ook kan een bodemsanering plaatsvinden door het aanbrengen van een isolatielaag, ophooglaag of een leeflaag met grond.

Afhankelijk van het type bodemsanering kan de bodemfunctieklassenkaart of de bodemkwaliteitskaart worden gebruikt om de terugsaneerwaarde(n) te bepalen (zie § 4.15). Het aanvullen van een saneringsput of het aanbrengen van een ophooglaag of leeflaag als sanerende maatregel is in het kader van het Besluit een nuttige toepassing. Afhankelijk van de ligging van de saneringslocatie gelden hierbij de toepassingseisen die in deze nota bodembeheer zijn geformuleerd (zie hoofdstuk 4).

1.2.3 Grens landbodem-waterbodem

De definitie van de grens tussen landbodem en waterbodem is aangegeven in artikel 1 van de Waterwet: *“Oppervlaktewaterlichaam: 'samenhangend geheel van vrij aan het aardoppervlak voorkomend water, met de daarin aanwezige stoffen, alsmede de bijbehorende waterbodem, oevers en voor zover uitdrukkelijk aangewezen krachtens deze wet, drogere oevergebieden, alsmede flora en fauna'.”*

Ter plaatse van de waterbodems is de waterkwaliteitsbeheerder het bevoegd gezag. Binnen de gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo zijn dat Rijkswaterstaat (rijkswateren), het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (overige wateren) en eventueel de gemeente als hierover afspraken zijn gemaakt.

Bij de rijkswateren vallen de zogenoemde ‘drogere oevergebieden’, zoals gedefinieerd in de Waterregeling, onder het bevoegd gezag van de betreffende gemeente. De ligging van het beheergebied van Rijkswaterstaat en de drogere oevergebieden zijn inzichtelijk gemaakt op de website van Rijkswaterstaat: <https://www.helpdeskwater.nl/onderwerpen/wetgeving-beleid/waterwet/kaarten/kaart-waterregeling/> of <https://geoservices.rijkswaterstaat.nl/portaal/>.

Ter plaatse van de overige wateren in het beheergebied van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier is de Keur Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier³⁰ van toepassing, of gemeentelijke beleid als afspraken zijn gemaakt dat de gemeente bevoegd gezag is. De Keur is alleen van toepassing op waterstaatswerken. Dat wil zeggen oppervlaktewaterlichamen, bergingsgebieden, waterkeringen en ondersteunende kunstwerken en op de daarlangs gelegen beschermingszones. De ligging van deze gebieden is weergegeven in de leggerkaarten die beschikbaar zijn bij het Hoogheemraadschap (<https://www.hhnk.nl/>).

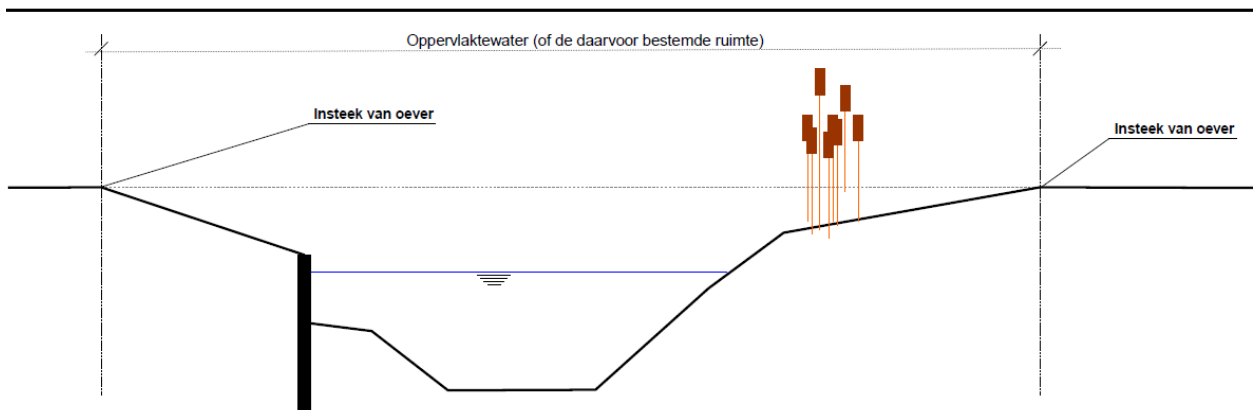
In aanvulling op de definitie van de grens tussen landbodem en waterbodem wordt in deze nota de definitie van 'oever' nauwkeurig omschreven. Hierbij wordt aangesloten bij de Beleidsnotitie Besluit bodemkwaliteit³¹ die in opdracht van het Hoogheemraadschap

³⁰ Keur Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier 2016, registratienummer 14.40389, 21 september 2016.

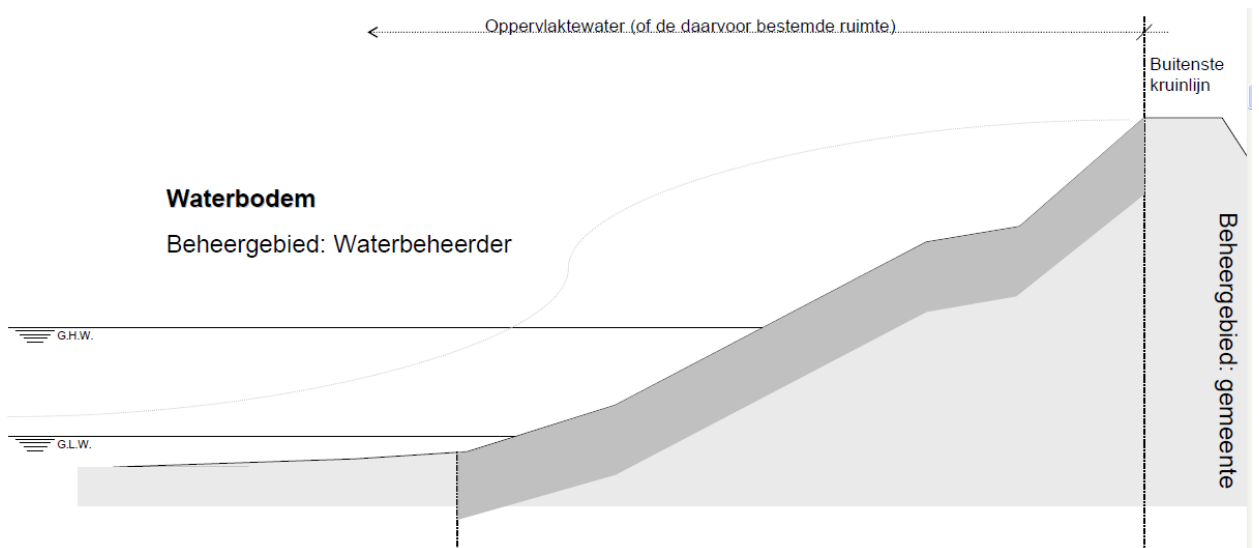
³¹ Beleidsnotitie Besluit bodemkwaliteit, projectnummer 4716977, TAUW, 6 februari 2012.

Hollands Noorderkwartier is opgesteld. Op basis hiervan is de grens tussen landbodem en waterbodem aangegeven in de figuren 1.3, 1.4 en 1.5.

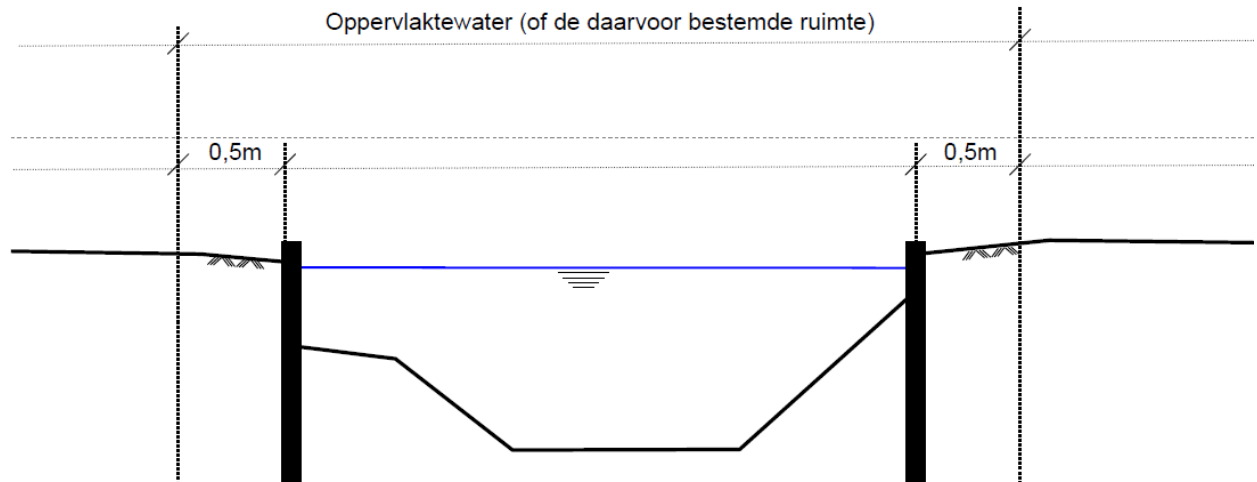
Voor het plaatsen van een beschoeiing moet conform de Waterwet een vergunning worden aangevraagd bij het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier. Het opvullen met grond van de ruimte achter de beschoeiing valt onder het Besluit. In die situatie worden nadere afspraken gemaakt tussen de waterkwaliteitsbeheerder (Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier) en de gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo.

Figuur 1.3. Visuele beoordeling insteek van de oever als afbakening van het oppervlaktewaterlichaam.

Figuur 1.4. De buitenkruinlijn van een waterkering als afbakening van het oppervlaktewaterlichaam.

Figuur 1.5. Afbakening waterbeheergebied bij beschoeide oevers die niet zijn vastgelegd in de legger.

1.3 Geldigheid

De nota bodembeheer wordt door de gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo vastgesteld voor een periode van maximaal 10 jaar. De bodemkwaliteitskaart wordt maximaal 5 jaar na de bestuurlijke vaststelling van deze nota geëvalueerd (zie artikel 4.3.5 van de Regeling). Voor een bodemfunctieklassenkaart geldt geen wettelijke houdbaarheidstermijn. Een bodemkwaliteitskaart moet elke 5 jaar opnieuw worden vastgesteld, ongeacht of er aanpassingen zijn. Met de bodemkwaliteitskaart wordt ook de bodemfunctieklassenkaart geëvalueerd. Als de bodemfunctieklassenkaart moet worden aangepast, moet deze ook weer opnieuw bestuurlijk worden vastgesteld.

Op basis van de evaluatie van de bodemfunctieklassenkaart en de bodemkwaliteitskaart wordt vastgesteld of aanpassing van deze nota noodzakelijk is of dat de nota in de huidige vorm nog een volgende 5 jaar kan worden gebruikt. Alleen als het gebiedsspecifieke beleid (artikel 44 van het Besluit) moet worden aangepast, moet ook de nota opnieuw door elke gemeenteraad bestuurlijk worden vastgesteld.

In de laatste wijziging van het Besluit bodemkwaliteit³², in verband met de versnelling van de totstandkomingsprocedure voor het vaststellen van gebiedsspecifiek beleid voor PFAS-verbindingen, is tot 1 januari 2021 geregeld dat:

- Gebiedsspecifiek beleid dat betrekking heeft op PFAS-verbindingen kan ook worden vastgesteld door het college van burgemeester en wethouders in plaats van de gemeenteraad.
- Met de wijziging van het Besluit bodemkwaliteit mogen gemeenten de reguliere procedure voor inspraak vooraf (Algemene wet bestuursrecht, Afdeling 3.4, Art. 3:10) vervangen door bezwaar achteraf. Burgemeester en wethouders stellen het besluit niet eerder vast dan een week nadat de kennisgeving is gedaan. Zo wordt de gemeenteraad actief in kennis gesteld van het voornemen van burgemeester en wethouders om een dergelijk besluit te nemen. De kennisgeving wordt openbaar bekendgemaakt, zodat ook naar buiten toe duidelijk is wie de bevoegdheid tot het vaststellen van besluiten inzake gebiedsspecifiek beleid zal gaan uitoefenen.

³² Publicatie Staatsblad 491, 17 december 2019.

1.4 Verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid

1.4.1 Verantwoordelijkheid

De verantwoordelijkheid voor naleving van de regels bij het tijdelijk opslaan en het toepassen van grond ligt in eerste instantie bij de initiatiefnemer. Maar ook een ieder die op een bepaald moment in enig opzicht macht uitoefent over (een deel van) de toepassing kan worden aangesproken; bijvoorbeeld een eigenaar, erfpachter, huurder of bruiklenner. De initiatiefnemer voor de grondtoepassing, of een hiertoe gemachtigd persoon (ontdoener van de grond of tussenpersoon zoals een aannemer of adviesbureau), is dan ook verplicht om het tijdelijk opslaan en het toepassen van grond te melden. In § 7.2.2 is een aantal situaties beschreven waarbij het toepassen van grond niet gemeld hoeft te worden.

De verantwoordelijkheid van de initiatiefnemer voor het ontgraven, het tijdelijk opslaan en het toepassen van grond en daarna een ieder die macht uitoefent op de toepassingslocatie ligt verankerd in de wettelijke zorgplicht:

- Algemene zorgplicht in het kader van de Wet milieubeheer³³ (artikel 1.1.a): achterwege laten van handelingen, die nadelige gevolgen voor het milieu veroorzaken.
- Zorgplicht uit de Wet bodembescherming (artikel 13): een ieder die handelingen verricht, die kunnen leiden tot bodemverontreiniging, is verplicht preventieve en zo nodig herstellende maatregelen te treffen.
- Zorgplicht voor handelingen inzake afvalstoffen. Met afvalstoffen wordt bedoeld op bijlage 1 van EU-richtlijn afvalstoffen van 1975. In de Wet milieubeheer wordt hierop ingegaan in de artikelen 10.1 en 10.2. Bij bodemsanering gaat het dan om verontreinigd puin, sintels, teerresten et cetera.
- Zorgplicht uit het Besluit (artikel 7): een ieder die bouwstoffen, grond of baggerspecie toepast die kunnen leiden tot bodemverontreiniging, voorkomt die gevolgen of beperkt die voor zover voorkomen niet mogelijk is en voor zover van hem kan worden gevegd.

De zorgplicht wordt in de Omgevingswet overgenomen in het Besluit activiteiten leefomgeving.

Als achteraf blijkt dat foutief is gehandeld, kan geen beroep worden gedaan op de gedane melding of het eventueel uitblijven van een reactie van het bevoegd gezag binnen een bepaalde termijn. Ook na toepassing mag het bevoegd gezag Besluit bodemkwaliteit nog optreden tegen overtredingen van de regelgeving als blijkt dat niet de juiste gegevens zijn verstrekt of sprake is van het toepassen van grond/bagger van een onjuiste kwaliteit.

1.4.2 Aansprakelijkheid

De bodemfunctieklassenkaart, de bodemkwaliteitskaart en deze nota bodembeheer zijn met grote zorgvuldigheid opgesteld. De bodemkwaliteitskaart biedt geen harde garanties voor de kwaliteit van een partij grond. De kaart doet alleen een uitspraak over welke kwaliteit in het algemeen verwacht mag worden. De kwaliteit van een individuele partij kan daarvan afwijken. De eindverantwoordelijkheid voor de toepassing van grond blijft bij de initiatiefnemer en daarna een ieder die macht uitoefent op de toepassingslocatie. Als

³³ Wet milieubeheer, publicatie Staatsblad, nummer 443, 1980 en latere wijzigingen.

twijfel bestaat over de kwaliteit van de grond, wordt geadviseerd een onderzoek te laten uitvoeren.

1.5 Deze nota in relatie tot de Omgevingswet

Naar verwachting treedt in 2022 de Omgevingswet en diverse (aanvullings-) wetten, besluiten en Algemene maatregelen van bestuur in werking. De huidige wet- en regelgeving voor bodemsanering en het nuttig toepassen van grond en gerijpte baggerspecie komt daarmee te vervallen en worden in de Omgevingswet, de bijbehorende (aanvullings-) wetten en besluiten en Algemene maatregelen van bestuur geregeld.

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet valt deze nota bodembeheer én de bodemkwaliteitskaart van rechtswege via het overgangsrecht direct in het tijdelijke deel van het Omgevingsplan. Het in deze nota bodembeheer geformuleerde gebiedsspecifieke beleid wordt hiermee na de inwerkingtreding van de Omgevingswet voortgezet. Deze nota bodembeheer kan ook onderdeel uitmaken van de nog op te stellen Omgevingsvisie.

Een nieuw op te stellen Omgevingsplan met het oog op de bodem, krijgt een breder spectrum dan alleen bodemsanering en hergebruik van grond. Er wordt aangesloten op de gemeentelijke Omgevingsvisie. Onderwerpen zoals de aanpak van bodemverontreiniging, activiteiten in het grondwater, eventuele diffuse bodembelasting met lood, verzilting, bodemdaling, bodemafdekking (wateroverlast en hittestress), opslag van gas in de ondergrond, asbestdaken en gerelateerde bodemverontreiniging en het overgangsrecht vanuit de Wet bodembescherming kunnen aan de orde komen. Het verdient de aanbeveling om het hergebruik van grond terug te laten komen in een nieuw Omgevingsplan, met het oog op de bodem.

Met de Omgevingswet wijzigt ook het normenkader. Er komen zogenaamde 'Voorkeurswaarden' en 'Maximale waarden'. De 'Voorkeurswaarde' (voor een bepaald bodemgebruik) is gelijk aan de huidige normen uit de Regeling voor 'Achtergrondwaarde (AW2000)', 'Wonen' en 'Industrie'. De 'Maximale waarde' is gelijk aan de huidige waarden die voor het spoedcriterium van de Wet bodembescherming worden gebruikt. Tussen de 'Voorkeurswaarde' en 'Maximale waarde' hebben gemeenten de ruimte om eigen beleid te maken.

De huidige Interventiewaarden van de Wet bodembescherming worden in de Omgevingswet opgenomen in bijlage IIA van het Besluit activiteiten leefomgeving. Als gegraven gaat worden met een omvang meer dan 25 m³, en de interventiewaarde wordt overschreden, wordt het net zoals nu verplicht een geschiktheidstoets uit te voeren voor het huidige/beoogde bodemgebruik. De gemeenten krijgen de mogelijkheid om gebiedsspecifiek beleid te maken:

- om de interventiewaarde, 'triggerwaarde', voor de verplichte geschiktheidstoets hoger of lager te stellen (zie artikel 5.89j Besluit kwaliteit leefomgeving), bijvoorbeeld voor gebieden waar sprake is van een diffuus verspreide sterke verontreiniging;
- om verhoogde terugsaneerwaarden te formuleren (net zoals de Lokale Maximale Waarden binnen het Besluit).

Bij werkzaamheden in de grond met gehalten boven de interventiewaarden, blijft de kwaliteitsborging in het bodembeheer^{34 35} gelden; de zogenaamde 'Kwalibo'; bijvoorbeeld dat werkzaamheden onder erkenning en volgens beoordelingsrichtlijnen moeten worden uitgevoerd (zie artikel 2.1 van de Regeling). Opgesteld gemeentelijk/regionaal beleid (verhoogde 'triggerwaarden') heeft daar geen invloed op.

Binnen de Omgevingswet blijft een bodemkwaliteitskaart gelden als erkend bewijsmiddel bij grondverzet. De bodemkwaliteitskaarten kunnen ook gebruikt worden bij het Activiteitenbesluit of bij de vrijstelling van bodemonderzoek voor omgevingsvergunningen.

Bij nog niet gesaneerde en beheerde grondwaterverontreinigingen wordt de regelgeving in de Omgevingswet als volgt:

- Op een natuurlijk moment (bijvoorbeeld (her)ontwikkelingsprojecten of tijdens graafwerk) moet door de initiatiefnemer de bron van de grondwaterverontreiniging worden gesaneerd.
- Afhankelijk van de urgentie en het gebruik van de boven- en ondergrond (bijvoorbeeld drinkwaterwinning) neemt de overheid initiatieven om de pluim van de grondwaterverontreiniging aan te pakken.

In de Omgevingswet is het een doelstelling dat informatie over milieuwet- en regelgeving makkelijker en digitaal wordt ontsloten. De mogelijkheden voor het toepassen van grond en gerijpte baggerspecie, worden door de gemeenten digitaal gepresenteerd op de gemeentelijke websites en interactief inzichtelijk gemaakt op een website die voor iedereen te raadplegen is: <https://odnhn-bbkweb.lievensense.com/>. Hiermee wordt al vooruitgelopen op één van de doelstellingen van de Omgevingswet die naar verwachting in 2022 inwerking treedt.

De kaarten van deze nota bodembeheer zijn ook raadpleegbaar op de website van het Bodemloket <http://www.bodemloket.nl/kaart>, een initiatief van gemeenten, provincies en het Rijk.

1.6 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 is ingegaan op de vastgestelde bodemkwaliteit in de gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo waarna in hoofdstuk 3 een toelichting is gegeven op de maatschappelijke opgave over het toepassen van grond in de gemeenten. Het beleid voor de toepassing van grond is in hoofdstuk 4 nader uitgewerkt. Het toepassen van grond met de bodemkwaliteitskaart als bewijsmiddel komt in hoofdstuk 5 aan de orde. Hoofdstuk 6 gaat in op de onderzoeksinspanning die moet worden verricht voorafgaand aan het toepassen van grond. De te volgen procedures rondom het toepassen van grond zijn hoofdstuk 7 beschreven. In hoofdstuk 8 is ingegaan op toezicht en handhaving van grondstromen. Deze nota wordt afgesloten met een hoofdstuk over enkele mandateringen van bevoegdheden door de Gemeenteraden naar de colleges van burgemeester en wethouders.

³⁴ Vanaf 1 oktober 2006 is de wettelijke regeling, die bekend staat als Kwalibo (KWALiteitsborging in het BODembeheer), gefaseerd inwerking getreden. Het doel van de regeling is zowel de kwaliteit van de uitvoering als de integriteit van de bodemintermediairs te verbeteren. De Kwalibo-regeling bevat verplichtingen voor bodemintermediairs, bestuursorganen en opdrachtgevers/eigenaren. De regels zijn opgenomen in het Besluit bodemkwaliteit en de Regeling bodemkwaliteit.

³⁵ Besluit uitvoeringskwaliteit bodembeheer, publicatie Staatsblad nr. 434, 28 september 2006, en latere wijzigingen.

De in deze nota gebruikte begrippen zijn in bijlage 1 uiteengezet. In bijlage 2 is ingegaan op de Wet- en regelgeving bij het ontgraven, het tijdelijk opslaan en het toepassen van grond. In de bijlagen 3 is de statistische onderbouwing van de ontgravingskaarten opgenomen. De mogelijkheden voor het toepassen van grond binnen de gemeenten, zonder dat bodemonderzoek uitgevoerd hoeft te worden, zijn weergegeven in een grondstromenmatrix dat in bijlage 4 is opgenomen.

Op de kaartbijlagen 1 en 2 zijn respectievelijk de bodemfunctieklassenkaart en een kaart met de ligging van de bodemkwaliteitszones weergegeven. Op de kaartbijlagen 3 zijn de te verwachten ontgravingsklassen weergegeven. De toepassingseisen voor grond in de gemeenten zijn voor het generieke en gebiedsspecifieke kader opgenomen in respectievelijk de kaartbijlagen 4 en 5. De beschermingsgebieden (het Natuurnetwerk Nederland (NNN) -voormalige EHS- en Natura2000 gebieden, aardkundige waarden, waterwin- en grondwaterbeschermingsgebieden, archeologie en cultuurhistorie en de ligging van regionale waterkeringen zijn weergegeven in de kaartbijlage 6 t/m 9.

2 Vastgestelde bodemkwaliteit in de gemeenten

Als gevolg van de gebruikshistorie, de ontwikkeling van de wijken, en de diffuse belasting door emissies van bedrijven en voertuigen, kan de bodem diffuus belast zijn met verontreinigende stoffen. In het algemeen geldt: hoe langer een gebied door mensen in gebruik is, des te meer een gebied belast is. In verband hiermee heeft een indeling plaatsgevonden op basis van bodemgebruik en ouderdom. Bij de indeling heeft ook de vastgestelde bodemkwaliteit een rol gespeeld.

Bij het opstellen van de bodemkwaliteitskaart³⁶ is het gemeentelijk grondgebied op basis van de bovengenoemde criteria in twaalf bodemkwaliteitszones verdeeld. Binnen een bodemkwaliteitszone wordt dezelfde gebiedseigen chemische bodemkwaliteit aangetroffen (zie tabel 2.1 en de kaartbijlage 2A en 2B). Hierbij is rekening gehouden dat de bovenste halve meter van de bodem doorgaans meer belast is met verontreinigende stoffen dan de onderliggende bodemlaag. Omdat aan zone B7 "(Voormalige) bollenteeltpercelen (0,0-0,3 m-mv)" op perceelniveau invulling is gegeven, is deze zone niet op de kaartbijlagen weergegeven.

De kaart is opgesteld volgens de Richtlijn bodemkwaliteitskaarten³⁷. De bodemkwaliteitskaart is voor de bodemlaag vanaf het maaiveld tot en met 2,0 meter diepte vastgesteld voor de stoffen barium, cadmium, kobalt, koper, kwik, molybdeen, lood, nikkel, zink, minerale olie en de stofgroepen polychloorbifenylen (PCB) en polycyclische aromatische koolwaterstoffen (PAK).

Voor (voormalige) bloembollenteeltpercelen is de bodemkwaliteitskaart voor de bodemlaag vanaf het maaiveld tot en met 0,3 meter diepte ook opgesteld voor organochloorbestrijdingsmiddelen (OCB). Deze bodemkwaliteitszone voldoet ruimschoots aan het minimumaantal noodzakelijke waarnemingen voor OCB dat is gesteld vanuit de Richtlijn bodemkwaliteitskaarten. De niet-aaneengesloten bodemkwaliteitszones voldoen niet aan de vanuit de Richtlijn bodemkwaliteitskaarten gestelde minimumeis. In deze nota bodembeheer wordt gebiedsspecifiek beleid opgenomen voor grondverzet vanaf en op de (voormalige) bollenteeltpercelen en voor het toepassen en PFAS-houdende grond. Het gebiedsspecifiek beleid zorgt ervoor dat in principe geen risico's optreden bij het grondverzet op en vanaf de bollenteeltpercelen. Daarom zien de gemeenten deze afwijking op de Richtlijn bodemkwaliteitskaarten niet als een bezwaar.

Voor de bodemlaag vanaf het maaiveld tot en met 1,0 meter diepte is de bodemkwaliteitskaart ook voor PFAS-verbindingen³⁸, PFOA³⁹ en PFOS⁴⁰ vastgesteld. Voor de

³⁶ Bodemkwaliteitskaart en bodemfunctieklassenkaart, Gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo, documentcode: 14M1136.RAP001, LievenseseCSO Milieu B.V., 2020.

³⁷ Richtlijn bodemkwaliteitskaarten, voormalig Ministerie van VROM en van Verkeer en Waterstaat, 3 september 2007 en latere wijzigingen.

³⁸ Poly- en perfluoralkylverbindingen, PFAS, zijn stoffen die al decennia worden gebruikt in industriële en andere processen en in vele producten. Ze worden toegepast in allerlei alledaagse toepassingen zoals verf, blusschuim, pannen, kleding en cosmetica. Kenmerkend voor deze stoffen is dat ze persistent, mobiel en nauwelijks biologisch afbreekbaar zijn. Bovendien is van verschillende PFAS-verbindingen aangetoond dat ze toxisch zijn.

³⁹ PFOA: perfluorooctaanzuur; gebruikt in vochtafwerende producten.

⁴⁰ PFOS: perfluorooctaansulfonzuur; gebruikt in blusschuim.

PFAS-verbindingen is conform het Model Beleid toepassen PFAS houdende grond⁴¹ is de systematiek van de Richtlijn bodemkwaliteitskaarten gevolgd voor het uitbreiden van een bodemkwaliteitskaart met de stoffen kobalt, molybdeen en PCB. Op basis van bekende PFAS-gegevens in de gemeenten nemen de gehalten aan PFAS-verbindingen af in de diepere bodemlagen. Gezien dit gegeven én de gemeten gehalten in de tussenlaag, is het de verwachting dat de bodemlaag dieper dan 1,0 meter niet verdacht is voor verhoogde gehalten aan PFAS-verbindingen.

Tabel 2.1: Onderscheiden bodemkwaliteitszones.

Bodemkwaliteitszone
Bovengrond (bodemlaag vanaf het maaiveld tot en met 0,5 meter diepte) ¹⁾
B1. Alkmaar woongebieden < 1900
B2. Alkmaar woongebieden 1900 - 1930
B3. Castricum < 1945
B4. Oudere woongebieden en bedrijven
B5. Alkmaar bedrijfsterreinen 1900-1970
B6. Overige woongebieden, bedrijven en buitengebied
B7. (Voormalige) bollenteeltpercelen (0 - 0,3 m-mv)*
Tussenlaag (bodemlaag vanaf 0,5 meter diepte tot en met 1,0 meter diepte) ¹⁾
T1. Alkmaar woongebieden < 1900
T2. Alkmaar woongebieden 1900 - 1930
T3. Alkmaar bedrijfsterreinen 1900 - 1930
T4. Alkmaar bedrijfsterreinen 1930 - 1970
T5. Overige woongebieden, bedrijven en buitengebied
Ondergrond (bodemlaag vanaf 1,0 meter diepte tot en met 2,0 meter diepte)
O1. Alkmaar woongebieden < 1900
O2. Alkmaar woongebieden 1900 - 1930
O3. Alkmaar bedrijfsterreinen 1900 - 1930
O4. Alkmaar bedrijfsterreinen 1930 - 1970
O5. Overige woongebieden, bedrijven en buitengebied

1) De bodemkwaliteitszones zijn ook voor PFAS-verbindingen vastgesteld.

* De onderliggende bodemlaag (0,3 – 0,5 m-mv) valt in de omliggende zone.

De volgende locaties en gebieden zijn uitgesloten van de bodemkwaliteitskaart:

- rijkswegen, provinciale wegen en spoorgebonden gronden inclusief de (spoor)wegbermen (andere beheerorganisatie);
- defensie terreinen (andere beheerorganisatie);
- locaties met, of die verdacht zijn voor, een sterke bodemverontreiniging, inclusief locaties waar vanwege (bedrijfs)activiteiten PFAS-verbindingen in verhoogde gehalten in de bodem kunnen voorkomen (PFAS producerende⁴² en verwerkende bedrijven⁴³, inzet blusschuim⁴⁴ en secundaire bronnen⁴⁵).

⁴¹ Model Beleid toepassen PFAS-houdende grond, opgesteld in opdracht van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, kenmerk: 1248710-044 C04, TAUW, 10 januari 2020.

⁴² Zoals bijvoorbeeld productie van o.a. PFOS, PFOA, telomeren en andere PFAS-verbindingen.

⁴³ Zoals bijvoorbeeld productie en verwerking van teflon, galvanische industrie, textielindustrie, papier(verwerkende) industrie, lak- en verfindustrie, fabricage van cosmetica.

⁴⁴ Brand blussen, brandweeroefenplaatsen (gemeenten), brandpreventie voorzieningen (industrie) met schuimblusinstallaties, militaire brandweeroefenplaatsen en vliegvelden, brandweeroefenplaatsen op vliegvelden (burgerluchtvaart).

- (voormalige) stortplaatsen (specifiek voor wat betreft de ontgravingskaart);
- gesaneerde locaties in het kader van de Wet bodembescherming (specifiek voor wat betreft de ontgravingskaart);
- de oude dorpskern De Rijp;
- gebieden die in beheer zijn van Rijkswaterstaat met uitzondering van de drogere oevergebieden zoals gedefinieerd in de Waterregeling⁴⁶ en overige waterbodems (ander bevoegd gezag);
- het duingebied binnen de gemeenten Bergen en Castricum waarvoor een aparte bodemkwaliteitskaart bestuurlijk is vastgesteld⁴⁷. Voor de volledigheid zijn de kaarten van de bodemkwaliteitskaart, opgesteld in opdracht van PWN, integraal in deze bodemkwaliteitskaart overgenomen. Het duingebied wordt verdacht beschouwd voor diffuus verhoogde gehalten aan PFAS-verbindingen als gevolg van een effect dat wordt omschreven als 'Global Sea Spray'⁴⁸.
- het grondwater.

Voor elke zone is de gemiddelde chemische bodemkwaliteit in beeld gebracht. De vastgestelde gemiddelde kwaliteit per zone is opgenomen in tabel 2.2. De kwaliteit is ingedeeld volgens de landelijk vastgestelde klassen voor 'Landbouw/natuur', 'Wonen' en 'Industrie'. De statistische onderbouwing en de vastgestelde kwaliteitsklassen zijn weergegeven in de bijlagen 3.

Uit tabel 2.2 blijkt dat volgens het generieke kader van het Besluit, in een aantal bodemkwaliteitszones de ontgraven grond niet mag worden teruggeplaatst in dezelfde zone. Dit komt omdat de toepassingseis strenger is dan de verwachte ontgravingskwaliteit van de betreffende zone. Hierdoor zijn de mogelijkheden om gebiedseigen grond nuttig te hergebruiken beperkt. Binnen het gebiedsspecifieke kader van het Besluit hebben de gemeenten de mogelijkheid om beleid te formuleren waardoor meer grond met de kwaliteitsklasse 'Industrie' en 'Wonen' kan worden hergebruikt dan mogelijk is in het generieke kader van het Besluit. Dit gebiedsspecifieke beleid is in hoofdstuk 4 van deze nota bodembeheer beschreven.

---

⁴⁵ Zoals bijvoorbeeld stortplaatsen, waterzuiveringsinstallaties, afvalverbrandingsinstallaties, ijzerinzamelbedrijven (inzamelen brandblussers), gebruik bestrijdingsmiddelen.

⁴⁶ Waterregeling, publicatie Staatscourant 7 december 2009 en latere wijzigingen.

⁴⁷ Bodemkwaliteitskaart duingebied binnen de gemeenten Bergen en Castricum, projectnummer: P16-01, Marmos Bodemmanagement, 5 september 2016. De resultaten zijn op de kaartbijlagen overgenomen.

⁴⁸ <https://cen.acs.org/environment/atmospheric-chemistry/Study-suggests-sea-spray-plays/97/i13>.

Tabel 2.2 Totaaloverzicht bodemkwaliteitszones, ontgravingsklassen, toepassingseisen bij voorkomende functies conform het generiek kader Besluit bodemkwaliteit, het landelijke tijdelijke handelingskader, het provinciale beleid én het beleid van de gemeente Alkmaar voor hergebruik PFAS-houdende grond en baggerspecie

Bodemkwaliteitszone	Bodemfunctieklasse	Ontgravingsklasse	Toepassingseis @ (generiek kader Besluit en PFAS beleid [landelijk/provinciaal/ gemeente Alkmaar])
Bovengrond (bodemlaag vanaf het maaiveld tot en met 0,5 meter diepte) #			
B1. Alkmaar woongebieden < 1900	Wonen	Industrie ¹	Wonen
B2. Alkmaar woongebieden 1900 - 1930	Industrie	Industrie ²	Industrie
	Wonen		Wonen
	Landbouw/natuur		Landbouw/natuur
B3. Castricum < 1945	Industrie	Industrie	Industrie
	Wonen		Wonen
	Landbouw/natuur		Landbouw/natuur
B4. Oudere woongebieden en bedrijven	Industrie	Wonen	Wonen
	Wonen		Landbouw/natuur
	Landbouw/natuur		Landbouw/natuur
B5. Alkmaar bedrijfsterreinen 1900-1970	Industrie	Wonen	Wonen
	Wonen		Wonen
B6. Overige woongebieden, bedrijven en buitengebied	Industrie	Landbouw/natuur	Landbouw/natuur
	Wonen		Landbouw/natuur
	Landbouw/natuur		Landbouw/natuur
B7. (Voormalige) bollenteeltpercelen (0 - 0,3 m-mv)*	Industrie	Industrie (OCB)	Industrie
	Wonen		Wonen
	Landbouw/natuur		Landbouw/natuur

* De onderliggende bodemlaag (0,3 – 0,5 m-mv) valt in de omliggende zone.

¹ Onaanvaardbare risico's bij vrij grondverzet naar een locatie met de bodemfunctie: Wonen met tuin of Moestuin/Volkstuin.

² Onaanvaardbare risico's bij vrij grondverzet naar een locatie met de bodemfunctie: Wonen met tuin, Onverharde kinderspeelplaatsen of Moestuin/Volkstuin.

De gemiddelden van PFOA en PFOS zijn lager dan de achtergrondwaarden van de gemeente Alkmaar en de provincie Noord-Holland vastgesteld, maar boven de bepalingsgrens. Dit leidt niet tot een beperking bij het toepassen van grond. De achtergrondwaarden voor PFOA en PFOS van de gemeente Alkmaar zijn gelijk aan de provinciale achtergrondwaarden.

De ondergrond (traject 1,0-2,0 m-mv) is niet verdacht voor PFAS-verbindingen.

@ De toepassingseis is gebaseerd op het generieke kader van het Besluit bodemkwaliteit, het landelijke tijdelijke handelingskader, het provinciale beleid én het beleid van de gemeente Alkmaar voor hergebruik PFAS-houdende grond en baggerspecie.

Vervolg tabel 2.2 Totaaloverzicht bodemkwaliteitszones, ontgravingsklassen, toepassingseisen bij voorkomende functies conform het generiek kader Besluit bodemkwaliteit, het landelijke tijdelijke handelingskader, het provinciale beleid én het beleid van de gemeente Alkmaar voor hergebruik PFAS-houdende grond en baggerspecie

Bodemkwaliteitszone	Bodemfunctieklasse	Ontgravingsklasse	Toepassingseis @ (generiek kader Besluit en PFAS beleid [landelijk/provinciaal/ gemeente Alkmaar])
Tussenlaag (bodemiaag vanaf 0,5 meter diepte tot en met 1,0 meter diepte) #			
T1. Alkmaar woongebieden < 1900	Wonen	Industrie ³	Wonen
T2. Alkmaar woongebieden 1900 - 1930	Industrie	Wonen ³	Wonen
	Wonen		
	Landbouw/natuur		
T3. Alkmaar bedrijfsterreinen 1900 - 1930	Wonen	Landbouw/natuur	Landbouw/natuur
T4. Alkmaar bedrijfsterreinen 1930 - 1970	Industrie	Wonen	Wonen
	Wonen		
T5. Overige woongebieden, bedrijven en buitengebied	Industrie	Landbouw/natuur	Landbouw/natuur
Ondergrond (bodemiaag vanaf 1,0 meter diepte tot en met 2,0 meter diepte) ##			
O1. Alkmaar woongebieden < 1900	Wonen	Industrie ³	Wonen
O2. Alkmaar woongebieden 1900 - 1930	Industrie	Wonen ³	Wonen
	Wonen		
	Landbouw/natuur		
O3. Alkmaar bedrijfsterreinen 1900 - 1930	Wonen	Landbouw/natuur	Landbouw/natuur
O4. Alkmaar bedrijfsterreinen 1930 - 1970	Industrie	Wonen	Wonen
	Wonen		
O5. Overige woongebieden, bedrijven en buitengebied	Industrie	Landbouw/natuur	Landbouw/natuur
	Wonen		
	Landbouw/natuur		

³ Onaanvaardbare risico's bij vrij grondverzet naar een locatie met de bodemfunctie: Moestuin/Volkstuin.

De gemiddelden van PFOA en PFOS zijn lager dan de achtergrondwaarden van de gemeente Alkmaar en de provincie Noord-Holland vastgesteld, maar boven de bepalingsgrens. Dit leidt niet tot een beperking bij het toepassen van grond. De achtergrondwaarden voor PFOA en PFOS van de gemeente Alkmaar zijn gelijk aan de provinciale achtergrondwaarden.

De ondergrond (traject 1,0-2,0 m-mv) is niet verdacht voor PFAS-verbindingen.

@ De toepassingseis is gebaseerd op het generieke kader van het Besluit bodemkwaliteit, het landelijke tijdelijke handelingskader, het provinciale beleid én het beleid van de gemeente Alkmaar voor hergebruik PFAS-houdende grond en baggerspecie.

3 Maatschappelijke opgave

De gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo verwacht de komende 5 tot 10 jaar dat continu grond (tijdelijk) wordt ontgraven, opgeslagen en toegepast. Een voorbeeld hiervan is het regulier onderhoud aan wegbermen, rioleringen, kabels, leidingen, groenvoorzieningen en (vervangende) nieuwbouwprojecten.

Uit de bodemkwaliteitskaart van de gemeenten blijkt dat met de generieke regels van het Besluit er gebieden zijn waar gebiedseigen grond niet kan worden hergebruikt. De toepassingseisen zijn hier strenger dan de gebiedseigen grondkwaliteit (zie hoofdstuk 2, tabel 2.2). Hierdoor kan veel ontgraven grond niet worden hergebruikt en moet vervolgens worden afgevoerd naar een erkend verwerker. Ook moet hierdoor grond van elders (bijvoorbeeld zand uit zandwinputten of grond van een grondbank), die wel voldoet aan de toepassingseisen, worden aangekocht en aangevoerd.

De gemeenten willen invulling geven aan een duurzamer en goedkoper bodembeheer. Grond vrijkomend uit het ene project willen de gemeenten kunnen hergebruiken in het andere project. Werk met werk maken. Er zijn dan minder onderzoeks- en grondverwerkingskosten nodig, er hoeft minder grond te worden aangekocht en ook de transportafstanden worden gereduceerd. De druk op het wegennet en de uitstoot van schadelijke stoffen zoals fijnstof en CO₂ en het gebruik van energie nemen af.

Het gebiedsspecifiek beleid bij de toepassingen van grond is nuttig en milieuhygiënisch verantwoord en brengt bij het huidige en het beoogde bodemgebruik geen risico's met zich mee. Het gebiedsspecifiek beleid is in hoofdstuk 4 onderbouwd en beschreven.

4 De uitwerking van het grondstromenbeleid

4.1 Kwaliteitsdoelstelling bij hergebruik van grond

Bij het nuttig toepassen van grond hanteren de gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo het 'standstill' principe op gebiedsniveau (zie § 4.2). Het 'standstill' principe betekent dat de bodemkwaliteit op gebiedsniveau gelijk moet blijven en op termijn verbetert. Binnen de gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo is een vermindering van de kwaliteit alleen toelaatbaar:

- met gebiedseigen grond, vrijgekomen bij grondverzet binnen het vastgestelde gebied (zie § 4.2);
- als de vastgestelde Lokale Maximale Waarden (zie § 4.3) niet worden overschreden;
- als elders in het gebied een verbetering van de bodemkwaliteit wordt gerealiseerd.

De Lokale Maximale Waarden voldoen aan de landelijke definitie voor 'duurzaam geschikt voor het beoogde gebruik'. Er treden met de plaatselijke vermindering van de kwaliteit geen risico's op voor het (toekomstig) bodemgebruik en/of het hergebruik van grond. Op gebiedsniveau wordt als volgt invulling gegeven aan het 'standstill' principe:

- Daar waar de grond wordt ontgraven treedt een lokale verbetering op van de bodemkwaliteit.
- In gebieden waar een strengere toepassingseis geldt dan de kwaliteit van de ontvangende bodem, wordt een verbetering gerealiseerd.

Voor grond van buiten het vastgestelde gebied (zie § 4.2) gelden andere voorwaarden. Als dit van toepassing is, is dat in deze nota aangegeven.

Om knelpunten bij het tijdelijk opslaan en het toepassen van grond in de praktijk op te lossen binnen de regels van het Besluit, is gebiedsspecifiek beleid geformuleerd. Dit is in de hierna volgende paragrafen uitgewerkt. In eerste instantie zijn de beperkingen van het generiek beleid ten aanzien van hergebruik van grond aangegeven. Vervolgens is het gebiedsspecifiek beleid verder uitgewerkt. Dit beleid is er op gericht de beperkingen zo veel mogelijk weg te nemen binnen de kaders van wet- en regelgeving en beleid én voor zover risico's voor het (toekomstig) bodemgebruik dit toelaten. Voor een aantal situaties is strenger beleid geformuleerd.

Naast het gebiedsspecifiek beleid is ook algemeen beleid voor het hergebruik van grond en het gebruik van de bodemkwaliteitskaart in dit hoofdstuk uitgewerkt.

4.2 Acceptatie bodemkwaliteitskaart andere gemeente als erkend bewijsmiddel kwaliteit grond

Het generieke kader van het Besluit gaat uit van het gemeentelijke grondgebied als 'beheergebied' voor het te voeren beleid bij het toepassen en tijdelijk opslaan van grond. Om grondstromen tussen gemeenten mogelijk te maken en de bodemkwaliteitskaart van andere gemeenten te gebruiken als bewijsmiddel voor de chemische kwaliteit van de toe te passen grond, moet het (generieke) gemeentelijke beheergebied worden uitgebreid. Deze uitbreiding valt volgens het Besluit in het gebiedsspecifieke kader.

Met deze nota wordt het beheergebied van de gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo voor het grondstromengebied uitgebreid tot het werkgebied van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (hierna aangeduid als 'OD NHN'). De gemeenten accepteren de bodemkwaliteitskaarten van de gemeenten Langedijk⁴⁹, Texel⁵⁰ en Uitgeest⁵¹, de regio Kop van Noord-Holland⁵² (gemeenten Den Helder, Hollands Kroon en Schagen), de regio West-Friesland⁵³ (gemeenten Drechterland, Enkhuizen, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer en Stede Broec) én de bodemkwaliteitskaart van het duingebied binnen de gemeenten Bergen en Castricum⁵⁴. Deze bodemkwaliteitskaarten mogen gebruikt worden als bewijsmiddel van de chemische kwaliteit van de toe te passen grond vanuit deze gemeenten.

4.3 Vaststellen Lokale Maximale Waarden

4.3.1 Inleiding

De mogelijkheden voor hergebruik van gebiedseigen grond (zie § 4.2) met de ontgravingskwaliteitsklassen 'Industrie' en 'Wonen' worden vergroot door gebiedsspecifiek beleid op te stellen. Het gebiedsspecifieke beleid staat toe dat in relatief schone gebieden, gebiedseigen grond mag worden toegepast met de kwaliteitsklasse 'Industrie' en/of 'Wonen'. De kwaliteit van de grond moet dan voldoen aan de betreffende bodemfunctieklassering (zie kaartbijlage 1). Voor deze gebieden worden zogenaamde Lokale Maximale Waarden vastgesteld.

Met het gebiedsspecifieke beleid wordt voorkomen dat de gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo en derden onnodig hoge kosten moeten maken voor de afvoer van grond met de kwaliteitsklasse 'Industrie' of 'Wonen'.

Vanuit het generieke kader is deze verslechtering niet mogelijk. Alleen in het kader van gebiedsspecifiek beleid mag lokale verslechtering plaatsvinden. In de hierna volgende paragrafen worden de verschillende Lokale Maximale Waarden gedefinieerd.

Ten slotte zijn strengere Lokale Maximale Waarden vastgesteld voor het toepassen van grond op terreinen met een gevoelig bodemgebruik.

De in deze paragraaf vastgestelde Lokale Maximale Waarden gelden niet voor de grond van buiten het beheergebied én van gebieden waarvan de bodemkwaliteitskaart niet is geaccepteerd als bewijsmiddel voor de chemische kwaliteit van de toe te passen grond (zie ook § 4.2 en § 4.11). Uitzondering hierop vormen de Lokale Maximale Waarden die

⁴⁹ Bodemfunctieklassenkaart en bodemkwaliteitskaart gemeente Langedijk, documentcode SOB006891.RAP001, Lieveense Milieu B.V., 2020.

⁵⁰ Bodemfunctieklassenkaart en bodemkwaliteitskaart gemeente Texel, documentcode SOB011224, herzien definitief, Lieveense Milieu B.V., 2020.

⁵¹ Actualisatie bodemkwaliteitskaart gemeenten Beverwijk, Bloemendaal, Haarlemmerliede & Spaarnwoude, Heemskerk, Heemstede, Noordwijkerhout, Uitgeest, Velsen en Zandvoort, projectnummer 16245-0269712.00, antea group, 23 februari 2016.

⁵² Bodemkwaliteitskaart en bodemfunctieklassenkaart gemeenten Den Helder, Hollands Kroon en Schagen, documentcode: 16M1158.RAP001, herzien definitief, Lieveense Milieu B.V., 2020.

⁵³ Bodemfunctieklassenkaart en bodemkwaliteitskaart gemeenten Drechterland, Enkhuizen, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer en Stede Broec, documentcode: 15M1207.RAP001, herzien definitief, Lieveense Milieu B.V., 2020.

⁵⁴ Bodemkwaliteitskaart duingebied binnen de gemeenten Bergen en Castricum, projectnummer: P16-01, Marmos Bodemmanagement, 5 september 2016.

strenger zijn vastgesteld dan het generieke beleid van het Besluit (zie § 4.3.2 voor het toepassen van grond op onverharde kinderspeelplaatsen en moes-/volkstuin(complex)en, en zie § 4.3.4 voor het toepassen van grond op een viertal industrieterreintjes in de gemeente Castricum) en de gedefinieerde toepassingswaarden voor PFAS-verbindingen voor het verspreiden van onderhoudsbaggerspecie over het aangrenzende perceel (zie § 4.6 en § 4.18).

4.3.2 Lokale Maximale Waarden toepassen grond op onverharde kinderspeelplaatsen en moes-/volkstuinten (bodemlaag 0,0-2,0 m-mv; LMW1)

De gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo stellen bij onverharde kinderspeelplaatsen⁵⁵ en moes-/volkstuinten strengere eisen op als daar grond wordt toegepast. Dit om bij het (toekomstig) bodemgebruik eventuele risico's bij het duurzaam bodemgebruik uit te sluiten. Binnen de gemeenten moet de grond die wordt toegepast op terreinen met een gevoelig bodemgebruik voldoen aan de Achtergrondwaarden (AW2000; Landbouw/natuur; LMW1). Dit moet worden aangetoond met een partijkeuring (zie § 6.2.1). De partijkeuring moet worden aangevuld met een onderzoek op asbest (historische gegevens, zintuiglijk en analytisch). Ook gelden nog eisen ten aanzien van bijmenging van bodemvreemd materiaal en asbest (zie § 4.4 en § 4.5).

De kwaliteit van de grond voor PFAS-verbindingen moet voldoen aan de gedefinieerde toepassingswaarden (zie § 4.6.1, tabel 4.2, blz. 36/81).

De Lokale Maximale Waarde voor onverharde kinderspeelplaatsen en moes-/volkstuinten is voor de bodemlaag 0,0-2,0 m-mv vastgesteld op de kwaliteitsklasse 'Achtergrondwaarde (AW2000)' (LMW1).

Ook gelden eisen ten aanzien van bijmenging van bodemvreemd materiaal en asbest (zie § 4.4 en § 4.5).

De kwaliteit van de grond voor PFAS-verbindingen moet voldoen aan de gedefinieerde toepassingswaarden (zie § 4.6.1, tabel 4.2, blz. 36/81).

4.3.3 Lokale Maximale Waarden op aangewezen industrieterreinen (bodemlaag 0,0-2,0 m-mv; LMW2)

Om de nu beperkte toepassingsmogelijkheden van grond met de kwaliteitsklasse 'Industrie' en 'Wonen' te vergroten, staan de gemeenten Alkmaar en Heiloo toe dat in de hieronder aangewezen gebieden met de bodemfunctie 'Industrie', en waar niet gewoond mag worden, grond met maximaal de kwaliteitsklasse 'Industrie' (LMW2) mag worden toegepast (zie kaartbijlage 5A en 5B):

- Bedrijventerrein Boekelermeer (Alkmaar).
- Kanaalweg Baggerdepot Hoogheemraadschap en gronddepot gemeente Heiloo.

⁵⁵ Onder onverharde kinderspeelplaatsen vallen: onverharde openbare kinderspeelplaatsen, onverharde delen op schoolpleinen, onverharde speelplaatsen bij (particuliere) kinderopvanginstellingen zoals kinderopvangverblijven, buitenschoolse opvang en peuterspeelplaatsen.

- Industrierterrein de Oude Werf (Heiloo).
- Vennewatersweg 2a (Texaco benzinstation) en 2b (GP. Groot) (Heiloo).
- Vennewatersweg 15-17 (Heiloo).
- Beveland, ten westen van het spoor (Heerhugowaard).
- Zandhorst I en II, ten noorden van de Edisonstraat (Heerhugowaard).
- De Vaandel (Heerhugowaard).
- Terrein Krusemanlaan (Heerhugowaard)

De kwaliteitsklasse 'Industrie' en 'Wonen' is gelijk aan of beter dan de generieke Maximale Waarde van het bodemgebruik in deze gebieden (Industrie). Hierdoor treden er bij het huidige bodemgebruik geen risico's op.

De kwaliteit van de grond voor PFAS-verbindingen moet voldoen aan de gedefinieerde toepassingswaarden (zie § 4.6.1, tabel 4.2, blz. 36/81).

Bij het toepassen van en werken met verontreinigde grond moet de veiligheidsklasse conform de CROW publicatie 400⁵⁶ door de veiligheidskundige van de grondroerder worden bepaald (zie ook § 4.17).

De Lokale Maximale Waarde voor de hieronder aangewezen gebieden met de bodemfunctie 'Industrie', en waar niet gewoond mag worden, is voor de bodemlaag 0,0-2,0 m-mv vastgesteld op de kwaliteitsklasse 'Industrie' (LMW2):

- *Bedrijventerrein Boekelermeer (Alkmaar).*
- *Kanaalweg Baggerdepot Hoogheemraadschap en gronddepot gemeente Heiloo.*
- *Industrierterrein de Oude Werf (Heiloo).*
- *Vennewatersweg 2a (Texaco benzinstation) en 2b (GP. Groot) (Heiloo).*
- *Vennewatersweg 15-17 (Heiloo).*
- *Beveland, ten westen van het spoor (Heerhugowaard).*
- *Zandhorst I en II, ten noorden van de Edisonstraat (Heerhugowaard).*
- *De Vaandel (Heerhugowaard).*
- *Terrein Krusemanlaan (Heerhugowaard)*

De kwaliteit van de grond voor PFAS-verbindingen moet voldoen aan de gedefinieerde toepassingswaarden (zie § 4.6.1, tabel 4.2, blz. 36/81).

⁵⁶ CROW publicatie 400 'Werken in en met verontreinigde bodem', december 2017.

4.3.4 Lokale Maximale Waarden schone gebieden met de bodemfunctie 'Industrie' (bodemlaag 0,0-2,0 m-mv; LMW3)

De gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo staan toe dat in schone gebieden met de bodemfunctie 'Industrie' grond met maximaal de kwaliteitsklasse 'Wonen' (LMW3) mag worden toegepast (zie kaartbijlage 5A en 5B). Reden hiervoor is het vergroten van de nu beperkte toepassingsmogelijkheden van grond met de kwaliteitsklasse 'Wonen'.

De kwaliteitsklasse 'Wonen' is beter dan de generieke Maximale Waarde van het bodemgebruik in deze gebieden (Industrie). Hierdoor treden er bij het huidige bodemgebruik geen risico's op.

Met deze Lokale Maximale Waarden stelt de gemeente Castricum voor een viertal industrieterreintjes strenger beleid vast dan het generieke kader van het Besluit. Dit past binnen het meest gevoelige bodemgebruik op deze terreinen. Op deze industrieterreinen bevinden zich namelijk ook (bedrijfs)woningen.

De kwaliteit van de grond voor PFAS-verbindingen moet voldoen aan de gedefinieerde toepassingswaarden (zie § 4.6.1, tabel 4.2, blz. 36/81).

*De Lokale Maximale Waarde voor de schone gebieden met de bodemfunctie 'Industrie' is voor de bodemlaag 0,0-2,0 m-mv vastgesteld op de kwaliteitsklasse 'Wonen' (LMW3).
De kwaliteit van de grond voor PFAS-verbindingen moet voldoen aan de gedefinieerde toepassingswaarden (zie § 4.6.1, tabel 4.2, blz. 36/81).*

4.3.5 Lokale Maximale Waarden schone gebieden met de bodemfunctie 'Wonen' (bodemlaag 0,0-2,0 m-mv; LMW4)

Om de nu relatief beperkte toepassingsmogelijkheden van grond met de kwaliteitsklasse 'Wonen' te vergroten, staan de gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo toe dat in de schone gebieden, grond met maximaal de kwaliteitsklasse 'Wonen' (LMW4) mag worden toegepast (zie kaartbijlage 5A en 5B). De kwaliteitsklasse 'Wonen' is gelijk aan de generieke Maximale Waarde van het bodemgebruik in deze gebieden (Wonen). Hierdoor treden er bij het huidige bodemgebruik geen risico's op.

De kwaliteit van de grond voor PFAS-verbindingen moet voldoen aan de gedefinieerde toepassingswaarden (zie § 4.6.1, tabel 4.2, blz. 36/81).

*De Lokale Maximale Waarde voor schone gebieden met de bodemfunctie 'Wonen' is voor de bodemlaag 0,0-2,0 m-mv vastgesteld op de kwaliteitsklasse 'Wonen' (LMW4).
De kwaliteit van de grond voor PFAS-verbindingen moet voldoen aan de gedefinieerde toepassingswaarden (zie § 4.6.1, tabel 4.2, blz. 36/81).*

4.3.6 Lokale Maximale Waarden en toepassen van grond uit en ter plaatse van onverharde (spoor)bermen met de bodemfunctieklassen 'Industrie' (bodemplaat 0,0-2,0 m-mv; LMW5)

Inleiding

Van onverharde (spoor)wegbermen is het bekend dat deze verontreinigd kunnen zijn als gevolg van:

- depositie uitlaatgassen (PAK, lood);
- afstromend regenwater (minerale olie, PAK en lood);
- funderingsmateriaal (zware metalen en PAK);
- toepassing van teerhoudend asfalt (PAK);
- uitloging vangrails (zink).
- slijtsel van bovenleidingen, stroomafnemers en slijtage van rails (cadmium, lood, koper, zink);
- toepassing van bestrijdingsmiddelen voor het vrijhouden van het spoor van onkruid.

De onverharde (spoor)bermen die op de bodemfunctieklassenkaart zijn aangegeven met de functie 'Industrie'; zie kaartbijlage 1) zijn verdacht voor bodemverontreiniging en daarom uitgesloten van de bodemkwaliteitskaart. Hierdoor bestaat er voor het toepassen van (spoor)bermgrond in bermen een dubbele onderzoeksinspanning. Van zowel de toe te passen grond als de ontvangende bodem moet met een onderzoek de kwaliteit worden vastgesteld.

Omdat het bekend is dat onverharde (spoor)bermgrond van drukke (spoor)wegen belast wordt met verontreinigende stoffen, wordt het niet duurzaam geacht dat bij de (meeste) onverharde bermen wordt uitgegaan van het generieke toetsingskader van het Besluit. De gemeenten vinden het niet duurzaam dat eventueel toegepaste schonere grond als gevolg van het drukke (spoor)wegverkeer alsnog wordt verontreinigd. De gemeenten vinden het daarom aanvaardbaar om voor de onverharde (spoor)wegbermen die zijn aangegeven met de functie 'Industrie', Lokale Maximale Waarden vast te stellen zonder dat hierbij risico's optreden.

Juridisch gezien mogen geen Lokale Maximale Waarden worden opgesteld voor gebieden waar de kwaliteit van de ontvangende bodem niet bekend is⁵⁷. Maar om de nu beperkte toepassingsmogelijkheden van grond met de kwaliteitsklassen 'Industrie' en 'Wonen' te vergroten, worden de volgende Lokale Maximale Waarden vastgesteld.

De gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo staan lokale verslechtering toe met gebiedseigen grond met maximaal de kwaliteitsklasse 'Industrie' (LMW5) toe (zie § 4.2) in de onverharde (spoor)wegbermen van de

- spoorwegen, rijkswegen, provinciale wegen;
- door gemeenten aangewezen wegen*.

*Bijna alle wegen die in beheer van het Hoogheemraadschap zijn, zijn ook door de gemeente aangewezen. Uit de argumentatie van het Hoogheemraadschap, die is opgenomen in bijlage 5, blijkt dat deze wegen een afwijkende kwaliteit hebben dan de omgeving.

⁵⁷ Artikel 47 van het Besluit bodemkwaliteit schrijft voor dat voor het vaststellen van Lokaal Maximale Waarden een bodemkwaliteitskaart vereist is.

Deze kwaliteitsklasse is gelijk aan de generieke Maximale Waarde van het bodemgebruik van deze onverharde (spoor)wegbermen. Hierdoor treden er bij het bodemgebruik geen risico's op als grond met de kwaliteitsklassen 'Industrie' of 'Wonen' wordt toegepast.

Deze Lokale Maximale Waarden worden ook in de gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo vastgesteld bij de toepassing van grond in onverharde (spoor)bermen van aangewezen wegen met de bodemfunctie 'Industrie' (zie kaartbijlage 1).

Voor wegbermen langs dijkwegen en voor (spoor)wegbermen gelegen in het NatuurNetwerk Nederland (NNN, voormalig EHS) geldt voor beide zijden van het wegvak een strook van maximaal 2 meter. Dit in verband met de ecologische functie van de wegbermen. Buiten de aangegeven strook mag in de wegbermen alleen schone grond toegepast worden.

De kwaliteit van de grond voor PFAS-verbindingen moet voldoen aan de gedefinieerde toepassingswaarden (zie § 4.6.1, tabel 4.2, blz. 36/81).

Bij het toepassen van en werken met verontreinigde grond moet de veiligheidsklasse conform de CROW publicatie 400⁵⁸ door de veiligheidskundige van de grondroerder worden bepaald (zie ook § 4.17).

*De Lokale Maximale Waarde voor de onverharde (spoor)bermen van rijkswegen, provinciale wegen, spoorwegen en in de gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo aangewezen wegen met de bodemfunctieklasse 'Industrie' is voor de bodemlaag 0,0-2,0 m-mv vastgesteld op de kwaliteitsklasse 'Industrie' (LMW5).
De kwaliteit van de grond voor PFAS-verbindingen moet voldoen aan de gedefinieerde toepassingswaarden (zie § 4.6.1, tabel 4.2, blz. 36/81).*

Toepassen grond vanuit onverharde (spoor)bermen met de functie 'Industrie'

Als het voornemen bestaat (spoor)bermgrond (uitgesloten gebied op de ontgravingskaarten) toe te passen, gelden de volgende regels:

- Voorafgaand aan de toepassing in onverharde (spoor)wegbermen met de functieklasse 'Industrie' moet een indicatief onderzoek worden uitgevoerd naar de kwaliteit van de toe te passen (spoor)bermgrond (zie § 6.2.1). De resultaten van het indicatieve onderzoek moeten worden getoetst volgens het Besluit en de Regeling zodat een kwaliteitsklasse kan worden bepaald.
  - Als de grond voldoet aan de kwaliteitsklasse 'Industrie', dan mag de grond op of in de onverharde (spoor)wegbermen worden toegepast.
  - Als één of meerdere gehalten in de grond de Maximale Waarden voor 'Industrie' overschrijden, maar de interventiewaarde wordt niet overschreden, dan moet de

⁵⁸ CROW publicatie 400 'Werken in en met verontreinigde bodem', december 2017.

grond worden getransporteerd naar een erkend verwerker. De grond kan ook aanvullend worden gekeurd (zie § 6.2.1). Als uit de partijkeuring blijkt dat de grond voldoet aan de Maximale Waarden voor 'Industrie', dan kan deze alsnog in de onverharde wegberm worden toegepast.

- Als één of meer gehalten in de grond de interventiewaarde van de Wet bodembescherming overschrijdt, mag de grond niet worden toegepast en moet het spoor van de Wet bodembescherming worden gevolgd.

Door deze toetsregels wordt voorkomen dat gebiedseigen grond (zie § 4.2) met gehalten boven de vastgestelde Lokale Maximale Waarden toch in de gemeente wordt toegepast.

- Voorafgaand aan toepassing elders moet een partijkeuring worden uitgevoerd (zie § 6.2.1). Afhankelijk van de keuringsresultaten kan de grond worden toegepast.

Voorafgaand aan de toepassing van grond vanuit onverharde (spoor)wegbermen met de bodemfunctieklassse 'Industrie' in onverharde (spoor)wegbermen met de functieklassse 'Industrie' moet een indicatief onderzoek worden uitgevoerd naar de kwaliteit van de toe te passen bermgrond. Afhankelijk van de keuringsresultaten kan de grond worden toegepast.

4.3.7 Lokale Maximale Waarden toepassen grond uit de zones B1 t/m B3 en O1 onder verhardingen en in extensief gebruikte groenstroken (bodemlaag 0,0-2,0 m-mv; LMW6)

In de zones B1 t/m B3 en O1 (zie kaartbijlage 2A en 2B) is de vastgestelde ontgravingskwaliteit slechter dan de toepassingseis die voor de grootste delen van de betreffende zone geldt. Er komt hier namelijk grond met kwaliteitsklasse 'Industrie' vrij, maar het grootste gedeelte van deze zones betreft bodemfunctie Wonen. Vrijkomende grond kan dus in het generieke beleid niet in de eigen zone worden hergebruikt. Om het grondverzet binnen deze zones niet onnodig te frustreren staan de gemeenten Alkmaar en Castricum toe dat grond uit de voornoemde zones wel in dezelfde zone mag worden toegepast onder verhardingen, in wegbermen en in extensief gebruikte groenstroken (LMW6). Door het toepassen van deze grond onder een verharding of op terreinen waar nagenoeg geen contact is met de grond, zijn de risico's bij het bodemgebruik verwaarloosbaar.

De kwaliteit van de grond voor PFAS-verbindingen moet voldoen aan de gedefinieerde toepassingswaarden (zie § 4.6.1, tabel 4.2, blz. 36/81).

Voor de zones B1, B2 en O1 gelden mogelijk nog aanvullende voorwaarden die zijn verwoord in § 4.7.

Bij het toepassen van en werken met verontreinigde grond moet de veiligheidsklasse conform de CROW publicatie 400⁵⁹ door de veiligheidskundige van de grondroerder worden bepaald (zie ook § 4.17).

⁵⁹ CROW publicatie 400 'Werken in en met verontreinigde bodem', december 2017.

De Lokale Maximale Waarde voor hergebruik van grond uit de zones B1 t/m B3 en O1 (zie kaartbijlage 2A en 2B) onder verhardingen, in wegbermen en in extensief gebruikte groenstroken is door de gemeenten Alkmaar en Castricum voor de bodemlaag 0,0-2,0 m-mv vastgesteld op de kwaliteitsklasse 'Industrie' (LMW6). Voor de zones B1, B2 en O1 gelden mogelijk nog aanvullende voorwaarden die zijn verwoord in § 4.7.

De kwaliteit van de grond voor PFAS-verbindingen moet voldoen aan de gedefinieerde toepassingswaarden (zie § 4.6.1, tabel 4.2, blz. 36/81).

4.3.8 Lokale Maximale Waarden en toepassen grond van en op (voormalige) bollenteeltpercelen (bodemlaag 0,0-2,0 m-mv; LMW7)

Ter plaatse van (voormalige) bollenteeltpercelen is vastgesteld dat in de toplaag licht verhoogde gehalten van organochloorbestrijdingsmiddelen voor komen. Deze verhoogde gehalten zorgen ervoor dat de grond in de kwaliteitsklasse 'Industrie' valt. Dit heeft te maken dat bij een aantal individuele organochloorbestrijdingsmiddelen de maximale waarde voor de functie Wonen gelijk is gesteld aan de Achtergrondwaarde (AW2000, Landbouw/natuur).

Voor het duurzame bodemgebruik op bollenteeltpercelen zijn vanwege de (toekomstige) wisselteelt, de risico's van mens en milieu van belang. Uit een risicobeoordeling van een vergelijkbare situatie in de regio Zuidoost-Utrecht⁶⁰ is gebleken dat de toetsingsnorm voor eventuele risico's voor mens en milieu bij organochloorbestrijdingsmiddelen de interventiewaarden zijn. Zo lang in de grond de gehalten van organochloorbestrijdingsmiddelen de interventiewaarden niet overschrijden, en de eventuele voedselproducten voldoen aan de Warenwet, zijn er geen risico's. Op de bollenteeltpercelen zijn de maximaal gemeten waarden van organochloorbestrijdingsmiddelen, uitgezonderd DDT en DDE, ruim onder de interventiewaarden vastgesteld (factor 21 tot 314). De maximale waarden voor Industrie van organochloorbestrijdingsmiddelen liggen een factor 1 tot 40 lager dan de interventiewaarden.

De gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo willen de nu beperkte toepassingsmogelijkheden van grond met de kwaliteitsklasse 'Industrie' vanaf de bollenteeltpercelen vergroten. Vanwege het ontbreken van risico's voor mens en milieu staan de gemeenten op bollenteeltpercelen lokale verslechtering toe voor grond vanaf (voormalige) bollenteeltpercelen met de kwaliteitsklasse 'Industrie' die uitsluitend wordt veroorzaakt door organochloorbestrijdingsmiddelen (LMW7).

De kwaliteit van de grond voor PFAS-verbindingen moet voldoen aan de gedefinieerde toepassingswaarden (zie § 4.6.1, tabel 4.2, blz. 36/81).

⁶⁰ Nota bodembeheer, grondstromenbeleid regio Zuidoost-Utrecht, Milieudienst Zuidoost-Utrecht, oktober 2011.

Bij het toepassen van en werken met verontreinigde grond moet de veiligheidsklasse conform de CROW publicatie 400⁶¹ door de veiligheidkundige van de grondroerder worden bepaald (zie ook § 4.17).

De Lokale Maximale Waarde voor hergebruik van grond afkomstig van (voormalige) bollenteeltpercelen op bollenteeltpercelen is voor de bodemlaag 0,0-2,0 m-mv vastgesteld op de kwaliteitsklasse 'Industrie' die uitsluitend wordt veroorzaakt door organochloorbestrijdingsmiddelen (LMW7).

De kwaliteit van de grond voor PFAS-verbindingen moet voldoen aan de gedefinieerde toepassingswaarden (zie § 4.6.1, tabel 4.2, blz. 36/81).

Uitwerking gebiedsspecifiek beleid: toepassen grond van en op (voormalige) bollenteeltpercelen

De uitwerking van het gebiedsspecifiek beleid op bollenteeltpercelen is als volgt: de grond van de toplaag (vanaf het maaiveld tot en met 0,3 meter diepte) op (voormalige) bollenteeltpercelen moet voorafgaand aan het ontgraven altijd worden onderzocht (zie § 6.2.1) op het standaard NEN 5740 stoffenpakket aangevuld met het analysepakket voor organochloorbestrijdingsmiddelen (OCB), conform de strategie VED-HO van de NEN 5740⁶². Afhankelijk van de onderzoeksresultaten mag de grond als volgt worden toegepast:

- Kwaliteitsklasse Landbouw/natuur (Achtergrondwaarde-AW2000): de grond mag overal worden toegepast.
- Kwaliteitsklasse Wonen: de grond mag worden toegepast in gebieden waar de toepassingseis de kwaliteitsklasse Wonen is (zie de kaartbijlage 4A en 4B).
- Kwaliteitsklasse Industrie:
  - de grond mag worden toegepast in gebieden waar de toepassingseis de kwaliteitsklasse Industrie is (zie de kaartbijlage 4A en 4B).
  - de grond mag worden toegepast op bollenteeltpercelen als alle stoffen voldoen aan de kwaliteitsklasse Landbouw/natuur met uitzondering van organochloorbestrijdingsmiddelen. Organochloorbestrijdingsmiddelen mogen voldoen aan de kwaliteitsklasse 'Industrie'.
- Kwaliteitsklasse Niet toepasbaar: de grond moet worden afgevoerd naar een erkend verwerker

4.3.9 Lokale Maximale Waarden tijdelijke opslag van grond uit het beheergebied of uit gebieden waarvan de bodemkwaliteitskaart is geaccepteerd (LMW8)

In het generieke kader van het Besluit moet bij de tijdelijke opslag van grond (langer dan 6 maanden en maximaal 3 jaar) de ontgravingskwaliteit van de grond gelijk of beter zijn dan de bodemkwaliteitsklasse van de (tijdelijk) ontvangende bodem (zie respectievelijk de

⁶¹ CROW publicatie 400 'Werken in en met verontreinigde bodem', december 2017.

⁶² NEN 5740 – Bodem – Landbodem – Strategie voor het uitvoeren van verkennend bodemonderzoek – Onderzoek naar de milieuhygiënische kwaliteit van de bodem en grond.

tabellen 2.5 en 2.4 uit de rapportage van de bodemkwaliteitskaart⁶³). Deze voorwaarde past goed binnen de uitgangspunten van het landelijk geldende generieke toepassingskader, en dus wanneer de betreffende partij grond van een locatie afkomstig is van buiten het beheergebied of van gebieden waarvan de gemeenten de bodemkwaliteitskaart niet hebben geaccepteerd al bewijsmiddel voor de chemische kwaliteit van de toe te passen grond of wanneer het baggerspecie betreft.

In sommige bovengrondzones leidt dit met gebiedseigen grond tot knelpunten. In sommige gebieden kan zich bijvoorbeeld de situatie voordoen dat op een bepaalde locatie, waar de ontvangende bodem de kwaliteitsklasse ‘Achtergrondwaarde (AW2000)’ heeft, wel partijen grond van de kwaliteitsklasse ‘Wonen’ mag worden toegepast, maar dat dezelfde partij grond daar niet tijdelijk mag worden opgeslagen. Dat staat haaks op de definitie van tijdelijke opslag die in het Besluit bodemkwaliteit is opgenomen: *"De tijdelijke toepassing van grond/baggerspecie voorafgaand aan de definitieve nuttige toepassing."*

Daarom verruimen de gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo de regels voor de tijdelijke opslag van grond. Een partij grond mag voorafgaand aan de definitieve toepassing, op deze toepassingslocatie tijdelijk worden opgeslagen als het afkomstig is uit het beheergebied of van gebieden waarvan de bodemkwaliteitskaart is geaccepteerd en volgens de gebiedsspecifieke toepassingseisen (zie § 4.3) op een bepaalde locatie mag worden toepast (LMW8).

De Lokale Maximale Waarde voor tijdelijke opslag van grond uit het beheergebied en van gebieden waarvan de bodemkwaliteitskaart is geaccepteerd, is gelijk aan de in § 4.3 vastgestelde Lokale Maximale Waarden (LMW8).

4.3.10 Lokale Maximale Waarden oude stortplaatsen (LMW9)

Op het grondgebied van de gemeenten is sprake van oude stortplaatsen⁶⁴. De bovenafdicthting van een aantal stortplaatsen is onvoldoende.

Het toepassen van grond *"als bovenafdicthting voor een stortplaats met het oog op het voorkomen van nadelige gevolgen voor mens, plant of dier als gevolg van contact met het onderliggende materiaal"* wordt binnen het Besluit als een nuttige toepassing gezien (artikel 35 onderdeel c). De toe te passen grond moet voldoen aan het (toekomstige) bodemgebruik.

De gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo willen de mogelijkheden voor het nuttig toepassen van vrijgekomen grond met de kwaliteitsklasse ‘Industrie’ vergroten door deze toe te passen op stortplaatsen waar de bovenafdicthting onvoldoende is. Omdat de stortplaatsen in het buitengebied zijn gelegen, voldoet de kwaliteitsklasse ‘Industrie’ niet aan de toepassingseis ter plaatse (in de regel

⁶³ Bodemfunctieklassenkaart en bodemkwaliteitskaart regio Alkmaar, projectcode: 14M1136, documentnummer 14M1136.RAP001, Herzien definitief 2, Lievensense Milieu B.V., 2020.

⁶⁴ Zie hiervoor de website van de provincie Noord-Holland: <https://maps.noord-holland.nl/>.

Landbouw/natuur). Daarom stellen de gemeenten onder de volgende voorwaarden Lokale Maximale Waarden vast: alleen voor oude stortplaatsen waarvan de bovenafdichting onvoldoende is, mag grond met maximaal de kwaliteitsklasse 'Industrie' worden gebruikt ter eenmalige verbetering (het voldoende op dikte brengen) van de bovenafdichting. Grond met de kwaliteitsklasse 'Industrie' mag worden gebruikt alleen in combinatie met het aanbrengen van een minimaal 0,5 meter dikke afdeklaag (LMW9). De kwaliteit van de afdeklaag moet voldoen aan het (toekomstige) bodemgebruik. Veelal is dat landbouw met begrazing door schapen. Daarom worden de Lokale Maximale Waarden voor de afdeklaag afgestemd op de LAC2006-waarde⁶⁵. Als de LAC2006-waarde hoger ligt dan de Maximale Waarde voor de functie Wonen, dan wordt deze laatste norm gehanteerd. Als de LAC2006-waarde lager ligt dan de AW2000, dan wordt de AW2000 gehanteerd. De Lokale Maximale Waarden voor de afdeklaag zijn in tabel 4.1 gespecificeerd (LMW9).

De kwaliteit van de grond voor PFAS-verbindingen moet voldoen aan de gedefinieerde toepassingswaarden (zie § 4.6.1, tabel 4.2, blz. 36/81).

Bij het toepassen van en werken met verontreinigde grond moet de veiligheidsklasse conform de CROW publicatie 400⁶⁶ door de veiligheidskundige van de grondroerder worden bepaald (zie ook § 4.17).

De Lokale Maximale Waarde voor een betere bovenafdichting van oude stortplaatsen is vastgesteld op de kwaliteitsklasse 'Industrie'.

Voorwaarden hierbij zijn:

- *Nadat de bovenafdichting voldoet aan de gestelde eisen, vervalt de Lokale Maximale Waarde 'Industrie' (LMW9).*
- *In combinatie met de bovenafdichting moet een afdeklaag worden gerealiseerd van minimaal 0,5 meter dikte met een kwaliteit die voldoet aan de LAC2006-waarden dan wel de maximale waarden voor de functie 'Wonen' (zie tabel 4.1; LMW9).*

De kwaliteit van de grond voor PFAS-verbindingen moet voldoen aan de gedefinieerde toepassingswaarden (zie § 4.6.1, tabel 4.2, blz. 36/81).

⁶⁵ Overschrijding van de LAC2006-waarde houdt in dat de kans op problemen voor de agrarische functie niet verwaarloosbaar wordt geacht en dat nader onderzoek gewenst is om na te gaan of zich daadwerkelijk nadelige effecten voordoen.

⁶⁶ CROW publicatie 400 'Werken in en met verontreinigde bodem', december 2017.

Tabel 4.1 Specificatie Lokale Maximale Waarden voor de afdeklaag (minimaal 0,5 meter) op een verbeterde bovenafdichting van een voormalige stortplaats (gehalten in mg/kg ds bij standaard bodem: lutum 25% en organisch stof 10%)

Stof	Norm							
	AW2000	Wonen	LAC2006 ^{67 68}			LMW		
			zand	klei	veen	zand	klei	veen
Barium	-	-	-			-		
Cadmium	0,6	1,2	1	2	2	1	1,2	1,2
Kobalt	15	35	-	-	-	35		
Koper	40	54	30 ⁶⁹ /50 ⁷⁰	30 ⁶⁹ /80 ⁷⁰	30 ⁶⁹ /80 ⁷⁰	40/50 ⁷⁰	40/54	40/54
Kwik	0,15	0,83	2	2	2	0,83		
Lood	50	210	150	150	150	150		
Molybdeen	1,5	88	-	-	-	88		
Nikkel	35	39	15	50	60	35	39	39
Zink	140	200	150	660	720	150	200	200
PCB138	0,02	0,04	0,1/0,2			0,04		
PCB153	0,02	0,04	0,1/0,2			0,04		
PAK (som10)	1,5	6,8	3,4			3,4		

4.3.11 Lokale Maximale Waarden toepassen grond van Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier op regionale waterkeringen (LMW10)

Onderbouwing

Binnen het beheergebied van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier is een continue aanbod van baggerspecie. Bij het op diepte houden van de watergangen komt jaarlijks meer dan 1 miljoen kuub baggerspecie vrij. Dit op diepte houden gebeurt periodiek (eens per 5 tot 10 jaar) en wordt gedaan om het water uit de Noord-Hollandse polders adequaat af te voeren en/of de waterkwaliteit te verbeteren. Deze baggerspecie wordt, in voorkeursvolgorde:

1. Direct nabij de watergang op de kant gezet (veelal landelijk gebied).
2. In een weilanddepot verwerkt. Een weilanddepot ligt grenzend aan watergang, de baggerspecie moet “verspreidbaar” zijn conform waterbodemonderzoek. Een weilanddepot is alleen rendabel bij grote werken, na afloop moet het depot worden afgevlakt en ingezaaid.
3. In een doorgangsdepot van Hoogheemraadschap verwerkt. Dit betreft veelal baggerspecie die vanwege het ruimtebestek niet op de kant kan worden gezet (gedacht kan worden aan baggerwerk nabij gebouwen of nabij gevoelig landgebruik). De baggerspecie die in eigen depots wordt gestort, mag maximaal kwaliteitsklasse ‘Industrie’ zijn.
4. Afgevoerd naar een reiniger of stortlocatie (Nauerna). Dit gebeurt alleen met niet verspreidbare bagger (niet verspreidbare bagger voldoet tevens niet aan de kwaliteitsklasse ‘Industrie’).

⁶⁷ NOBO: Normstelling en bodemkwaliteitsbeoordeling Onderbouwing en beleidsmatige keuzes voor de bodemnormen in 2005, 2006 en 2007, Ministerie van VROM, december 2008.

⁶⁸ Betreffen LAC2006-waarden voor “Beweid grasland”.

⁶⁹ Waarde voor beweid grasland.

⁷⁰ Waarde voor veevoer op basis van norm in gewas.

Zoals hiervoor genoemd wordt maar een deel van de vrijkomende baggerspecie in doorgangsdepots verwerkt. Op jaarbasis gaat het hier om circa 100.000m³ bagger, die in de depots indroogt en rijpt tot ongeveer 40.000m³ grond. De naar doorgangsdepots afgevoerde baggerspecie is maximaal de kwaliteitsklasse 'Industrie', waardoor de baggerspecie tevens voldoet aan de verspreidingsnorm uit het Besluit.

Wanneer er ruimte op de kant was geweest bij het baggerwerk mocht de bagger dus gewoon op de kant worden gezet. Vanwege het ruimtebeslag wordt de bagger echter naar een depot afgevoerd, waar de baggerspecie onder erkenning wordt samengevoegd met, qua milieuhygiënische kwaliteit, gelijkwaardige partijen baggerspecie. Dus kwaliteitsklasse AW2000 bij AW2000, Wonen bij Wonen en Industrie bij Industrie. Vervolgens wordt om het rijpingsproces te bevorderen de baggerspecie meerdere malen omgezet met een hydraulische kraan, De baggerspecie verwordt onder invloed van zon en wind tot grond. Deze grond wordt door middel van zeven over 30 millimeter ontdaan van eventuele bodemvreemde materialen, waarna de ontstane partij wordt gekeurd conform § 6.2.1.

In bijlage 6 is door het Hoogheemraadschap beargumenteerd dat waterkeringen onverdacht voor bodemverontreiniging lijken, maar dat gezien het historische gebruik en beheer, en onderbouwd met onderzoek, het zeer aannemelijk is dat in de waterkeringen heterogeen verspreide verontreinigingen voor komen (kwaliteitsklasse Wonen tot soms saneringsgevallen). Daarom wordt het niet duurzaam geacht om op waterkeringen waar verontreinigingen voor komen alleen maar grond te mogen toepassen die voldoet aan de kwaliteitsklasse Landbouw/natuur. Ook mag op waterkeringen in het beheer van het Hoogheemraadschap geen vee grazen, geen groenten worden gekweekt, en er mogen geen kinderen op spelen. Als gevolg hiervan is het risico op blootstelling aan grond met de toegepaste kwaliteit 'Wonen' en 'Industrie' in de waterkering nihil.

Ten slotte wordt opgemerkt dat het toepassen van grond "in ophogingen en waterbouwkundige constructies [...] met het oog op hoogwaterbescherming, de doelstellingen van de Kaderrichtlijn water [...]" binnen het Besluit als een nuttige toepassing wordt gezien (zie artikel 35 onderdeel c van het Besluit).

Gebiedsspecifiek beleid

De gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo willen de mogelijkheden voor het nuttig toepassen van grond, verworden van baggerspecie uit het beheergebied van het Hoogheemraadschap, met de kwaliteitsklasse 'Wonen' en 'Industrie' vergroten door toe te staan dat deze grond met de kwaliteitsklasse 'Wonen' of 'Industrie' (LMW10) mag worden gebruikt voor het op hoogte brengen van waterkeringen. Voorwaarde is dat de kwaliteit blijkt uit een partijkeuring, en dat de laag opgebrachte grond wordt afgedekt met een teeltlaag van circa 30 centimeter dikte. Deze teeltlaag moet blijken een partijkeuring minimaal van de kwaliteitsklasse 'Achtergrondwaarde (AW2000)' zijn, of te zijn opgebouwd uit de huidige teeltlaag van de waterkering.

De kwaliteit van de grond voor PFAS-verbindingen moet voldoen aan de gedefinieerde toepassingswaarden (zie § 4.6.1, tabel 4.2, blz. 36/81).

Op deze manier voldoet de waterkering aan het toekomstige gebruik en kan een nuttige toepassing van grond van het Hoogheemraadschap worden bereikt bij zo laag mogelijke maatschappelijke kosten, zonder afbreuk te doen aan het milieu.

De ligging van de regionale waterkeringen die in beheer zijn van het Hoogheemraadschap, is opgenomen in kaartbijlage 10.

Bij het toepassen van en werken met verontreinigde grond moet de veiligheidsklasse conform de CROW publicatie 400⁷¹ door de veiligheidskundige van de grondroerder worden bepaald (zie ook § 4.17).

De Lokale Maximale Waarde voor het op hoogte brengen van regionale waterkeringen is, voor grond die is verworven uit baggerspecie vanuit het beheergebied van het Hoogheemraadschap, vastgesteld op de kwaliteitsklasse 'Industrie' (LMW10).

Voorwaarde hierbij is dat nadat de grond is opgebracht deze wordt afgedekt met een teeltlaag van minimaal 30 centimeter dikte. Deze teeltlaag moet blijken een partijkeuring minimaal van de kwaliteitsklasse 'Achtergrondwaarde (AW2000)' zijn, of te zijn opgebouwd uit de huidige teeltlaag van de waterkering.

De kwaliteit van de grond voor PFAS-verbindingen moet voldoen aan de gedefinieerde toepassingswaarden (zie § 4.6.1, tabel 4.2, blz. 36/81).

4.4 Toepassen grond met bodemvreemd materiaal (steenachtige materialen, plastic, piepschuim etc.)

Het Besluit stelt dat een partij grond maximaal 20 gewichtsprocent bodemvreemd materiaal mag bevatten. Omdat in de bodem van de gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo lang niet altijd 20 gewichtsprocent bodemvreemd materiaal (zie bijlage 1 bij het kopje 'Bodemvreemd materiaal'), wordt aangetroffen scherpen de gemeenten de generieke voorwaarde uit het Besluit aan. Concreet betekent dit het volgende:

- Bij het aanleveren van historische gegevens (zie § 6.1) voorafgaand aan het tijdelijk opslaan en het toepassen van grond moet aandacht besteed worden aan het voorkomen van bodemvreemd materiaal in de grond. Tijdens de grondwerkzaamheden moet een visuele controle plaats te vinden of de grond mogelijk verontreinigd is met bodemvreemde bijmengingen. De gemeenten stellen een maximale bijmenging van bodemvreemd materiaal vast van maximaal 10 gewichtsprocent. Om het milieu minder met plastics te belasten mag in de toe te passen grond slechts een 'sporadische' bijmenging: niet meer dan 0,1 volumeprocent. Hierbij wordt aangesloten op de Regeling. De gemeenten stellen dezelfde eis voor andere lichte bodemvreemde materialen zoals piepschuim. Als er twijfel is kan een gemeente een

⁷¹ CROW publicatie 400 'Werken in en met verontreinigde bodem', december 2017.

onderzoek eisen waarbij het percentage bodemvreemd materiaal in de toe te passen grond en/of de ontvangende bodem wordt bepaald.

Als er geen sprake is van sterk verontreinigde grond, is het toegestaan om door civiel technisch zeven het percentage bodemvreemd materiaal terug te brengen naar het toegestane percentage. Het civiel technisch zeven wordt niet al een tussentijdse bewerking beschouwd (zie de Nota van Toelichting Besluit bodemkwaliteit artikel 36, derde lid). Het uitgezeefde bodemvreemd materiaal moet worden getransporteerd naar een erkend verwerker. Is het bodemvreemd materiaal niet uit te zeven, dan moet een alternatieve toepassingslocatie voor de grond worden gezocht.

- Als tijdens de grondwerkzaamheden **asbestverdacht materiaal** wordt waargenomen, moeten de werkzaamheden direct gestaakt worden (Arbo omstandighedenbesluit) en mag de grond niet zonder partijkeuring en afhankelijk van de keuringsresultaten toegepast worden (zorgplicht). Dit geldt ook voor overige bijmengingen en afwijkingen zoals **kleur** en **geur** die redelijkerwijs op een bodemverontreiniging kunnen wijzen.

Als in de toe te passen grond meer dan het toegestane gewichtspercentage bodemvreemd materiaal aan bijmenging wordt vastgesteld, of er wordt asbest of een andere niet verwachte mogelijke bodemverontreiniging aangetroffen, dan moet dit direct worden gemeld aan de OD NHN (Toezicht en Handhaving; voor de gemeenten Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo).

In de toe te passen grond mag maximaal 10 gewichtsprocent bijmenging van bodemvreemd materiaal bevatten én een 'sporadische' bijmenging (maximaal 0,1 volumeprocent) aan lichte materialen zoals plastics en piepschuim.

4.5 Toepassen van grond ter plaatse van gevoelig bodemgebruik en met asbest verdacht materiaal

Voor grond geldt als generieke toepassingseis dat deze maximaal 100 mg/kg droge stof (ds) aan -gewogen- asbest mag bevatten en de concentratie aan respirabele vezels mag niet groter zijn dan 10 mg/kg ds (gewogen). Dit betreft een gewogen gehalte, zijnde het gehalte serpentijnasbest plus tienmaal het gehalte amfiboolasbest. Voor toepassingen van grond die in opdracht van de gemeente worden uitgevoerd, is het niet toegestaan zintuiglijk met asbest verontreinigde grond toe te passen. Als in opdracht van de gemeente grond wordt toegepast ter plaatse van gevoelig bodemgebruik is het niet toegestaan zintuiglijk én analytisch met asbest verontreinigde grond toe te passen. De gemeente hanteert hierbij de zogenaamde 'nulnorm' (0 mg/kg ds gewogen). De volgende gevoelige bodemgebruiken worden onderscheiden:

- Wonen met tuin.
- Onverharde kinderspeelplaatsen.
- Intensief gebruikt openbaar groen (zoals bijvoorbeeld parken en plantsoenen).
- Moes-/volkstuinten.

Burgers of bedrijven worden geadviseerd het beleid van de gemeente te volgen.

Als burgers/bedrijven dit niet willen geldt het volgende:

Als asbest(golf)plaat en/of ander asbestverdacht materiaal (zoals bouw- en sloopafval, gemengd puin, betonpuin en metselpuin) wordt aangetroffen in de toe te passen grond, moet altijd een asbestonderzoek conform de laatste versie van de NEN 5707⁷² of NEN 5897⁷³ plaatsvinden (de nieuwste stand der techniek) waarmee het gehalte van asbest wordt vastgesteld.

In bijlage 1 is nader ingegaan op puin, asbestverdachtheid en asbestonderzoek.

Als de maximale waarde voor asbest wordt overschreden (100 mg/kg ds gewogen), is sprake van een geval van ernstige bodemverontreiniging en moet dit worden gemeld bij het bevoegd gezag Wet bodembescherming: totdat de Omgevingswet inwerking treedt is dat de gemeente Alkmaar voor haar eigen grondgebied, en voor de andere gemeenten de provincie Noord- Holland. Na inwerkingtreding van de Omgevingswet is de gemeente voor haar eigen grondgebied bevoegd gezag voor sanerende maatregelen. Uitzondering hierop vormen de (beschikte) spoedlocaties, de locaties die vallen onder het overgangsrecht van de Omgevingswet én complexe bedrijven. Voor deze locaties blijft de Provincie Noord Holland (voor de gemeenten Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo) en de gemeente Alkmaar voor haar eigen grondgebied bevoegd gezag. Als de zorgplicht van toepassing is (asbestverontreiniging ontstaan vanaf 1993) moet direct gesaneerd worden. Is de zorgplicht niet van toepassing, dan moet met een risicobeoordeling worden vastgesteld of er sprake is van onaanvaardbare risico's (zie bijlage 3 van de Circulaire bodemsanering⁷⁴). De zorgplicht wordt in de Omgevingswet overgenomen in het Besluit activiteiten leefomgeving.

Als in grond die is verontreinigd met asbest (≤ 100 mg/kg ds gewogen) en méér dan de voornoemde percentages bodemvreemd materiaal is vastgesteld (zie § 4.5), én het asbest is alleen gerelateerd aan het bodemvreemde materiaal, dan mag het met asbest verontreinigde bodemvreemde materiaal op een daartoe passende wijze uit de grond gezeefd worden. Dit tussentijdse (civiel technische) zeven wordt niet als een bewerking gezien (zie de Nota van Toelichting Besluit bodemkwaliteit artikel 36, derde lid).

Bij een eerstvolgende wijziging van de Wet milieubeheer wordt het eenvoudiger om met asbest verontreinigde grond bij een asbestdak zonder goed functionerende dakgoot/regenwaterafvoer te verwijderen. Het gecertificeerde asbestverwijderingsbedrijf mag dan onder vermelding in het Landelijke AsbestVolgSysteem (LAVS) bij de verwijdering van het asbestdak óók de met asbest verontreinigde toplaag verwijderen.

Aandachtspunt is het voorkomen van asbest in de grond in de grove of fijne fractie. Als asbest in de fijne fractie voorkomt, is het ter beoordeling van de OD NHN of de grond na zeving nog aanvullend moet worden onderzocht.

---

⁷² NEN 5707 – Bodem: inspectie en monsterneming van asbest in bodem en partijen grond.

⁷³ NEN 5897 – Inspectie en monsternaming van asbest in bouw- en sloopafval en recyclinggranulaat.

⁷⁴ Circulaire bodemsanering per 1 juli 2013, publicatie Staatscourant, nr. 16675, 27 juni 2013.

Toe te passen grond, in opdracht van de gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard of Heiloo, op locaties met een gevoelig bodemgebruik mag zintuiglijk én analytisch geen asbest bevatten. Burgers en bedrijven worden geadviseerd het beleid van de gemeente te volgen.

*Als burgers/bedrijven dit niet willen geldt het onderstaande
Toe te passen grond mag maximaal 100 mg/kg droge stof (ds) aan
-gewogen- asbest en maximaal 10 mg/kg ds (gewogen) aan
respirabele vezels bevatten.*

4.6 Toepassen PFAS-houdende grond en verspreiden PFAS-houdende onderhoudsbaggerspecie

4.6.1 Definiëren toepassingswaarden PFAS-verbindingen in de grond en eisen aan te verspreiden PFAS-houdende onderhoudsbaggerspecie

Zoals uit onderzoeken is gebleken, wordt in de grond een variatie aan gehalten met PFAS-verbindingen vastgesteld. Ook op locatieniveau is vaak sprake van variatie in gehalten. Om beter invulling te geven aan de voorkomende variatie, worden door de gemeenten voor de bodemlaag vanaf het maaiveld tot en met 2,0 meter diepte toepassingseisen voor PFAS-verbindingen in de grond van de gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard, Heiloo gedefinieerd. Deze zijn gebaseerd op de mogelijkheden die het tijdelijk handelingskader voor hergebruik van PFAS-houdende grond en baggerspecie⁷⁵ biedt én de achtergrondwaarden die zijn opgenomen in de beleidsregel van Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland⁷⁶ (voor de gemeenten Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo) als ook de beleidsregel van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Alkmaar⁷⁷ (zie tabel 4.2). De achtergrondwaarden voor PFOA en PFOS van de gemeente Alkmaar zijn gelijk aan de provinciale achtergrondwaarden.

Gezien de vastgestelde licht verhoogde gehalten binnen de gemeenten, vinden de gemeenten de gedefinieerde toepassingswaarden een voldoende kwaliteit om zonder risico's grond met licht verhoogde gehalten aan PFAS-verbindingen in de gemeente toe te staan.

⁷⁵ Tijdelijke handelingskader voor hergebruik van PFAS-houdende grond en baggerspecie, kenmerk IENW/BSK-2019/131399; aangepast op 29 november 2019 en 2 juli 2020.

⁷⁶ Beleidsregel van Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland houdende regels omtrent de Beleidsregel PFAS Noord-Holland 2019, kenmerk: 1309449/1316340, 19 november 2019, inwerking getreden: 21 november 2019.

⁷⁷ Beleidsregel van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Alkmaar houdende regels omtrent de beleidsregel PFAS, Gemeentebld 2019, nummer 316655, publicatie 24 december 2019.

Tabel 4.2 Toepassingseisen PFAS-verbindingen in de grond

Stof	Toepassingswaarden PFAS-verbindingen (in µg/kg ds)
Toepassen van grond in gebieden met de toepassingseis op basis van de overige stoffen⁷⁸: 'Wonen' of 'Industrie' (boven grondwaterniveau⁷⁹ tot maximaal 2,0 m-mv)	
PFOA (som, lineair, vertakt)	7,00*
PFOS (som, lineair, vertakt)	3,00*
Elke andere PFAS-verbinding	3,00*
Toepassen van grond in gebieden met de toepassingseis op basis van de overige stoffen: 'Landbouw/natuur' (boven grondwaterniveau tot maximaal 2,0 m-mv)	
PFOA (som, lineair, vertakt)	1,70**
PFOS (som, lineair, vertakt)	1,50**
Elke andere PFAS-verbinding	1,50**
Toepassen grond onder grondwaterniveau⁸⁰ en/of dieper dan 2,0 m-mv	
PFOA (som, lineair, vertakt)	1,70**
PFOS (som, lineair, vertakt)	1,50**
Elke andere PFAS-verbinding	1,50**
Toepassen grond in grondwaterbeschermings- en waterwingebieden	
PFOA (som, lineair, vertakt)	1,70**
PFOS (som, lineair, vertakt)	1,50**
Elke andere PFAS-verbinding	1,50**
Verspreiden onderhoudsbaggerspecie in het buitengebied	
PFOA (som, lineair, vertakt)	1,70**
PFOS (som, lineair, vertakt)	1,50**
Elke andere PFAS-verbinding	1,50**

* Deze waarde is gebaseerd op de voorlopige landelijke toepassingswaarden voor PFAS-houdende grond en baggerspecie bij de bodemfunctieklassen 'Wonen' en 'Industrie'. Op basis van de huidige inzichten is er bij de aangegeven waarden geen sprake van risico's voor de gezondheid en overschrijding van effectniveaus voor het ecosysteem.

** Deze waarde is gebaseerd op de provinciale beleidsregel PFAS 2019 én de beleidsregel van de gemeente Alkmaar 2019. De achtergrondwaarden voor PFOA en PFOS van de gemeente Alkmaar zijn gelijk aan de provinciale achtergrondwaarden.

De toe te passen PFAS-houdende grond en te verspreiden PFAS-houdende onderhoudsbaggerspecie moet voldoen aan de toepassingswaarden uit tabel 4.2. De toepassingswaarden zijn gebaseerd op het tijdelijk handelingskader voor hergebruik van PFAS-houdende grond en baggerspecie én de achtergrondwaarden uit de beleidsregel van de provincie Noord-Holland (voor de gemeenten Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo) en de beleidsregel van de gemeente Alkmaar.

⁷⁸ Barium, cadmium, kobalt, koper, kwik, molybdeen, lood, nikkel, zink, minerale olie en de stofgroepen polychloorbifenylen (PCB) en polycyclische aromatische koolwaterstoffen (PAK).

⁷⁹ Voor gebieden met een hoge grondwaterstand geldt in plaats van 'boven grondwaterniveau': tot ten hoogste 1 meter onder het maaiveld. Als de grond als gevolg van zetting op termijn in de verzadigde zone terecht komt, wordt de grond geacht boven het grondwater te zijn toegepast.

⁸⁰ Voor gebieden met een hoge grondwaterstand geldt in plaats van 'onder grondwaterniveau': op een diepte van 1 meter en meer onder het maaiveld. Als de grond als gevolg van zetting op termijn in de verzadigde zone terecht komt, wordt de grond geacht boven het grondwater te zijn toegepast.

4.6.2 Toekomstige bijstelling van de voorlopige landelijke achtergrondwaarden en (toepassings)waarden voor PFAS-houdende grond

Tot en met 2020 wordt er nog veel onderzoek gedaan naar PFAS-verbindingen (bijvoorbeeld naar mobiliteit, uitloging, bioaccumulatie en gedrag in grondwater) en worden er landelijk veel meetgegevens door het RIVM verzameld. Op basis van deze onderzoeken en meetgegevens worden interventiewaarden gedefinieerd en worden mogelijk de voorlopige landelijke achtergrondwaarden en toepassingswaarden voor PFAS-verbindingen aangepast.

Als interventiewaarden worden gedefinieerd, volgen de gemeenten de landelijke normen.

Als de voorlopige landelijke achtergrondwaarden en/of toepassingswaarden voor PFAS-houdende grond worden gewijzigd, evalueren de gemeenten deze met de in deze nota bodembeheer gedefinieerde Lokale Maximale Waarden en regionale toepassingswaarden voor hergebruik van PFAS-houdende grond. Indien van toepassing worden de regionale toepassingswaarden gewijzigd en bestuurlijk vastgesteld.

4.7 Toepassen van grond uit zones B1/O1 en B2/O2 (gemeente Alkmaar)

De zones B1/O1 en B2/O2 in de gemeente Alkmaar (zie kaartbijlage 2A en 2B) hebben gemiddeld gezien een slechtere bodemkwaliteit dan de andere zones in de gemeenten van de regio Alkmaar. Uit een controle op eventuele onaanvaardbare risico's voor mens en ecologie is gebleken dat:

- alleen bij gevoelig bodemgebruik er mogelijk humane risico's kunnen optreden (zie tabel 4.3).
- afhankelijk van de Toxische druk (een maat is om ecologische effecten te kwantificeren) kunnen ecologische risico's optreden als op een groter oppervlak grond uit deze zones wordt toegepast.

Tabel 4.3 Onaanvaardbaar humane risico's.

Bodemkwaliteitszone	Onaanvaardbare risico's bij de bodemfunctie
Bovengrond (bodemlaag vanaf het maaiveld tot en met 0,5 meter diepte)	
B1. Alkmaar woongebieden < 1900	- Wonen met tuin - Moestuin/Volkstuin
B2. Alkmaar woongebieden 1900 - 1930	- Wonen met tuin - Onverharde kinderspeelplaatsen - Moestuin/Volkstuin
Ondergrond (bodemlaag vanaf het maaiveld 0,5 tot en met 2 meter diepte)	
O1. Alkmaar woongebieden < 1900	- Moestuin/Volkstuin
O2. Alkmaar woongebieden 1900 - 1930	- Moestuin/Volkstuin

Omdat de gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo gebiedsspecifiek beleid voor bepaalde typen bodemgebruik heeft opgesteld (zie § 4.3.2), en de geldende regelgeving vanuit het generieke kader van het Besluit, zien de gemeenten geen bezwaar om grond vanuit deze zones elders her te gebruiken als de kwaliteit van de grond voldoet aan de vastgestelde toepassingseis. Uitzondering hierop wordt gevormd als de toepassing van een partij grond uit deze zones op een oppervlakte van meer dan

5.000 m² plaatsvind. In die situatie moet een partijkeuring worden uitgevoerd (zie § 6.2.1). Afhankelijk van de resultaten van de partijkeuring kan de grond worden toegepast.

Bij het toepassen van en werken met verontreinigde grond moet de veiligheidsklasse conform de CROW publicatie 400⁸¹ door de veiligheidskundige van de grondroerder worden bepaald (zie ook § 4.17).

Voorafgaand aan grondverzet vanuit zones B1/O1 en B2/O2 in de gemeente Alkmaar (zie kaartbijlagen 2A en 2B) moet bij een toepassingsoppervlak van meer dan 5.000 m² een partijkeuring worden uitgevoerd.

4.8 Tijdelijke uitname van grond bij graafwerkzaamheden bij ondergrondse infrastructuur en groenvoorzieningen

Bij aanleg, vervang-, reparatiewerkzaamheden van ondergrondse infrastructuur zoals kabels, leidingen, rioleringen en graafwerkzaamheden bij groenvoorzieningen, wordt grond ontgraven en weer toegepast (tijdelijke uitname van grond). In het Besluit is tijdelijke uitname van grond op een niet-verdachte locatie (volgend uit de aangeleverde historische gegevens) toegestaan zonder dat een kwaliteitsbepaling is uitgevoerd, een functietoets is gedaan en een melding is verricht. De voorwaarden hierbij zijn dat:

- er geen sprake is van een geval van ernstige bodemverontreiniging;
- er geen tussentijdse bewerking⁸² plaatsvindt;
- de grond onder dezelfde condities weer worden toegepast; ondergrond wordt weer ondergrond en bovengrond wordt weer bovengrond.

Met deze laatste voorwaarde is het zogenaamde 'over-de-kop-werken' (de bovengrond en de ondergrond worden niet gescheiden ontgraven) bij graafwerkzaamheden niet mogelijk. Dit is niet wenselijk omdat bij veel graafwerkzaamheden er geen tot (zeer) weinig ruimte op en in de nabije omgeving van de graaflocatie aanwezig is om de boven- en ondergrond gescheiden tijdelijk op te slaan. Ook is de grond in de meeste situaties, bijvoorbeeld bij de aanleg en reparatie van de ondergrondse infrastructuur, al eerder 'over-de-kop' gegaan.

Vanwege de voornoemde knelpunten bij tijdelijke uitname van grond, verruimen de gemeenten voor niet-verdachte locaties de regels voor graafwerkzaamheden bij de tijdelijke uitname van grond bij kabels, leidingen, rioleringen en graafwerkzaamheden bij groenvoorzieningen als volgt:

Bij graafwerkzaamheden bij ondergrondse infrastructuur en bij groenvoorzieningen op onverdachte locaties, hoeven de bovengrond (bodemiaag vanaf het maaiveld tot 0,5 meter diepte), de tussenlaag (bodemiaag 0,5 meter tot en met 1,0 meter diepte) en de ondergrond (bodemiaag dieper dan 1,0 meter) niet gescheiden te worden ontgraven. De grond mag worden geroerd en hoeft niet in dezelfde bodemlagen te worden teruggeplaatst.

⁸¹ CROW publicatie 400 'Werken in en met verontreinigde bodem', december 2017.

⁸² Het tussentijds civieltechnisch zeven (cosmetisch zeven) wordt niet als tussentijdse bewerking beschouwd.

Als grond na ontgraving niet meer kan worden teruggeplaatst en niet gescheiden is ontgraven, kan deze elders nuttig worden hergebruikt met de bodemkwaliteitskaart als bewijsmiddel van de chemische kwaliteit. Omdat de grond niet gescheiden is ontgraven, geldt de 'minste' kwaliteit van beide bodemlagen.

In 2020 is een richtlijn opgesteld voor risico gestuurd werken bij tijdelijk uitplaatsen (zonder afvoer van grond) met betrekking tot asbest in puinhoudende bodem⁸³. De gemeenten adviseren deze richtlijn aan te houden zodat onderzoekstijd en -geld naar asbest in de bodem kan worden bespaard.

Voor tijdelijke uitname van grond, bestaat regelgeving omtrent het doen van onderzoek en melding. Hiervoor wordt verwezen naar § 6.1, § 7.1, § 7.2.1 en § 7.2.3.

NB Bij tijdelijke uitname van grond op niet verdachte locaties én waar nog geen bodemonderzoek is uitgevoerd, kan conform de CROW publicatie 400⁸⁴ de veiligheidsklasse worden bepaald met behulp van de bodemkwaliteitskaart; op basis van minimaal de 80-percentielwaarde (of een hogere percentielwaarde) van de bodemkwaliteitszone(s) waarin de graafwerkzaamheden plaatsvinden.

Bij graafwerkzaamheden voor ondergrondse infrastructuur of voor groenvoorzieningen op onverdachte locaties, hoeft de bovengrond (bodemlaag vanaf het maaiveld tot 0,5 meter diepte), de tussenlaag (bodemlaag 0,5 meter tot en met 1,0 meter diepte) en de ondergrond (bodemlaag dieper dan 1,0 meter) niet gescheiden te worden ontgraven. De grond mag worden geroerd en hoeft niet in dezelfde bodemlagen te worden teruggeplaatst.

4.9 Toepassen van grond vanuit de bodemlaag dieper dan 2 meter beneden maaiveld

Zoals in hoofdstuk 2 is aangegeven, maakt de bodemlaag dieper dan 2 meter beneden het maaiveld geen onderdeel uit van de bodemkwaliteitskaart. Grond vanuit deze bodemlaag die elders nuttig wordt toegepast, moet voorafgaand aan de toepassing worden gekeurd. Afhankelijk van de keuringsresultaten mag de grond worden toegepast. Dit leidt tot extra kosten en uitvoeringstijd als grond vrijkomt bij bijvoorbeeld rioleringswerkzaamheden, ondertunneling, kelders en ondergrondse parkeergarages. Omdat de verwachting is dat de kwaliteit van de bodemlaag dieper dan 2 meter niet afwijkt van de kwaliteit van de bodemlaag die hierboven ligt (vanaf 1,0 meter tot en met 2 meter diepte), wordt dit niet duurzaam geacht.

De gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo verruimen voor niet-verdachte locaties de regels voor het toepassen van grond vanuit de bodemlaag dieper dan 2 meter beneden het maaiveld. Dit betekent dat de vrijkomende en zintuiglijk niet

⁸³ De richtlijn voor risicogestuurd werken bij tijdelijk uitplaatsen (zonder afvoer van grond) met betrekking tot asbest in puinhoudende bodem, Een werkgroep bestaande uit vertegenwoordigers van decentrale overheden, bedrijfsleven, Inspectie Leefomgeving en Transport, Inspectie SZW en Rijkswaterstaat Bodem+, 30 april 2020.

⁸⁴ CROW publicatie 400 'Werken in en met verontreinigde bodem', december 2017.

verontreinigde grond uit de bodemlaag dieper dan 2 meter beneden het maaiveld op dezelfde wijze beoordeeld mag worden als de bovenliggende bodemlaag van 1,0 meter diepte tot en met 2 meter diepte (zie tabel 2.2).

De vrijkomende en zintuiglijk niet verontreinigde grond uit de bodemlaag dieper dan 2 meter beneden het maaiveld mag op dezelfde wijze beoordeeld worden als de bovenliggende bodemlaag van 1,0 meter diepte tot en met 2 meter diepte.

4.10 Toepassen van grond in het duingebied

In het duingebied mag alleen duinzand worden toegepast. Civiele en infrastructurele werken zijn hiervan uitgezonderd. Reden hiervoor is het behoud van de aanwezige natuurwaarden.

Het duingebied van de gemeenten Bergen en Castricum maakt geen onderdeel uit van de bodemkwaliteitskaart. In het duingebied geldt hierdoor automatisch het generieke kader van het Besluit. Doordat in dit gebied geen bodemfuncties Wonen of Industrie voor komen, mag hier alleen grond worden toegepast die voldoet aan de ontgravingskwaliteitsklasse Landbouw/natuur.

Verder vormt een beperkt gedeelte van de duinenrij de primaire waterkering, waardoor bij het ontgraven en toepassen van grond in dit gedeelte van de duinenrij een Watervergunning van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier vereist is.

4.11 Grond afkomstig van gebieden waar de gemeenten de bodemkwaliteitskaart niet hebben geaccepteerd als bewijsmiddel

Grond van gebieden waar de gemeenten de bodemkwaliteitskaart niet hebben geaccepteerd als bewijsmiddel voor de chemische kwaliteit van de toe te passen grond (zie § 4.2) moet altijd zijn gekeurd (zie § 6.2.1) en voldoen aan de toepassingseisen conform het generieke kader van het Besluit (zie tabel 2.2 en de kaartbijlage 4A en 4B).

De in § 4.3 vastgestelde Lokale Maximale Waarden gelden niet voor de grond van buiten het beheergebied én van gebieden waarvan de bodemkwaliteitskaart niet is geaccepteerd als bewijsmiddel voor de chemische kwaliteit van de toe te passen grond (zie ook § 4.2). Uitzondering hierop vormen de Lokale Maximale Waarden die strenger zijn vastgesteld dan het generieke beleid van het Besluit (zie (zie § 4.3.2 voor het toepassen van grond op onverharde kinderspeelplaatsen en moes-/volkstuinten) en zie § 4.3.4 voor het toepassen van grond op een viertal industrieterreintjes in de gemeente Castricum) en de gedefinieerde toepassingswaarden voor PFAS-verbindingen voor het verspreiden van onderhoudsbaggerspecie over het aangrenzende perceel (zie § 4.6 en § 4.18).

4.12 Melden en onderzoeken kleine partijen grond (kleiner dan 50 m³)

Het komt vaak voor dat er bij bijvoorbeeld loonwerkers of de gemeentelijke afdeling voor groenonderhoud kleine partijen grond vrijkomen. Bijvoorbeeld bij (groen-) onderhoudswerkzaamheden of het plaatsen van bomen.

In principe moeten alle toepassingen van kleine partijen grond worden gemeld, behalve partijen schone grond en schone baggerspecie kleiner dan 50m³. Ook particulieren zijn vrijgesteld van de meldplicht (zie ook § 7.2.2). Het is echter niet redelijk om voor alle kleine partijen niet-schone grond een onderzoek (bijvoorbeeld een partijkeuring) te verlangen en bij toepassing deze te melden.

De gemeenten verruimen de vrijstelling voor onderzoek en meldplicht voor een kleine partij grond. De vrijstelling is afhankelijk van de herkomst, de hoeveelheid en het bodemgebruik op de plaats van toepassing. In tabel 4.4 zijn de mogelijkheden voor kleine partijen weergegeven.

Een andere mogelijkheid is, dat de kleine partijen vrijkomende grond worden verzameld tot maximaal 25 m³, bijvoorbeeld in een hiervoor bestemde container. De samengevoegde partijtjes grond moeten vervolgens worden aangeboden aan een erkend bodemintermediair die is gecertificeerd en een ministeriële erkenning heeft voor de BRL SIKB 9335⁸⁵.

Net als met elke andere toepassing van grond moet altijd toestemming verkregen worden van de eigenaar van de ontvangende locatie. Hiermee wordt voorkomen dat er ongecontroleerde stort plaatsvindt in het openbaar gebied.

Ook voor kleine partijen grond geldt dat altijd historisch onderzoek uitgevoerd moet worden om aan te tonen dat de grond afkomstig is van een voor bodemverontreiniging niet-verdachte locatie (zie § 6.1).

---

⁸⁵ Nationale beoordelingsrichtlijn voor Grond BRL 9335.

Tabel 4.4 Regels voor keuring en melding van kleine partijen grond.

Grondstroom	Van gebieden die waar de bodemkwaliteitskaart niet van is geaccepteerd of geen bodemkwaliteitskaart is vastgesteld		Van gebieden van de eigen en geaccepteerde bodemkwaliteitskaarten			
	Schone grond		Volgens grondstromenmatrix vrij grondverzet ⁸⁶		Volgens grondstromenmatrix geen vrij grondverzet ⁸⁵	
Hoeveelheid	≤50 m ³	>50 m ³	≤50 m ³	>50 m ³	≤25m ³	>25m ³
Keuring?	Nee	Ja	Nee, tenzij een bepaald bodemgebruik*	Nee, tenzij een bepaald bodemgebruik*	Nee, tenzij een bepaald bodemgebruik*	Ja
Melden?	Nee, wel toestemming vragen aan eigenaar	Ja, zie § 7.2	Nee, wel toestemming vragen aan eigenaar	Ja, zie § 7.2	Ja, zie § 7.2	
Beperking bij de toepassing?	Bepalingen uit § 4.4 en § 4.5 en er mag geen sprake zijn van een voor bodemverontreiniging verdachte locatie				Binnen de zone en bepalingen uit § 4.4 en § 4.5	Afhankelijk van keuringsresultaten en bepalingen uit § 4.4 en § 4.5

* Als een partij kleiner is dan 25 m³ en afkomstig is uit de zones B1/O1, B2/O2, B3 en B7 en de toepassingslocatie heeft of krijgt een bestemming wonen met tuin, onverharde kinderspeelplaats of moes-/volkstuint, dan kan de toepassing alleen plaatsvinden na een partijkering waaruit blijkt dat deze voldoet aan de gestelde toepassingseis of Lokale Maximale Waarde.

4.13 Toepassen van grond in een grootschalige bodemtoepassing

De toepassing van grond in een grootschalige bodemtoepassing is beschreven in § 2.1.1 van bijlage 2. De initiatiefnemer van de grootschalige bodemtoepassing neemt in de planfase contact op met de OD NHN. Per situatie worden de uitgangspunten voor grootschalige bodemtoepassingen in overleg tussen de initiatiefnemer en de OD NHN vastgelegd.

Afhankelijk van de beoordeling van de OD NHN moet de initiatiefnemer aantonen dat de grond die wordt verwerkt in het lichaam van de grootschalige bodemtoepassing maximaal de kwaliteitsklasse 'Industrie' heeft en voldoet aan de emissietoetswaarden zodat wordt voorkomen dat er onaanvaardbare uitloging van stoffen naar de onderliggende bodemlaag kan plaatsvinden. Ook moet worden aangetoond dat de grond die wordt verwerkt in de leeflaag van de grootschalige bodemtoepassing voldoet aan de toepassingseisen van de locatie waar de grootschalige bodemtoepassing wordt gerealiseerd. De kwaliteit van de grond die in de leeflaag wordt toegepast moet voldoen aan de generieke toepassingseisen,

⁸⁶ Van vrij grondverzet is sprake als voorafgaand aan het ontgraven, het tijdelijk opslaan of het toepassen van grond de kwaliteit van de grond niet hoeft te worden vastgesteld.

of aan de vastgestelde Lokale Maximale Waarden (de gebiedsspecifieke toepassingseisen, zie § 4.3).

Uit de rapportage van de bodemkwaliteitskaart blijkt dat in een aantal zones (B1 t/m B3, B7 en O1; zie kaartbijlage 2A, 2B, 3A en 3B) sprake is van de kwaliteitsklasse 'Industrie'. Als het voornemen bestaat grond vanuit deze zones toe te passen in een grootschalige bodemtoepassing, dan moeten de gemiddelde waarden van de zones voldoen aan de emissietoetswaarden die zijn opgenomen in bijlage B (tabel 1) van de Regeling. Als de gemiddelde waarden van de zone voldoet aan de emissietoetswaarden, dan is het toegestaan dat de bodemkwaliteitskaart gebruikt mag worden als bewijsmiddel voor de chemische kwaliteit van grond die wordt toegepast in een grootschalige bodemtoepassing. Voorwaarden die hierbij gelden zijn:

- De grond is afkomstig uit een gezoneerd gebied (zie voor de uitgesloten gebieden hoofdstuk 2).
- De grond is afkomstig van een voor bodemverontreiniging niet-verdachte locatie.
- In de grond die wordt toegepast in de leeflaag is maximaal 10 procent gewichtpercentage aan bodemvreemd materiaal én een 'sporadische' bijmenging (maximaal 0,1 volumeprocent) aan lichte materialen zoals plastics en piepschuim vastgesteld.

Toepassen PFAS-houdende grond

De toepassingseisen voor PFAS-houdende grond die wordt verwerkt in de kern van de grootschalige bodemtoepassing **boven grondwaterniveau**⁸⁷ voldoet aan de toepassingswaarden voor de bodemfunctieklassen 'Wonen' en 'Industrie', of een betere kwaliteit:

- PFOA: 7,0 µg/kg ds.
- Alle andere PFAS-verbindingen: 3,0 µg/kg ds.

De toepassingseisen voor PFAS-houdende grond die wordt verwerkt in het lichaam van de grootschalige bodemtoepassing **onder grondwaterniveau**⁸⁸ moet voldoen aan de achtergrondwaarden van de gemeente Alkmaar en de provincie Noord-Holland: PFOA: 1,7 µg/kg ds en de andere PFAS-verbindingen: 1,5 µg/kg ds.

Oók moet worden aangetoond dat de PFAS-houdende grond die wordt verwerkt in de leeflaag van de grootschalige bodemtoepassing voldoet aan de toepassingseisen van de locatie waar de grootschalige bodemtoepassing wordt gerealiseerd. De kwaliteit van de PFAS-houdende grond die in de leeflaag wordt toegepast moet voor PFAS-verbindingen voldoen aan de gedefinieerde Lokale Maximale Waarden (zie § 4.6.1, tabel 4.2, blz. 36/81).

⁸⁷ Voor gebieden met een hoge grondwaterstand geldt in plaats van 'boven grondwaterniveau': tot ten hoogste 1 meter onder het maaiveld. Als de grond als gevolg van zetting op termijn in de verzadigde zone terecht komt, wordt de grond geacht boven het grondwater te zijn toegepast.

⁸⁸ Voor gebieden met een hoge grondwaterstand geldt in plaats van 'onder grondwaterniveau': Op een diepte van 1 meter en meer onder het maaiveld. Als de grond als gevolg van zetting op termijn in de verzadigde zone terecht komt, wordt de grond geacht boven het grondwater te zijn toegepast.

4.14 Toepassen van grond uit een tijdelijke opslag

Het toepassen van grond uit een tijdelijke opslag moet in de meeste situaties voorafgegaan worden door een partijkeuring (zie § 6.2.1). Afhankelijk van de resultaten van de partijkeuring (en mogelijk aanvullende bepalingen uit § 4.4 en § 4.5) mag de grond worden toegepast. Een partijkeuring op de grond van een tijdelijke opslag is niet noodzakelijk, de bodemkwaliteitskaart mag als bewijsmiddel voor de chemische kwaliteit van de grond gebruikt worden, als wordt aangetoond dat de grond:

1. afkomstig is van een voor bodemverontreiniging niet-verdachte locatie (volgend uit historisch onderzoek; zie § 6.1); én
2. afkomstig is uit een zone van de eigen en van een geaccepteerde bodemkwaliteitskaart (zie § 4.2); én
3. niet tussentijds is bewerkt (bijvoorbeeld samengevoegd met andere partijen grond).

Als één of meerdere voorwaarden niet kan worden aangetoond, moet een partijkeuring worden uitgevoerd. Als al een partijkeuring is uitgevoerd, dan moet alleen aan de derde voorwaarde worden voldaan.

Samenvoegen van partijen grond mag alleen onder erkenning van de BRL SIKB 9335 of de BRL SIKB 7500⁸⁹.

Splitsen van een partij grond is toegestaan, ook zonder erkenning. Het splitsen moet goed worden gedocumenteerd door de initiatiefnemer. Conform artikel 4.3.1 van de Regeling moet worden vastgelegd:

- de relatie tussen de deelpartij en de oorspronkelijke partij,
- de persoon of instelling welke de splitsing heeft uitgevoerd, en
- de datum waarop de splitsing is uitgevoerd.

Het beschikbare bewijsmiddel blijft geldig voor verschillende gesplitste deelpartijen. Als de grond die wordt toegepast onder certificaat wordt gesplitst, moet rekening worden gehouden met het gestelde in § 6.9 van het BRL 9335 – protocol 9335-1⁹⁰.

Als partijen herbruikbare grond illegaal zijn samengevoegd, dan moet een bedrijf dat is erkend voor het BRL 9335 – protocol 9335-1 worden ingeschakeld om de partij te legaliseren. In § 6.3.5 van het BRL 9335 – protocol 9335-1 is hiervoor een mogelijkheid beschreven.

Dit document ziet expliciet niet toe op het samenvoegen van niet herbruikbare (ernstig verontreinigde) grond met hergebruiksgrond (licht verontreinigd). In dat kader is onderdeel B7 van het Landelijk Afvalbeheerplan (LAP 3) als uitwerking van Hoofdstuk 10 Wet milieubeheer van toepassing.

⁸⁹ Beoordelingsrichtlijn Bewerken van verontreinigde grond en baggerspecie BRL 7500.

⁹⁰ Individuele partijen grond Milieuhygiënische keuring van individuele partijen grond in het kader van het Besluit bodemkwaliteit: BRL 9335 – protocol 9335-1.

4.15 Terugsaneerwaarden en hergebruik grond op te saneren en gesaneerde locaties

Op een saneringslocatie is de Wet bodembescherming bepalend. In sommige situaties zijn er raakvlakken tussen saneren en het toepassen of hergebruiken van grond. Dit geldt onder andere voor:

- Terugsaneerwaarde in relatie tot de bodemfunctieklassen (bij BUS-meldingen, BUS staat voor Besluit uniforme saneringen⁹¹);
- Aanvullen van ontgravingsput, het aanbrengen van een ophooglaag/leeflaag na sanering of het tijdelijk opslaan van grond.

4.15.1 Terugsaneerwaarden en hergebruik grond

De terugsaneerwaarden zijn in de Wet bodembescherming, het Besluit Uniforme Saneringen en de Regeling Uniforme Saneringen⁹² geregeld:

Wet bodembescherming

1. Bodemfunctie (Circulaire artikel 4.1.2)
2. Gemotiveerd afwijken met behulp van saneringsplan (Circulaire artikel 4.1.2)

BUS/RUS

- RUS artikel 3.1.6 en 3.2.4
1. Vastgestelde Lokale Maximale Waarden
2. Bodemfunctie zoals is aangegeven op de bodemfunctieklassenkaart, AW2000 als geen bodemfunctieklassenkaart is vastgesteld
3. Mobiele verontreiniging: kwaliteitsklasse Wonen

Deze terugsaneerwaarden worden ook geadviseerd als op locaties sterk verontreinigde grond wordt ontgraven waar geen sprake is van een geval van ernstige bodemverontreiniging; bijvoorbeeld als sprake is van 25 kuub of minder, sterk verontreinigde grond.

Het toepassen van grond om een saneringsdoelstelling te behalen valt onder het bevoegde gezag van de Wet bodembescherming. Voor de gemeenten Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo is dat de provincie Noord-Holland. De gemeente Alkmaar is voor haar grondgebied zelf bevoegd gezag Wet bodembescherming. Na inwerkingtreding van de Omgevingswet is de gemeente voor haar eigen grondgebied bevoegd gezag voor sanerende maatregelen. Uitzondering hierop vormen de (beschikte) spoedlocaties, de locaties die vallen onder het overgangsrecht van de Omgevingswet én complexe bedrijven. Voor deze locaties blijft de Provincie Noord Holland (voor de gemeenten Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo) en de gemeente Alkmaar voor haar eigen grondgebied bevoegd gezag. Nadat het saneringsresultaat is behaald, mag op deze locatie grond worden toegepast mits het een nuttige toepassing betreft (zie § 2.1.1 van bijlage 2) en voldoet aan de toepassingsvoorwaarden uit deze nota bodembeheer. Ook moet worden nagegaan of de toepassing niet in strijd is met opgelegde gebruiksbeperkingen en/of nazorgverplichtingen.

Voor grond, afkomstig vanuit het bodembeheergebied (zie § 4.2), gelden de gebiedsspecifieke toepassingseisen (zie kaartbijlage 5A en 5B). Mogelijk zijn ook de aanvullende bepalingen uit § 4.4 en § 4.5 van toepassing. Als grond van buiten de saneringslocatie op de saneringslocatie nuttig wordt toegepast, dan gelden dezelfde eisen

⁹¹ Besluit Uniforme Saneringen, publicatie Staatsblad nr. 54, 9 februari 2006 en latere wijzigingen.

⁹² Regeling Uniforme Saneringen, publicatie Staatsblad nr. 54, 9 februari 2006 en latere wijzigingen.

als voor het toepassen van grond in de zone waarin de saneringslocatie is gelegen. Voor grond, afkomstig uit een gebied van de eigen of een geaccepteerde bodemkwaliteitskaart (zie § 4.2), gelden de gebiedsspecifieke toepassingseisen (zie kaartbijlage 5A en 5B). Voor grond van gebieden waar de gemeenten de bodemkwaliteitskaart niet hebben geaccepteerd als bewijsmiddel voor de chemische kwaliteit van de toe te passen grond, gelden de generieke toepassingseisen (zie kaartbijlage 4A en 4B).

4.15.2 Melden grondverzet op een saneringslocatie

Het toepassen van grond moet worden gemeld bij het bevoegd gezag Besluit bodemkwaliteit (zie § 7.2.1). Als de sanering wordt uitgevoerd conform artikel 39 van de Wet bodembescherming moet het toepassen van de grond óók worden gemeld bij het bevoegd gezag Wet bodembescherming. Voor het grondgebied van de gemeente Alkmaar is dat de gemeente zelf en voor de andere gemeenten is dat de provincie Noord-Holland, zie ook de websites:

- Gemeente Alkmaar
<https://www.alkmaar.nl/wonen-verhuizen-en-verbouwen/verbouwen/bodemvervuiling-sanering>.
- Gemeenten Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo
<https://www.odnhn.nl/Ondernemers/Bodem/Sanering/Bodemsanering>.

De dubbele meldingsplicht geldt niet voor BUS-saneringen (zie artikel 36, lid 2 onder c van het Besluit).

4.15.3 Melden klein grondverzet (10m³)

De gemeente Alkmaar en de provincie Noord-Holland heeft een beleidsregel met betrekking tot het melden van klein grondverzet⁹³. Deze regel geldt uitsluitend voor locaties waarvoor Gedeputeerde Staten bevoegd gezag zijn op basis van de Wet bodembescherming. Voor kleinschalige werkzaamheden, waarbij minder dan 10m³ grond wordt ontgraven, is het niet langer noodzakelijk om een BUS-melding⁹⁴ in te dienen. In plaats daarvan kunnen dergelijke werkzaamheden gemeld worden bij de OD NHN: https://www.odnhn.nl/Ondernemers/Bodem/Meldingsformulieren/Melding_Regeling_klein_grondverzet.

De regels met betrekking tot het uitvoeren van bodemonderzoek blijven ongewijzigd.

Bij de beoordeling van een melding worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Dat een volume van maximaal 10m³ sterk verontreinigde grond op de locatie wordt ontgraven en wordt teruggeplaatst of afgevoerd.
- Dat de ontgraven grond alleen binnen de saneringslocatie tijdelijk wordt opgeslagen of in de ontgraving wordt teruggeplaatst.

⁹³ Beleidsregel van Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland houdende regels omtrent klein grondverzet (Beleidsregel klein grondverzet Noord-Holland), Gedeputeerde Staten van Noord-Holland, Provinciaal blad nr. 6886, publicatiedatum 17 oktober 2019.

Besluit van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Alkmaar houdende klein grondverzet Regeling klein grondverzet gemeente Alkmaar, Gemeenteblad van Alkmaar nr. 93359, publicatiedatum 3 mei 2018.

⁹⁴ Besluit Uniforme Saneringen, publicatie Staatsblad nr. 54, 9 februari 2006 en latere wijzigingen.

- Dat de bodem waarin de graafwerkzaamheden plaatsvinden sterk verontreinigd is met immobiele verontreinigingen conform de Regeling uniform saneren bijlage 6, categorie Immobiel en zich bevindt boven de grondwaterstand dan wel in maximaal licht verontreinigd grondwater.
- De grond bevat geen andere stoffen boven de interventiewaarden.
- Dat de grond in hetzelfde profiel of zoveel mogelijk op dezelfde plaats en diepte wordt teruggeplaatst.
- Dat de grond van de ontgraving wordt teruggeplaatst dan wel moet deze indien mogelijk dezelfde dag na vrijkomen worden afgevoerd en uiterlijk na uitvoering van de werkzaamheden wordt afgevoerd en niet blijft liggen na uitvoering van de werkzaamheden.
- Dat de locatie inclusief de tijdelijk uitgeplaatste grond, omgeven wordt door een hekwerk en dit is voorzien van waarschuwingsborden met duidelijk leesbaar opschrift.
- Dat voor de sanering volgens deze beleidsregel milieukundige begeleiding niet verplicht is. Deze taak ligt in het kader van deze regeling bij de verantwoordelijke persoon van de gekwalificeerde uitvoerende partij.
- Dat de uitvoerder beschikt over een erkenning volgens het Besluit Bodemkwaliteit BRL SIKB 7000-serie⁹⁵.
- Dat bij twijfel of er wordt voldaan aan de bovenstaande uitgangspunten voor de 10 m³ regeling een melding volgens het Besluit Uniforme Saneringen⁹⁶ of een melding artikel 28 wet wordt gedaan;
- Dat de uitvoeringsgegevens beschikbaar blijven gedurende een periode van twee jaar.
- Dat wanneer sprake is van afwijking van de verwachte bodemkwaliteit op de ontgravingslocatie tijdens uitvoering, er melding bij het bevoegd gezag wordt gedaan van de situatie en de consequenties voor uitvoering en procedures in het kader van de wet.

4.16 Bijzondere omstandigheden bij het ontgraven, het tijdelijk opslaan en het toepassen van grond

4.16.1 Van de bodemkwaliteitskaart uitgesloten locaties en gebieden en grond uit een categorie-1 werk

In de gemeente zijn een aantal locaties en gebieden uitgesloten van de bodemkwaliteitskaart. Deze locaties en gebieden zijn in hoofdstuk 2 gespecificeerd. Voor de gebieden die zijn uitgesloten van de bodemkwaliteitskaart geldt het generieke kader van het Besluit (zonder bodemkwaliteitskaart). Dit betekent dat:

- Het toepassen van grond vanuit deze locaties of gebieden moet voorafgegaan worden door een partijkeuring (zie § 6.2.1). Afhankelijk van de onderzoeksresultaten mag de grond als volgt worden toegepast:
  - Als de grond voldoet aan de kwaliteitsklasse 'Industrie' of beter, dan mag de grond op worden toegepast op een locatie waar de vastgestelde kwaliteit voldoet aan de daar geldende toepassingseis.
  - Als één of meerdere gehalten in de grond de Maximale Waarden voor 'Industrie' overschrijden, maar de interventiewaarde wordt niet overschreden, dan moet de grond worden getransporteerd naar een erkend verwerker.

⁹⁵ BRL SIKB 7000, Beoordelingsrichtlijn, Uitvoering van (water)bodemsaneringen en ingrepen in de waterbodem.

⁹⁶ Besluit Uniforme Saneringen, publicatie Staatsblad nr. 54, 9 februari 2006 en latere wijzigingen.

- Als één of meer gehalten in de grond de interventiewaarde van de Wet bodembescherming overschrijdt, mag de grond niet worden toegepast en moet het spoor van de Wet bodembescherming worden gevolgd. De onderzoeksresultaten moeten worden gemeld aan de OD NHN.
- Als grond op deze locaties of gebieden toegepast wordt, moet de ontvangende bodem onderzocht worden met een verkennend bodemonderzoek Alleen de ontvangende bodemlaag waarop de grond wordt toegepast moet worden onderzocht (zie § 6.2.2). Ongeacht de vastgestelde bodemkwaliteit gelden de toepassingseisen van het omliggende gebied (zie § 4.16.2.3).

Grond uit een oude categorie-1 werk (volgens het voormalige Bouwstoffenbesluit) die elders nuttig wordt toegepast moet altijd worden gekeurd (zie § 6.2.1). Afhankelijk van de keuringsresultaten mag de grond worden toegepast.

4.16.2 Onderzochte locaties

4.16.2.1 Geldigheidsduur van een uitgevoerd onderzoek

De toe te passen grond en/of de ontvangende bodem kan al eerder zijn onderzocht. De NEN 5740⁹⁷ of en het BRL protocol 1001⁹⁸ stellen geen voorwaarden aan de actualiteit van onderzoeksgegevens. De gemeente beschouwt de onderzoeksresultaten als een momentopname en zijn daarom niet 'onbeperkt houdbaar' Bij alle eerder uitgevoerde onderzoeken geldt, dat de initiatiefnemer aan de OD NHN (Toezicht en Handhaving van de gemeente) aannemelijk maakt dat de onderzoeksgegevens hun actualiteitswaarde hebben behouden. In de beleidsnotitie bodemonderzoek bij Omgevingsvergunningaanvragen van de OD NHN staat: *De beoordeling in hoeverre een bestaand onderzoek voldoende actueel is kan per geval verschillend uitpakken. Het hangt af van wat er op de betreffende locatie sinds het laatste onderzoek is gebeurd en is dus eigenlijk altijd maatwerk. Het hanteren van een standaard termijn is dan ook lastig. De onderstaande termijnen worden daarom gebruikt als vuistregel:*

- *Standaard geldt een termijn van 5 jaar. Deze termijn werd in de toelichting op de bouwverordening genoemd.*
- *Voor terreinen waarbij het duidelijk is dat sinds de uitvoering van het bodemonderzoek geen enkele activiteit heeft plaatsgevonden kan een langere termijn worden aangehouden.*
- *Voor locaties waar sinds de uitvoering van het onderzoek wel potentieel bodemverontreinigende (bedrijfs)activiteiten hebben plaatsgevonden, waardoor de bodem (verder) verontreinigd kan zijn geraakt, wordt uitgegaan van een kortere termijn. Het vaststellen hiervan is maatwerk.*
- *In 2008 is Kwalibo ingevoerd en is een nieuw stoffenpakket ingevoerd. Rapporten van voor 1 juli 2008 worden niet beschouwd als voldoende bruikbaar en recent.*

Bij twijfel beslist de OD NHN (Toezicht en Handhaving van de gemeente) of het bewijsmiddel gebruikt mag worden.

⁹⁷ NEN 5740 – Bodem – Landbodem – Strategie voor het uitvoeren van verkennend bodemonderzoek – Onderzoek naar de milieuhygiënische kwaliteit van de bodem en grond.

⁹⁸ Monsterneming voor partijkeuringen grond en baggerspecie, BRL protocol 1001.

4.16.2.2 Uitgevoerd specifiek onderzoek van de NEN 5740 of een partijkeuring en gebruik ontgravingskaart

De mogelijkheid bestaat dat op een locatie van ontgraving een specifiek onderzoek van de NEN 5740⁹⁹ of een partijkeuring (BRL protocol 1001¹⁰⁰) is uitgevoerd. Als het onderzoek of de partijkeuring voldoet aan de vereisten voor een bewijsmiddel uit het Besluit (zie § 6.2.1) en in de periode tussen het onderzoek en de melding van het toepassen van grond er geen relevante activiteiten hebben plaatsgevonden die de kwaliteit van de grond hebben kunnen beïnvloeden, dan moet dit onderzoek worden gebruikt als bewijsmiddel en is leidend boven de ontgravingskaarten van de bodemkwaliteitskaart. Bij twijfel beslist de OD NHN (Toezicht en Handhaving; voor de gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo) of het bewijsmiddel gebruikt mag worden.

4.16.2.3 Uitgevoerd onderzoek en gebruik toepassingskaart

Uit een onderzoek volgens de NEN 5740 of een partijkeuring (BRL protocol 1001) kan blijken dat de kwaliteit van de ontvangende bodem slechter of juist beter is dan de toepassingseis van de bodemkwaliteitszone waarin de locatie is gelegen. In die situatie geldt de toepassingseis zoals deze is weergegeven op de toepassingskaarten, ongeacht de vastgestelde bodemkwaliteitsklasse en mogelijk gevolgen voor de toepassingseis.

4.16.2.4 Uitgevoerd NEN 5740 onderzoek en gebruik ontgravingskaart

NB Deze paragraaf geldt niet voor de bodemkwaliteitszones 'B1./O1. Alkmaar woongebieden voor 1900', 'B2./O2. Alkmaar woongebieden 1900-1930' en 'B3. Castricum < 1945'.

Als op de ontgravingslocatie al een bodemonderzoek volgens de NEN 5740¹⁰¹ is uitgevoerd maar geen specifieke onderzoeksstrategie (zie § 4.16.2.2), bijvoorbeeld ter plaatse van een voor bodemverontreiniging verdachte locatie, geldt het volgende:
Binnen een bodemkwaliteitszone is altijd sprake van een variatie in aangetroffen gehalten. Ook op locatieniveau is vaak sprake van variatie in gehalten. De gemeenten vinden het niet redelijk dat voor deze locaties, na het uitvoeren van een bodemonderzoek conform de NEN 5740, een aanvullende partijkeuring moet plaatsvinden.

De gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo staan het daarom toe dat, als het bodemonderzoek nog representatief is voor de meest recente (terrein)situatie én de gehalten van de stoffen voldoen aan de kwaliteitsklasse van de betreffende bodemkwaliteitszone (zie bijlage 4), er geen aanvullende partijkeuring hoeft te worden uitgevoerd. De ontgravingskaart mag dan worden gebruikt als bewijsmiddel voor de elders toe te passen grond. Het bodemonderzoek wordt hierbij als aanvullend 'bewijsmiddel' gebruikt.

Als één van de parameters in het bodemonderzoek van de mengmonsters of individueel geanalyseerde monsters hoger is dan de kwaliteitsklasse van de betreffende

⁹⁹ Alleen van de volgende onderzoeksstrategieën kan gebruik worden gemaakt: TOETS-S, TOETS-S-GR en KEU-I-HE.

¹⁰⁰ Monsterneming voor partijkeuringen grond en baggerspecie, BRL protocol 1001.

¹⁰¹ NEN 5740 – Bodem – Landbodem – Strategie voor het uitvoeren van verkennend bodemonderzoek – Onderzoek naar de milieuhygiënische kwaliteit van de bodem en grond.

bodemkwaliteitszone, dan wordt de ontgraven grond als afwijkend gezien en moet een partijkeuring worden uitgevoerd om de bodemkwaliteit te bepalen.

Als één of meerdere gehalten de interventiewaarde overschrijdt, moet contact worden opgenomen met de OD NHN.

4.16.3 Beschermd gebieden

Provinciale beschermingsgebieden

In het beheergebied liggen de provinciale beschermingsgebieden. Voorbeelden hiervan zijn waterwin- en grondwaterbeschermingsgebieden, gebieden met archeologische, cultuurhistorische, of aardkundige waarden, Natura2000-gebieden of gebieden die onderdeel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voormalige EHS): <https://maps.noord-holland.nl>. De voornoemde beschermingsgebieden zijn ook opgenomen in de kaartbijlagen 6 t/m 9.

Voorafgaand aan het ontgraven, het tijdelijk opslaan of het toepassen van grond moet zowel voor de ontgravingslocatie als op de toepassingslocatie worden nagegaan of er naar aanleiding van de ligging in één of meerdere beschermingsgebieden restricties zijn ten aanzien van de werkzaamheden. Bij grondwerkzaamheden binnen beschermingsgebieden wordt het provinciale beleid gevolgd.

Gemeentelijke beschermingsgebieden

De gemeente Heiloo heeft een Nota Cultuurhistorie¹⁰² opgesteld. Het hierin verwoorde beleid is van invloed bij het ontgraven, tijdelijk opslaan en/of toepassen van grond. Als de locatie van ontgraving, tijdelijke opslag en/of toepassing in een gebied ligt waarvoor gemeentelijke beleid is opgesteld, moet voorafgaand aan de werkzaamheden afstemming plaatsvinden met de gemeente.

4.17 Werken met verontreinigde grond

In het Arbeidsomstandighedenbesluit¹⁰³, hoofdstuk 2, afdeling 5 wordt aangegeven welke verantwoordelijkheden opdrachtgevers, ontwerpende partijen en werkgevers hebben ten aanzien van veilig en gezond werken. Hieronder valt ook het werken in verontreinigde grond. Wanneer sprake is van werken in verontreinigde grond, moet een V&G-plan worden opgesteld. Dit is een verantwoordelijkheid van de opdrachtgever. Tijdens de ontwerpfase moet de opdrachtgever er voor zorgen dat er verantwoording wordt afgelegd over de technische en organisatorische keuzes voor de veiligheid en gezondheid van de medewerkers. Vertaald naar het werken in verontreinigde grond betekent dit dat voldoende bekend moet zijn wat de gevaren inhouden. Dit kan worden bereikt met een gedegen onderzoek voorafgaand aan de uitvoering van de werkzaamheden. Tijdens de uitvoeringsfase moet het V&G-plan door de aannemer verder worden uitgewerkt tot een plan dat bescherming op voldoende niveau biedt, zodat de medewerkers op het project de werkzaamheden veilig en gezond kunnen uitvoeren. De minimaal te beschrijven onderwerpen zijn in het Arbeidsomstandighedenbesluit vastgelegd.

¹⁰² Nota Cultuurhistorie, vastgesteld bij raadsbesluit van 9 mei 2011, Gemeente Heiloo, Afdeling VROM, Sector Grondgebied.

¹⁰³ Arbeidsomstandighedenbesluit, publicatie Staatsblad nr. 263, 26 juni 1997 en latere wijzigingen.

Hoofdstuk 4 van het Arbeidsomstandighedenbesluit gaat over de regels voor het werken met gevaarlijke stoffen. Onderscheiden worden de “gewone” gevaarlijke stoffen en de mutagene en kankerverwekkende stoffen. Bij contact met bijvoorbeeld riolering moet ook rekening worden gehouden met aanwezigheid van ziekteverwekkende bacteriën, de zogenoemde biologische agentia.

De CROW publicatie 400 ‘Werken in en met verontreinigde bodem’, doet een handreiking aan opdrachtgevers en grondroerders voor de invulling van zowel arbo- als milieuaspecten. Partijen zijn altijd verplicht om aan te sluiten bij de actuele wet- en regelgeving op het gebied van arbo en milieu. De rode draad in de CROW publicatie 400 is het risico gestuurd werken. Welke maatregelen er nodig zijn om te werken in en met (licht) verontreinigde grond, is afhankelijk van de kans op, de mate van en het effect (het schadelijke vermogen) van blootstelling aan de grond. Het risico bepaalt welke maatregelen getroffen moeten worden; bijvoorbeeld welke persoonlijke beschermingsmiddelen er tijdens de werkzaamheden gebruikt moeten worden. Als geen risico’s worden vastgesteld, geldt altijd de basishygiëne. De veiligheidskundige van de grondroerder moet hier verder invulling aan geven.

Bij tijdelijke uitname van grond op niet verdachte locaties én waar nog geen bodemonderzoek is uitgevoerd, kan conform de CROW 400 de veiligheidsklasse worden bepaald met behulp van de bodemkwaliteitskaart; op basis van minimaal de 80-percentielwaarde (of een hogere percentielwaarde) van de bodemkwaliteitszone(s) waarin de graafwerkzaamheden plaatsvinden.

4.18 Verspreiden onderhoudsbaggerspecie (generiek kader Besluit bodemkwaliteit)

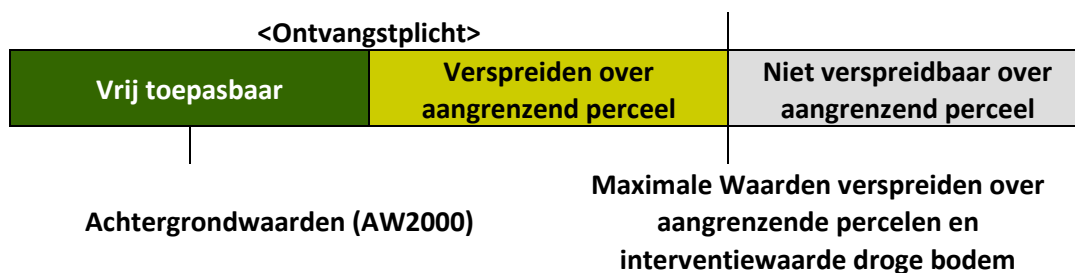
4.18.1 Verspreiden van onderhoudsbaggerspecie in een oppervlaktewaterlichaam

Voor de gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo is voor het verspreiden van onderhoudsbaggerspecie in een oppervlaktewaterlichaam Rijkswaterstaat (rijkswateren), het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (overige wateren), en eventueel de gemeente als hierover afspraken zijn gemaakt, het bevoegde gezag. Hiervoor moet contact worden opgenomen met Rijkswaterstaat (<https://www.rijkswaterstaat.nl>), met het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (<https://www.hhnk.nl>) of met de betreffende gemeente.

4.18.2 Verspreiden van onderhoudsbaggerspecie op aangrenzend perceel

In de Waterwet en de Keur van waterschappen is geregeld dat de aangrenzende percelen van watergangen een ontvangstplicht hebben. Voorafgaand aan het verspreiden van de onderhoudsbaggerspecie over het aangrenzend perceel moet de kwaliteit van de baggerspecie worden getoetst. Bij de normstelling van deze toets wordt rekening gehouden met de milieueffecten van meerdere stoffen tegelijk. De Maximale Waarden voor het verspreiden van onderhoudsbaggerspecie op aangrenzende percelen zijn opgenomen in tabel 2 uit bijlage B van de Regeling. De normstelling is geschematiseerd in figuur 4.1.

Figuur 4.1. Normstelling voor verspreiding van baggerspecie over aangrenzende percelen.

Voor het verspreiden van onderhoudsbaggerspecie over aangrenzende percelen gelden de volgende voorwaarden:

- Voor onderhoudsspecie waarvan de kwaliteit voldoet aan de Maximale Waarden voor verspreiden van baggerspecie over het aangrenzende perceel en de interventiewaarden droge bodem geldt de ontvangstplicht.
- De baggerspecie mag tot aan de perceelgrens worden verspreid.
- Er hoeft niet te worden getoetst aan de kwaliteit van de ontvangende bodem.
- De verspreiding over aangrenzende percelen hoeft niet te worden gemeld.

In bijlage 1 onder het kopje ‘aangrenzend perceel’ is nader ingegaan op de definitie van ‘aangrenzend perceel’ en toekomstige ontwikkelingen binnen het Besluit hierbij.

Voor weilanddepots, een vorm van tijdelijke opslag van baggerspecie, gelden aanvullende eisen:

- De kwaliteit van de baggerspecie moet voldoen aan de Maximale waarden voor verspreiding over aangrenzende percelen.
- De tijdelijke opslag mag maximaal drie jaar duren.
- De tijdelijke opslag met de voorziene duur en eindbestemming wordt vijf dagen van tevoren gemeld.
- De tijdelijk opgeslagen baggerspecie moet vanaf het weilanddepot in een nuttige toepassing worden gebracht, waarbij verspreiding van baggerspecie in een oppervlaktewaterlichaam is uitgezonderd als nuttige toepassing.

Verspreiden PFAS-houdende onderhoudsbaggerspecie op het aangrenzend perceel in het buitengebied en tijdelijke opslag in weilanddepot

Voor het verspreiden van baggerspecie uit watergangen op aangrenzende percelen of in een weilanddepot (artikel 35, onder f, Besluit) gelden dezelfde toepassingswaarden als voor andere vormen van toepassen van baggerspecie op de landbodem boven het grondwaterniveau (zie § 4.6.1, tabel 4.2, blz. 36/81). Ook dan komt het uitgangspunt van stand-still namelijk niet in het geding. Omdat de baggerspecie in een watergang daarin door afspoeling van grond van de aangrenzende terreinen is terechtgekomen, zal de baggerspecie over het algemeen dezelfde kwaliteit hebben als de landbodem waarop de baggerspecie wordt toegepast. Daarom is het bij al uitgevoerde onderzoeken niet altijd nodig om de kwaliteit van de baggerspecie te bepalen. Wel wordt aangeraden om bij nieuw uit te voeren waterbodemonderzoek een aantal representatieve metingen te doen om te controleren of er geen sprake is van onverwacht hoge waarden van PFAS in de baggerspecie. Dit kan duiden op een voor de watergang niet-representatieve verontreiniging als gevolg van een puntbron. Door het toepassen van baggerspecie waarin

uitschieters van PFAS zijn aangetroffen, zal de bestaande bodemkwaliteit verslechteren. Deze lokaal sterker verontreinigde baggerspecie mag daarom niet worden toegepast.

Voor onderzoeken naar de kwaliteit van baggerspecie die na 8 juli 2019 (de datum waarop het tijdelijk handelingskader van kracht werd) zijn uitgevoerd, is het wenselijk om een representatief aantal waterbodemonsters ook op PFAS te analyseren. Dit is niet nodig als de waterbeheerder, in afstemming met de OD NHN, heeft aangetoond dat de PFAS-gehalten in de baggerspecie in zijn beheergebied ruimschoots aan de toepassingswaarden voldoen.

Voor het toepassen van baggerspecie uit watergangen op de kant is het in het kader van de dubbele toets die normaal gesproken voor toepassen op de landbodem geldt, niet nodig om de bodemkwaliteit vast te stellen. Dit heeft geen toegevoegde waarde omdat de uitkomsten voor het mogen toepassen geen relevante informatie opleveren. Het uitgangspunt is namelijk dat de baggerspecie als afgespoelde grond weer op de landbodem kan worden toegepast zonder dat dit tot verslechtering leidt.

Het voorgaande komt overeen met de huidige praktijk bij het onderhoud van watergangen door waterschappen waarbij periodiek baggerspecie op de kant wordt gezet. Deze praktijk kan dus doorgang vinden.

4.19 Totaaloverzicht gebiedsspecifiek beleid

De gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo hebben het onderstaande gebiedsspecifieke beleid vastgesteld:

- Het beheergebied van de gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo voor het grondstromengebied wordt uitgebreid tot het werkgebied van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord. De gemeenten accepteren de bodemkwaliteitskaarten van de gemeenten Den Helder, Drechterland, Enkhuizen, Hollands Kroon, Hoorn, Koggenland, Langedijk, Medemblik, Opmeer, Schagen, Stede Broec en Texel én de bodemkwaliteitskaart van het duingebied binnen de gemeenten Bergen en Castricum. Deze bodemkwaliteitskaarten mogen worden gebruikt als bewijsmiddel van de chemische kwaliteit van de toe te passen grond vanuit deze gemeenten (zie § 4.2).
- De Lokale Maximale Waarde voor onverharde kinderspeelplaatsen en moes-/volkstuinten is vastgesteld op de kwaliteitsklasse 'Achtergrondwaarde (AW2000)' (LMW1; zie § 4.3.2). Ook gelden eisen ten aanzien van bijmenging van bodemvreemd materiaal en asbest (zie § 4.4 en § 4.5).
- De Lokale Maximale Waarde voor de hieronder aangewezen gebieden is vastgesteld op de kwaliteitsklasse 'Industrie' (LMW2; zie § 4.3.3):
  - Bedrijventerrein Boekelermeer.
  - Kanaalweg Baggerdepot Hoogheemraadschap en gronddepot gemeente Heiloo.
  - Industrierrein de Oude Werf (Heiloo).
  - Vennewatersweg 2a (Texaco benzinstation) en 2b (GP. Groot) (Heiloo).
  - Vennewatersweg 15-17 (Heiloo).
  - Beveland, ten westen van het spoor (Heerhugowaard).
  - Zandhorst I en II, ten noorden van de Edisonstraat (Heerhugowaard).
  - De Vaandel (Heerhugowaard).

- Terrein Krusemanlaan (Heerhugowaard)
- De Lokale Maximale Waarde voor de schone gebieden met de bodemfunctie 'Industrie' is vastgesteld op de kwaliteitsklasse 'Wonen' (LMW3; zie § 4.3.4).
- De Lokale Maximale Waarde voor schone gebieden met de bodemfunctie 'Wonen' is vastgesteld op de kwaliteitsklasse 'Wonen' (LMW4; zie § 4.3.5).
- De Lokale Maximale Waarde voor de onverharde bermen van rijkswegen, provinciale wegen, spoorwegen en de aangewezen wegen in de gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo met de bodemfunctieklasse 'Industrie', is vastgesteld op de kwaliteitsklasse 'Industrie' (LMW5; zie § 4.3.6).
- De Lokale Maximale Waarde voor hergebruik van grond uit de zones B1 t/m B3 en O1 (zie kaartbijlage 2A en 2B) onder verhardingen, in wegbermen en in extensief gebruikte groenstroken is door de gemeenten Alkmaar en Castricum vastgesteld op de kwaliteitsklasse 'Industrie' (LMW6; zie § 4.3.7). Voor de zones B1 en B2 gelden mogelijk nog aanvullende voorwaarden die zijn verwoord in § 4.7.
- De Lokale Maximale Waarde voor hergebruik van grond afkomstig van (voormalige) bollenteeltpercelen op bollenteeltpercelen is vastgesteld op de kwaliteitsklasse 'Industrie' die uitsluitend wordt veroorzaakt door organochloorbestrijdingsmiddelen (LMW7; zie § 4.3.8).
- De Lokale Maximale Waarde voor tijdelijke opslag van grond uit de gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard, Heiloo en van geaccepteerde bodemkwaliteitskaarten is gelijk aan de in § 4.3 vastgestelde Lokale Maximale Waarden (LMW8; zie § 4.3.9).
- De Lokale Maximale Waarde voor een betere bovenafdichting van oude stortplaatsen is vastgesteld op de kwaliteitsklasse 'Industrie' (LMW9; zie § 4.3.10). Voorwaarden hierbij zijn:
  - Nadat de bovenafdichting voldoet aan de gestelde eisen, vervalt de Lokale Maximale Waarde 'Industrie'.
  - In combinatie met de bovenafdichting moet een afdeklaag worden gerealiseerd van minimaal 0,5 meter dikte met een kwaliteit die voldoet aan de LAC2006-waarden dan wel de maximale waarden voor de functie 'Wonen' (LMW9; zie tabel 4.1).
- De Lokale Maximale Waarde voor het op hoogte brengen van regionale waterkeringen is, voor grond die is verworven uit baggerspecie vanuit het beheergebied van het Hoogheemraadschap, vastgesteld op de kwaliteitsklasse 'Industrie' (LMW10; zie § 4.3.11). Voorwaarde hierbij is dat nadat de grond is opgebracht deze wordt afgedekt met een teeltlaag van minimaal 30 centimeter dikte. Deze teeltlaag moet blijken een partijkeuring minimaal van de kwaliteitsklasse 'Achtergrondwaarde (AW2000)' zijn, of te zijn opgebouwd uit de huidige teeltlaag van de waterkering.
- In de toe te passen grond mag maximaal 10 gewichtsprocent bijmenging van bodemvreemd materiaal én een 'sporadische' bijmenging (maximaal 0,1 volumeprocent) aan lichte materialen zoals plastics en piepschuim bevatten (zie § 4.4).
- Toe te passen grond, in opdracht van de gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard of Heiloo, op locaties met een gevoelig bodemgebruik mag zintuiglijk én analytisch geen asbest bevatten (zie § 4.5).
- De toe te passen PFAS-houdende grond en de te verspreiden onderhoudsbaggerspecie moet voldoen aan de eisen die zijn gesteld in § 4.6.1, tabel 4.2, blz. 36/81.

- Voorafgaand aan grondverzet vanuit zones B1/O1 en B2/O2 in de gemeente Alkmaar (zie kaartbijlagen 2A en 2B) moet bij een toepassingsoppervlak van meer dan 5.000 m² een partijkeuring worden uitgevoerd (zie § 4.7).
- Bij tijdelijke uitname van grond bij graafwerkzaamheden voor ondergrondse infrastructuur of voor groenvoorzieningen op onverdachte locaties, hoeft de bovengrond (bodemlaag vanaf het maaiveld tot 0,5 meter diepte), de tussenlaag (bodemlaag vanaf 0,5 meter tot en met 1,0 meter diepte) en de ondergrond (bodemlaag dieper dan 1,0 meter) niet gescheiden te worden ontgraven. De grond mag worden geroerd en hoeft niet in dezelfde bodemlagen te worden teruggeplaatst (zie § 4.8).
- De vrijkomende en zintuiglijk niet verontreinigde grond uit de bodemlaag dieper dan 2 meter beneden het maaiveld mag op dezelfde wijze beoordeeld worden als de bovenliggende bodemlaag van 1,0 meter diepte tot en met 2 meter diepte (zie § 4.9).
- In het duingebied mag alleen schoon duinzand worden toegepast. Civiele en infrastructurele werken zijn hiervan uitgezonderd. Reden hiervoor is het behoud van de aanwezige natuurwaarden (zie § 4.10).
- De in § 4.3 vastgestelde Lokale Maximale Waarden gelden niet voor de grond van buiten het beheergebied en van gebieden waarvan de gemeenten de bodemkwaliteitskaart niet hebben geaccepteerd als bewijsmiddel voor de chemische kwaliteit van de toe te passen grond (zie § 4.11). Uitzondering hierop zijn de gebieden met strengere Lokale Maximale Waarden ten opzichte van de generieke toepassingsseis van het Besluit. In deze gebieden gelden voor toe te passen grond altijd de vastgestelde strengere Lokale Maximale Waarden (zie § 4.3.2).
- De gemeenten verruimen de vrijstelling voor onderzoek en meldplicht voor een kleine partij grond. De vrijstelling is afhankelijk van de herkomst, de hoeveelheid en het bodemgebruik op de plaats van toepassing. In tabel 4.2 zijn de mogelijkheden voor kleine partijen weergegeven (zie § 4.12).

In tabel 4.5 is een totaaloverzicht gegeven van de bodemkwaliteitszones, bodemfunctieklassen, verwachte ontgravingsklassen, toepassingsklassen conform het gebiedsspecifiek beleid van de gemeenten. Bijlage 4 geeft de mogelijkheden van grondstromen binnen en tussen zones weer (grondstromenmatrix). Hierbij moet worden opgemerkt dat deze matrix alleen geldt voor grondstromen tussen locaties die onderdeel uitmaken van de bodemkwaliteitskaart.

Vanwege de verschillende bodemfuncties in de meeste bodemkwaliteitszones, verschillen ook de toepassingseisen (zie ook bijlage 1, kopje 'Toepassingseis kwaliteit toe te passen grond op of in de bodem[...]'). Ook hebben de gemeenten voor aangewezen gebieden gebiedsspecifieke toepassingseisen vastgesteld. Om te beoordelen of een grondtoepassing is toegestaan, wordt de ontgravingskwaliteit van de toe te passen grond vergeleken met de toepassingseis die is vastgesteld voor de ontvangende bodem. Als de kwaliteit van de toe te passen grond vergelijkbaar of beter is dan de toepassingseis, dan kan de grond worden toegepast (zie ook bijlage 1, kopje 'Toetsing toepassen grond'). Dus grond met de ontgravingskwaliteit 'Wonen' mag worden toegepast op locaties met de toepassingseis 'Wonen' of 'Industrie'. Grond met de ontgravingskwaliteit 'Industrie' mag alleen worden toegepast op locaties met de toepassingseis 'Industrie' (zie ook hoofdstuk 5).

Tabel 4.5 Totaaloverzicht bodemkwaliteitszones, verwachte ontgravingsklassen, toepassingseisen bij voorkomende functies conform het gebiedsspecifieke kader Besluit bodemkwaliteit, het landelijke tijdelijke handelingskader, het provinciale beleid én het beleid van de gemeente Alkmaar voor hergebruik PFAS-houdende grond en baggerspecie

Bodemkwaliteitszone / gebied	Bodemfunctieklass	Verwachte ontgravingsklasse	Toepassingseis @ (generiek kader Besluit en PFAS beleid [landelijk/provinciaal/gemeente Alkmaar])
Bovengrond (bodemlaag vanaf het maaiveld tot en met 0,5 meter diepte) #			
B1. Alkmaar woongebieden < 1900	Wonen	Industrie ¹	Wonen
B2. Alkmaar woongebieden 1900 - 1930	Industrie	Industrie ²	Industrie
	Wonen		Wonen
	Landbouw/natuur		Landbouw/natuur
B3. Castricum < 1945	Industrie	Industrie	LMW3: Wonen ⁴
	Wonen		Wonen
	Landbouw/natuur		Landbouw/natuur
B4. Oudere woongebieden en bedrijven	Industrie	Wonen	LMW2: Industrie ³
	Wonen		Wonen
	Landbouw/natuur		Landbouw/natuur
B5. Alkmaar bedrijfsterreinen 1900-1970	Industrie	Wonen	LMW2: Industrie ³
	Wonen		Wonen
B6. Overige woongebieden, bedrijven en buitengebied	Industrie	Landbouw/natuur	LMW4: Wonen ⁴
	Wonen		Landbouw/natuur
	Landbouw/natuur		Landbouw/natuur
B7.(Voormalige) bollenteeltpercelen (0 - 0,3 m-mv)	Industrie	Industrie (OCB)	LMW2 en LMW7: Industrie
	Wonen		LMW3, LMW4 en LMW7: Wonen ⁵
	Landbouw/natuur		LMW7: Landbouw/natuur ⁵

- ¹ Bij een toepassingsoppervlak van meer dan 5.000 m² moet een partijkeuring worden uitgevoerd. Afhankelijk van de resultaten van de partijkeuring kan de grond worden toegepast. Onaanvaardbare risico's bij vrij grondverzet naar een locatie met de bodemfunctie: wonen met tuin of moestuin/volkstuin.
- ² Bij een toepassingsoppervlak van meer dan 5.000 m² moet een partijkeuring worden uitgevoerd. Afhankelijk van de resultaten van de partijkeuring kan de grond worden toegepast. Onaanvaardbare risico's bij vrij grondverzet naar een locatie met de bodemfunctie: wonen met tuin, onverharde kinderspeelplaatsen of moestuin/volkstuin.
- ³ Het betreft de volgende bedrijfs- en industrieterreinen/locaties: Bedrijventerrein Boekelermeer (Alkmaar), Kanaalweg Baggerdepot Hoogheemraadschap en gronddepot gemeente Heiloo, Industrieterrein de Oude Werf (Heiloo), Vennwatersweg 2a (Texaco benzinestation) en 2b (GP. Groot) (Heiloo), Vennwatersweg 15-17 (Heiloo), Beveland, ten westen van het spoor (Heerhugowaard), Zandhorst I en II, ten noorden van de Edisonstraat (Heerhugowaard), De Vaandel (Heerhugowaard), Terrein Krusemanlaan (Heerhugowaard).
- ⁴ De gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo staan toe dat in de overige relatief onbelaste gebieden met de bodemfunctie 'Industrie' grond met maximaal de kwaliteitsklasse 'Wonen' mag worden toegepast. Met deze Lokale Maximale Waarden stelt de gemeente Castricum voor een viertal industrieterreintjes strenger beleid vast dan het generieke kader van het Besluit. Dit past binnen het meest gevoelige bodemgebruik op deze terreinen. Op deze industrieterreinen bevinden zich namelijk ook (bedrijfs)woningen.
- ⁵ Een perceel dat in gebruik is (geweest) voor bollenteelt heeft als toepassingseis voor OCB de kwaliteitsklasse 'Industrie' op basis van alleen OCB. De onderliggende bodemlaag heeft de toepassingseis van de omliggende zone.
- # De gemiddelden van PFOA en PFOS zijn lager dan de achtergrondwaarden van de gemeente Alkmaar en de provincie Noord-Holland vastgesteld, maar boven de bepalingsgrens. Dit leidt niet tot een beperking bij het toepassen van grond. De achtergrondwaarden voor PFOA en PFOS van de gemeente Alkmaar zijn gelijk aan de provinciale achtergrondwaarden.
- @ De gehalten aan PFAS-verbindingen moeten voldoen aan de gedefinieerde regionale toepassingseisen (zie § 4.6.1, tabel 4.2, blz. 36/81).

Vervolg tabel 4.5 Totaaloverzicht bodemkwaliteitszones, verwachte ontgravingsklassen, toepassingseisen bij voorkomende functies conform het gebiedsspecifieke kader Besluit bodemkwaliteit, het landelijke tijdelijke handelingskader, het provinciale beleid én het beleid van de gemeente Alkmaar voor hergebruik PFAS-houdende grond en baggerspecie

Bodemkwaliteitszone / gebied	Bodemfunctieklass	Verwachte ontgravingsklasse	Toepassingseis @ (generiek kader Besluit en PFAS beleid [landelijk/provinciaal/gemeente Alkmaar])
Bovengrond (bodemlaag vanaf het maaiveld tot en met 0,5 meter diepte) #			
Aangewezen onverharde (spoor)wegbermen	Industrie	Onbekend ⁶	LMW5: Industrie ⁶
Grondwaterbeschermings- en waterwingebied	Wonen	Landbouw/natuur	Landbouw/natuur
	Landbouw/natuur		
Onverharde kinderspeelplaatsen en moes-/volkstuinten	Wonen	Varieert	LMW1: Landbouwnatuur ⁷
	Landbouw/natuur		
Oude stortplaatsen	Landbouw/natuur	Onbekend	LMW9: Industrie ⁸
Toepassing grond onder verhardingen en in extensief gebruikte groenstroken zones B1 t/m B3 en O1	Wonen	Industrie	LMW6: Industrie
	Landbouw/natuur		
Waterkering (in beheer Hoogheemraadschap)	Landbouw/natuur	Onbekend	LMW10: Industrie ⁹
Tussenlaag (bodemlaag vanaf 0,5 meter diepte tot en met 1,0 meter diepte) #			
T1. Alkmaar woongebieden < 1900	Wonen	Industrie ¹⁰	Wonen
T2. Alkmaar woongebieden 1900 - 1930	Industrie	Wonen ¹⁰	Wonen
	Wonen		
	Landbouw/natuur		Landbouw/natuur
T3. Alkmaar bedrijfsterreinen 1900 - 1930	Wonen	Landbouw/natuur	LMW4: Wonen ⁴
T4. Alkmaar bedrijfsterreinen 1930 - 1970	Industrie	Wonen	Wonen
	Wonen		

⁴ De gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo staan toe dat in de overige relatief onbelaste gebieden met de bodemfunctie 'Industrie' grond met maximaal de kwaliteitsklasse 'Wonen' mag worden toegepast. Met deze Lokale Maximale Waarden stelt de gemeente Castricum voor een viertal industrieterrintjes strenger beleid vast dan het generieke kader van het Besluit. Dit past binnen het meest gevoelige bodemgebruik op deze terreinen. Op deze industrieterrinen bevinden zich namelijk ook (bedrijfs)woningen.

⁶ Voor toepassen van grond vanuit deze onverharde wegbermen is gebiedsspecifiek beleid opgesteld, zie de § 4.3.6 en § 6.2.1.

⁷ De kwaliteitsklasse moet worden aangetoond met een partijkeuring. Ook gelden eisen ten aanzien van bijmenging van bodemvreemd materiaal en asbest (zie § 4.4 en § 4.5).

⁸ Voorwaarden bij deze Lokale Maximale Waarden zijn: (1) Nadat de bovenafdichting voldoet aan de gestelde eisen, vervalt de Lokale Maximale Waarde 'Industrie' en (2) in combinatie met de bovenafdichting moet een afdeklag worden gerealiseerd van minimaal 0,5 meter dikte met een kwaliteit die voldoet aan de LAC2006-waarden, dan wel de maximale waarde voor de functie 'Wonen' (zie § 4.3.10, tabel 4.1).

⁹ Alleen grond in het beheer van het Hoogheemraadschap tot en met de kwaliteitsklasse 'Industrie' mag in regionale waterkeringen worden toegepast onder voorwaarde dat deze wordt afgedekt met een teeltlaag van minimaal 30 centimeter dikte. De teeltlaag moet blijkens een partijkeuring minimaal van de kwaliteitsklasse 'Achtergrondwaarde (AW2000)' zijn, of te zijn opgebouwd uit de huidige teeltlaag van de waterkering.

¹⁰ Bij een toepassingsoppervlak van meer dan 5.000 m² moet een partijkeuring worden uitgevoerd. Afhankelijk van de resultaten van de partijkeuring kan de grond worden toegepast. Onaanvaardbare risico's bij vrij grondverzet naar een locatie met de bodemfunctie: moestuin/volkstuin.

De gemiddelden van PFOA en PFOS zijn lager dan de achtergrondwaarden van de gemeente Alkmaar en de provincie Noord-Holland vastgesteld, maar boven de bepalingsgrens. Dit leidt niet tot een beperking bij het toepassen van grond. De achtergrondwaarden voor PFOA en PFOS van de gemeente Alkmaar zijn gelijk aan de provinciale achtergrondwaarden.

@ De gehalten aan PFAS-verbindingen moeten voldoen aan de gedefinieerde regionale toepassingseisen (zie § 4.6.1, tabel 4.2, blz. 36/81).

Vervolg tabel 4.5 Totaaloverzicht bodemkwaliteitszones, verwachte ontgravingsklassen, toepassingseisen bij voorkomende functies conform het gebiedsspecifieke kader Besluit bodemkwaliteit, het landelijke tijdelijke handelingskader, het provinciale beleid én het beleid van de gemeente Alkmaar voor hergebruik PFAS-houdende grond en baggerspecie

Bodemkwaliteitszone / gebied	Bodemfunctieklass	Verwachte ontgravingsklasse	Toepassingseis @ (generiek kader Besluit en PFAS beleid [landelijk/provinciaal/gemeente Alkmaar])
Tussenlaag (bodemplaa vanaf 0,5 meter diepte tot en met 1,0 meter diepte) #			
T5. Overige woongebieden, bedrijven en buitengebied	Industrie	Landbouw/natuur	LMW2: Industrie ³
	Wonen		LMW4: Wonen ⁴
	Landbouw/natuur		Landbouw/natuur
(Voormalige) bollenteeltpercelen	Industrie	Industrie (OCB)	LMW2 en LMW7: Industrie
	Wonen		LMW3, LMW4 en LMW7: Wonen ⁵
	Landbouw/natuur		LMW7: Landbouw/natuur ⁵
Aangewezen onverharde (spoor)wegbermen	Industrie	Onbekend ⁶	LMW5: Industrie ⁶
Grondwaterbeschermings- en waterwingebied	Wonen	Landbouw/natuur	Landbouw/natuur
	Landbouw/natuur		
Onverharde kinderspeelplaatsen en moes-/volkstuinten	Wonen	Varieert	LMW1: Landbouwnatuur ⁷
	Landbouw/natuur		
Oude stortplaatsen	Landbouw/natuur	Onbekend	LMW9: Industrie ⁸
Toepassing grond onder verhardingen en in extensief gebruikte groenstroken zones B1 t/m B3 en O1	Wonen	Industrie	LMW6: Industrie
	Landbouw/natuur		
Waterkering (in beheer Hoogheemraadschap)	Landbouw/natuur	Onbekend	LMW10: Industrie ⁹

³ Het betreft de volgende bedrijfs- en industrieterreinen/locaties: Bedrijventerrein Boekelermeer (Alkmaar), Kanaalweg Baggerdepot Hoogheemraadschap en gronddepot gemeente Heiloo, Industrieterrein de Oude Werf (Heiloo), Vennewatersweg 2a (Texaco benzinstation) en 2b (GP. Groot) (Heiloo), Vennewatersweg 15-17 (Heiloo), Beveland, ten westen van het spoor (Heerhugowaard), Zandhorst I en II, ten noorden van de Edisonstraat (Heerhugowaard), De Vaandel (Heerhugowaard), Terrein Krusemanlaan (Heerhugowaard).

⁴ De gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo staan toe dat in de overige relatief onbelaste gebieden met de bodemfunctie 'Industrie' grond met maximaal de kwaliteitsklasse 'Wonen' mag worden toegepast. Met deze Lokale Maximale Waarden stelt de gemeente Castricum voor een viertal industrieterreintjes strenger beleid vast dan het generieke kader van het Besluit. Dit past binnen het meest gevoelige bodemgebruik op deze terreinen. Op deze industrieterreinen bevinden zich namelijk ook (bedrijfs)woningen.

⁵ Een perceel dat in gebruik is (geweest) voor bollenteelt heeft als toepassingseis voor OCB de kwaliteitsklasse 'Industrie' op basis van alleen OCB. De onderliggende bodemplaa heeft de toepassingseis van de omliggende zone.

⁶ Voor toepassen van grond vanuit deze onverharde wegbermen is gebiedsspecifiek beleid opgesteld, zie de § 4.3.6 en § 6.2.1.

⁷ De kwaliteitsklasse moet worden aangetoond met een partijkeuring. Ook gelden eisen ten aanzien van bijmenging van bodemvreemd materiaal en asbest (zie § 4.4 en § 4.5).

⁸ Voorwaarden bij deze Lokale Maximale Waarden zijn: (1) Nadat de bovenafdichting voldoet aan de gestelde eisen, vervalt de Lokale Maximale Waarde 'Industrie' en (2) in combinatie met de bovenafdichting moet een afdeklaag worden gerealiseerd van minimaal 0,5 meter dikte met een kwaliteit die voldoet aan de LAC2006-waarden, dan wel de maximale waarde voor de functie 'Wonen' (zie § 4.3.10, tabel 4.1).

⁹ Alleen grond in het beheer van het Hoogheemraadschap tot en met de kwaliteitsklasse 'Industrie' mag in regionale waterkeringen worden toegepast onder voorwaarde dat deze wordt afgedekt met een teeltlaag van minimaal 30 centimeter dikte. De teeltlaag moet blijken een partijkeuring minimaal van de kwaliteitsklasse 'Achtergrondwaarde (AW2000)' zijn, of te zijn opgebouwd uit de huidige teeltlaag van de waterkering.

De gemiddelden van PFOA en PFOS zijn lager dan de achtergrondwaarden van de gemeente Alkmaar en de provincie Noord-Holland vastgesteld, maar boven de bepalingsgrens. Dit leidt niet tot een beperking bij het toepassen van grond. De achtergrondwaarden voor PFOA en PFOS van de gemeente Alkmaar zijn gelijk aan de provinciale achtergrondwaarden.

@ De gehalten aan PFAS-verbindingen moeten voldoen aan de gedefinieerde regionale toepassingseisen (zie § 4.6.1, tabel 4.2, blz. 36/81).

Vervolg tabel 4.5 Totaaloverzicht bodemkwaliteitszones, verwachte ontgravingsklassen, toepassingseisen bij voorkomende functies conform het gebiedsspecifieke kader Besluit bodemkwaliteit, het landelijke tijdelijke handelingskader, het provinciale beleid én het beleid van de gemeente Alkmaar voor hergebruik PFAS-houdende grond en baggerspecie

Bodemkwaliteitszone / gebied	Bodemfunctieklass	Verwachte ontgravingsklasse	Toepassingseis @ (generiek kader Besluit en PFAS beleid [landelijk/provinciaal/ gemeente Alkmaar])
Ondergrond (bodemiaag vanaf 1,0 meter diepte tot en met 2,0 meter diepte) ##			
01. Alkmaar woongebieden < 1900	Wonen	Industrie ¹⁰	Wonen
02. Alkmaar woongebieden 1900 - 1930	Industrie	Wonen ¹⁰	Wonen
	Wonen		Landbouw/natuur
	Landbouw/natuur		Landbouw/natuur
03. Alkmaar bedrijfsterreinen 1900 - 1930	Wonen	Landbouw/natuur	LMW4: Wonen ⁴
04. Alkmaar bedrijfsterreinen 1930 - 1970	Industrie	Wonen	Wonen
	Wonen		Wonen
05. Overige woongebieden, bedrijven en buitengebied	Industrie	Landbouw/natuur	LMW2: Industrie ³
	Wonen		LMW4: Wonen ⁴
	Landbouw/natuur		Landbouw/natuur
(Voormalige) bollenteeltpercelen	Industrie	Industrie (OCB)	LMW2 en LMW7: Industrie
	Wonen		LMW3, LMW4 en LMW7: Wonen ⁵
	Landbouw/natuur		LMW7: Landbouw/natuur ⁵
Aangewezen onverharde (spoor)wegbermen	Industrie	Onbekend ⁶	LMW5: Industrie ⁶

³ Het betreft de volgende bedrijfs- en industrieterreinen/locaties: Bedrijventerrein Boekelermeer (Alkmaar), Kanaalweg Baggerdepot Hoogheemraadschap en gronddepot gemeente Heiloo, Industrieterrein de Oude Werf (Heiloo), Vennewatersweg 2a (Texaco benzinstation) en 2b (GP. Groot) (Heiloo), Vennewatersweg 15-17 (Heiloo), Beveland, ten westen van het spoor (Heerhugowaard), Zandhorst I en II, ten noorden van de Edisonstraat (Heerhugowaard), De Vaandel (Heerhugowaard), Terrein Krusemanlaan (Heerhugowaard).

⁴ De gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo staan toe dat in de overige relatief onbelaste gebieden met de bodemfunctie 'Industrie' grond met maximaal de kwaliteitsklasse 'Wonen' mag worden toegepast. Met deze Lokale Maximale Waarden stelt de gemeente Castricum voor een viertal industrieterreintjes strenger beleid vast dan het generieke kader van het Besluit. Dit past binnen het meest gevoelige bodemgebruik op deze terreinen. Op deze industrieterreinen bevinden zich namelijk ook (bedrijfs)woningen.

⁵ Een perceel dat in gebruik is (geweest) voor bollenteelt heeft als toepassingseis voor OCB de kwaliteitsklasse 'Industrie' op basis van alleen OCB. De onderliggende bodemiaag heeft de toepassingseis van de omliggende zone.

⁶ Voor toepassen van grond vanuit deze onverharde wegbermen is gebiedsspecifiek beleid opgesteld, zie de § 4.3.6 en § 6.2.1.

¹⁰ Bij een toepassingsoppervlak van meer dan 5.000 m² moet een partijkeuring worden uitgevoerd. Afhankelijk van de resultaten van de partijkeuring kan de grond worden toegepast. Onaanvaardbare risico's bij vrij grondverzet naar een locatie met de bodemfunctie: moestuin/volkstuin.

De ondergrond (traject 1,0-2,0 m-mv) is niet verdacht voor PFAS-verbindingen.

@ De gehalten aan PFAS-verbindingen moeten voldoen aan de gedefinieerde regionale toepassingseisen (zie § 4.6.1, tabel 4.2, blz. 36/81).

Vervolg tabel 4.5 Totaaloverzicht bodemkwaliteitszones, verwachte ontgravingsklassen, toepassingseisen bij voorkomende functies conform het gebiedsspecifieke kader Besluit bodemkwaliteit, het landelijke tijdelijke handelingskader, het provinciale beleid én het beleid van de gemeente Alkmaar voor hergebruik PFAS-houdende grond en baggerspecie

Bodemkwaliteitszone / gebied	Bodemfunctieklass	Verwachte ontgravingsklasse	Toepassingseis @ (generiek kader Besluit en PFAS beleid [landelijk/provinciaal/gemeente Alkmaar])
Ondergrond (bodemlaag vanaf 1,0 meter diepte tot en met 2,0 meter diepte) ##			
Grondwaterbeschermings- en waterwingebied	Wonen	Landbouw/natuur	Landbouw/natuur
	Landbouw/natuur		
Onverharde kinderspeelplaatsen en moes-/volkstuinten	Wonen	Varieert	LMW1: Landbouwnatuur ⁷
	Landbouw/natuur		
Oude stortplaatsen	Landbouw/natuur	Onbekend	LMW9: Industrie ⁸
Toepassing grond onder verhardingen en in extensief gebruikte groenstroken zones B1 t/m B3 en O1	Wonen	Industrie	LMW6: Industrie
	Landbouw/natuur		
Waterkering (in beheer Hoogheemraadschap)	Landbouw/natuur	Onbekend	LMW10: Industrie ⁹

⁷ De kwaliteitsklasse moet worden aangetoond met een partijkeuring. Ook gelden eisen ten aanzien van bijmenging van bodemvreemd materiaal en asbest (zie § 4.4 en § 4.5).

⁸ Voorwaarden bij deze Lokale Maximale Waarden zijn: (1) Nadat de bovenafdichting voldoet aan de gestelde eisen, vervalt de Lokale Maximale Waarde 'Industrie' en (2) in combinatie met de bovenafdichting moet een afdeklaag worden gerealiseerd van minimaal 0,5 meter dikte met een kwaliteit die voldoet aan de LAC2006-waarden, dan wel de maximale waarde voor de functie 'Wonen' (zie § 4.3.10, tabel 4.1).

⁹ Alleen grond in het beheer van het Hoogheemraadschap tot en met de kwaliteitsklasse 'Industrie' mag in regionale waterkeringen worden toegepast onder voorwaarde dat deze wordt afgedekt met een teeltlaag van minimaal 30 centimeter dikte. De teeltlaag moet blijken een partijkeuring minimaal van de kwaliteitsklasse 'Achtergrondwaarde (AW2000)' zijn, of te zijn opgebouwd uit de huidige teeltlaag van de waterkering.

De ondergrond (traject 1,0-2,0 m-mv) is niet verdacht voor PFAS-verbindingen.

@ De gehalten aan PFAS-verbindingen moeten voldoen aan de gedefinieerde regionale toepassingseisen (zie § 4.6.1, tabel 4.2, blz. 36/81).

4.20 Mogelijkheden toepassen grond zonder voorafgaand kwaliteitsonderzoek

Op basis van het Besluit en de Regeling en de vastgestelde Lokale Maximale Waarden (§ 4.3) is bepaald tussen welke zones voorafgaand aan de grondstroom al dan niet de chemische kwaliteit van de grond moet worden onderzocht. Bijlage 4 geeft de mogelijkheden van grondstromen binnen en tussen zones weer (grondstromenmatrix). Hierbij moet worden opgemerkt dat deze matrix alleen geldt voor grondstromen tussen locaties die onderdeel uitmaken van de bodemkwaliteitskaart.

Vanwege de verschillende bodemfuncties in de meeste bodemkwaliteitszones, verschillen ook de toepassingseisen (zie ook bijlage 1, kopje 'Toepassingseis kwaliteit toe te passen grond op of in de bodem[...]'). Ook hebben de gemeenten voor aangewezen gebieden gebiedsspecifieke toepassingseisen vastgesteld. Om te beoordelen of een grondtoepassing is toegestaan, wordt de ontgravingskwaliteit van de toe te passen grond vergeleken met de toepassingseis die is vastgesteld voor de ontvangende bodem. Als de kwaliteit van de toe te passen grond vergelijkbaar of beter is dan de toepassingseis, dan kan de grond worden toegepast (zie ook bijlage 1, kopje 'Toetsing toepassen grond'). Dus grond met de ontgravingskwaliteit 'Wonen' mag worden toegepast op locaties met de toepassingseis 'Wonen' of 'Industrie'. Grond met de ontgravingskwaliteit 'Industrie' mag alleen worden toegepast op locaties met de toepassingseis 'Industrie' (zie ook hoofdstuk 5).

4.21 Nieuwe onderkende verontreinigingsbronnen

Door de jaren heen worden er nieuwe verontreinigingsbronnen en bijbehorende stoffen "ontdekt". Bijvoorbeeld medicijnresiduen die na menselijke of dierlijke inname (via lozingen) in grond en grondwater terecht kunnen komen, nieuwe bestrijdingsmiddelen die minder afbreekbaar zijn dan werd verwacht, et cetera. De beleidsontwikkelingen hierover worden gevolgd en zo nodig leiden die tot bijstelling van het in deze nota bodembeheer geformuleerde grondstromenbeleid.

4.22 Voorkomen verspreiden plaagsoorten (flora) bij grondverzet

Bij het toepassen van grond speelt naast de chemische kwaliteit van de grond sinds enige tijd ook de verspreiding van zogenaamde plaagsoorten (flora) een steeds belangrijke rol. Een voorbeeld hiervan is de Japanse duizendknoop of de reuzenberenklauw. Deze uitheemse planten brengt door de groei van haar wortels schade toe in het stedelijk gebied (aan infrastructuur, oevers, waterkeringen en funderingen), maar verdrukt ook onze inheemse flora. De reuzenberenklauw vormt ook een risico voor de volksgezondheid; aanraking van het waterachtige plantensap kan leiden tot brandwonden en in de ogen tot blindheid. Om deze redenen willen de gemeenten de verspreiding van deze plaagsoorten, bijvoorbeeld door grondverzet en het toepassen van grond, voorkomen.

De gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard, Heiloo stellen dat bij graafwerkzaamheden, het (tijdelijk) opslaan van grond en toepassen van grond aandacht moet worden besteed aan het (eventueel) voorkomen van plaagsoorten (flora). Dit kan bijvoorbeeld door tijdens de terreininspectie voorafgaand aan het grondverzet hier aandacht aan te besteden. Er is een landelijk protocol omgaan met Aziatische

duizendknopen¹⁰⁴ opgesteld. Hierin is onder andere ingegaan op het herkennen van de duizendknoop, het voorkomen van verspreiding en het omgaan met de duizendknoop in diverse situaties. Ook bestaat er voor (graaf)werkzaamheden een beslisboom die is opgenomen op de website 'Bestrijding duizendknoop': <https://bestrijdingduizendknoop.nl/>. Als een plaagsoort (flora) ter plaatse van graafwerkzaamheden en het tijdelijk opslaan van grond aanwezig is, kunnen mogelijk aanvullende maatregelen worden genomen. Hiervoor moet contact op worden genomen met de betreffende gemeente.

Als een plaagsoort (flora) in de toe te passen grond aanwezig is, of mogelijk aanwezig kan zijn, is het niet toegestaan de grond te hergebruiken/toe te passen. De grond moet op een gepaste wijze, waardoor geen verwaaiing van de grond kan plaatsvinden, worden getransporteerd naar een erkende verwerker van invasieve exoten. Een lijst van dit soort verwerkers is opgenomen op de website van Branche Vereniging Organische Reststoffen: <https://bvor.nl/invasieve-exoten/>.

---

¹⁰⁴ Landelijk protocol omgaan met Aziatische duizendknopen, Aequator Groen & Ruimte, Stichting Probos & Geofoxx milieuexpertise, 14 oktober 2019.

5 Het toepassen van grond met de bodemkwaliteitskaart als bewijsmiddel

De bodemkwaliteitskaart mag alleen worden gebruikt bij grondstromen tussen voor locaties die onderdeel uitmaken van de bodemkwaliteitskaart. Dit geldt zowel voor de ontgravings- als de toepassingslocatie. Hiermee wordt voorkomen dat sterk verontreinigde grond wordt afgegraven en elders (ongewenst) wordt toegepast en/of dat een eventuele sterke grondverontreiniging illegaal wordt afgedekt. Een tweede basisprincipe is dat grond nuttig toegepast moet worden (zie ook § 2.1.1 van bijlage 2). Het is niet toegestaan om zich van grond te ontdoen als deze niet naar een erkend verwerker wordt getransporteerd. Vanaf het moment van ontgraven tot aan het moment van verwerking wordt de grond als afvalstof gezien.

Als aan deze basisprincipes is voldaan, werkt de bodemkwaliteitskaart als volgt:

- De ontgraven grond uit gebieden met een kwaliteit vallend in de te verwachten ontgravingskwaliteitsklasse 'Industrie' (rood op de ontgravingskaarten van kaartbijlage 3A en 3B) mag zonder partijkeuring worden toegepast in gebieden waarvan de toepassingseis de kwaliteitsklasse 'Industrie' is (respectievelijk rood op de toepassingskaart van kaartbijlage 5A en 5B).
- De ontgraven grond uit gebieden met een kwaliteit vallend in de te verwachten ontgravingskwaliteitsklasse 'Wonen' (oranje/bruin op de ontgravingskaarten van kaartbijlage 3A en 3B) mag zonder partijkeuring worden toegepast in gebieden waarvan de toepassingseis de kwaliteitsklasse 'Wonen' of 'Industrie' is (respectievelijk oranje/bruin en rood op de toepassingskaart van kaartbijlage 5A en 5B).
- De ontgraven grond uit gebieden met een kwaliteit vallend in de te verwachten ontgravingskwaliteitsklasse 'Landbouw/natuur' (AW2000; groen op de ontgravingskaarten van kaartbijlage 3A en 3B) mag overal worden toegepast.

Als de toe te passen grond is gekeurd volgens de gestelde eisen van het Besluit, is de in de partijkeuring vastgestelde kwaliteit leidend (zie § 4.16.2.1 en § 4.16.2.2).

Als uit een onderzoek blijkt dat de kwaliteit van de ontvangende bodem beter of slechter is dan de bodemkwaliteitsklasse zoals die voor de bodemkwaliteitszone is vastgesteld, waarin de locatie is gelegen, geldt (ongeacht de vastgestelde bodemkwaliteitsklasse en mogelijke gevolgen voor de toepassingseis) de toepassingseis zoals deze is weergegeven op de toepassingskaarten (zie § 4.16.2.1 en § 4.16.2.3).

Als uit een bodemonderzoek blijkt dat de gehalten voldoen aan de kwaliteitsklasse van de betreffende bodemkwaliteitszone (zie bijlage 4), mag de bodemkwaliteitskaart met het bodemonderzoek als aanvullend bewijsmiddel worden gebruikt voor de grond die elders nuttig wordt toegepast (zie § 4.16.2.1 en § 4.16.2.4).

Grond van binnen het bodembeheergebied van de gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo (zie § 4.2) moet voldoen aan de gebiedsspecifieke toepassingseisen (zie de kaartbijlagen 5A en 5B) én de gedefinieerde toepassingswaarden voor PFAS-verbindingen (zie § 4.6.1, tabel 4.2, blz. 36/81).

Grond van buiten het bodembeheergebied van de gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo (zie § 4.2), moet voldoen aan de generieke toepassingseisen (zie de kaartbijlagen 4A en 4B) én de achtergrondwaarden van de gemeente Alkmaar en de provincie Noord-Holland (PFOA 1,7 µg/kg ds en de andere PFAS-verbindingen 1,5 µg/kg ds).

Uitzondering hierop zijn de onverharde kinderspeelplaatsen en moes-/volkstuinten waar voor zware metalen, PCB, PAK en minerale olie strengere Lokale Maximale Waarden ten opzichte van de generieke toepassingseis van het Besluit gelden. In deze gebieden gelden voor toe te passen grond altijd de vastgestelde (strengere) Lokale Maximale Waarden (zie § 4.3.2 voor het toepassen van grond in op onverharde kinderspeelplaatsen en moes-/volkstuinten, en zie § 4.3.4 voor het toepassen van grond op een viertal industrieterreintjes in de gemeente Castricum) en de gedefinieerde toepassingswaarden voor PFAS-verbindingen voor het verspreiden van onderhoudsbaggerspecie over het aangrenzende perceel; zie § 4.6 en § 4.18).

6 Onderzoeksinspanning voorafgaand aan het grondverzet

6.1 Historisch onderzoek

Voorafgaand aan graafwerkzaamheden of het ontgraven en toepassen van grond moet historisch onderzoek worden uitgevoerd om vast te stellen of de werkzaamheden gaan plaatsvinden op voor bodemverontreiniging niet-verdachte locaties en/of locaties onderdeel uitmaken van een geldige bodemkwaliteitskaart.

Bij graafwerkzaamheden en het tijdelijk opslaan van grond (langer dan 6 maanden en maximaal 3 jaar) moet dit vanwege de Wet bodembescherming, het Besluit bodemkwaliteit en de Arbowetgeving¹⁰⁵ en het werken in en met verontreinigde grond.

Voor de ontgravingslocatie moet worden achterhaald of

- er geen handelingen worden verricht waardoor een eventuele verontreiniging wordt verminderd of verplaatst (Wet bodembescherming);
- de locatie onderdeel uitmaakt van de bodemkwaliteitskaart; deze mag dan worden gebruikt als bewijsmiddel voor de kwaliteit van de toe te passen grond (Besluit bodemkwaliteit).
- de werkzaamheden veilig kunnen worden uitgevoerd, dan wel welke veiligheidsmaatregelen genomen moeten worden om veilig te kunnen werken (Arbowetgeving).

Voor de toepassingslocatie moet worden achterhaald of

- sprake is van een geval van ernstige bodemverontreiniging. Als hiervan sprake is en grond wordt toegepast, is immers sprake van het aanbrengen van een leeflaag in het kader van de Wet bodembescherming. In dat geval moet minimaal een BUS-melding en -evaluatie worden ingediend;
- de locatie onderdeel uitmaakt van de bodemkwaliteitskaart; deze mag dan worden gebruikt als bewijsmiddel voor de kwaliteit van de toe te passen grond (Besluit bodemkwaliteit).
- de werkzaamheden veilig kunnen worden uitgevoerd, dan wel welke veiligheidsmaatregelen genomen moeten worden om veilig te kunnen werken (Arbowetgeving).

Het historisch onderzoek moet worden uitgevoerd volgens de NEN 5725 (strategie F 'Toetsing gebruik bodemkwaliteitskaarten bij te ontgraven grond en het toepassen van grond'). Geadviseerd wordt het historisch onderzoek te laten uitvoeren door een deskundig persoon of bedrijf. Bijvoorbeeld een bedrijf dat is erkend voor het BRL protocol 2001.

De onderzoekslocatie wordt gedefinieerd als zijnde de ontgravings- en toepassingslocatie waar de werkzaamheden gaan plaatsvinden inclusief het omliggende terrein tot een maximum van 25 meter. Onderdeel van het historisch onderzoek is een rapportage vanuit het digitale archief van de OD NHN die de gegevens van de gemeenten Alkmaar, Bergen,

---

¹⁰⁵ Arbeidsomstandighedenwet, publicatie Staatsblad nr. 450, 25 oktober 1999 en latere wijzigingen.
Arbeidsomstandighedenbesluit, publicatie Staatsblad nr. 263, 26 juni 1997 en latere wijzigingen.

Castricum, Heerhugowaard en Heiloo beheert:

<https://odnhn.nazca4u.nl/Rapportage/LogIn.aspx>.

Ook moet aandacht worden besteed aan:

- de huidige terreinsituatie;
- het voor komen van bodemvreemd materiaal in de bodem;
- eventuele toepassingen van grond, inclusief de chemische kwaliteit;
- de kans op het voor komen van asbest
  - op en in de bodem;
  - in, op of aan (voormalige) opstallen.
- informatie van (voormalige) terreineigenaren over (voormalige) bodembedreigende activiteiten zoals bijvoorbeeld bedrijfsactiviteiten en (ondergrondse) tanks;
- de kans op het voor komen van PFAS-verbindingen, waaronder PFOA en PFOS en GenX¹⁰⁶;
- of de toepassing van de grond nuttig is (artikel 35 van het Besluit; zie ook § 2.1.1 van bijlage 2, onderdeel 'Nuttige toepassingen van grond');
- of de ontgravings- en toepassingslocatie onderdeel uitmaakt van de bodemkwaliteitskaart. Is dat niet zo, dan moet de kwaliteit van de toe te passen grond én van de ontvangende bodem worden vastgesteld (zie § 4.16.1 en § 6.2);
- of het grondverzet plaatsvindt in gebieden met bijzondere omstandigheden (zie § 4.16) en of andere Wet- en regelgeving van belang is (zie § 2.1.5 van bijlage 2).

Als de ontgravings- en toepassingslocaties zijn gelegen in het duingebied dat in beheer is van de PWN, hoeft geen rapportage uit het digitale archief van de OD NHN gehaald te worden. In deze gevallen moet de historische data over het duingebied, die aanwezig is bij de PWN, geraadpleegd worden.

Alleen als uit het historisch onderzoek blijkt dat op de terreinen waar de werkzaamheden plaatsvinden geen activiteiten aanwezig zijn (geweest) die de bodem hebben kunnen verontreinigen, mag de bodemkwaliteitskaart worden gebruikt als bewijsmiddel voor de chemische kwaliteit van de grond (zie hoofdstuk 5).

Als historische gegevens al in een eerder onderzoek zijn achterhaald, dan mag dat onderzoek worden gebruikt. Als de gegevens ouder zijn dan 5 jaar, dan moeten de gegevens aantoonbaar worden geverifieerd. Bijvoorbeeld door aan te tonen dat in de periode tussen de oplevering van de gegevens en het voornemen van de grondstroom er geen activiteiten hebben plaatsgevonden die de kwaliteit van de bodem/partij grond negatief hebben kunnen beïnvloeden.

Een voor bodemverontreiniging niet-verdachte locatie is in deze nota bodembeheer gedefinieerd als een locatie waar geen puntbron aanwezig is (geweest), bijvoorbeeld een ondergrondse huisbrandolietank, een halfverharding, een gedempte watergang, een ophooglaag, een chemische wasserij, gebruik bestrijdingsmiddelen, bodembedreigende activiteiten, of een (bekend) geval van ernstige bodemverontreiniging.

---

¹⁰⁶ GenX: HFPO-DA (2,3,3,3-tetrafluor-2-(heptafluoropropoxy)propaanzuur (FRD903) en het ammoniumzout ammonium 2,3,3,3-tetrafluor-2-(heptafluoropropoxy)propanoaat (FRD-902) die vrijkomen bij het GenX proces. Een vervangende technologie als vervanging van PFOA om coatings (fluoropolymeren) te maken.

Als de ontgravings- en toepassingslocaties nabij het spoor zijn gelegen, wordt aanbevolen om contact op te nemen met ProRail (www.prorail.nl) om te achterhalen of deze locaties in eigendom zijn van ProRail of NS-Vastgoed.

Toetsen en controle historische gegevens bij graafwerkzaamheden

Er wordt geadviseerd het uitgevoerde historische onderzoek als alleen graafwerkzaamheden uitgevoerd worden, te laten toetsen bij de OD NHN. Tijdens veldcontroles moet direct ter plaatse de rapportage van het historisch onderzoek getoond kunnen worden.

6.2 Onderzoek toe te passen grond en ontvangende bodem

6.2.1 Toe te passen grond

De toe te passen grond moet worden gekeurd als deze grond:

- ontgraven gaat worden uit een zone waarvan de te verwachten ontgravingskwaliteit een mindere kwaliteit heeft dan de toepassingseis van de ontvangende bodem;
- afkomstig is van een (voormalig) bollenteeltperceel. De grond moet worden onderzocht op het standaard NEN 5740 stoffenpakket aangevuld met het analysepakket voor organochloorbestrijdingsmiddelen (OCB), conform de strategie VED-HO van de NEN 5740¹⁰⁷. Hierbij wordt alleen de bodemlaag vanaf het maaiveld tot en met 0,3 meter diepte onderzocht; onderzoek van de bodemlaag dieper dan 0,3 meter en het grondwater is niet nodig;
- afkomstig is van de eigen en geaccepteerde bodemkwaliteitskaarten (zie § 4.2) maar uit een uitgesloten gebied (gespecificeerd in hoofdstuk 2 en de rapportages van de geaccepteerde bodemkwaliteitskaarten);
- de ontgravingslocatie verdacht is voor een bodemverontreiniging, waaronder ook diffuse bodemverontreiniging ter plaatse van de onverharde bermen met de bodemfunctieklassse 'Industrie' die niet in bermen wordt toegepast;
- op de ontgravingslocatie een bodemverontreiniging door een puntbron is vastgesteld;
- wordt toegepast op moes-/volkstuinten (complex) en op onverharde kinderspeelplaatsen (zie § 4.3.2);
- afkomstig is van Bedrijventerrein Boekelermeer (Alkmaar), Kanaalweg Baggerdepot Hoogheemraadschap en gronddepot gemeente Heiloo, Industrierrein de Oude Werf (Heiloo), Vennewatersweg 2a (Texaco benzinstation) en 2b (GP. Groot) (Heiloo), Vennewatersweg 15-17 (Heiloo), Beveland, ten westen van het spoor (Heerhugowaard), Zandhorst I en II, ten noorden van de Edisonstraat (Heerhugowaard), De Vaandel (Heerhugowaard), Terrein Krusemanlaan (Heerhugowaard) (zie ook § 4.3.3), waar de Lokale Maximale Waarde 'Industrie' is vastgesteld (zie de kaartbijlagen 5A en 5B), en het voornemen bestaat deze in gebieden her te gebruiken met de toepassingseis 'Wonen' of 'Landbouw/natuur';
- afkomstig is uit schone gebieden met de bodemfuncties 'Industrie' en 'Wonen', waar de Lokale Maximale Waarde 'Wonen' is vastgesteld (zie de kaartbijlagen 5A en 5B), en het voornemen bestaat deze in gebieden her te gebruiken met de toepassingseis 'Landbouw/natuur';
- afkomstig is van een tijdelijke opslag en niet aan voorwaarden voldaan kan worden zoals deze in § 4.14 zijn beschreven;

---

¹⁰⁷ NEN 5740 – Bodem – Landbodem – Strategie voor het uitvoeren van verkennend bodemonderzoek – Onderzoek naar de milieuhygiënische kwaliteit van de bodem en grond.

- onvoorziene visuele afwijkingen vertoont (asbest, bodemvreemde materialen, kleur, geur; zie § 4.5);
- al een keer is onderzocht maar niet voldoet aan de eisen zoals zijn gesteld in § 4.18, § 4.16.2.1 en § 4.16.2.2.
- afkomstig is van gebieden waarvan de gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo de bodemkwaliteitskaarten niet hebben geaccepteerd (zie § 4.2).

De partijkeuring moet plaatsvinden conform de BRL protocol 1001 of de NEN 5740¹⁰⁸ en door een daarvoor gecertificeerd bedrijf dat een ministeriële erkenning heeft. Bij onderzoek op asbest is het uitvoerend bedrijf/persoon gecertificeerd en erkend voor het BRL protocol 2018¹⁰⁹.

Ter plaatse van locaties die niet verdacht zijn voor PFAS-verbindingen hoeft geen onderzoek naar PFAS-verbindingen plaats te vinden. Hiervoor kan het historisch onderzoek van het uit te voeren onderzoek tezamen met de ontgravingskaart worden gebruikt als bewijsmiddel voor de PFAS-kwaliteit van de grond.

Indicatief bodemonderzoek toe te passen (spoor)bermgrond in (spoor)bermen

Als (spoor)bermgrond weer wordt toegepast in (spoor)bermen kan worden volstaan met een indicatief bodemonderzoek conform de NEN 5740¹¹⁰, strategie VED-HO. Hierbij wordt alleen de te ontgraven bodemlaag onderzocht; onderzoek van de bodemlaag dieper dan de ontgravingsdiepte en het grondwater is niet nodig. Vanwege mogelijke verschillen in kwaliteit wordt geadviseerd om bij dit onderzoek onderscheid te maken in een bodemlaag vanaf het maaiveld tot 0,3 meter diepte en een diepere bodemlaag tot en met ontgravingsdiepte. Ten aanzien de eventueel te onderscheiden partijen grond in de onverharde (spoor)wegbermen sluit de gemeente aan bij de nadere toelichting hierover in het BRL protocol 1001. De grondmonsters moeten worden geanalyseerd op het standaard NEN 5740 stoffenpakket, eventuele aanvullende verdachte stoffen zoals organochloorbestrijdingsmiddelen én PFAS-verbindingen (Advieslijst Bodem+; GenX hoeft niet te worden onderzocht tenzij hier aanleiding voor is).

Aanvullend onderzoek van eerder onderzochte partijen grond

Partijen grond die al eerder conform het Besluit zijn gekeurd, maar nog niet zijn onderzocht op PFAS-verbindingen, moeten alsnog worden onderzocht op deze stofgroep. De gemeenten bieden in die situatie de initiatiefnemer de mogelijkheid om dit onderzoek met een verminderde onderzoeksinspanning uit te voeren: de partijkeuring mag bestaan uit een bemonsteringsinspanning van 2x6 grepen (a-select) en 2x grondanalyses op PFAS-verbindingen (Advieslijst Bodem+; GenX hoeft niet te worden onderzocht tenzij hier aanleiding voor is). Het onderzoek moet zijn uitgevoerd door een voor de BRL protocol 1001 gecertificeerd bedrijf/persoon met een ministeriële erkenning. Afhankelijk van de keuringsresultaten mag de grond worden toegepast.

¹⁰⁸ Alleen van de volgende onderzoeksstrategieën kan gebruik worden gemaakt: TOETS-S, TOETS-S-GR en KEU-I-HE.

¹⁰⁹ Maaiveldinspectie en monsterneming van asbest in bodem, BRL protocol 2018.

¹¹⁰ NEN 5740 – Bodem – Landbodem – Strategie voor het uitvoeren van verkennend bodemonderzoek – Onderzoek naar de milieuhygiënische kwaliteit van de bodem en grond.

6.2.2 Ontvangende bodem

De kwaliteit van de ontvangende bodem moet worden onderzocht als:

- de toepassingslocatie is gelegen in een uitgesloten gebied van de bodemkwaliteitskaart (zie hoofdstuk 2);
- op de toepassingslocatie mogelijk een bodemverontreiniging door een puntbron is vastgesteld.
- al een keer is onderzocht maar niet voldoet aan de eisen zoals zijn gesteld in § 4.16.2.1.

Om de kwaliteit van de ontvangende bodem vast te stellen moet een gepaste onderzoeksstrategie uit de NEN 5740¹¹¹ worden gebruikt. Alleen de bodemlaag waarop de grond wordt toegepast moet worden onderzocht. Het onderzoek moet zijn uitgevoerd door voor de BRL protocol 2001 gecertificeerd bedrijf dat een ministeriële erkenning heeft.

---

¹¹¹ Alleen van de volgende onderzoeksstrategieën kan gebruik worden gemaakt: ONV, ONV-GR, ONB, TOETS-S, TOETS-S-GR en KEU-I-HE.

7 Procedures

7.1 Opvragen informatie voorafgaand aan het grondverzet

Voorafgaand aan het tijdelijk opslaan van grond en een grondstroom tussen locaties (ontgraven en toepassen van grond) moet de initiatiefnemer of een hiertoe gemachtigd persoon (ontdoener van de grond of tussenpersoon zoals een aannemer of adviesbureau), zich op de hoogte te stellen van de mogelijkheden van het grondverzet (zie § 6.1).

De resultaten van het historisch onderzoek (locatie van tijdelijke ontgraving, ontgravings- én toepassingslocatie) moeten volledig en gelijktijdig met de melding voor het tijdelijk opslaan van grond of de grondstroom (zie § 7.2) worden ingeleverd.

In onderstaande paragrafen worden de procedures, te weten melding, termijn, registratie en transport van grond verder uiteengezet.

7.2 Melden tijdelijk opslaan en toepassen van grond

7.2.1 Algemeen

De melding moet minimaal 5 werkdagen voor de aanvang van de tijdelijke opslag van grond of nuttige toepassing van de grond worden gedaan via het centrale meldpunt van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat: www.meldpuntbodemkwaliteit.nl. Het melden kan zowel analoog als digitaal plaatsvinden. De meldingen worden doorgezonden naar het bevoegd gezag van de locatie waar de grond tijdelijk wordt opgeslagen of toegepast. Voor de tijdelijke opslag en de toepassingen op of in de landbodem is dat de gemeente waarin de locatie van de tijdelijke opslag of de toepassing is gelegen. Voor de tijdelijke opslag en de toepassingen in oppervlaktewaterlichamen, zoals sloten, is dat het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier en eventueel de gemeente als hierover afspraken zijn gemaakt.

Na een melding van tijdelijke opslag of de toepassing van grond in de gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo wordt de melder te allen tijde op de hoogte gebracht. De OD NHN (namens de gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo) tracht binnen 5 werkdagen na de melding de melder hiervan op de hoogte te brengen.

De OD NHN is op grond van het Besluit niet verplicht om de melding te publiceren en neemt geen formeel besluit op de melding. Na verstrijken van de hierboven genoemde termijnen mag de initiatiefnemer starten met het tijdelijk opslaan van grond of de nuttige toepassing. De initiatiefnemer van de tijdelijke opslag of de nuttige toepassing is en blijft verantwoordelijk voor het voldoen aan de vereisten van het Besluit. Maar ook een ieder die op een bepaald moment in enig opzicht macht uitoefent over (een deel van) de tijdelijke opslag of de toepassing kan worden aangesproken; bijvoorbeeld een eigenaar, erfpachter, huurder of bruiklenner (zie ook § 1.4.1 en § 1.4.2).

In tabel 7.1 is een overzicht gegeven van de verschillende vormen van tijdelijke opslag en de voorwaarden uit het Besluit die daarbij gelden.

7.2.2 Toepassen van grond

De meldingsplicht voor het nuttig toepassen van grond in het kader van het Besluit geldt altijd met uitzondering van:

- de toepassing van grond door particulieren, anders dan in de uitoefening van een bedrijf of beroep;
- het toepassen van grond binnen een landbouwbedrijf als de grond afkomstig is van een tot dat landbouwbedrijf behorend perceel grond waarop een vergelijkbaar gewas wordt geteeld als op het perceel grond waar de grond wordt toegepast;
- het verspreiden van baggerspecie uit een watergang over de aan de watergang grenzende percelen;
- het toepassen van schone grond in hoeveelheden kleiner dan 50 m³. Voor het toepassen van schone grond in hoeveelheden vanaf 50 m³ moet eenmalig de toepassingslocatie worden gemeld.

De OD NHN (voor de gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo) kunnen ondanks de ontheffing van de meldplicht wel de bewijsmiddelen opvragen van de kwaliteit van de toegepaste grond of (verspreide) baggerspecie. De OD NHN maakt van deze bevoegdheid altijd gebruik.

7.2.3 Tijdelijke opslag

De meldingsplicht voor het tijdelijk opslaan grond in het kader van het Besluit geldt altijd, met uitzondering van de opslag van grond als sprake is van tijdelijke uitname.

In het Besluit is tijdelijke opslag in de meeste situaties niet vergunningsplichtig. Wel moet aan een drietal voorwaarden worden voldaan:

- De kwaliteit van de grond moet voldoen aan de bodemkwaliteitsklasse van de (tijdelijk) ontvangende bodem. Uitzonderingen hierop zijn de kortdurende opslag (niet langer dan 6 maanden) en de opslag bij tijdelijke uitname.
- De grond mag op de landbodem maximaal 3 jaar opgeslagen worden.
- De eindbestemming van de grond moet bekend zijn als deze langer dan 6 maanden wordt opgeslagen.

Met het gebiedsspecifieke beleid (vaststellen Lokale Maximale Waarden, zie § 4.3.9) zijn enkele knelpunten in de gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo als gevolg van de landelijke regelgeving opgelost.

In tabel 7.1 zijn de vormen van tijdelijke opslag en de bijbehorende voorwaarden (kwaliteitseisen en meldingsplicht) opgenomen.

Als grond voorafgaand aan de toepassing tijdelijk wordt opgeslagen dan zijn in principe 2 meldingen bij het centrale meldpunt bodemkwaliteit van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat noodzakelijk. Om deze administratie lasten te verminderen, verruimen de gemeenten de eisen voor het melden van tijdelijke opslag van grond waarvan de toepassingslocatie bekend is als volgt: Als bekend is waar de grond, die tijdelijk wordt opgeslagen, wordt toegepast, hoeft voorafgaand aan de tijdelijke opslag alleen de melding voor de toepassing van deze grond te worden gedaan. Bij de melding moet wel de locatie en duur van de tijdelijke opslag worden vermeld. De kwaliteit van de grond die tijdelijk

wordt opgeslagen, moet voldoen aan de vastgestelde bodemkwaliteitsklasse dan wel de vastgestelde Lokale Maximale Waarden ter plaatse.

Als bekend is waar de grond, die tijdelijk is opgeslagen, wordt toegepast, hoeft voorafgaand aan de tijdelijke opslag alleen de melding voor de toepassing van deze grond te worden gedaan. Bij de melding moet wel de locatie en duur van de tijdelijke opslag worden vermeld.

De kwaliteit van de grond die tijdelijk wordt opgeslagen moet voldoen aan de vastgestelde bodemkwaliteitsklasse dan wel de vastgestelde Lokale Maximale Waarden ter plaatse.

Tabel 7.1: Vormen van tijdelijke opslag en bijbehorende voorwaarden

Vorm van tijdelijke opslag	Voorwaarden van het Besluit		
	Maximale duur van de opslag	Kwaliteitseisen	Meldingsplicht
Kortdurende opslag	6 maanden	-	Ja ¹⁾
Tijdelijke opslag op landbodem	3 jaar	Kwaliteit moet voldoen aan de bodemkwaliteitsklasse van de ontvangende bodem	Ja ¹⁾ , met voorziene duur van opslag en eindbestemming
Weilanddepot: tijdelijke opslag van baggerspecie over aangrenzend perceel	3 jaar	Alleen baggerspecie die voldoet aan de normen voor verspreiding over aangrenzende percelen	Ja ¹⁾ , met voorziene duur van opslag en eindbestemming
Opslag tijdelijke uitname	Looptijd van de werkzaamheden	-	Nee

1) Melding moet worden gedaan bij het centrale meldpunt van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat: www.meldpuntbodemkwaliteit.nl

7.3 Registratie en archivering van meldingen

De melding van de tijdelijke opslag en de nuttige toepassing van grond (inclusief bijlagen) wordt door de OD NHN (voor de gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo) bij binnenkomst geregistreerd en gearchiveerd.

De verantwoordelijkheid voor het naleven van de regels rond het ontgraven, het tijdelijk opslaan of het toepassen van grond, waaronder het tijdig melden, ligt bij de initiatiefnemer van de grondtoepassing. Als achteraf blijkt dat foutief is gehandeld, dan kan de initiatiefnemer van de grondtoepassing zich niet beroepen op de gedane melding of het eventueel uitblijven van een reactie van het bevoegd gezag binnen een bepaalde termijn. Ook na toepassing mag de OD NHN (namens de gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo) nog optreden tegen overtredingen van de regelgeving als blijkt

dat niet de juiste gegevens zijn verstrekt of sprake is van het toepassen van grond met een onjuiste kwaliteit.

7.4 Beoordeling van de melding

De meldingen van tijdelijke opslag en toepassingen van grond in de gemeenten worden door de OD NHN (namens de gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo) beoordeeld. De OD NHN brengt de melder altijd op de hoogte van haar oordeel over de melding. De OD NHN (namens de gemeenten Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo) tracht binnen 5 werkdagen na de melding de melder hiervan op de hoogte te brengen.

Bij de beoordeling van de tijdelijke opslag en de toepassing van grond wordt gekeken naar de kwaliteitsklasse van de toe te passen grond en de toepassingseis vanuit deze nota bodembeheer. Ook wordt gecontroleerd of de tijdelijke opslag of toepassing nuttig is of strijdig is met andere ruimtelijke aspecten. Ten slotte wordt getoetst aan de bodemfunctieklassenkaart (kaartbijlage 1).

Ten slotte kan ook andere wet- en regelgeving van invloed zijn (zie §2.1.5 van bijlage 2) of kunnen privaatrechtelijke aspecten een rol spelen, zoals het verkrijgen van toestemming van de perceeleigenaar.

7.5 Transport van grond

Bij het transport van grond over de weg moet een transportgeleidebiljet aanwezig zijn.

Bij het transport van grond naar een nuttige toepassing moet een kwaliteitsverklaring beschikbaar zijn. Alternatief is dat op het transportgeleidebiljet het meldnummer is vermeld dat is afgegeven door het centrale meldpunt bodemkwaliteit van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (zie ook § 7.7).

Bij transport van grond naar een erkend verwerker (bijvoorbeeld een reiniger, stortplaats of depot voor het opslaan van verontreinigde grond) moet een afvalstroomnummer op het transportgeleidebiljet worden vermeld. Deze wordt afgegeven door de erkend verwerker.

7.6 Repeterende vrachten en omvangrijke grondtoepassingen

Binnen grootschalige werken, zoals het aanleggen van een woonwijk, bedrijventerrein of het ontwikkelen van een natuurgebied, is het vaak niet praktisch om voor elke afzonderlijk toepassing van een partij grond een melding te doen. In verband hiermee bestaat de mogelijkheid om hiervoor een grondstromenplan op te stellen dat vooraf moet worden goedgekeurd door de OD NHN (namens de gemeente Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard of Heiloo). Het grondstromenplan moet worden gemeld bij het centrale meldpunt van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat: www.meldpuntbodemkwaliteit.nl. Afwijkingen van het grondstromenplan moeten direct worden gemeld aan de OD NHN.

7.7 Grondtransporten met de bodemkwaliteitskaart als bewijsmiddel

Als grond wordt getransporteerd met de bodemkwaliteitskaart als bewijsmiddel voor de chemische kwaliteit van de grond, dan moet op het transportgeleidebiljet het meldingsnummer vermeld worden waaronder de melding bij het landelijke meldpunt bodemkwaliteit is geregistreerd en aan de melder is afgegeven. Als geen meldingsnummer op het transportgeleidebiljet is geregistreerd moet een kwaliteitsverklaring aanwezig zijn die in het Besluit is erkend.

8 Toezicht en handhaving

8.1 Betrokkenen bij grondwerkzaamheden

Bij toezicht en handhaving tijdens het ontgraven, het tijdelijk opslaan en het toepassen van grond op of in de bodem zijn verschillende 'spelers' betrokken. Tabel 8.1 geeft een overzicht van de verantwoordelijkheden van de diverse betrokkenen rond het toepassen van grond conform het Besluit. Naast de in tabel 8.1 betrokken 'spelers' zijn ook gespecialiseerde instellingen betrokken bij grondwerkzaamheden, waaronder adviesbureaus (partijkeuringen) en grondbanken (leverancier en/of toepasser van de grond).

Tabel 8.1: Verantwoordelijkheden van verschillende betrokkenen bij het toepassen van grond op of in de bodem

Betrokkenen	Verantwoordelijkheden
Gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo (Besluit bodemkwaliteit)	Beschikbaar stellen van bodeminformatie aan de OD NHN die deze informatie (digitaal) ontsluit en ter inzage geeft.
OD NHN voor de gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo (Besluit bodemkwaliteit)	Voeren van vooroverleg met de initiatiefnemer. Beschikbaar stellen van informatie over en het inzage geven in archieven met onder andere (historische) bodeminformatie en de bodemkwaliteit. Bevoegd gezag Besluit: Toezicht en handhaving van de melding (administratief en in het veld). Uitvoeren taken waaronder het in ontvangst nemen, registreren, archiveren, beoordelen en toetsen van de melding voor het nuttig toepassen van grond.
Provincie Noord-Holland (Besluit bodemkwaliteit)	Als gemeente en OD D NHN, maar dan bij het nuttig toepassen van grond in Wet milieubeheer-inrichtingen met provincie als vergunningverlener en ter plaatse van beschermingsgebieden.
Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (Besluit bodemkwaliteit)	Als gemeente en OD NHN, maar dan bij het nuttig toepassen of verspreiden van grond in een oppervlaktewaterlichaam (onderdeel uitmakend van de Legger), het toepassen van grond in onverharde wegbermen in beheer bij het Hoogheemraadschap en in/op waterkeringen in beheer van het Hoogheemraadschap.
OD NHN voor de gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo (Wet bodembescherming)	Toezicht en handhaving van gevallen van (vermoedelijk) ernstige bodemverontreiniging en bij verplaatsen van verontreinigde grond op grond van artikel 28 van de Wet bodembescherming.
Leverancier (ontdoener) van de grond	Het afgeven van een bewijsmiddel omtrent de kwaliteit van de te leveren grond en zorgen dat de (erkende) transporteur de doorslagen van de volledig ingevulde begeleidingsbrief krijgt. Registratie van de gegevens gedurende 5 jaar.

Vervolg tabel 8.1: Verantwoordelijkheden van verschillende betrokkenen bij het toepassen van grond op of in de bodem

Betrokkenen	Verantwoordelijkheden
Transporteur	Tijdens het transport beschikken over een volledig ingevulde begeleidingsbrief met, indien noodzakelijk, een afvalstroomnummer. Overhandigen begeleidingsbrief op aanvraag van de handhaver (provincie, politie, gemeente). Registratie van de gegevens gedurende 5 jaar. In overleg met de leverancier van de grond levert de transporteur van de grond het bewijsmiddel omtrent de kwaliteit van de te transporteren grond.
Partij die de grond toepast (initiatiefnemer of een ieder die op een bepaald moment macht uit oefent). Dit kan ook een gemeentelijke afdeling zijn.	Conform het Besluit (laten) melden bij het centrale meldpunt van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. Nagaan of vanuit andere wetgeving voorwaarden worden gesteld en deze navolgen. In overleg met de leverancier van de grond levert de partij die de grond toepast het bewijsmiddel omtrent de kwaliteit van de toe te passen grond.
Milieupolitie	Toezicht en handhaving (strafrechtelijk).
Inspectie Leefomgeving en Transport	Het uitvoeren van de handhaving op de keten van grond voorafgaand aan de aannemer, voor zover het gaat om activiteiten die onder Kwalibo vallen. Hierbij gaat het zowel om het toepassen van grond op of in de landbodem als het toepassen of verspreiden van grond in een oppervlaktewaterlichaam.

8.2 Toezicht en handhaving

De colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo zijn voor haar eigen grondgebied in het kader van het Besluit verantwoordelijk voor toezicht en handhaving van de toepassing van grond op of in de bodem. De OD NHN voert in opdracht van de gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo deze taken uit. Bij de tijdelijke opslag en de toepassingen van grond kan toezicht en handhaving plaatsvinden:

- tijdens de melding;
- in het veld (tijdens het transport of bij de tijdelijke opslag of de toepassing);
- na de tijdelijke opslag of de toepassing.

Bij de toezicht en de handhaving voor het Besluit maakt de OD NHN gebruik van de Handavings Uitvoerings Methode Besluit bodemkwaliteit (HUM Bbk)¹¹².

Als de OD NHN (namens de gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo) constateert dat de regels van het Besluit en/of de Wet bodembescherming niet worden nageleefd, kan bestuursdwang worden uitgeoefend of een dwangsom worden opgelegd. Bestuursdwang houdt in dat de initiatiefnemer of degene die het beheer van een (grootschalige) toepassing heeft overgenomen, een aanzegging krijgt bepaalde handelingen na te laten, dan wel bepaalde maatregelen te treffen binnen een bepaalde termijn. De OD NHN kan eventueel na de verstreken termijn op kosten van de initiatiefnemer deze handelingen laten verrichten. Een dwangsom is een indirect dwangmiddel in de vorm van een geldboete die wordt opgelegd met het doel om de overtreding ongedaan te maken of verdere overtreding dan wel herhaling te voorkomen.

¹¹² Handavings Uitvoerings Methode Besluit bodemkwaliteit, 3BODM0906, AgentschaspNL/Bodem+, april 2010.

De strafrechtelijke handhaving van het Besluit en de Wet bodembescherming, wordt geregeld in de Wet op de Economische Delicten. Als strafbare handelingen niet opzettelijk zijn uitgevoerd, dan is sprake van een overtreding. Als zij opzettelijk zijn begaan, worden zij aangemerkt als misdrijven. Met de opsporing van overtredingen is in de eerste plaats de politie belast. Daarnaast kunnen bepaalde categorieën buitengewone opsporingsambtenaren (BOA) de bevoegdheid hebben om overtredingen van het Besluit en de Wet bodembescherming op te sporen.

In het kader van het Besluit is voor toepassingen op of in de bodem de Inspectie Leefomgeving en Transport bevoegd gezag voor de keten van de producent tot en met de aannemer. Deze bevoegd-gezag-taken omvatten de activiteiten die onder de Kwalibo vallen. Ook is de Inspectie Leefomgeving en Transport bevoegd tot bestuurlijke handhaving van de aannemer die de grond toepast op of in de bodem.

Overtredingen zoals afwijkingen van normdocumenten en werken zonder erkenning moeten worden gemeld bij de Inspectie Leefomgeving en Transport: <https://www.ilent.nl/melden-en-vragen>. De Inspectie Leefomgeving en Transport kan bij constatering van overtredingen dwangsommen opleggen, bedrijven schorsen of zelfs erkenningen intrekken.

9 Mandateren bevoegdheden van de Raad naar het college

9.1 Inleiding

Deze nota bodembeheer moet, conform artikel 44 van het Besluit bodemkwaliteit, door de Gemeenteraden van de gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo worden vastgesteld, voordat het gebiedsspecifieke grondstromenbeleid van kracht kan worden. Bij het vaststellen van deze nota stelt de Raad ook de bodemkwaliteitskaart en de bodemfunctieklassenkaart vast. Mogelijk zijn tijdens de looptijd van de nota bodembeheer één of meerdere aanpassingen noodzakelijk. Net als voor de vaststelling, is de wijziging van de nota bodembeheer en de bijhorende bodemkwaliteitskaart en bodemfunctieklassenkaart een bevoegdheid van de Raad als sprake is van gebiedsspecifiek beleid.

De Raad besluit om een bij haar rustende bevoegdheid aan het college van burgemeester en wethouders over te dragen (artikel 156 Gemeentewet). Op deze manier kan de werkdruk van de Raad beheerst worden en kunnen besluiten die enkel uitvoerend van karakter zijn, worden genomen door het college van burgemeester en wethouders. Na het vaststellen van de nota bodembeheer is er alle reden om de Raad te ontlasten en een aantal uitvoerende besluiten te mandateren.

In de onderstaande paragrafen is beschreven op welke onderdelen en onder welke voorwaarden de Raad bevoegdheden naar het college van burgemeester en wethouders heeft overdragen.

In de laatste wijziging van het Besluit bodemkwaliteit¹¹³, in verband met de versnelling van de totstandkomingsprocedure voor het vaststellen van gebiedsspecifiek beleid voor PFAS-verbindingen, is tot 1 januari 2021 geregeld dat:

- Gebiedsspecifiek beleid dat betrekking heeft op PFAS-verbindingen kan ook worden vastgesteld door het college van burgemeester en wethouders in plaats van de gemeenteraad.
- Met de wijziging van het Besluit bodemkwaliteit mogen gemeenten de reguliere procedure voor inspraak vooraf (Algemene wet bestuursrecht, Afdeling 3.4, Art. 3:10) vervangen door bezwaar achteraf. Burgemeester en wethouders stellen het besluit niet eerder vast dan een week nadat de kennisgeving is gedaan. Zo wordt de gemeenteraad actief in kennis gesteld van het voornemen van burgemeester en wethouders om een dergelijk besluit te nemen. De kennisgeving wordt openbaar bekendgemaakt, zodat ook naar buiten toe duidelijk is wie de bevoegdheid tot het vaststellen van besluiten inzake gebiedsspecifiek beleid zal gaan uitoefenen.

9.2 Bodemfunctieklassenkaart

Onderdeel van de vaststelling van gebiedsgericht beleid zoals in deze nota bodembeheer vastgelegd, is ook de vaststelling van een bodemfunctieklassenkaart. De bodemfunctieklassenkaart legt de bodemfunctieklasse vast van een perceel/gebied en heeft effect bij de beoordeling van bodemsaneringen en het toepassen van grond. Er

¹¹³ Publicatie Staatsblad 491, 17 december 2019.

worden drie functieklassen onderscheiden. Te weten 'Industrie', 'Wonen' en 'Overig' (onder andere landbouw/natuur), zie kaartbijlage 1. Op de toepassingskaart wordt vastgelegd aan welke kwaliteitsklasse de toe te passen grond moet voldoen. De vaststelling van deze kaarten is bij het zogenoemde gebiedsspecifieke kader van het Besluit een bevoegdheid van de gemeenteraad.

De gemeenteraad besluit haar bevoegdheid tot het aanpassen van de bodemfunctieklassenkaart en toepassingskaarten, zoals opgenomen in deze nota bodembeheer, aan het college van burgemeester en wethouders te mandateren. Dit is alleen aan de orde na het vaststellen van een formele wijziging van de bestemming van een gebied door de gemeenteraad c.q. het vaststellen van een wijziging van een bestemmingsplan.

9.3 Aanvullende bodeminformatie

9.3.1 Uitgesloten locaties en gebieden

Een aantal gebieden is nu uitgesloten van de bodemkwaliteitskaart omdat deze gebieden door andere organisaties worden beheerd of dat te weinig bodemgegevens beschikbaar zijn om een goede uitspraak te kunnen doen over de bodemkwaliteit. Als in de looptijd van de bodemkwaliteitskaart alsnog voldoende gegevens aanwezig zijn om deze gebieden te zoneren, mandateert de Raad het college van burgemeester en wethouders daartoe mits de indeling van de zones niet wijzigt.

9.3.2 Resultaten bodemonderzoek op een verdachte locatie

Van bodemverontreiniging verdachte locaties maken geen deel uit van de bodemkwaliteitskaart. In de situatie dat er op een verdachte locatie een bodemonderzoek conform de NEN 5740¹¹⁴ is uitgevoerd, mandateert de Raad het college van burgemeester en wethouders de voormalige verdachte locatie te zoneren en toe te voegen aan de bodemkwaliteitskaart als de resultaten van het bodemonderzoek aangeven dat de grond voldoet aan de gebiedseigen kwaliteit¹¹⁵ (de kwaliteitsklasse van de betreffende bodemkwaliteitszone). Daarna kan de bodemkwaliteitskaart worden gebruikt als bewijsmiddel voor de chemische bodemkwaliteit op de locatie, mét het uitgevoerde bodemonderzoek als aanvullend bewijsmiddel.

9.4 Acceptatie bodemkwaliteitskaart andere gemeenten/gebieden als bewijsmiddel chemische kwaliteit toe te passen grond

De gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo accepteren de bodemkwaliteitskaarten van de gemeenten Langedijk¹¹⁶, Texel¹¹⁷ en Uitgeest¹¹⁸, de regio Kop van Noord-Holland¹¹⁹ (gemeenten Den Helder, Hollands Kroon en Schagen), de regio

¹¹⁴ NEN 5740 – Bodem – Landbodem – Strategie voor het uitvoeren van verkennend bodemonderzoek – Onderzoek naar de milieuhygiënische kwaliteit van de bodem en grond.

¹¹⁵ De gehalten van de stoffen voldoen aan de kwaliteitsklasse van de betreffende bodemkwaliteitszone (zie bijlage 4).

¹¹⁶ Bodemfunctieklassenkaart en bodemkwaliteitskaart gemeente Langedijk, documentcode SOB006891.RAP001, Lievensense Milieu B.V., 2020.

¹¹⁷ Bodemfunctieklassenkaart en bodemkwaliteitskaart gemeente Texel, documentcode SOB011224, herzien definitief, Lievensense Milieu B.V., 2020.

West-Friesland¹²⁰ (gemeenten Drechterland, Enkhuizen, , Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer en Stede Broec) én de bodemkwaliteitskaart van het duingebied binnen de gemeenten Bergen en Castricum¹²¹.

De gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard of Heiloo kunnen besluiten nog meer bodemkwaliteitskaarten te accepteren als bewijsmiddel voor de chemische kwaliteit van de toe te passen grond. Hiermee worden de mogelijkheden vergroot om grond van gebieden waar de gemeenten de bodemkwaliteitskaart niet hebben geaccepteerd als bewijsmiddel voor de chemische kwaliteit van de toe te passen grond, in de gemeenten toe te passen.

Het besluiten tot acceptatie van een bodemkwaliteitskaart als erkend bewijsmiddel moet worden gedaan door de Raad. Dit besluit mandateren de Raden van de gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo naar de betreffende colleges.

De acceptatie van andere bodemkwaliteitskaarten kan alleen onder de volgende voorwaarden als:

- de bodemkwaliteitskaart en bijbehorende nota van het uitbreidingsgebied bestuurlijk is vastgesteld door de betreffende Gemeenteraad (of gemandateerd college), het algemeen bestuur van een Waterschap of de Minister van Infrastructuur en Waterstaat;
- de eventueel opgenomen Lokale Maximale Waarden (LMW) en gewichtspercentage bodemvreemd materiaal voor de vastgestelde bodemkwaliteitszones niet hoger zijn dan de LMW en het vastgestelde gewichtspercentage zoals opgenomen in deze nota bodembeheer;
- voor acceptatie van de bodemkwaliteitskaart als wettig bewijsmiddel ook geldt ook dat:
  - de bodemkwaliteitskaart is opgesteld volgens de Richtlijn bodemkwaliteitskaarten;
  - de milieuhygiënische kwaliteit is uitgedrukt op klasseniveau;
  - de kwaliteitsklasse is gebaseerd op de gemiddeld gemeten gehalten of een kritischer statistische parameter;
  - de bodemkwaliteitskaart niet ouder is dan 5 jaar.

9.5 Bestuurlijk vaststellen bodemfunctieklassenkaart en bodemkwaliteitskaart

Zoals in § 1.3 al is aangegeven, worden de bodemfunctieklassenkaart en de bodemkwaliteitskaart maximaal 5 jaar na de bestuurlijke vaststelling van deze nota geëvalueerd. Op basis van deze evaluatie wordt vastgesteld of aanpassingen van de kaarten of één van beide kaarten noodzakelijk is. Als de bodemkwaliteitskaart en/of de bodemfunctieklassenkaart moet(en) worden aangepast, moet(en) deze ook weer opnieuw

¹¹⁸ Actualisatie bodemkwaliteitskaart gemeenten Beverwijk, Bloemendaal, Haarlemmerliede & Spaarnwoude, Heemskerk, Heemstede, Noordwijkerhout, Uitgeest, Velsen en Zandvoort, projectnummer 16245-0269712.00, antea group, 23 februari 2016.

¹¹⁹ Bodemkwaliteitskaart en Bodemfunctieklassenkaart Gemeenten Den Helder, Hollands Kroon en Schagen, documentcode: 16M1158.RAP001, herzien definitief, Lievensense Milieu B.V., 2020.

¹²⁰ Bodemfunctieklassenkaart en bodemkwaliteitskaart Gemeenten Drechterland, Enkhuizen, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer en Stede Broec, documentcode: 15M1207.RAP001, herzien definitief, Lievensense Milieu B.V., 2020.

¹²¹ Bodemkwaliteitskaart duingebied binnen de gemeenten Bergen en Castricum, projectnummer: P16-01, Marmos Bodemmanagement, 5 september 2016.

bestuurlijk worden vastgesteld. De Raden mandateren deze bestuurlijke vaststelling aan de betreffende colleges van burgemeester en wethouders onder voorwaarde dat de wijzigingen geen invloed hebben op het in deze nota geformuleerde gemeentelijke gebiedsspecifieke beleid.

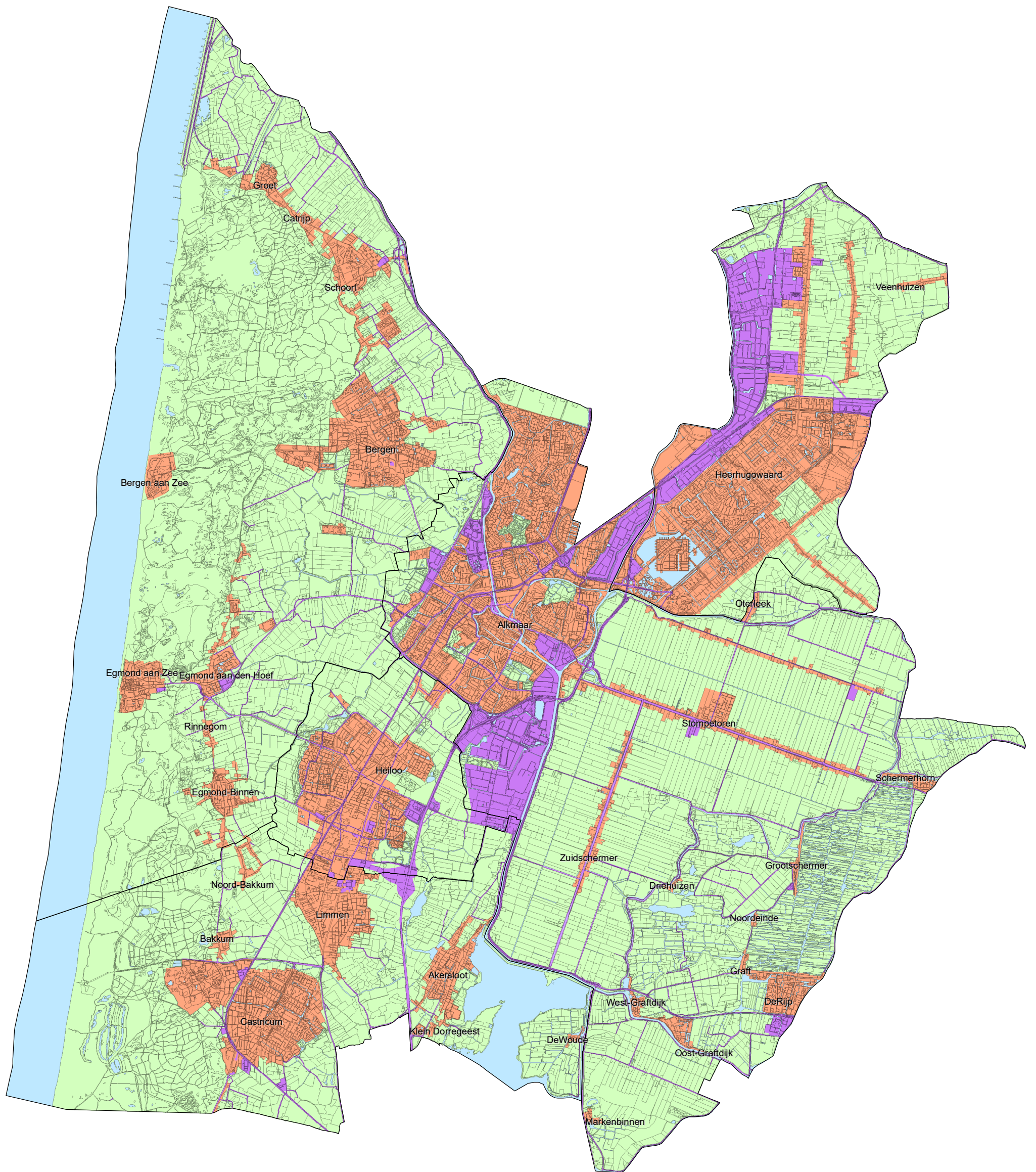
9.6 Procedure

Het voorgaande laat onverlet dat op de gemandateerde besluiten de procedure voor vaststellingen door het college uit de Algemene wet bestuursrecht, Afdeling 3.4 (Art. 3:10) van toepassing is.

9.7 Rapportage

Elk college van burgemeester en wethouders rapporteert aan haar Raad als zij van de gemandateerde bevoegdheden gebruik heeft gemaakt. Dit gebeurt in het kader van de actieve informatieplicht van een college van burgemeester en wethouders.

Bodemfunctieklassenkaart

Bodemfunctieklasse

- Industrie
- Wonen

Overig

- Landbouw/natuur
- Water

Alle percelen in het buitengebied met de bestemming 'wonen' hebbende bodemfunctie 'wonen'. Alle percelen in het buitengebied met de bestemming 'industrie' hebbende de bodemfunctie 'industrie'.

Project

Besluit bodemkwaliteit regio Alkmaar

Opdrachtgever

Gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo

Kaartnr.	Datum	Versie	Auteur	Akkoord
14M1136.1	januari 2017	gewijzigd def.	B. Meesen	J.S. Spronk

0 0,5 1 2 Kilometers

Schaal 1:87.500 (A3)

Lievence **CSO**
infra water milieu

LievenceCSO Milieu B.V.
Regulierenring 6
3981 LB Bunnik

Bodemkwaliteitskaart en bodemfunctieklassenkaart

Gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en
Heiloo

Documentcode: 14M1136.RAP001

Lievensense **CSO**
infra water milieu

Bodemkwaliteitskaart en bodemfunctieklassenkaart

Gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en
Heiloo

Documentcode: 14M1136.RAP001

Opdrachtgever

Gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo
p/a Omgevingsdienst Noord-Holland Noord
Postbus 2095
1620 EB HOORN

Contactpersoon namens de gemeenten

Mevr. S. IJsselmuiden-Coesel (Omgevingsdienst Noord-Holland Noord)

Contactpersoon Lievens Milieu B.V. | WSP

Dhr. J.S. Spronk
JSpronk@Lievens.com

Projectcode	14M1136
Documentnummer	14M1136.RAP001
Versiedatum	Oktober 2020
Status	Herzien definitief 2

Autorisatie			
Documentnummer	Status		
14M1136.RAP001	Herzien definitief 2		
Opgesteld door:	Functie	Datum	Paraaf
Paul Karels	adviseur	Oktober 2020	
Geverifieerd door:	Functie	Datum	Paraaf
Jeroen Spronk	Senior adviseur	Oktober 2020	

Rapporthistorie	Datum	
Definitief	Juli 2015	
Gewijzigd definitief	Januari 2017	De rapportage is op enkele details gewijzigd. De wijzigingen hebben geen invloed op de op de bodemkwaliteitskaart en het grondstromenbeleid.
Herzien definitief 2	Oktober 2020	De bodemkwaliteitskaart van de gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo is geactualiseerd voor de PFAS-verbindingen PFOA en PFOS. Ook zijn enkele verschrijvingen aangepast. De strekking van de teksten is niet gewijzigd.

Samenvatting

Lievensese Milieu B.V. | WSP heeft in opdracht van de gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo de bodemfunctieklassenkaart en de bodemkwaliteitskaart opgesteld voor de gemeentelijke grondgebieden. De gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo hebben de eerder opgestelde bodemkwaliteitskaart¹ geactualiseerd voor PFAS-verbindingen, PFOA en PFOS. Hiermee faciliteren de gemeenten de beoogde effecten zoals die in de nota bodembeheer worden geformuleerd. De in 2017 geactualiseerde gezamenlijke bodemfunctieklassenkaart is in 2020 niet gewijzigd.

Op de bodemfunctieklassenkaart (zie kaartbijlage 1) wordt de ligging van gebieden met de (toekomstige) bodemfuncties 'Industrie' en 'Wonen' aangegeven. De bodemfunctieklassenkaart wordt gebruikt voor:

- het mede bepalen van de kwaliteitseisen waaraan de toe te passen grond moet voldoen;
- het vaststellen van terugsaneerwaarden bij bodemsaneringen in het kader van de Wet bodembescherming.

Op 8 juli 2019 is een tijdelijk handelingskader in werking getreden voor hergebruik van PFAS²-houdende grond en baggerspecie³. De initiatiefnemers van grondverzet moeten de kwaliteit van de grond voor PFAS-verbindingen inzichtelijk maken in te verzetten grond en baggerspecie, die op of in de landbodem of in het oppervlaktewater wordt toegepast. In het tijdelijk handelingskader zijn voorlopige landelijke achtergrondwaarden voor PFAS-gehalten gedefinieerd, evenals voorlopige toepassingswaarden in verschillende toepassingsituaties.

Op 21 november 2019 is een beleidsregel van Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland⁴ in werking getreden met beleidsregels voor hergebruik van PFAS-houdende grond in de provincie Noord-Holland. In deze beleidsregel zijn provinciale achtergrondwaarden voor de PFAS-verbindingen PFOA⁵ en PFOS⁶ vastgesteld. De provinciale achtergrondwaarden worden door de provincie Noord-Holland voor haar eigen grondgebied als representatiever beoordeeld dan de (tijdelijke) landelijke achtergrondwaarden. De gemeenten Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo volgen hierin de provincie Noord-Holland.

Op 24 december 2019 is een beleidsregel van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Alkmaar⁷ in werking getreden met beleidsregels voor hergebruik van PFAS-houdende grond in de gemeente Alkmaar. In deze beleidsregel zijn gemeentelijke achtergrondwaarden voor de

---

¹ Bodemkwaliteitskaart en bodemfunctieklassenkaart gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo, documentcode: 14M1136.RAP001, LievenseseCSO Milieu B.V., januari 2017.

² Poly- en perfluoralkylverbindingen, PFAS, zijn stoffen die al decennia worden gebruikt in industriële en andere processen en in vele producten. Ze worden toegepast in allerlei alledaagse toepassingen zoals verf, blusschuim, pannen, kleding en cosmetica. Kenmerkend voor deze stoffen is dat ze persistent, mobiel en nauwelijks biologisch afbreekbaar zijn. Bovendien is van verschillende PFAS-verbindingen aangetoond dat ze toxisch zijn.

³ Tijdelijk handelingskader voor hergebruik van PFAS-houdende grond en baggerspecie, kenmerk IENW/BSK-2019/131399, 8 juli 2019; geactualiseerd op 29 november 2019 en op 2 juli 2020.

⁴ Beleidsregel van Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland houdende regels omtrent de Beleidsregel PFAS Noord-Holland 2019, kenmerk: 1309449/1316340, 19 november 2019, in werking getreden: 21 november 2019.

⁵ PFOA: perfluorooctaan zuur; gebruikt in vochtafwerende producten.

⁶ PFOS: perfluorooctaansulfonzuur; gebruikt in blusschuim.

⁷ Beleidsregel van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Alkmaar houdende regels omtrent de beleidsregel PFAS, Gemeenteblad 2019, nummer 316655, publicatie 24 december 2019.

PFAS-verbindingen⁸ PFOA⁹ en PFOS¹⁰ vastgesteld. De gemeentelijke achtergrondwaarden worden door de gemeente Alkmaar voor haar eigen grondgebied als representatiever beoordeeld dan de (tijdelijke) landelijke achtergrondwaarden. De achtergrondwaarden voor PFOA en PFOS van de gemeente Alkmaar zijn gelijk aan de provinciale achtergrondwaarden.

De gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo hebben de eerder opgestelde bodemkwaliteitskaart¹¹ geactualiseerd voor de PFAS-verbindingen PFOA en PFOS. Hiermee faciliteren de gemeenten de beoogde effecten zoals die in de nota bodembeheer¹² worden geformuleerd. De eerder opgestelde gezamenlijke bodemfunctieklassenkaart⁶ is in 2020 niet gewijzigd.

In de bodemkwaliteitskaart zijn op basis van gebruik en bodemkwaliteit in totaal 7 bodemkwaliteitszones in de bodemlaag vanaf het maaiveld tot en met 0,5 meter diepte, 5 bodemkwaliteitszones in de bodemlaag vanaf 0,5 meter tot en met 2,0 meter diepte onderscheiden en ook 2 bodemkwaliteitszones voor de PFAS-verbindingen PFOA en PFOS (bodemlagen 0-0,5 m-mv en 0,5-1,0 m-mv). De bodemkwaliteitszones zijn in tabel 0.1 zijn gespecificeerd.

Tabel 0.1 Onderscheiden bodemkwaliteitszones

Bodemkwaliteitszone
Bovengrond (bodemlaag vanaf het maaiveld tot en met 0,5 meter diepte) ¹⁾
B1. Alkmaar woongebieden < 1900
B2. Alkmaar woongebieden 1900 - 1930
B3. Castricum < 1945
B4. Oudere woongebieden en bedrijven
B5. Alkmaar bedrijfsterreinen 1900-1970
B6. Overige woongebieden, bedrijven en buitengebied
B7. (Voormalige) bollenteeltpercelen (0 - 0,3 m-mv)*
Tussenlaag (bodemlaag vanaf 0,5 meter diepte tot en met 1,0 meter diepte) ¹⁾
T1. Alkmaar woongebieden < 1900
T2. Alkmaar woongebieden 1900 - 1930
T3. Alkmaar bedrijfsterreinen 1900 - 1930
T4. Alkmaar bedrijfsterreinen 1930 - 1970
T5. Overige woongebieden, bedrijven en buitengebied
Ondergrond (bodemlaag vanaf 1,0 meter diepte tot en met 2,0 meter diepte)
O1. Alkmaar woongebieden < 1900
O2. Alkmaar woongebieden 1900 - 1930
O3. Alkmaar bedrijfsterreinen 1900 - 1930
O4. Alkmaar bedrijfsterreinen 1930 - 1970
O5. Overige woongebieden, bedrijven en buitengebied

1) De bodemkwaliteitszones zijn ook voor PFAS-verbindingen vastgesteld.

* De onderliggende bodemlaag (0,3 – 0,5 m-mv) valt in de omliggende zone.

⁸ Poly- en perfluoralkylverbindingen, PFAS, zijn stoffen die al decennia worden gebruikt in industriële en andere processen en in vele producten. Ze worden toegepast in allerlei alledaagse toepassingen zoals verf, blusschuim, pannen, kleding en cosmetica. Kenmerkend voor deze stoffen is dat ze persistent, mobiel en nauwelijks biologisch afbreekbaar zijn. Bovendien is van verschillende PFAS-verbindingen aangetoond dat ze toxisch zijn.

⁹ PFOA: perfluoroctaanzuur; gebruikt in vochtafwerende producten.

¹⁰ PFOS: perfluoroctaansulfonzuur; gebruikt in blusschuim.

¹¹ Bodemkwaliteitskaart en bodemfunctieklassenkaart gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo, documentcode: 14M1136.RAP001, LieveenseCSO Milieu B.V., januari 2017.

¹² Nota bodembeheer gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo, herzien definitief 2, 2020.

De volgende locaties en gebieden zijn uitgesloten van de bodemkwaliteitskaart:

- rijkswegen, provinciale wegen en spoorgebonden gronden inclusief de (spoor)wegbermen (andere beheerorganisatie);
- defensie terreinen (andere beheerorganisatie);
- locaties met, of die verdacht zijn voor, een sterke bodemverontreiniging, inclusief locaties waar vanwege (bedrijfs)activiteiten PFAS-verbindingen¹³ in verhoogde gehalten in de bodem kunnen voorkomen (PFAS producerende¹⁴ en verwerkende bedrijven¹⁵, inzet blusschuim¹⁶ en secundaire bronnen¹⁷).
- (voormalige) stortplaatsen (specifiek voor wat betreft de ontgravingskaart);
- gesaneerde locaties in het kader van de Wet bodembescherming (specifiek voor wat betreft de ontgravingskaart);
- de oude dorpskern De Rijk;
- gebieden die in beheer zijn van Rijkswaterstaat met uitzondering van de drogere oevergebieden zoals gedefinieerd in de Waterregeling¹⁸ en overige waterbodems (ander bevoegd gezag);
- het duingebied binnen de gemeenten Bergen en Castricum waarvoor een aparte bodemkwaliteitskaart bestuurlijk is vastgesteld¹⁹. Voor de volledigheid zijn de kaarten van de bodemkwaliteitskaart, opgesteld in opdracht van PWN, integraal in deze bodemkwaliteitskaart overgenomen. Het duingebied wordt verdacht beschouwd voor diffuus verhoogde gehalten aan PFAS-verbindingen als gevolg van een effect dat wordt omschreven als 'Global Sea Spray'²⁰.
- het grondwater.

Voor een actueel overzicht van deze locaties moet contact worden opgenomen met de OD NHN. Desgewenst kan bodeminformatie ook via het internet opvragen op de volgende website: <https://odnhn.nazca4u.nl/Rapportage/LogIn.aspx>.

Voor de uitgesloten en/of niet-gezoneerde gebieden geldt het generieke kader van het Besluit bodemkwaliteit²¹ zonder dat een bodemkwaliteitskaart is opgesteld. Dit betekent dat de kwaliteit van de toe te passen grond of baggerspecie enerzijds moet voldoen aan de maximale waarden van de functie voor de ontvangende bodem die is aangegeven op de bodemfunctieklassenkaart (zie kaartbijlage 1). Anderzijds moet de kwaliteit van de ontvangende bodem worden onderzocht om vast te stellen of de kwaliteit van de toe te passen grond of baggerspecie van een betere of vergelijkbare kwaliteit is. De uiteindelijke toepassingseis is afhankelijk van de strengste eis van deze dubbele toets.

¹³ Poly- en perfluoralkylverbindingen, PFAS, zijn stoffen die al decennia worden gebruikt in industriële en andere processen en in vele producten. Ze worden toegepast in allerlei alledaagse toepassingen zoals verf, blusschuim, pannen, kleding en cosmetica. Kenmerkend voor deze stoffen is dat ze persistent, mobiel en nauwelijks biologisch afbreekbaar zijn. Bovendien is van verschillende PFAS-verbindingen aangetoond dat ze toxisch zijn.

¹⁴ Zoals bijvoorbeeld productie van o.a. PFOS, PFOA, telomeren en andere PFAS-verbindingen.

¹⁵ Zoals bijvoorbeeld productie en verwerking van teflon, galvanische industrie, textielindustrie, papier(verwerkende) industrie, lak- en verfindustrie, fabricage van cosmetica.

¹⁶ Brand blussen, brandweeroefenplaatsen (gemeenten), brandpreventie voorzieningen (industrie) met schuimblusinstallaties, militaire brandweeroefenplaatsen en vliegvelden, brandweeroefenplaatsen op vliegvelden (burgerluchtvaart).

¹⁷ Zoals bijvoorbeeld stortplaatsen, waterzuiveringsinstallaties, afvalverbrandingsinstallaties, ijzerinzamelbedrijven (inzamelen brandblussers), gebruik bestrijdingsmiddelen.

¹⁸ Waterregeling, publicatie Staatscourant 7 december 2009 en latere wijzigingen.

¹⁹ Bodemkwaliteitskaart duingebied binnen de gemeenten Bergen en Castricum, projectnummer: P16-01, Marmos Bodemmanagement, 5 september 2016. De resultaten zijn op de kaartbijlagen overgenomen.

²⁰ <https://cen.acs.org/environment/atmospheric-chemistry/Study-suggests-sea-spray-plays/97/i13>.

²¹ Besluit bodemkwaliteit, publicatie Staatscourant 3 december 2007.

Alle zones voor de bodemlaag vanaf het maaiveld tot en met 2,0 meter diepte zijn vastgesteld voor de stoffen barium, cadmium, kobalt, koper, kwik, lood, molybdeen, nikkel, zink, minerale olie en de stofgroepen polychloorbifenylen (PCB) en polycyclische aromatische koolwaterstoffen (PAK).

Voor de aanwezige (voormalige) bollenteeltpercelen is de bodemkwaliteitskaart voor de bodemlaag vanaf het maaiveld tot en met 0,3 meter diepte ook vastgesteld voor organochloorbestrijdingsmiddelen (OCB). Deze bodemkwaliteitszone voldoet ruimschoots aan het minimumaantal noodzakelijke waarnemingen voor OCB dat is gesteld vanuit de Richtlijn bodemkwaliteitskaarten. De niet-aaneengesloten bodemkwaliteitszones voldoen niet aan de vanuit de Richtlijn bodemkwaliteitskaarten gestelde minimumeis. In de nota bodembeheer²² wordt gebiedsspecifiek beleid opgenomen voor grondverzet vanaf en op de (voormalige) bollenteeltpercelen en voor het toepassen en PFAS-houdende grond. Het gebiedsspecifiek beleid zorgt ervoor dat in principe geen risico's optreden bij het grondverzet op en vanaf de bollenteeltpercelen. Daarom zien de gemeenten deze afwijking op de Richtlijn bodemkwaliteitskaarten niet als een bezwaar.

Voor de bodemlaag vanaf het maaiveld tot en met 1,0 meter diepte is de bodemkwaliteitskaart ook voor de PFAS-verbindingen²³ PFOA²⁴ en PFOS²⁵ vastgesteld. Op basis van bekende PFAS-gegevens in de gemeenten nemen de gehalten aan PFAS-verbindingen af in de diepere bodemlagen. Gezien dit gegeven én de gemeten gehalten in de tussenlaag, is het de verwachting dat de bodemlaag dieper dan 1,0 meter niet verdacht is voor verhoogde gehalten aan PFAS-verbindingen.

Voor de tussenlaag (0,5-1,0 m-mv) en de ondergrond (1,0-2,0 m-mv) wordt de kwaliteit voor de stoffen barium, cadmium, kobalt, koper, kwik, molybdeen, lood, nikkel, zink, minerale olie, PCB en PAK gelijk gesteld.

Op de ontgravingskaart (kaartbijlagen 3) zijn de kwaliteitsgegevens weergegeven van de te ontgraven boven- en ondergrond op niet verdachte locaties voor bodemverontreiniging. Op de toepassingskaart voor de boven- en ondergrond (kaartbijlagen 4) zijn de toepassingseisen weergegeven die gelden voor een gebied als een partij grond wordt toegepast. In tabel 0.2 is een totaaloverzicht gegeven van alle zones. De kleuren in tabel 0.2 komen overeen met de gebruikte kleuren op kaartbijlage 1 (bodemfunctieklassenkaart), kaartbijlage 3 (ontgravingskaarten) en kaartbijlagen 4 (toepassingskaarten).

Omdat aan zone B7 "(Voormalige) bollenteeltpercelen (0,0-0,3 m-mv)" op perceelniveau invulling is gegeven, is deze zone niet op de kaartbijlagen weergegeven.

In tabel 0.3 is een grondstromenmatrix weergegeven waarin de mogelijkheden voor vrij grondverzet²⁶ zijn aangegeven. De bodemkwaliteitskaart, in combinatie met een vooronderzoek volgens de NEN 5725, mag dan als bewijsmiddel dienen voor de chemische kwaliteit van de toe te passen grond.

²² Nota bodembeheer gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo, herzien definitief 2020.

²³ Poly- en perfluoralkylverbindingen, PFAS, zijn stoffen die al decennia worden gebruikt in industriële en andere processen en in vele producten. Ze worden toegepast in allerlei alledaagse toepassingen zoals verf, blusschuim, pannen, kleding en cosmetica. Kenmerkend voor deze stoffen is dat ze persistent, mobiel en nauwelijks biologisch afbreekbaar zijn. Bovendien is van verschillende PFAS-verbindingen aangetoond dat ze toxisch zijn.

²⁴ PFOA: perfluorooctaan zuur; gebruikt in vochtafwerende producten.

²⁵ PFOS: perfluorooctaansulfonzuur; gebruikt in blusschuim.

²⁶ Van vrij grondverzet is sprake als voorafgaand aan het grondverzet de kwaliteit van de grond niet hoeft te worden vastgesteld.

De bodemkwaliteitskaart kan voor de meeste onderscheiden bodemkwaliteitszones (deels) worden gebruikt als bewijsmiddel voor de chemische kwaliteit van de te ontgraven grond. Voor vier bodemkwaliteitszones zijn er vanwege de relatief hoge gehalten aan lood bij toepassing van grond uit deze zones mogelijk onaanvaardbare risico's aanwezig bij bepaalde bodemgebruiken en/of toepassingsoppervlakten. De gemeente heeft gebiedsspecifiek beleid² opgesteld voor het toepassen van grond ter plaatse van gevoelig bodemgebruik en het toepassen van grond vanuit de zones B1/O1 (Alkmaar woongebieden < 1900) en B2/O2 (Alkmaar woongebieden 1900 - 1930). Grondverzet vanuit deze zones naar een locatie met één van de in tabel 0.2 aangegeven bodemfuncties is hierdoor niet verantwoord zonder aanvullende partijkeuring. In de praktijk zal dit voor 3 van de 4 weinig consequenties opleveren; deze zones hebben als ontgravingsklasse 'Industrie', waardoor het toepassen van grond alleen kan in een zone met een toepassingseis 'Industrie' (bij een bodemfunctie 'Industrie'). Uit de risicobeoordeling (bijlage 5) blijkt dat er geen onaanvaardbare risico's aanwezig zijn bij het toepassen van grond op een locatie met bodemfunctie 'Industrie', de bodemfunctie op de toepassingslocatie dient echter wel altijd nagetrokken te worden.

Bij de bodemkwaliteitszone 'O2. Alkmaar woongebieden 1900 – 1930' is de ontgravingsklasse 'Wonen'. Bij het toepassen van deze grond dient rekening gehouden te worden met het feit dat deze grond niet vrij mag worden toegepast in moes- en volkstuinen. Hiervoor is eerst een aanvullende partijkeuring noodzakelijk.

Soms zijn de vastgestelde toepassingseisen strenger dan de vastgestelde ontgravingsklasse in de zones. In dat geval kan binnen deze zones (deels) geen vrij grondverzet²⁷ plaatsvinden met de bodemkwaliteitskaart als bewijsmiddel voor de chemische kwaliteit van de toe te passen grond. Uitzondering hierop vormen grootschalige bodemtoepassingen.

In de nota bodembeheer²⁸ wordt nader ingegaan op het gebiedsspecifiek beleid in de gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo.

---

²⁷ Van vrij grondverzet is sprake als voorafgaand aan het grondverzet de kwaliteit van de grond niet hoeft te worden vastgesteld.

²⁸ Nota bodembeheer gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo, herzien definitief 2, 2020.

Tabel 0.2 Totaaloverzicht bodemkwaliteitszones, ontgravingsklassen, toepassingseisen bij voorkomende functies conform het generiek kader Besluit bodemkwaliteit, het landelijke tijdelijke handelingskader, het provinciale beleid én het beleid van de gemeente Alkmaar voor hergebruik PFAS-houdende grond en baggerspecie

Bodemkwaliteitszone	Bodemfunctieklasse	Ontgravingsklasse	Toepassingseis @ (generiek kader Besluit en PFAS beleid [landelijk/provinciaal/ gemeente Alkmaar])
Bovengrond (bodemiaag vanaf het maaiveld tot en met 0,5 meter diepte) #			
B1. Alkmaar woongebieden < 1900	Wonen	Industrie ¹	Wonen
B2. Alkmaar woongebieden 1900 - 1930	Industrie	Industrie ²	Industrie
	Wonen		Wonen
	Landbouw/natuur		Landbouw/natuur
B3. Castricum < 1945	Industrie	Industrie	Industrie
	Wonen		Wonen
	Landbouw/natuur		Landbouw/natuur
B4. Oudere woongebieden en bedrijven	Industrie	Wonen	Wonen
	Wonen		Landbouw/natuur
	Landbouw/natuur		
B5. Alkmaar bedrijfsterreinen 1900-1970	Industrie	Wonen	Wonen
	Wonen		
B6. Overige woongebieden, bedrijven en buitengebied	Industrie	Landbouw/natuur	Landbouw/natuur
	Wonen		
	Landbouw/natuur		
B7.(Voormalige) bollenteeltpercelen (0 - 0,3 m-mv)*	Industrie	Industrie (OCB)	Industrie
	Wonen		Wonen
	Landbouw/natuur		Landbouw/natuur

* De onderliggende bodemiaag (0,3 – 0,5 m-mv) valt in de omliggende zone.

¹ Onaanvaardbare risico's bij vrij grondverzet naar een locatie met de bodemfunctie: Wonen met tuin of Moestuin/Volkstuin.

² Onaanvaardbare risico's bij vrij grondverzet naar een locatie met de bodemfunctie: Wonen met tuin, Onverharde kinderspeelplaatsen of Moestuin/Volkstuin.

De gemiddelden van PFOA en PFOS zijn lager dan de achtergrondwaarden van de gemeente Alkmaar en de provincie Noord-Holland vastgesteld, maar boven de bepalingsgrens. Dit leidt niet tot een beperking bij het toepassen van grond. De achtergrondwaarden voor PFOA en PFOS van de gemeente Alkmaar zijn gelijk aan de provinciale achtergrondwaarden.

@ De toepassingseis is gebaseerd op het generieke kader van het Besluit bodemkwaliteit, het landelijke tijdelijke handelingskader, het provinciale beleid én het beleid van de gemeente Alkmaar voor hergebruik PFAS-houdende grond en baggerspecie.

Vervolg tabel 0.2 Totaaloverzicht bodemkwaliteitszones, ontgravingsklassen, toepassingseisen bij voorkomende functies conform het generiek kader Besluit bodemkwaliteit, het landelijke tijdelijke handelingskader, het provinciale beleid én het beleid van de gemeente Alkmaar voor hergebruik PFAS-houdende grond en baggerspecie

Bodemkwaliteitszone	Bodemfunctieklasse	Ontgravingsklasse	Toepassingseis @ (generiek kader Besluit en PFAS beleid [landelijk/provinciaal/ gemeente Alkmaar])
Tussenlaag (bodemlaag vanaf 0,5 meter diepte tot en met 1,0 meter diepte) #			
T1. Alkmaar woongebieden < 1900	Wonen	Industrie ³	Wonen
T2. Alkmaar woongebieden 1900 - 1930	Industrie	Wonen ³	Wonen
	Wonen		Landbouw/natuur
	Landbouw/natuur		Landbouw/natuur
T3. Alkmaar bedrijfsterreinen 1900 - 1930	Wonen	Landbouw/natuur	Landbouw/natuur
T4. Alkmaar bedrijfsterreinen 1930 - 1970	Industrie	Wonen	Wonen
	Wonen		Wonen
T5. Overige woongebieden, bedrijven en buitengebied	Industrie	Landbouw/natuur	Landbouw/natuur
Ondergrond (bodemlaag vanaf 1,0 meter diepte tot en met 2,0 meter diepte) ##			
O1. Alkmaar woongebieden < 1900	Wonen	Industrie ³	Wonen
O2. Alkmaar woongebieden 1900 - 1930	Industrie	Wonen ³	Wonen
	Wonen		Landbouw/natuur
	Landbouw/natuur		Landbouw/natuur
O3. Alkmaar bedrijfsterreinen 1900 - 1930	Wonen	Landbouw/natuur	Landbouw/natuur
O4. Alkmaar bedrijfsterreinen 1930 - 1970	Industrie	Wonen	Wonen
	Wonen		Wonen
O5. Overige woongebieden, bedrijven en buitengebied	Industrie	Landbouw/natuur	Landbouw/natuur
	Wonen		Landbouw/natuur
	Landbouw/natuur		Landbouw/natuur

³ Onaanvaardbare risico's bij vrij grondverzet naar een locatie met de bodemfunctie: Moestuin/Volkstuin.

De gemiddelden van PFOA en PFOS zijn lager dan de achtergrondwaarden van de gemeente Alkmaar en de provincie Noord-Holland vastgesteld, maar boven de bepalingsgrens. Dit leidt niet tot een beperking bij het toepassen van grond. De achtergrondwaarden voor PFOA en PFOS van de gemeente Alkmaar zijn gelijk aan de provinciale achtergrondwaarden.

De ondergrond (traject 1,0-2,0 m-mv) is niet verdacht voor PFAS-verbindingen.

@ De toepassingseis is gebaseerd op het generieke kader van het Besluit bodemkwaliteit, het landelijke tijdelijke handelingskader, het provinciale beleid én het beleid van de gemeente Alkmaar voor hergebruik PFAS-houdende grond en baggerspecie.

Tabel 0.3 Grondstromenmatrix met de mogelijkheden voor vrij grondverzet (gebaseerd op het generieke kader van het Besluit bodemkwaliteit, het landelijke tijdelijke handelingskader, het provinciale beleid én het beleid van de gemeente Alkmaar voor hergebruik PFAS-houdende grond en baggerspecie)

Toepassingslocatie	Toepassingsseis	Ontgravingslocatie																	
		Bovengrond (0,0-0,5 m-mv) #							Tussenlaag (0,5-1,0 m-mv) #					Ondergrond (1,0-2,0 m-mv) ##					
		B1. Alkmaar woongebieden < 1900	B2. Alkmaar woongebieden 1900 - 1930	B3. Castricum < 1945	B4. Oudere woongebieden en bedrijven	B5. Alkmaar bedrijfsterreinen 1900 - 1970	B6. Overige woongebieden, bedrijven en buitengebied	B7. (Voormalige) bollenteeltpercelen (0 - 0,3 m-mv)	O1. Alkmaar woongebieden < 1900	O2. Alkmaar woongebieden 1900 - 1930	O3. Alkmaar bedrijfsterreinen 1900 - 1930	O4. Alkmaar bedrijfsterreinen 1930 - 1970	O5. Overige woongebieden, bedrijven en buitengebied	O1. Alkmaar woongebieden < 1900	O2. Alkmaar woongebieden 1900 - 1930	O3. Alkmaar bedrijfsterreinen 1900 - 1930	O4. Alkmaar bedrijfsterreinen 1930 - 1970	O5. Overige woongebieden, bedrijven en buitengebied	Uitgesloten gebied
	Ontgravingskwaliteit	Industrie	Industrie	Industrie	Wonen	Wonen	Landbouw/natuur	Industrie (OCB's)	Industrie	Wonen	Landbouw/natuur	Wonen	Landbouw/natuur	Industrie	Wonen	Landbouw/natuur	Wonen	Landbouw/natuur	Onbekend
Bovengrond (0,0-0,5 m-mv) @																			
B1. Alkmaar woongebieden < 1900	Wonen									3				3					
B2. Alkmaar woongebieden 1900 - 1930	Industrie	2	1						3	3				3	3				
	Wonen									3					3				
B3. Castricum < 1945	Landbouw/natuur																		
	Industrie	2	1						3	3				3	3				
	Wonen									3					3				
B4. Oudere woongebieden en bedrijven	Landbouw/natuur																		
	Wonen									3					3				
B5. Alkmaar bedrijfsterreinen 1900 - 1970	Landbouw/natuur																		
	Wonen									3					3				
B6. Overige woongebieden, bedrijven en buitengebied	Landbouw/natuur																		
B7. (Voormalige) bollenteeltpercelen (0 - 0,3 m-mv)	Industrie	2	1						3	3				3	3				
	Wonen									3					3				
	Landbouw/natuur																		
Ondergrond (0,5-2,0 m-mv) @																			
O1. Alkmaar woongebieden < 1900	Wonen									3					3				
O2. Alkmaar woongebieden 1900 - 1930	Wonen									3					3				
	Landbouw/natuur																		
O3. Alkmaar bedrijfsterreinen 1900 - 1930	Landbouw/natuur																		
O4. Alkmaar bedrijfsterreinen 1930 - 1970	Wonen									3					3				
O5. Overige woongebieden, bedrijven en buitengebied	Landbouw/natuur																		
Uitgesloten gebied	Onbekend																		
#	De gemiddelden van PFOA en PFOS zijn lager dan de achtergrondwaarden van de gemeente Alkmaar en de provincie Noord-Holland vastgesteld, maar boven de bepalingsgrens. Dit leidt niet tot een beperking bij het toepassen van grond. De achtergrondwaarden voor PFOA en PFOS van de gemeente Alkmaar zijn gelijk aan de provinciale achtergrondwaarden.																		
##	De ondergrond (traject 1,0-2,0 m-mv) is niet verdacht voor PFAS-verbindingen.																		
@	De toepassingsseis is gebaseerd op het generieke kader van het Besluit bodemkwaliteit. Ook gelden de toepassingswaarden uit het landelijke tijdelijke handelingskader, het provinciale beleid én het beleid van de gemeente Alkmaar voor hergebruik PFAS-houdende grond en baggerspecie.																		
BELANGRIJK:																			
Voorafgaand aan het grondverzet moet altijd een vooronderzoek volgens de NEN 5725 worden uitgevoerd.																			
Bij al het grondverzet gelden mogelijk aanvullende voorwaarden (zie § 3.11).																			
		Niet toepasbaar, tenzij na partijkeuring en toetsing door de OD NHH																	
		Toepasbaar, mits de ontgravingslocatie onderdeel uitmaakt van de bodemkwaliteitskaart.																	
1		Toepasbaar, mits de ontgravingslocatie onderdeel uitmaakt van de bodemkwaliteitskaart en de bodemfunctie geen Wonen met tuin, Plaatsen waar kinderen spelen of Moestuin/Volkstuin betreft.																	
2		Toepasbaar, mits de ontgravingslocatie onderdeel uitmaakt van de bodemkwaliteitskaart en de bodemfunctie geen Wonen met tuin of Moestuin/Volkstuin betreft.																	
3		Toepasbaar, mits de ontgravingslocatie onderdeel uitmaakt van de bodemkwaliteitskaart en de bodemfunctie geen Moestuin/Volkstuin betreft.																	
		Onderzoek om samen met bodemfunctieklasse de toepassingsseis te bepalen (bijlage 1, kopje Toepassingskaart), toetsing door de OD NHH																	
		Geen vrij grondverzet																	

Inhoudsopgave

Hoofdstuk	Pagina
1 Inleiding	1
1.1 Aanleiding.....	1
1.2 Doelstelling.....	2
1.3 Herzien definitieve versie op grond van PFAS-verbindingen (oktober 2020).....	3
2 Bodemfunctieklassenkaart	5
3 Bodemkwaliteitskaart	7
3.1 Stap 1: Programma van eisen	7
3.2 Stap 2 en 4: Onderscheidende gebiedskenmerken en voorlopige deelgebieden (1/2) ...	9
3.3 Stap 3: Gegevensverzameling en gegevensverwerking	12
3.3.1 Selecteren beschikbare gegevens	12
3.3.2 Het samenvoegen van punt- en mengmonsters	12
3.3.3 Het vervangen van waarden beneden de detectielimiet.....	13
3.3.4 Het opsporen van uitbijters.....	13
3.4 Stap 2 en 4: Onderscheidende gebiedskenmerken en voorlopige deelgebieden (2/2) .	14
3.5 Stap 5: Controle indeling beheergebied in deelgebieden (1/2).....	15
3.6 Stap 6: Verzamelen aanvullende informatie.....	15
3.7 Stap 5: Controle indeling beheergebied in deelgebieden (2/2) en definitieve gebiedsindeling	16
3.7.1 Aantal waarnemingen	16
3.7.2 Splitsen van deelgebieden.....	16
3.7.3 Definitieve gebiedsindeling	16
3.8 Stap 7: Vaststellen en karakteriseren bodemkwaliteitszones	17
3.9 Stap 8: Bodemkwaliteitskaart	20
3.9.1 Inleiding	20
3.9.2 Kaart met uitgesloten locaties en gebieden.....	20
3.9.3 Ontgravingskaart	20
3.9.4 Toepassingskaart	21
3.10 PFAS-verbindingen PFOA en PFOS in de bodemkwaliteitskaart.....	23
3.10.1 Stappen 1, 3 en 6 (programma van eisen, gegevensverzameling en gegevensverwerking en verzamelen aanvullende informatie)	23
3.10.2 Stappen 2 en 4 (onderscheidende gebiedskenmerken en indelen bodembeheergebied in PFAS-deelgebieden).....	23
3.10.3 Stap 5 (controle indeling PFAS-deelgebieden).....	23
3.10.4 Stappen 7 en 8 (vaststellen, karakteriseren bodemkwaliteitszones en de bodemkwaliteitskaart)	24
3.11 Bijzondere omstandigheden	25
3.12 Vaststellen geactualiseerde bodemkwaliteitskaart	26
4 Totaaloverzicht bodemfunctieklassen, ontgravingskwaliteit, toepassingseisen en mogelijkheden vrij grondverzet	27

Bijlagen

Bijlage 1	Begrippenlijst
Bijlage 2	Selectie dataset bodemkwaliteitskaart
Bijlage 3	Specificatie uitbijters
Bijlage 4A	Statistische parameters bodemkwaliteitszones (meetwaarden)
Bijlage 4B	Statistische parameters bodemkwaliteitszones (waarden standaardbodem)
Bijlage 4C	Statistische parameters PFAS-verbindingen PFOA en PFOS (gemeten waarden)
Bijlage 5	Risicobeoordeling
Bijlage 5.1	Risicobeoordeling bodemkwaliteitszone B1. Alkmaar woongebieden < 1900
Bijlage 5.2	Risicobeoordeling bodemkwaliteitszone B2. Alkmaar woongebieden 1900 – 1930
Bijlage 5.3	Risicobeoordeling bodemkwaliteitszone B3. Castricum < 1945
Bijlage 5.4	Risicobeoordeling bodemkwaliteitszone O1. Alkmaar woongebieden < 1900
Bijlage 5.5	Risicobeoordeling bodemkwaliteitszone O2. Alkmaar woongebieden 1900 - 1930

Kaartbijlagen

Kaartbijlage 1	Bodemfunctieklassenkaart
Kaartbijlage 2A	Bodemkwaliteitszones bovengrond (0,0-0,5 m-mv)
Kaartbijlage 2B	Bodemkwaliteitszones tussenlaag (0,5-1,0 m-mv)
Kaartbijlage 2C	Bodemkwaliteitszones ondergrond (1,0-2,0 m-mv)
Kaartbijlage 3A	Ontgravingskaart bovengrond – generiek (0,0-0,5 m-mv)
Kaartbijlage 3B	Ontgravingskaart tussenlaag – generiek (0,5-1,0 m-mv)
Kaartbijlage 3C	Ontgravingskaart ondergrond – generiek (1,0-2,0 m-mv)
Kaartbijlage 4A	Toepassingskaart bovengrond – generiek (0,0-0,5 m-mv)
Kaartbijlage 4B	Toepassingskaart ondergrond – generiek (0,5-2,0 m-mv)

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Lievensese Milieu B.V. | WSP heeft in opdracht van de gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo de bodemfunctieklassenkaart en de bodemkwaliteitskaart opgesteld voor de gemeentelijke grondgebieden. Met een gezamenlijke bodemkwaliteitskaart kunnen heldere en efficiënte kaders geschapen voor het toepassen van grond (en bagger) op of in de landbodem in de gemeenten.

De gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo hebben de eerder opgestelde bodemkwaliteitskaart²⁹ geactualiseerd voor PFAS-verbindingen³⁰, PFOA³¹ en PFOS³². Hiermee faciliteren de gemeenten de beoogde effecten zoals die in de nota bodembeheer³³ worden geformuleerd. Met een gezamenlijke bodemkwaliteitskaart kunnen heldere en efficiënte kaders geschapen voor het toepassen van grond (en bagger) op of in de landbodem in de gemeenten. De in 2017 geactualiseerde gezamenlijke bodemfunctieklassenkaart²⁶ is in 2020 niet gewijzigd.

Op 8 juli 2019 is een tijdelijk handelingskader in werking getreden voor hergebruik van PFAS-houdende grond en baggerspecie³⁴. De initiatiefnemers van grondverzet moeten de kwaliteit van de grond voor PFAS-verbindingen inzichtelijk maken in te verzetten grond en baggerspecie, die op of in de landbodem of in het oppervlaktewater wordt toegepast. In het tijdelijk handelingskader zijn voorlopige landelijke achtergrondwaarden voor PFAS-gehalten gedefinieerd, evenals voorlopige toepassingswaarden in verschillende toepassingsituaties.

Op 21 november 2019 is een beleidsregel van Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland³⁵ in werking getreden met beleidsregels voor hergebruik van PFAS-houdende grond in de provincie Noord-Holland. In deze beleidsregel zijn provinciale achtergrondwaarden voor de PFAS-verbindingen PFOA en PFOS vastgesteld. De provinciale achtergrondwaarden worden door de provincie Noord-Holland voor haar eigen grondgebied als representatiever beoordeeld dan de (tijdelijke) landelijke achtergrondwaarden. De gemeenten Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo volgen hierin de provincie Noord-Holland.

²⁹ Bodemkwaliteitskaart en bodemfunctieklassenkaart gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo, documentcode: 14M1136.RAP001, Lievensese Milieu B.V., januari 2017.

³⁰ Poly- en perfluoralkylverbindingen, PFAS, zijn stoffen die al decennia worden gebruikt in industriële en andere processen en in vele producten. Ze worden toegepast in allerlei alledaagse toepassingen zoals verf, blusschuim, pannen, kleding en cosmetica. Kenmerkend voor deze stoffen is dat ze persistent, mobiel en nauwelijks biologisch afbreekbaar zijn. Bovendien is van verschillende PFAS-verbindingen aangetoond dat ze toxisch zijn.

³¹ PFOA: perfluorooctaan zuur; gebruikt in vochtafwerende producten.

³² PFOS: perfluorooctaan sulfonzuur; gebruikt in blusschuim.

³³ Nota bodembeheer gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo, herzien definitief 2, 2020.

³⁴ Tijdelijk handelingskader voor hergebruik van PFAS-houdende grond en baggerspecie, kenmerk IENW/BSK-2019/131399, 8 juli 2019; geactualiseerd op 29 november 2019 en op 2 juli 2020.

³⁵ Beleidsregel van Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland houdende regels omtrent de Beleidsregel PFAS Noord-Holland 2019, kenmerk: 1309449/1316340, 19 november 2019, in werking getreden: 21 november 2019.

Op 24 december 2019 is een beleidsregel van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Alkmaar³⁶ in werking getreden met beleidsregels voor hergebruik van PFAS-houdende grond in de gemeente Alkmaar. In deze beleidsregel zijn gemeentelijke achtergrondwaarden voor de PFAS-verbindingen³⁷ PFOA³⁸ en PFOS³⁹ vastgesteld. De gemeentelijke achtergrondwaarden worden door de gemeente Alkmaar voor haar eigen grondgebied als representatiever beoordeeld dan de (tijdelijke) landelijke achtergrondwaarden. De achtergrondwaarden voor PFOA en PFOS van de gemeente Alkmaar zijn gelijk aan de provinciale achtergrondwaarden.

Deze bodemkwaliteitskaart vormt, samen met de gezamenlijke bodemfunctieklassenkaart de basis voor het grond- en baggerstromenbeleid dat de gemeenten onder het Besluit bodemkwaliteit⁴⁰ (hierna: Besluit) willen voeren. De gemeenten hebben voor hun grondstromenbeleid gebiedsspecifiek beleid opgesteld dat wordt geformuleerd in de nota bodembeheer⁴¹.

In deze rapportage staat beschreven volgens welke werkwijze de bodemkwaliteitskaart is opgesteld en geactualiseerd en wat de resultaten zijn. Een toelichting op de in dit rapport gebruikte begrippen is opgenomen in bijlage 1.

1.2 Doelstelling

Het doel van de gezamenlijke en in 2017 geactualiseerde bodemfunctieklassenkaart is dat de ligging van de gebieden met de bodemfuncties 'industrie' en 'wonen' op het gemeentelijk grondgebied worden weergegeven.

Het doel van het opstellen van de bodemkwaliteitskaart is om een actueel en dekkend beeld te krijgen van de diffuse chemische bodemkwaliteit van de gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo.

De achterliggende doelstelling is de wens van de gemeenten om met de bodemkwaliteitskaart gebruik te kunnen maken van de mogelijkheden die het Besluit biedt:

- als bewijsmiddel voor de chemische kwaliteit van vrijkomende grond en van de ontvangende bodem (hierdoor hoeven minder partijkeuringen en bodemonderzoeken te worden uitgevoerd wat een kosten- en tijdbesparende factor is bij grondverzet);
- bij het toepassen van grond en baggerspecie op en in de landbodem;
- bij het wegnemen van mogelijke knelpunten bij grondverzet (ontgraven en toepassen van grond);
- om gebiedsspecifiek bodembeleid te kunnen blijven voeren;
- Als bewijsmiddel bij klein grondverzet.

---

³⁶ Beleidsregel van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Alkmaar houdende regels omtrent de beleidsregel PFAS, Gemeenteblad 2019, nummer 316655, publicatie 24 december 2019.

³⁷ Poly- en perfluoralkylverbindingen, PFAS, zijn stoffen die al decennia worden gebruikt in industriële en andere processen en in vele producten. Ze worden toegepast in allerlei alledaagse toepassingen zoals verf, blusschuim, pannen, kleding en cosmetica. Kenmerkend voor deze stoffen is dat ze persistent, mobiel en nauwelijks biologisch afbreekbaar zijn. Bovendien is van verschillende PFAS-verbindingen aangetoond dat ze toxisch zijn.

³⁸ PFOA: perfluorooctaan zuur; gebruikt in vochtafwerende producten.

³⁹ PFOS: perfluorooctaansulfonzuur; gebruikt in blusschuim.

⁴⁰ Besluit bodemkwaliteit, publicatie Staatscourant 3 december 2007.

⁴¹ Nota bodembeheer gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo, herzien definitief 2, 2020.

1.3 Herziene definitieve versie op grond van PFAS-verbindingen (oktober 2020)

Op 8 juli 2019 is een tijdelijk handelingskader in werking getreden voor hergebruik van PFAS⁴²-houdende grond en baggerspecie⁴³. Het tijdelijk handelingskader is op 29 november 2019 en op 2 juli 2020 geactualiseerd. De initiatiefnemers van grondverzet moeten de kwaliteit van de grond voor PFAS-verbindingen inzichtelijk maken in te verzetten grond en baggerspecie, die op of in de landbodem of in het oppervlaktewater wordt toegepast. Op 29 november 2019 zijn voorlopige landelijke achtergrondwaarden voor PFAS-gehalten gedefinieerd, evenals voorlopige toepassingswaarden in verschillende toepassings situaties. Op 2 juli 2020 zijn de voorlopige landelijke achtergrondwaarden aangepast en voor een aantal toepassings situaties in een oppervlaktewaterlichaam de toepassingswaarden gewijzigd.

Op 21 november 2019 is een beleidsregel van Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland⁴⁴ in werking getreden met beleidsregels voor hergebruik van PFAS-houdende grond in de provincie Noord-Holland. In deze beleidsregel zijn provinciale achtergrondwaarden voor de PFAS-verbindingen PFOA⁴⁵ en PFOS⁴⁶ vastgesteld. De provinciale achtergrondwaarden worden door de provincie Noord-Holland voor haar eigen grondgebied als representatiever beoordeeld dan de (tijdelijke) landelijke achtergrondwaarden. De gemeenten Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo volgen hierin de provincie Noord-Holland.

Op 24 december 2019 is een beleidsregel van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Alkmaar⁴⁷ in werking getreden met beleidsregels voor hergebruik van PFAS-houdende grond in de gemeente Alkmaar. In deze beleidsregel zijn gemeentelijke achtergrondwaarden voor de PFAS-verbindingen PFOA en PFOS vastgesteld. De gemeentelijke achtergrondwaarden worden door de gemeente Alkmaar voor haar eigen grondgebied als representatiever beoordeeld dan de (tijdelijke) landelijke achtergrondwaarden. De achtergrondwaarden voor PFOA en PFOS van de gemeente Alkmaar zijn gelijk aan de provinciale achtergrondwaarden.

---

⁴² Poly- en perfluoralkylverbindingen, PFAS, zijn stoffen die al decennia worden gebruikt in industriële en andere processen en in vele producten. Ze worden toegepast in allerlei alledaagse toepassingen zoals verf, blusschuim, pannen, kleding en cosmetica. Kenmerkend voor deze stoffen is dat ze persistent, mobiel en nauwelijks biologisch afbreekbaar zijn. Bovendien is van verschillende PFAS-verbindingen aangetoond dat ze toxisch zijn.

⁴³ Tijdelijk handelingskader voor hergebruik van PFAS-houdende grond en baggerspecie, kenmerk IENW/BSK-2019/131399, 8 juli 2019; geactualiseerd op 29 november 2019 en op 2 juli 2020.

⁴⁴ Beleidsregel van Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland houdende regels omtrent de Beleidsregel PFAS Noord-Holland 2019, kenmerk: 1309449/1316340, 19 november 2019, in werking getreden: 21 november 2019.

⁴⁵ PFOA: perfluorooctaan zuur; gebruikt in vocht afwerende producten.

⁴⁶ PFOS: perfluorooctaansulfon zuur; gebruikt in blusschuim.

⁴⁷ Beleidsregel van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Alkmaar houdende regels omtrent de beleidsregel PFAS, Gemeenteblad 2019, nummer 316655, publicatie 24 december 2019.

Om de bodemkwaliteitskaart te actualiseren voor PFAS-verbindingen hebben de gemeenten aanvullend bodemonderzoek⁴⁸, PFOA en PFOS, laten uitvoeren en heeft de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord, die bodemgegevens voor de gemeenten registreert en beheert, de al beschikbare waarnemingen van PFAS-verbindingen verzameld.

Hiermee faciliteren de gemeenten de beoogde effecten zoals die in de nota bodembeheer⁴⁹ worden geformuleerd.

---

⁴⁸ Bodemonderzoek PFAS-verbindingen werkgebied Omgevingsdienst Noord-Holland Noord, documentcode: SOB011224. RAP001, 11 mei 2020.

⁴⁹ Nota bodembeheer gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo, herzien definitief 2, 2020.

2 Bodemfunctieklassenkaart

Op de bodemfunctieklassenkaart wordt de ligging van gebieden met de (toekomstige) bodemfuncties 'Industrie' en 'Wonen' aangegeven. De bodemfunctieklassenkaart wordt gebruikt voor:

- het mede bepalen van de kwaliteitseisen waaraan de toe te passen grond moet voldoen (zie ook § 3.9.4 en bijlage 1 onder het kopje 'Toepassingskaart');
- het vaststellen van terugsaneerwaarden bij bodemsanereringen in het kader van de Wet bodembescherming.

De gezamenlijke bodemfunctieklassenkaart is in 2017 geactualiseerd. Hieronder zijn op hoofdlijnen de aanpassingen weergegeven:

- Bij een aantal gemeenten vallen een aantal doorgaande gemeentelijke (hoofd)wegen, polderwegen en wegen in het beheer van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (inclusief onverharde wegbermen) in de functieklassse 'Industrie'. Net zoals de rijkswegen, provinciale wegen en de spoorwegen.
- Enkele gebieden met lintbebouwingen (functieklassse 'Wonen') zijn aangepast, zodat de gebieden beter aansluiten op de perceelgrenzen.
- Een aantal gebieden zijn van functieklassse 'Industrie' gewijzigd in 'Wonen'; bijvoorbeeld: Alkmaar (stationsgebied, park en sportterrein aan de Bergervaart);
- Een aantal gebieden zijn van functieklassse 'Wonen' gewijzigd in 'Industrie'; bijvoorbeeld: Alkmaar (bedrijventerreinen aan de Hertog Aalbrechtweg en ten westen van de Martin Luther Kingweg), Bergen (4 bedrijfsterreinen);
- Een aantal gebieden zijn van de functieklassse 'Overig' gewijzigd in 'Wonen'; bijvoorbeeld: Alkmaar (Oostgraftdijk), Bergen (Egmond aan de Hoef, Duinmayers Kroft), Castricum (Castricum, Beverwijkerstraatweg; Akersloot, Hoogegeest en Sartineweg).

De eerder opgestelde gezamenlijke bodemfunctieklassenkaart⁵⁰ is in 2020 niet gewijzigd.

Voor de bodemfunctieklassse van de wegbermen binnen de bebouwde kom is door de gemeenten in de regio Alkmaar besloten dat deze in principe aansluiten bij de bodemfunctieklassse van het omliggende gebied. Dit betekent dat voor de onverharde wegbermen in een woonwijk de bodemfunctieklassse 'Wonen' geldt en voor de wegbermen op een industrieterrein in de bodemfunctieklassse 'Industrie'.

Uitzondering zijn alle door de gemeenten aangewezen doorgaande wegen, de (toekomstige) provinciale wegen, rijkswegen en spoorwegen binnen de bebouwde kom. Deze hebben de bodemfunctieklassse Industrie ongeacht of ze door een woonwijk of industrieterrein lopen.

---

⁵⁰ Bodemkwaliteitskaart en bodemfunctieklassenkaart gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo, documentcode: 14M1136.RAP001, LievenseseCSO Milieu B.V., januari 2017.

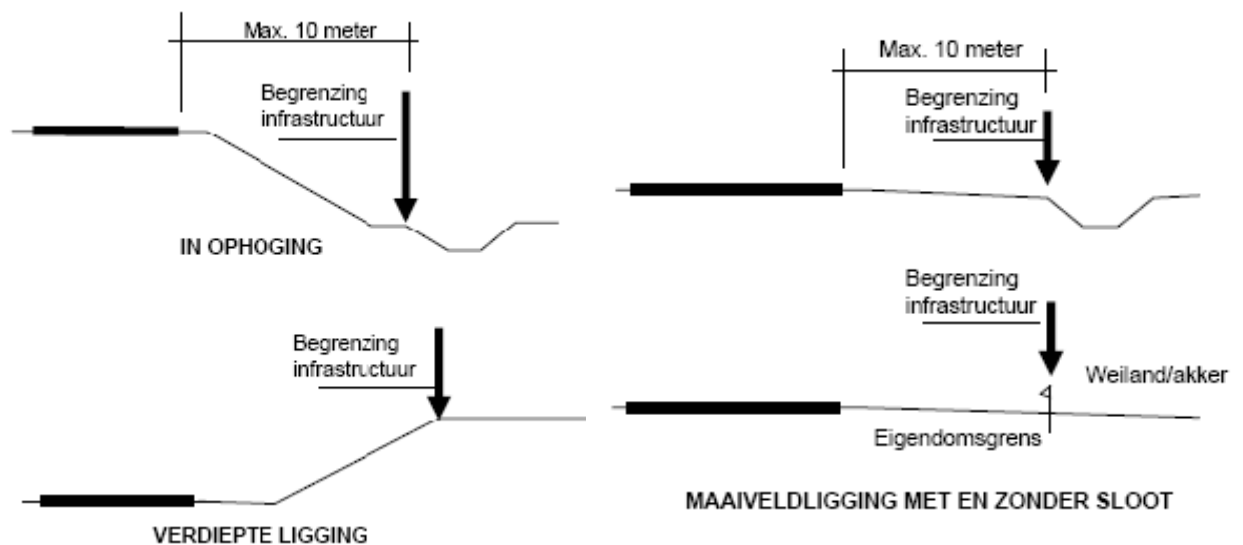

Van de wegbermen buiten de bebouwde kom vallen de rijkswegen, de (toekomstige) provinciale wegen en spoorwegen in de bodemfunctieklassen 'Industrie'. Verschillende gemeenten hebben daarnaast gemeentelijke wegen en/of wegen van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier in het buitengebied aangewezen die in de bodemfunctieklassen 'Industrie' vallen.

Onder onverharde wegbermen wordt verstaan de strook grond naast de verharde (klinker- en asfalt) weg. De strook omvat de bodemlaag tot maximaal 0,3 meter diepte, en heeft gerekend vanuit de wegverharding een maximale breedte van 10 meter. De onverharde wegberm wordt begrensd door (zie ook figuur 2.1):

- de erfgrans of
- de meest afgelegen insteek van een droge bermsloot of
- de meest nabij gelegen insteek van een natte sloot of
- als voorgaande niet aanwezig zijn, de overgang naar andere begroeiing (houtopstanden zoals hagen, struiken, bosschages, bos).

Voor wegbermen langs dijkwegen en voor wegbermen gelegen in de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) geldt voor beide zijden van het wegvak een strook van maximaal 2 meter. Dit in verband met de ecologische functie van de wegbermen. Buiten de aangegeven strook mag in de wegbermen alleen schone grond worden toegepast.

Figuur 2.1 Begrenzing wegbermen (bron: brief van het voormalige Ministerie van Verkeer en Waterstaat, Dienst Verkeer en Scheepvaart (kenmerk RWS/DVS-2009/2932, 19 november 2009).

3 Bodemkwaliteitskaart

De bodemkwaliteitskaart is opgesteld volgens de Richtlijn bodemkwaliteitskaarten⁵¹. Er is gewerkt volgens het in de Richtlijn opgenomen stappenplan. Hieronder zijn de verschillende stappen weergegeven, die in de volgende paragrafen nader zijn toegelicht. In de Richtlijn is aangegeven dat de stappen niet chronologisch gevolgd hoeven te worden. Wel is het noodzakelijk dat elementen van alle stappen terugkomen in de werkwijze bij het vervaardigen van de bodemkwaliteitskaart.

- Stap 1: Opstellen programma van eisen.
- Stap 2: Vaststellen onderscheidende kenmerken.
- Stap 3: Gegevensverzameling en gegevensbewerking.
- Stap 4: Indelen beheergebied in deelgebieden.
- Stap 5: Controle indeling van het beheergebied.
- Stap 6: Verzamelen aanvullende informatie.
- Stap 7: Vaststellen bodemkwaliteitszones.
- Stap 8: Opstellen ontgravings- en toepassingskaart.

In de paragrafen 3.2 t/m 3.9 worden de werkwijze en resultaten verwoord hoe de bodemkwaliteitskaart in 2017 is opgesteld. In paragraaf 3.10 wordt ingegaan hoe de bodemkwaliteitskaart is geactualiseerd voor de PFAS-verbindingen⁵² PFOA⁵³ en PFOS⁵⁴.

3.1 Stap 1: Programma van eisen

Voor deze bodemkwaliteitskaart zijn de volgende definities vastgesteld:

- Het beheergebied van de bodemkwaliteitskaart omvat het grondgebied van de gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo.
- De bodemkwaliteitskaart is opgesteld voor de landbodem van het beheergebied voor de bodemlaag vanaf het maaiveld tot en met 2,0 meter diepte (m-mv).
- De volgende locaties en gebieden zijn uitgesloten van de bodemkwaliteitskaart:
  - rijkswegen, provinciale wegen en spoorgebonden gronden inclusief de (spoor)wegbermen (andere beheerorganisatie);
  - defensierterreinen (andere beheerorganisatie);
  - locaties met, of die verdacht zijn voor, een sterke bodemverontreiniging, inclusief locaties waar vanwege (bedrijfs)activiteiten PFAS-verbindingen in verhoogde gehalten in de bodem kunnen voorkomen (PFAS producerende⁵⁵ en verwerkende bedrijven⁵⁶, inzet blusschuim⁵⁷ en secundaire bronnen⁵⁸).

⁵¹ Richtlijn bodemkwaliteitskaarten, Ministerie van VROM, Ministerie van Verkeer en waterstaat, 3 september 2007 en latere wijzigingen.

⁵² Poly- en perfluoralkylverbindingen, PFAS, zijn stoffen die al decennia worden gebruikt in industriële en andere processen en in vele producten. Ze worden toegepast in allerlei alledaagse toepassingen zoals verf, blusschuim, pannen, kleding en cosmetica. Kenmerkend voor deze stoffen is dat ze persistent, mobiel en nauwelijks biologisch afbreekbaar zijn. Bovendien is van verschillende PFAS-verbindingen aangetoond dat ze toxisch zijn.

⁵³ PFOA: perfluorooctaan zuur; gebruikt in vochtafwerende producten.

⁵⁴ PFOS: perfluorooctaansulfonzuur; gebruikt in blusschuim.

⁵⁵ Zoals bijvoorbeeld productie van o.a. PFOS, PFOA, telomeren en andere PFAS-verbindingen.

⁵⁶ Zoals bijvoorbeeld productie en verwerking van teflon, galvanische industrie, textielindustrie, papier(verwerkende) industrie, lak- en verfindustrie, fabricage van cosmetica.

- (voormalige) stortplaatsen (specifiek voor wat betreft de ontgravingskaart);
  - gesaneerde locaties in het kader van de Wet bodembescherming (specifiek voor wat betreft de ontgravingskaart);
  - de oude dorpskern De Rijp;
  - gebieden die in beheer zijn van Rijkswaterstaat met uitzondering van de drogere oevergebieden zoals gedefinieerd in de Waterregeling⁵⁹ en overige waterbodems (ander bevoegd gezag);
  - het duingebied binnen de gemeenten Bergen en Castricum waarvoor een aparte bodemkwaliteitskaart bestuurlijk is vastgesteld⁶⁰. Voor de volledigheid zijn de kaarten van de bodemkwaliteitskaart, opgesteld in opdracht van PWN, integraal in deze bodemkwaliteitskaart overgenomen. Het duingebied wordt verdacht beschouwd voor diffuus verhoogde gehalten aan PFAS-verbindingen als gevolg van een effect dat wordt omschreven als ‘Global Sea Spray’⁶¹.
  - het grondwater.
- De bodemkwaliteitskaart is opgesteld voor het huidige standaard NEN 5740 stoffenpakket: barium, cadmium, kobalt, koper, kwik, molybdeen, lood, nikkel, zink, minerale olie en de stofgroepen polychloorbifenylen (PCB) en polycyclische aromatische koolwaterstoffen (PAK).
Voor (voormalige) bloembollenteeltpercelen is de bodemkwaliteitskaart voor de bodemlaag vanaf het maaiveld tot en met 0,3 meter diepte ook opgesteld voor organochloorbestrijdingsmiddelen (OCB).
Voor de bodemlaag vanaf het maaiveld tot en met 1,0 meter diepte is de bodemkwaliteitskaart ook voor de PFAS-verbindingen⁶² PFOA⁶³ en PFOS⁶⁴ vastgesteld.
Voor de tussenlaag (0,5-1,0 m-mv) en de ondergrond (1,0-2,0 m-mv) wordt de kwaliteit voor de stoffen barium, cadmium, kobalt, koper, kwik, molybdeen, lood, nikkel, zink, minerale olie, PCB en PAK gelijk gesteld.
  - De gegevens voor de bodemkwaliteitskaart zijn afkomstig van representatieve bodemonderzoeken uit het bodeminformatiesysteem van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (december 2014), die de bodeminformatie voor de gemeenten beheert, en van het aanvullend bodemonderzoek dat is uitgevoerd voor deze bodemkwaliteitskaart (Grondslag, mei 2015). Ook is een aanvullend bodemonderzoek naar PFAS-verbindingen, PFOA en PFOS, uitgevoerd⁶⁵. De resultaten van dit onderzoek zijn voor deze bodemkwaliteitskaart gebruikt.

⁵⁷ Brand blussen, brandweeroefenplaatsen (gemeenten), brandpreventie voorzieningen (industrie) met schuimblusinstallaties, militaire brandweeroefenplaatsen en vliegvelden, brandweeroefenplaatsen op vliegvelden (burgerluchtvaart).

⁵⁸ Zoals bijvoorbeeld stortplaatsen, waterzuiveringsinstallaties, afvalverbrandingsinstallaties, ijzerinzamelbedrijven (inzamelen brandblussers), gebruik bestrijdingsmiddelen.

⁵⁹ Waterregeling, publicatie Staatscourant 7 december 2009 en latere wijzigingen.

⁶⁰ Bodemkwaliteitskaart duingebied binnen de gemeenten Bergen en Castricum, projectnummer: P16-01, Marmos Bodemmanagement, 5 september 2016. De resultaten zijn op de kaartbijlagen overgenomen.

⁶¹ <https://cen.acs.org/environment/atmospheric-chemistry/Study-suggests-sea-spray-plays/97/i13>.

⁶² Poly- en perfluoralkylverbindingen, PFAS, zijn stoffen die al decennia worden gebruikt in industriële en andere processen en in vele producten. Ze worden toegepast in allerlei alledaagse toepassingen zoals verf, blusschuim, pannen, kleding en cosmetica. Kenmerkend voor deze stoffen is dat ze persistent, mobiel en nauwelijks biologisch afbreekbaar zijn. Bovendien is van verschillende PFAS-verbindingen aangetoond dat ze toxisch zijn.

⁶³ PFOA: perfluorooctaanzuur; gebruikt in vochtafwerende producten.

⁶⁴ PFOS: perfluorooctaansulfonzuur; gebruikt in blusschuim.

⁶⁵ Bodemonderzoek PFAS-verbindingen werkgebied Omgevingsdienst Noord-Holland Noord, documentcode: SOB011224. RAP001, 11 mei 2020.

3.2 Stap 2 en 4: Onderscheidende gebiedskenmerken en voorlopige deelgebieden (1/2)

De basis van de bodemkwaliteitskaart is het identificeren van onderscheidende gebiedskenmerken. Binnen een deelgebied wordt de bodemkwaliteit homogeen verondersteld (vergelijkbare kwaliteit). Op basis van de bodemopbouw, de gebruikshistorie, de ontwikkeling van wijken of gebieden, de geomorfologie en het huidige gebruik wordt een deelgebiedenkaart gedefinieerd.

In overleg met de gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo is voor de gebiedsindeling uitgegaan van de huidige of voorgaande bodemkwaliteitskaarten^{66 67 68 69}. In de rapportage van deze bodemkwaliteitskaart is uitgegaan van de indeling uit de huidige en voorgaande bodemkwaliteitskaarten. In aanvulling op de huidige zone indeling is ook rekening gehouden met de volgende aspecten:

- De grenzen van de gebieden op de bodemfunctieklassenkaart.
- De vastgestelde bodemkwaliteit uit de huidige of voorgaande bodemkwaliteitskaarten is als extra gebiedsonderscheidend kenmerk beoordeeld.

De gebiedsindelingen van de vier voorgaande bodemkwaliteitskaarten zijn samengevoegd tot één nieuwe gezamenlijke indeling. De onderscheiden voorlopige deelgebieden zijn weergegeven in tabel 3.1. Er is een indeling gemaakt voor de bovengrond (vanaf het maaiveld tot en met 0,5 meter diepte) en de ondergrond (vanaf 0,5 meter diepte tot en met 2,0 meter diepte).

In deze bodemkwaliteitskaart wordt ook de bodemlaag (vanaf het maaiveld tot en met 0,3 meter diepte) ter plaatse van (voormalige) bollenteeltpercelen als deelgebied opgenomen. Omdat deze percelen zeer verspreid en niet-aaneengesloten voorkomen is in overleg met de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord, namens de gemeenten, afgeweken van de Richtlijn bodemkwaliteitskaarten. Voor de (voormalige) bollenteeltpercelen is besloten dat meer dan 30 waarnemingen met bestrijdingsmiddelen aanwezig moeten zijn, maar dat niet per niet-aaneengesloten gebied 3 waarnemingen noodzakelijk zijn. Op basis van deze gegevens wordt een uitspraak gedaan over de diffuse bodemkwaliteit ten aanzien van bestrijdingsmiddelen. In de nota bodembeheer⁷⁰ wordt gebiedsspecifiek beleid opgenomen voor grondverzet op de (voormalige) bollenteeltpercelen.

⁶⁶ Bodemkwaliteitskaart gemeente Alkmaar, projectnummer: 9V0363.01, Royal Haskoning, 5 januari 2010.

⁶⁷ Bodemkwaliteitskaart en bodembeheerplan Milieudienst Regio Alkmaar, gemeenten Bergen, Graft-De Rijk, Heiloo en Schermer, projectnummer: B06G0091, MWH B.V., 30 mei 2008.

⁶⁸ Bodemkwaliteitskaart en bodembeheerplan gemeente Castricum, projectnummer B02A0556, Syncera B.V., 1 augustus 2007.

⁶⁹ Bodemkwaliteitskaart en bodembeheerplan gemeente Heerhugowaard.

⁷⁰ Nota bodembeheer gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo, herzien definitief 2, 2020.

Tabel 3.1 Samenvatting samenvoeging van huidige bodemkwaliteitszones tot voorlopige deelgebieden

Bodemkwaliteitszone huidige bodemkwaliteitskaarten	Vastgestelde / verwachte (*) Ontgravingsklasse (toets Bbk)	Voorlopig deelgebied
Bovengrond (bodemlaag vanaf het maaiveld tot en met 0,5 meter diepte)		
Alkmaar Wonen < 1900	Industrie P95>I (Pb, Zn)	B1. Alkmaar Wonen < 1900
Alkmaar Wonen 1900-1930	Industrie P95>I (Pb)	B2. Alkmaar Wonen 1900-1930
Castricum voor 1945 2)	Industrie (PAK)	B3. Castricum voor 1945
MRA Wonen 6 2)	Industrie P95>I (Pb)	B4. Historische woongebieden
Alkmaar Bedrijfsterreinen 1900-1930	Industrie (olie)	B5. Alkmaar Bedrijfsterreinen 1900-1930
Alkmaar Bedrijfsterreinen 1930-1970	Industrie (olie)	B6. Alkmaar Bedrijfsterreinen 1930-1970
Alkmaar Wonen 1930-1970	Wonen (Hg, Pb, PAK)	B7. Oudere woongebieden en bedrijven
HHW Lintbebouwing	Wonen (Hg, Pb, Zn, PAK)	
MRA Wonen 3 2)	Wonen (Hg, Pb)	
MRA Wonen 4 2)	Wonen (Hg, Pb, PAK)	
MRA Wonen 5 2)	Wonen (Hg, Pb, Zn, PAK)	
Heiloo Bedrijfsterrein 2)	Wonen (Licht verontreinigd <T)*	
Heiloo centrum, PCH, Blockhove 2)	Wonen (Licht verontreinigd <T)*	
Heiloo Lintbebouwing 2)	Wonen (Licht verontreinigd <T)*	
Alkmaar Boekelmeer 1	Wonen (Hg)	
Akersloot/Limmen voor 1945 2)	Wonen (Hg, Pb, PAK)	
Alkmaar Vroonermeer Noord 1)	AW2000	B8. Wonen, bedrijven en buitengebied
Alkmaar Bedrijfsterreinen >1970	AW2000	
Alkmaar Boekelmeer 2	AW2000	
Alkmaar Buitengebied	AW2000	
Alkmaar Wonen > 1970	AW2000	
HHW Buitengebied 2)	AW2000	
HHW Volkstuin en sportcomplex 1) 2)	AW2000*	
HHW Productiebos 2)	AW2000*	
HHW Bedrijfsterreinen 2)	AW2000	
HHW Bedrijfsterreinen De Vork 1) 2)	AW2000*	
HHW Heerhugowaard midden 2)	AW2000	
HHW Stad van de Zon en De Draai 2)	AW2000	
MRA Wonen 1 2)	AW2000	
MRA Wonen 2 2)	AW2000	
MRA Bedrijven 1 2)	AW2000	
Heiloo Buitengebied 2)	AW2000 (Schoon MVR, check Hg evt klasse Wonen)*	
Heiloo naoorlogs 2)	AW2000 (Schoon MVR, check Hg evt klasse Wonen)*	

- 1) Minder dan 20 waarnemingen.
- 2) Bodemlagen Castricum, MRA, Heerhugowaard en Heiloo: 0-1 m-mv en 1-2 m-mv.
- 3) Minder dan 20 waarnemingen voor PAK.

Vervolg tabel 3.1 Samenvatting samenvoeging van huidige bodemkwaliteitszones tot voorlopige deelgebieden

Bodemkwaliteitszone huidige bodemkwaliteitskaarten	Vastgestelde / verwachte (*) Ontgravingsklasse (toets Bbk)	Voorlopig deelgebied
Bovengrond (bodemlaag vanaf het maaiveld tot en met 0,5 meter diepte)		
Bedrijventerrein 2)	AW2000	B8. Wonen, bedrijven en buitengebied
Buitengebied (landelijk 2)	AW2000	
Castricum / Akersloot / Limmen na 1945 2)	AW2000	
Castricum na 1970 2)	AW2000	
BKK Duingebied (Natura2000)	BKK Duingebied /AW2000	BKK Duingebied /AW2000
(Voormalige) bollenteeltpercelen – bodemlaag vanaf het maaiveld tot en met 0,3 m-mv)	Industrie*	B9. (Voormalige) bollenteeltpercelen – bodemlaag vanaf het maaiveld tot en met 0,3 m-mv)
Ondergrond (bodemlaag vanaf 0,5 meter diepte tot en met 2,0 meter diepte)		
Alkmaar Wonen < 1900	Industrie P95>I (Pb)	O1. Alkmaar Wonen < 1900
Alkmaar Wonen 1900-1930	Industrie P95>I (Pb)	O2. Alkmaar Wonen 1900-1930
Alkmaar Bedrijfsterreinen 1900-1930	Industrie P95>I (PAK)	O3. Alkmaar bedrijfsterreinen 1900-1930
Alkmaar Bedrijfsterreinen 1930-1970	Industrie (olie)	O4. Alkmaar bedrijfsterreinen 1930-1970
MRA Wonen 3 2) 3)	Wonen* (Hg)	O5. Oudere woongebieden en bedrijven
MRA Wonen 6 2) 3)	Wonen* (Cu, Hg, Pb)	
Heiloo Bedrijventerrein 2)	Wonen (licht verontreinigd < T)*	
Alkmaar Bedrijfsterreinen >1970	AW2000	O6. Wonen, bedrijven en buitengebied
Alkmaar Boekelmeer 1	AW2000	
Alkmaar Boekelmeer 2	AW2000	
Alkmaar Vroonermeer Noord	AW2000	
Alkmaar Wonen 1930-1970	AW2000	
Alkmaar Wonen > 1970	AW2000	
HHW Buitengebied 2) 3)	AW2000	
HHW Volkstuin en sportcomplex 1) 2)	AW2000*	
HHW Productiebos 1) 2)	AW2000*	
HHW Bedrijfsterreinen 2)	AW2000*	
HHW Bedrijfsterreinen De Vork 1) 2)	AW2000*	
HHW Lintbebouwing 3)	AW2000*	
HHW Heerhugowaard midden 2) 3)	AW2000*	
HHW Stad van de Zon en De Draai 2)	AW2000	
MRA Wonen 1 2)	AW2000	

- 1) Minder dan 20 waarnemingen.
- 2) Bodemlagen Castricum, MRA, Heerhugowaard en Heiloo: 0-1 m-mv en 1-2 m-mv.
- 3) Minder dan 20 waarnemingen voor PAK.

Vervolg tabel 3.1 Samenvatting samenvoeging van huidige bodemkwaliteitszones tot voorlopige deelgebieden

Bodemkwaliteitszone huidige bodemkwaliteitskaarten	Vastgestelde / verwachte (*) Ontgravingsklasse (toets Bbk)	Voorlopig deelgebied
Ondergrond (bodemaag vanaf 0,5 meter diepte tot en met 2,0 meter diepte)		
MRA Wonen 2 2)	AW2000	O6. Wonen, bedrijven en buitengebied
MRA Bedrijven 1 2)	AW2000	
MRA Wonen 4 2)	AW2000	
MRA Wonen 5 2)	AW2000	
Heiloo Buitengebied 2)	AW2000 (Schoon MVR, check Hg evt klasse Wonen)*	
Heiloo naoorlogs 2)	AW2000*	
Heiloo centrum, PCH, Blockhove 2)	AW2000*	
Heiloo Lintbebouwing 2)	AW2000 (Schoon MVR, check Hg evt klasse Wonen)*	
Akersloot/Limmen voor 1945 2)	AW2000	
Bedrijventerrein 1) 2)	AW2000*	
Buitengebied (landelijk) 2)	AW2000	
Castricum / Akersloot / Limmen na 1945 2)	AW2000	
Castricum na 1970 2) 3)	AW2000*	
Castricum voor 1945 2)	AW2000	
Alkmaar Buitengebied	Wonen (PAK)	O7. Alkmaar buitengebied
BKK Duingebied (Natura2000)	BKK Duingebied /AW2000	BKK Duingebied /AW2000

- 1) Minder dan 20 waarnemingen.
- 2) Bodemlagen Castricum, MRA, Heerhugowaard en Heiloo: 0-1 m-mv en 1-2 m-mv.
- 3) Minder dan 20 waarnemingen voor PAK.

3.3 Stap 3: Gegevensverzameling en gegevensverwerking

3.3.1 Selecteren beschikbare gegevens

De gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo hebben hun bodemgegevens bij de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord opgeslagen in het bodeminformatiesysteem Squit XO. In bijlage 2 is een overzicht opgenomen van de selecties die in het bodeminformatiesysteem zijn uitgevoerd om tot een representatieve dataset voor de regionale bodemkwaliteitskaart te komen. Ook is een aanvullend bodemonderzoek naar PFAS-verbindingen, PFOA⁷¹ en PFOS⁷², uitgevoerd⁷³. De resultaten van dit onderzoek zijn voor deze bodemkwaliteitskaart gebruikt.

3.3.2 Het samenvoegen van punt- en mengmonsters

De dataset voor de bodemkwaliteitskaart bestaat uit meng- en puntmonsters met analysegegevens. De landelijke IPO Werkgroep Achtergrondgehalten heeft onderzocht wat de invloed is van het meenemen van zowel punt- als mengmonsters op de berekening van

⁷¹ PFOA: perfluorooctaanzuur; gebruikt in vochtafwerende producten.

⁷² PFOS: perfluorooctaansulfonzuur; gebruikt in blusschuim.

⁷³ Bodemonderzoek PFAS-verbindingen werkgebied Omgevingsdienst Noord-Holland Noord, documentcode: SOB011224. RAP001, 11 mei 2020.

percentielwaarden⁷⁴ van de analysegegevens. De resultaten laten zien dat percentielwaarden die zijn gebaseerd op een bestand met analysegegevens van zowel punt- als mengmonsters, vrijwel identiek zijn aan percentielwaarden die zijn gebaseerd op een bestand met analysegegevens van alléén mengmonsters. Er bestaan daarom geen praktische bezwaren tegen het berekenen van de bodemkwaliteit uit een bestand met analysegegevens, afkomstig van zowel punt- als mengmonsters. In dit project zijn de analysegegevens van de mengmonsters eenmaal meegenomen.

3.3.3 Het vervangen van waarden beneden de detectielimiet

Bij analyses komt het vaak voor dat een bepaalde stof in het grond(meng)monster aanwezig is in een concentratie beneden de detectiegrens van de gangbare analyseapparatuur. Hoewel de werkelijke waarde onbekend is (de waarde kan variëren van nul tot de detectielimiet) leveren deze monsters wel waardevolle informatie voor de gemiddelde bodemkwaliteit in een gebied. Voor deze analyses is de methode van de Richtlijn bodemkwaliteitskaarten gehanteerd. Deze methode houdt in dat de gerapporteerde detectielimieten worden vermenigvuldigd met een factor 0,7 om tot een rekenwaarde te komen.

De opgegeven detectielimiet van een bepaalde stof verschilt van rapport tot rapport. Verhoogde detectielimieten komen voor bij verstoringen in de grond(meng)monstermatrix. Daarnaast zijn de detectielimieten in de loop der jaren lager geworden doordat nauwkeurigere analyseapparatuur beschikbaar is gekomen.

Veelal liggen de rekenkundige waarden van individuele OCB (0,7 maal de detectiegrens) hoger dan de Achtergrondwaarde (AW2000). In de bijlagen 4A en 4B zijn deze rekenkundige waarden gelijk gesteld worden aan de Achtergrondwaarde. Dit voorkomt overschrijdingen van de norm door gehalten die in feite niet zo hoog gemeten zijn. Deze laatste bewerking heeft geen invloed op de kwaliteitsklasse.

3.3.4 Het opsporen van uitbijters

Ondanks dat er representatieve analysegegevens zijn geselecteerd, kan er sprake zijn van uitschieters in de dataset: extreem hoge gehalten als gevolg van bijvoorbeeld typefouten tijdens de invoer, onbetrouwbare analyses of lokale verontreinigingen door puntbronnen die niet als zodanig in het bodeminformatiesysteem zijn aangegeven. Hierbij worden vaak bij meerdere stoffen in hetzelfde monster relatief hoge gehalten aangetroffen. Per deelgebied en per stof zijn met een visuele methode (scatterplots) extreme gehalten gemarkeerd.

Als de uitschieters tot een puntbron, type- of meetfout zijn te herleiden of als niet-representatief zijn beoordeeld in vergelijking met de andere resultaten van dat deelgebied, zijn de analyseresultaten uit het bestand verwijderd of aangepast. In bijlage 3 is een overzicht van de uiteindelijk verwijderde uitbijters opgenomen.

---

⁷⁴ Handreiking Achtergrondgehalten. Begeleidingscommissie actief bodembeheer, TNO MEP-R98/283.IPO/TNO, 1998.

3.4 Stap 2 en 4: Onderscheidende gebiedskenmerken en voorlopige deelgebieden (2/2)

In samenspraak met de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord is besloten om in aanvulling op de indeling van de deelgebieden (zie § 3.2) de vastgestelde kwaliteitsklasse op basis van de meest actuele dataset deels als gebiedsonderscheidend kenmerk te beoordelen. Hierdoor kunnen meerdere deelgebieden samengevoegd worden. De deelgebieden worden hierdoor groter en robuuster. Ook wordt de bodemkwaliteit per deelgebied beter onderbouwd omdat er meer analysegegevens beschikbaar zijn. Een aantal deelgebieden met een vergelijkbare kwaliteit en bodemfunctie(s) is samengevoegd. In tabel 3.2 is een overzicht gegeven van de samengevoegde deelgebieden (zie ook kaartbijlage 2).

Tabel 3.2 Onderscheiden deelgebieden per bodemlaag

Voorlopig deelgebied	Voorlopig vastgestelde bodemkwaliteitsklasse / ontgravingsklasse / P95>I?	Samengevoegd deelgebied
Bovengrond (bodemlaag vanaf het maaiveld tot en met 0,5 meter diepte)		
B1. Alkmaar woongebieden < 1900	Wonen / Industrie / Lood	B1. Alkmaar woongebieden < 1900
B2. Alkmaar woongebieden 1900 - 1930	Industrie / Industrie / Lood, Zink	B2. Alkmaar woongebieden 1900 - 1930
B3. Castricum < 1945	Industrie / Industrie / Zink	B3. Castricum < 1945
B4. Overige historische woonbebouwing	Wonen / Wonen / -	B4. Oudere woongebieden en bedrijven
B7. Oudere woongebieden en bedrijven	Wonen / Wonen / -	
B5. Alkmaar bedrijfsterreinen 1900 - 1930	Wonen / Wonen / -	B5. Alkmaar bedrijfsterreinen 1900-1970
B6. Alkmaar bedrijfsterreinen 1930 - 1970	Wonen / Wonen / -	
B8. Overige woongebieden, bedrijven en buitengebied	LandbouwNatuur / LandbouwNatuur / -	B6. Overige woongebieden, bedrijven en buitengebied
B9 - (Voormalige) bollenteeltpercelen (0 - 0,3 m-mv)*	Industrie	B7. (Voormalige) bollenteeltpercelen (0 - 0,3 m-mv)*
Ondergrond (bodemlaag vanaf 0,5 meter diepte tot en met 2,0 meter diepte)		
O1. Alkmaar woongebieden < 1900	Wonen / Industrie / Koper, Lood	O1. Alkmaar woongebieden < 1900
O2. Alkmaar woongebieden 1900 - 1930	Wonen / Industrie / Lood	O2. Alkmaar woongebieden 1900 - 1930
O3. Alkmaar bedrijfsterreinen 1900 - 1930	LandbouwNatuur / LandbouwNatuur / -	O3. Alkmaar bedrijfsterreinen 1900 - 1930
O4. Alkmaar bedrijfsterreinen 1930 - 1970	Wonen / Wonen / -	O4. Alkmaar bedrijfsterreinen 1930 - 1970
O5. Oudere woongebieden en bedrijven	LandbouwNatuur / LandbouwNatuur / -	O5. Overige woongebieden, bedrijven en buitengebied
O6. Overige woongebieden, bedrijven en buitengebied	LandbouwNatuur / LandbouwNatuur / -	
O7. Alkmaar buitengebied	LandbouwNatuur / LandbouwNatuur / -	

* De onderliggende bodemlaag (0,3 – 0,5 m-mv) valt in het omliggende deelgebied.

3.5 Stap 5: Controle indeling beheergebied in deelgebieden (1/2)

De Richtlijn bodemkwaliteitskaarten stelt de volgende minimale eisen aan het aantal waarnemingen per deelgebied:

- Per deelgebied zijn voor alle stoffen ten minste 20 waarnemingen beschikbaar.
- De waarnemingen liggen voldoende verspreid over het deelgebied:
  - Voor aaneengesloten deelgebieden bij een systematische indeling in 20 vakken zijn in tenminste 10 vakken één of meer waarnemingen beschikbaar.
  - Voor elk niet-aaneengesloten deel van een deelgebied zijn ten minste 3 waarnemingen beschikbaar.

Na het samenstellen van de dataset voor de bodemkwaliteitskaart (§ 3.3.1), de voorbereidingen (§ 3.3.3 en § 3.3.4) en het samenvoegen van enkele voorlopige deelgebieden (§ 3.4), bleek dat de meeste deelgebieden niet aan de voornoemde minimumeisen van de Richtlijn bodemkwaliteitskaarten voldeden. Daarom is stap 6 uitgevoerd (§ 3.6).

3.6 Stap 6: Verzamelen aanvullende informatie

Voor de deelgebieden waar nog onvoldoende waarnemingen beschikbaar waren, is een aanvullend bodemonderzoek uitgevoerd (Grondslag, mei 2015).

Het aanvullend bodemonderzoek is zo opgezet, dat voor alle deelgebieden met uitzondering van deelgebied '(Voormalige) bollenteeltpercelen' wordt voldaan aan de eis van minimaal 20 waarnemingen per deelgebied. Ook is rekening gehouden met de eis uit de Richtlijn dat de waarnemingen goed verspreid moeten liggen over de deelgebieden.

Een aantal niet-aaneengesloten gebieden voldoen niet aan de eis van de Richtlijn bodemkwaliteitskaarten dat minimaal 3 waarnemingen beschikbaar zijn. In overleg met de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord is besloten dat per niet-aaneengesloten deelgebied in plaats van 3 maar 1 waarneming voor alle stoffen uit het standaard NEN 5740 pakket beschikbaar moet zijn. De onderbouwing hiervoor is de overeenkomsten in bodemopbouw, historie en huidige gebruik van de niet-aaneengesloten deelgebiedjes en het feit dat de stoffen in de bodem redelijk homogeen voorkomen.

Voor de bollenteeltpercelen zijn ruim voldoende waarnemingen aanwezig van alle individuele OCB (62 tot 165 waarnemingen beschikbaar per stof). Voor de som OCB zijn echter maar 4 waarnemingen beschikbaar. De zone 'B7. Overige woongebieden, bedrijven en buitengebied met (Voormalige) bollenteeltpercelen (0 - 0,3 m-mv)' heeft op basis van de individuele OCB de kwaliteitsklasse 'Industrie' (bijlagen 4A en 4B). Het is zeer onwaarschijnlijk dat als gevolg van som OCB de ontgravingskwaliteit 'Niet toepasbaar' wordt. Derhalve is in overleg met de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord besloten af te wijken van de Richtlijn en te volstaan met 4 waarnemingen voor som OCB zonder de ontbrekende sommaties uit te voeren.

De vastgestelde detectiegrenzen in het aanvullend bodemonderzoek zijn omgerekend naar rekenkundige waarden (§ 3.3.3) en de analysesresultaten zijn aan een uitbijteranalyse onderworpen (§ 3.3.4). Hierbij is één geanalyseerd monster als uitbijter geïdentificeerd (zie

bijlage 3). De overige resultaten van het bodemonderzoek zijn als representatief beoordeeld en toegevoegd aan de dataset van de bodemkwaliteitskaart.

3.7 Stap 5: Controle indeling beheergebied in deelgebieden (2/2) en definitieve gebiedsindeling

3.7.1 Aantal waarnemingen

Het deelgebied 'B7. Overige woongebieden, bedrijven en buitengebied met (Voormalige) bollenteeltpercelen (0 - 0,3 m-mv)' wijkt af van de Richtlijn maar voldoet aan de afspraken die voor met de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord zijn besproken (§ 3.2 en § 3.6). Alle overige deelgebieden voldoen aan de eisen die de Richtlijn stelt aan het aantal waarnemingen en de spreiding van de waarnemingen.

Een overzicht van het aantal analysewaarden per stof per bodemkwaliteitszone staat in de bijlagen 4A en 4B (kolom 'N').

3.7.2 Splitsen van deelgebieden

Op stofniveau is bekeken of er een ruimtelijke clustering aanwezig is van hoge of lage gehalten. Op basis van ervaringen van LievensenseCSO bij andere bodemkwaliteitskaarten is de ruimtelijke clustering onderzocht wanneer zware metalen en minerale olie een variatiecoëfficiënt hoger dan 1,5 hebben en de stofgroepen polycyclische aromatische koolwaterstoffen (PAK) en polychloorbifenylen (PCB) een variatiecoëfficiënt hoger dan 2. Een hoge variatiecoëfficiënt is een indicatie van een mogelijke ruimtelijke clustering.

Het overzicht van de variatiecoëfficiënten is opgenomen in de bijlagen 4A en 4B (kolom 'VC'). Hieruit blijkt, dat voor alle deelgebieden voor één of meerdere stoffen sprake is van een hoge variatiecoëfficiënt. Deze hoge variatiecoëfficiënten worden veroorzaakt door een beperkt aantal relatief hoge waarden. De locaties waar de relatief hoge waarden zijn vastgesteld vertonen geen ruimtelijke clustering. De relatief hoge variatiecoëfficiënten geven daarmee geen aanleiding tot het splitsen van deelgebieden.

3.7.3 Definitieve gebiedsindeling

Op basis van de uitgevoerde stappen 1 t/m 6 van de Richtlijn bodemkwaliteitskaarten zijn op het grondgebied van de gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo voor zowel de boven- als de ondergrond deelgebieden gedefinieerd. Alle (definitieve) deelgebieden voldoen aan de minimumeisen voor het aantal en de spreiding van de waarnemingen volgens de Richtlijn bodemkwaliteitskaarten en de hierbij aanvullend gestelde uitgangspunten van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (zie § 3.2 en § 3.6).

Deze definitieve deelgebieden worden de bodemkwaliteitszones in de gemeente Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo.

De bodemkwaliteitszones zijn opgenomen in tabel 3.3 en op de kaartbijlagen 2. Omdat aan zone B7 "(Voormalige) bollenteeltpercelen (0,0-0,3 m-mv)" op perceelniveau invulling is gegeven, is deze zone niet op de kaartbijlagen weergegeven.

Tabel 3.3 Onderscheiden definitieve deelgebieden, bodemkwaliteitszones, per bodemlaag.

Definitief deelgebied / bodemkwaliteitszone
Bovengrond (bodemlaag vanaf het maaiveld tot en met 0,5 meter diepte)
B1. Alkmaar woongebieden < 1900
B2. Alkmaar woongebieden 1900 - 1930
B3. Castricum < 1945
B4. Oudere woongebieden en bedrijven
B5. Alkmaar bedrijfsterreinen 1900-1970
B6. Overige woongebieden, bedrijven en buitengebied
B7. (Voormalige) bollenteeltpercelen (0 - 0,3 m-mv)*
Ondergrond (bodemlaag vanaf 0,5 meter diepte tot en met 2,0 meter diepte)
O1. Alkmaar woongebieden < 1900
O2. Alkmaar woongebieden 1900 - 1930
O3. Alkmaar bedrijfsterreinen 1900 - 1930
O4. Alkmaar bedrijfsterreinen 1930 - 1970
O5. Overige woongebieden, bedrijven en buitengebied

* De onderliggende bodemlaag (0,3 – 0,5 m-mv) valt in het omliggende deelgebied.

3.8 Stap 7: Vaststellen en karakteriseren bodemkwaliteitszones

De gemiddelde gehalten van de bodemkwaliteitszones (zie de bijlagen 4A en 4B, kolom 'Gem') zijn getoetst aan de normen uit het Besluit en de Regeling bodemkwaliteit⁷⁵. De bodemkwaliteitszones kunnen vallen in de bodemkwaliteitsklasse Landbouw/natuur (Achtergrondwaarden, AW2000), Wonen of Industrie. De toetsingsmethodiek voor het bepalen van de bodemkwaliteitsklasse is opgenomen in bijlage 1 onder het kopje “Bodemkwaliteitsklasse”. De toetsingsmethodiek voor het bepalen van de bodemkwaliteitsklasse is minder streng dan de toetsingsmethodiek voor het bepalen van de ontgravingsklasse (zie ook § 3.9.3 en bijlage 1 onder het kopje “Ontgravingskaart”). Met de minder strenge toets wordt voorkomen dat de bodemkwaliteit van een gebied op basis van één stof wordt ingedeeld in de bodemkwaliteitsklasse Industrie. Dit zou in de praktijk de ongewenste situatie kunnen opleveren dat ook voor alle overige stoffen minder strenge regels gelden en de concentraties kunnen toenemen tot de maximale waarden voor de functie Industrie. Hierdoor verslechtert de kwaliteit van het gebied. Dit doet zich met name voor bij licht verontreinigde industriegebieden.

In tabel 3.4 is aangegeven in welke bodemkwaliteitsklasse iedere bodemkwaliteitszone valt. In de bijlagen 4A en 4B zijn de gespecificeerde beoordelingen weergegeven. De bodemkwaliteitsklasse wordt samen met de bodemfunctieklasse gebruikt voor het bepalen van de toepassingseis (zie § 3.9.4).

Controle saneringscriterium

In de Richtlijn bodemkwaliteitskaarten staat vermeld, dat voor elke bodemkwaliteitszone met een 95-percentielwaarde (P95) boven de interventiewaarde uit de Wet bodembescherming een controle op het saneringscriterium nodig is. Bij een overschrijding is het niet verantwoord om zonder partijkeuring grondverzet vanuit de betreffende zone te laten plaatsvinden. Deze situatie komt voor bij vijf bodemkwaliteitszones (tabel 3.4).

⁷⁵ Regeling bodemkwaliteit, publicatie Staatscourant 20 december 2007 en latere wijzigingen.

Tabel 3.4 Bodemkwaliteitszones waar de 95-percentielwaarde de interventiewaarde overschrijdt.

Bodemkwaliteitszone	Stof	95-percentielwaarde (in mg/kg ds)	Interventiewaarde Wet bodembescherming (in mg/kg ds)
Bovengrond (bodemlaag vanaf het maaiveld tot en met 0,5 meter diepte)			
B1. Alkmaar woongebieden < 1900	lood	554	357
B2. Alkmaar woongebieden 1900 - 1930	lood	570	348.6
	zink	405.5	324.3
B3. Castricum < 1945	zink	650	314.2
Ondergrond (bodemlaag vanaf 0,5 meter diepte tot en met 2,0 meter diepte)			
O1. Alkmaar woongebieden < 1900	koper	130	121.6
	lood	425	395.3
O2. Alkmaar woongebieden 1900 - 1930	lood	410.5	355.6

Conform de Richtlijn bodemkwaliteitskaarten is voor deze zones een risicobeoordeling uitgevoerd (zie bijlage 5). Uit bijlage 5 en tabel 3.5 blijkt dat bij het toepassen van grond uit vier van de vijf bodemkwaliteitszones vanwege lood er bij bepaalde bodemgebruiken en/of toepassingsoppervlakten onaanvaardbare risico's kunnen optreden.

In de bodemkwaliteitszone 'B3. Castricum < 1945' zijn geen onaanvaardbare risico's aanwezig. De gemeenten hebben gebiedsspecifiek beleid⁷⁶ opgesteld voor het toepassen van grond ter plaatse van gevoelig bodemgebruik en het toepassen van grond vanuit de zones B1/O1, B2/O2.

Tabel 3.5 Onaanvaardbaar humane risico's bij aangegeven bodemgebruik.

Bodemkwaliteitszone	Onaanvaardbare risico's bij bodemgebruik
Bovengrond (bodemlaag vanaf het maaiveld tot en met 0,5 meter diepte)	
B1. Alkmaar woongebieden < 1900	- Wonen met tuin - Moestuin/Volkstuin
B2. Alkmaar woongebieden 1900 - 1930	- Wonen met tuin - Onverharde kinderspeelplaatsen - Moestuin/Volkstuin
B3. Castricum < 1945	Geen
Ondergrond (bodemlaag vanaf het maaiveld 0,5 tot en met 2 meter diepte)	
O1. Alkmaar woongebieden < 1900	- Moestuin/Volkstuin
O2. Alkmaar woongebieden 1900 - 1930	- Moestuin/Volkstuin

Ten aanzien van bijlage 5 moet nog het volgende worden opgemerkt. In de eindconclusie van de uitgevoerde risicobeoordelingen (bijlage 5.1 t/m 5.5) staat aangegeven: "(Een deel van) de locatie dient met spoed gesaneerd te worden als gevolg van: - onaanvaardbare risico's voor de mens (gebaseerd op stap 2)" of "Er is een geval van ernstige bodemverontreiniging, maar de locatie hoeft niet met spoed gesaneerd te worden". Dit zijn een standaard zinnen in de rapportage omdat gebruik wordt gemaakt van het rekenmodel Sancrit. Sanscrit wordt gebruikt om de spoedeisendheid van een geval van ernstige bodemverontreiniging te berekenen. Als dit model wordt gebruikt in het kader van bodemkwaliteitskaarten voor de controle van het saneringscriterium, is deze eindconclusie niet relevant.

⁷⁶ Nota bodembeheer gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo, gewijzigd definitief, 2017.

Heterogeniteit

Naast de percentielwaarden en variantie is ook de heterogeniteit van de waarnemingen berekend, volgens de methodiek zoals beschreven onder het kopje “Heterogeniteit” in bijlage 1. In de gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo is in alle zones sprake van sterke heterogeniteit voor één of meerdere stoffen. Wanneer de diffuse bodemkwaliteit in een zone sterk heterogeen is verdeeld, is de betrouwbaarheid van het gemiddelde gehalte in de zone kleiner. De betreffende stoffen in de zones bevatten echter ruim voldoende waarnemingen om de heterogeniteit goed te beschrijven.

Een overzicht van de heterogeniteitsindex per stof en per zone is in de bijlagen 4A en 4B opgenomen (kolom 'Heterogeniteit'). In tabel 3.6 is per bodemkwaliteitszone weergegeven voor welke stof(fen) een sterke heterogeniteit is vastgesteld.

Tabel 3.6 Bodemkwaliteitsklasse en heterogeniteit per bodemkwaliteitszone en bodemlaag.

Bodemkwaliteitszone	Bodemkwaliteits-klasse	Kwaliteitsbepalende stof	Sterke heterogeniteit (aantal waarnemingen)
Bovengrond (bodemlaag vanaf het maaiveld tot en met 0,5 meter diepte)			
B1. Alkmaar woongebieden < 1900	Wonen	koper, kwik, lood, zink, PCB, PAK	koper (164), lood (165), zink (160), olie (160)
B2. Alkmaar woongebieden 1900 - 1930	Industrie	lood, zink, PAK	lood (110), zink (110), PAK (101), olie (105)
B3. Castricum < 1945	Industrie	koper, zink, PCB, olie	koper (95), lood (96), zink (96), olie (75)
B4. Oudere woongebieden en bedrijven	Wonen	kwik, lood, zink, PCB, PAK	zink (1400), olie (1337)
B5. Alkmaar bedrijfsterreinen 1900-1970	Wonen	kwik, PCB, PAK	olie (80)
B6. Overige woongebieden, bedrijven en buitengebied	Landbouw/natuur	–	olie (2427)
B7. (Voormalige) bollenteeltpercelen (0 - 0,3 m-mv)*	Industrie (OCB)	α-Endosulfan, chloordaan, heptachloorepoxide	Som-OCB (4)
Ondergrond (bodemlaag vanaf 0,5 meter diepte tot en met 2,0 meter diepte)			
O1. Alkmaar woongebieden < 1900	Wonen	koper, kwik, lood, PCB, PAK	koper (328), lood (331), olie (301)
O2. Alkmaar woongebieden 1900 - 1930	Wonen	kwik, lood, zink, PCB, PAK	koper (98), lood (98), olie (97)
O3. Alkmaar bedrijfsterreinen 1900 - 1930	Landbouw/natuur	–	olie (33)
O4. Alkmaar bedrijfsterreinen 1930 - 1970	Wonen	kwik, lood, PCB, PAK	olie (56)
O5. Overige woongebieden, bedrijven en buitengebied	Landbouw/natuur	–	olie (3049)

* De onderliggende bodemlaag (0,3 – 0,5 m-mv) valt in het omliggende deelgebied.

3.9 Stap 8: Bodemkwaliteitskaart

3.9.1 Inleiding

De bodemkwaliteitskaart bestaat uit drie hoofdkaarten:

1. Een kaart met uitgesloten locaties en gebieden.
2. De ontgravingskaart.
3. De toepassingskaart.

In de volgende paragrafen is nader ingegaan op de hoofdkaarten.

3.9.2 Kaart met uitgesloten locaties en gebieden

In de gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo is een aantal locaties en gebieden uitgesloten van de bodemkwaliteitskaart. Een overzicht van de uitgesloten locaties en gebieden is aangegeven in § 3.1. De uitgesloten (spoor)wegen en waterbodems zijn daarnaast ook afgebeeld op de kaartbijlagen. De ligging van de overige uitgesloten locaties en gebieden is vanwege het dynamische karakter niet op de kaarten weergegeven. Voor een actueel overzicht van deze locaties moet contact worden opgenomen met de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord. Desgewenst kunt u de bodeminformatie ook via het internet aanvragen op de volgende website:

<https://odnhn.nazca4u.nl/Rapportage/LogIn>

Voor locaties die uitgesloten zijn van de bodemkwaliteitskaart en waarvan provincie Noord-Holland gegevensbeheerder is (te saneren of gesaneerde locaties in het kader van de Wet bodembescherming en stortplaatsen), moet contact worden opgenomen met provincie Noord-Holland.

Deze bodemkwaliteitskaart kan op de uitgesloten locaties en gebieden niet worden gebruikt als bewijsmiddel voor de grond die wordt ontgraven uit deze gebieden. Ook kan deze bodemkwaliteitskaart niet worden gebruikt om de toepassingseis te bepalen als grond op deze locaties/gebieden wordt toegepast. In de nota bodembeheer⁷⁷ wordt hier nader op ingegaan.

3.9.3 Ontgravingskaart

De ontgravingskaart geeft de kwaliteit aan van de eventueel te ontgraven grond op een niet voor bodemverontreiniging verdachte locatie. Deze kaart mag onder bepaalde voorwaarden worden gebruikt als bewijsmiddel voor de chemische kwaliteit van de te ontgraven grond, als deze grond elders nuttig wordt toegepast. In de nota bodembeheer¹² wordt hier nader op ingegaan. De ontgravingskwaliteit is net als de bodemkwaliteitsklasse gebaseerd op het gemiddelde gehalte van een zone (zie de bijlagen 4A en 4B, kolom 'Gem') en getoetst aan de toetsingswaarden uit het Besluit. Om het standstill-principe voor de bodemkwaliteit op gebiedsniveau te kunnen waarborgen, is de toetsing voor de kwaliteitsklasse van 'Wonen' strenger voor het bepalen van de ontgravingsklasse dan voor de het bepalen van de bodemkwaliteitsklasse van 'Wonen'. De toetsingsmethodiek is

---

⁷⁷ Nota bodembeheer gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo, herzien definitief 2, 2020.

opgenomen in bijlage 1 onder het kopje “Ontgravingskaart”, ter vergelijking zie het kopje “Bodemkwaliteitsklasse”.

In tabel 3.7 is de ontgravingsklasse per zone aangegeven. De ontgravingskaart per bodemlaag is opgenomen in de kaartbijlagen 3. De kleuren in tabel 3.7 komen overeen met de gebruikte kleuren op de kaartbijlagen.

Tabel 3.7 Ontgravingsklasse per bodemkwaliteitszone

Bodemkwaliteitszone	Ontgravingsklasse	Klasse-bepalende stof	P95 > interventiewaarde
Bovengrond (bodemlaag vanaf het maaiveld tot en met 0,5 meter diepte)			
B1. Alkmaar woongebieden < 1900	Industrie ¹	lood	lood
B2. Alkmaar woongebieden 1900 - 1930	Industrie ²	lood, zink, PAK	lood, zink
B3. Castricum < 1945	Industrie	koper, zink, PCB, olie	zink
B4. Oudere woongebieden en bedrijven	Wonen	kwik, lood, zink, PCB, PAK	–
B5. Alkmaar bedrijfsterreinen 1900-1970	Wonen	kwik, PCB, PAK	–
B6. Overige woongebieden, bedrijven en buitengebied	Landbouw/natuur	–	–
B7. (Voormalige) bollenteeltpercelen (0 - 0,3 m-mv)*	Industrie (OCB)	α-Endosulfan, chloordaan, heptachloorepoxide	–
Ondergrond (bodemlaag vanaf 0,5 meter diepte tot en met 2,0 meter diepte)			
O1. Alkmaar woongebieden < 1900	Industrie ³	koper	koper, lood
O2. Alkmaar woongebieden 1900 - 1930	Wonen ³	kwik, lood, zink, PCB, PAK	lood
O3. Alkmaar bedrijfsterreinen 1900 - 1930	Landbouw/natuur	–	–
O4. Alkmaar bedrijfsterreinen 1930 - 1970	Wonen	kwik, lood, PCB, PAK	–
O5. Overige woongebieden, bedrijven en buitengebied	Landbouw/natuur	–	–

* De onderliggende bodemlaag (0,3 – 0,5 m-mv) valt in de omliggende zone.

¹ Onaanvaardbare risico's bij vrij grondverzet naar een locatie met de bodemfunctie: Wonen met tuin of Moestuin/Volkstuin.

² Onaanvaardbare risico's bij vrij grondverzet naar een locatie met de bodemfunctie: Wonen met tuin, Onverharde kinderspeelplaatsen of Moestuin/Volkstuin.

³ Onaanvaardbare risico's bij vrij grondverzet naar een locatie met de bodemfunctie: Moestuin/Volkstuin.

3.9.4 Toepassingskaart

De toepassingskaart is opgesteld aan de hand van de vastgestelde bodemkwaliteitsklasse en de (toekomstige) functie van de bodem (zie bijlage 1 onder het kopje 'Toepassingskaart'). In tabel 3.8 is het resultaat van deze werkwijze voor de toepassingskaart van de gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo samengevat.

Op kaartbijlage 4 staat per bodemlaag aangegeven welke toepassingseis er geldt. De kleuren in tabel 3.8 komen overeen met de gebruikte kleuren op kaartbijlage 1 (bodemfunctieklassenkaart) en kaartbijlagen 4 (toepassingskaarten).

Tabel 3.8 Toepassingseisen per combinatie (voorkomende) bodemfunctie- en bodemkwaliteitsklasse conform het generieke kader van het Besluit.

Bodemkwaliteitszone	Bodemfunctieklasse	Bodemkwaliteits-klasse	Toepassingseis (generiek kader Besluit)
Bovengrond (bodemlaag vanaf het maaiveld tot en met 0,5 meter diepte)			
B1. Alkmaar woongebieden < 1900	Wonen	Wonen	Wonen
B2. Alkmaar woongebieden 1900 - 1930	Industrie	Industrie	Industrie
	Wonen		Wonen
	Landbouw/natuur		Landbouw/natuur
B3. Castricum < 1945	Industrie	Industrie	Industrie
	Wonen		Wonen
	Landbouw/natuur		Landbouw/natuur
B4. Oudere woongebieden en bedrijven	Industrie	Wonen	Wonen
	Wonen		Landbouw/natuur
	Landbouw/natuur		Landbouw/natuur
B5. Alkmaar bedrijfsterreinen 1900-1970	Industrie	Wonen	Wonen
	Wonen		Wonen
B6. Overige woongebieden, bedrijven en buitengebied	Industrie	Landbouw/natuur	Landbouw/natuur
	Wonen		Landbouw/natuur
	Landbouw/natuur		Landbouw/natuur
B7. (Voormalige) bollenteeltpercelen (0 - 0,3 m-mv)*	Industrie	Industrie (OCB)	Industrie
	Wonen		Wonen
	Landbouw/natuur		Landbouw/natuur
Ondergrond (bodemlaag vanaf 0,5 meter diepte tot en met 2,0 meter diepte)			
O1. Alkmaar woongebieden < 1900	Wonen	Wonen	Wonen
O2. Alkmaar woongebieden 1900 - 1930	Industrie	Wonen	Wonen
	Wonen		Landbouw/natuur
	Landbouw/natuur		Landbouw/natuur
O3. Alkmaar bedrijfsterreinen 1900 - 1930	Wonen	Landbouw/natuur	Landbouw/natuur
O4. Alkmaar bedrijfsterreinen 1930 - 1970	Industrie	Wonen	Wonen
	Wonen		Wonen
O5. Overige woongebieden, bedrijven en buitengebied	Industrie	Landbouw/natuur	Landbouw/natuur
	Wonen		Landbouw/natuur
	Landbouw/natuur		Landbouw/natuur

* De onderliggende bodemlaag (0,3 – 0,5 m-mv) valt in de omliggende zone.

3.10 PFAS-verbindingen PFOA en PFOS in de bodemkwaliteitskaart

3.10.1 Stappen 1, 3 en 6 (programma van eisen, gegevensverzameling en gegevensverwerking en verzamelen aanvullende informatie)

Om de bodemkwaliteitskaart te actualiseren voor PFAS-verbindingen hebben de gemeenten aanvullend bodemonderzoek⁷⁸ laten uitvoeren en heeft de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord, die bodemgegevens voor de gemeenten registreert en beheert, de al beschikbare waarnemingen van PFAS-verbindingen⁷⁹, PFOA⁸⁰ en PFOS⁸¹ verzameld. Bij het bodemonderzoek is rekening gehouden met de richtlijn die Bodem+⁸² heeft aangegeven om bodemkwaliteitskaarten te actualiseren voor PFAS-verbindingen. Ook zijn minimumeisen van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord gehanteerd: Per gemeente moeten per bodemlaag minimaal 5 analyseresultaten van PFAO en PFOS beschikbaar zijn. De bodemlaag vanaf het maaiveld tot en met 1,0 meter diepte is onderzocht.

3.10.2 Stappen 2 en 4 (onderscheidende gebiedskenmerken en indelen bodembeheergebied in PFAS-deelgebieden)

Op basis van het uitgevoerde bodemonderzoek en de beschikbare gegevens bij de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord kan worden gesteld dat er geen clustering van hogere of lagere PFOA- en/of PFOS-gehalten voorkomt binnen de gemeenten. Met dit inzicht is voor PFOA en PFOS in het horizontale vlak binnen de gemeenten 1 PFAS-deelgebied onderscheiden. In het verticale vlak zijn voor PFOA en PFOS 2 bodemlagen onderscheiden: (1) vanaf het maaiveld tot en met 0,5 meter diepte en (2) vanaf 0,5 meter tot en met 1,0 meter diepte. Deze bodemlagen zijn mogelijk verdacht voor verhoogde gehalten aan PFAS-verbindingen door atmosferische depositie, grondroering en uitspoeling van de bovengrond naar de ondergrond. Op basis van bekende PFAS-gegevens in de gemeenten nemen de gehalten aan PFAS-verbindingen af in de diepere bodemlagen. Gezien dit gegeven is het de verwachting dat de bodemlaag dieper dan 1,0 meter niet verdacht is voor verhoogde gehalten aan PFAS-verbindingen.

3.10.3 Stap 5 (controle indeling PFAS-deelgebieden)

Voor PFOA en PFOS zijn, verspreid over de gemeenten en per bodemlaag, 31-73 waarnemingen beschikbaar. Hiermee voldoen de deelgebieden aan de minimumeis (≥ 30 waarnemingen) als gebruik wordt gemaakt van de systematiek van de Richtlijn bodemkwaliteitskaarten voor het uitbreiden van een bodemkwaliteitskaart met de stoffen kobalt, molybdeen en PCB. Deze systematiek mag conform het Model Beleid toepassen PFAS houdende grond⁸³ ook voor PFAS-verbindingen worden gebruikt. Oók wordt voldaan

⁷⁸ Bodemonderzoek PFAS-verbindingen werkgebied Omgevingsdienst Noord-Holland Noord, documentcode: SOB011224. RAP001, 11 mei 2020.

⁷⁹ Poly- en perfluoralkylverbindingen, PFAS, zijn stoffen die al decennia worden gebruikt in industriële en andere processen en in vele producten. Ze worden toegepast in allerlei alledaagse toepassingen zoals verf, blusschuim, pannen, kleding en cosmetica. Kenmerkend voor deze stoffen is dat ze persistent, mobiel en nauwelijks biologisch afbreekbaar zijn. Bovendien is van verschillende PFAS-verbindingen aangetoond dat ze toxisch zijn.

⁸⁰ PFOA: perfluorooctaan zuur; gebruikt in vochtafwerende producten.

⁸¹ PFOS: perfluorooctaansulfonzuur; gebruikt in blusschuim.

⁸² <https://www.bodemplus.nl/onderwerpen/wet-regelgeving/bbk/vragen/grond-baggerspecie-pfas-gebruik-milieuhygienische/fag/gemeente-waterkwaliteitsbeheerder-water/>

⁸³ Model Beleid toepassen PFAS-houdende grond, opgesteld in opdracht van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, kenmerk: 1248710-044 C04, TAUW, 10 januari 2020.

aan de minimumeisen van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (≥ 5 waarnemingen per gemeente, per bodemlaag).

Op stofniveau is bekeken of er een ruimtelijke clustering aanwezig is van hoge of lage gehalten. Op basis van ervaringen van Lievensense bij andere bodemkwaliteitskaarten is de ruimtelijke clustering onderzocht wanneer PFOA⁸⁴ en PFOS⁸⁵ een variatiecoëfficiënt hoger dan 1,5 hebben. Een hoge variatiecoëfficiënt is een indicatie van een mogelijke ruimtelijke clustering met hogere of lagere gehalten. Het overzicht van de variatiecoëfficiënten staat in bijlage 4C (kolom 'VC'). Hieruit blijkt, dat in de bovengrond (0-0,5 m-mv) en de tussenlaag (0,5-1,0 m-mv) voor zowel PFOA als PFOS geen sprake is van een hoge variatiecoëfficiënt. Er is daarom geen aanleiding tot het splitsen van de PFOA- en PFOS-deelgebieden.

3.10.4 Stappen 7 en 8 (vaststellen, karakteriseren bodemkwaliteitszones en de bodemkwaliteitskaart)

De bodemkwaliteitszones voor PFOA en PFOS zijn net als de andere stoffen⁸⁶ gekarakteriseerd op basis van de gemiddelde waarden. De gemiddelden zijn getoetst aan het landelijke tijdelijke handelingskader, het provinciale beleid én het beleid van de gemeente Alkmaar voor hergebruik PFAS-houdende grond en baggerspecie^{87 88 89}. In tabel 3.9 zijn de bodemkwaliteitszones voor PFOA en PFOS gekarakteriseerd. In bijlage 1 onder het kopje 'PFAS-gehalten en effect op de kwaliteitsklassen' wordt hier nader op ingegaan.

Op basis van de bekende PFAS-gegevens in de gemeenten nemen de gehalten aan PFAS-verbindingen af in de diepere bodemlagen. Gezien dit gegeven én de gemeten gehalten in de tussenlaag, is het de verwachting dat de bodemlaag dieper dan 1,0 meter niet verdacht is voor verhoogde gehalten aan PFAS-verbindingen.

Controle saneringscriterium

In de Richtlijn bodemkwaliteitskaarten staat vermeld, dat voor elke bodemkwaliteitszone met een 95-percentielwaarde boven de interventiewaarde uit de Wet bodembescherming een controle op het saneringscriterium nodig is. Bij een overschrijding is het niet verantwoord om zonder partijkeuring grondverzet vanuit de betreffende zone te laten plaatsvinden. Voor PFAS-verbindingen zijn er geen interventiewaarden beschikbaar, maar er zijn Indicatieve Niveaus voor Ernstige Verontreiniging (INEV's) voor PFOS, PFOA en GenX⁹⁰ vastgesteld. De 95-percentielwaarden liggen zeer ruim onder de INEV's (factor 68 tot 2.619). Ook liggen de 95-percentielwaarden van de PFAS-verbinding ruim onder de toepassingswaarden voor de bodemfuncties Wonen en Industrie (factor 1,86 tot 16,67).

⁸⁴ PFOA: perfluorooctaan zuur; gebruikt in vochtafwerende producten.

⁸⁵ PFOS: perfluorooctaansulfonzuur; gebruikt in blusschuim.

⁸⁶ Het betreft de stoffen barium, cadmium, kobalt, koper, kwik, lood, molybdeen, nikkel, zink, PCB (7), PAK (10) en minerale olie.

⁸⁷ Tijdelijk handelingskader voor hergebruik van PFAS-houdende grond en baggerspecie, kenmerk IENW/BSK-2019/131399, 8 juli 2019; geactualiseerd op 29 november 2019 en op 2 juli 2020.

⁸⁸ Beleidsregel van Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland houdende regels omtrent de Beleidsregel PFAS Noord-Holland 2019, kenmerk: 1309449/1316340, 19 november 2019, in werking getreden: 21 november 2019.

⁸⁹ Beleidsregel van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Alkmaar houdende regels omtrent de beleidsregel PFAS, Gemeenteblad 2019, nummer 316655, publicatie 24 december 2019.

⁹⁰ INEV's: PFOS: 110 µg/kg ds; PFOA: 1.100 µg/kg ds; GenX: 97 µg/kg ds.

Heterogeniteit

De heterogeniteit van de analysegegevens is berekend volgens de methodiek zoals beschreven onder het kopje “Heterogeniteit” in de bijlage 1. Alleen in de bovengrond (0-0,5 m-mv) is voor PFOS⁹¹ (som) een sterke heterogeniteit vastgesteld (bijlage 4C; kolom ‘Heterogeniteit’). Wanneer de diffuse bodemkwaliteit in een bodemkwaliteitszone sterk heterogeen is verdeeld, is de betrouwbaarheid van het gemiddelde gehalte in de zone kleiner. Voor PFOS zijn in de bodemkwaliteitszone van de bovengrond ruim voldoende waarnemingen aanwezig om het gemiddelde gehalte (en dus de kwaliteit) goed te beschrijven.

Tabel 3.9 Bodemkwaliteitszones PFOA en PFOS, verwachte bodemkwaliteit PFOA en PFOS.

	Gemiddelde (in µg/kg ds)	Toetsingswaarden (in µg/kg ds)	
		Achtergrondwaarden gemeente Alkmaar en provincie Noord-Holland	Wonen/Industrie
Bodemlaag vanaf het maaiveld tot en met 0,5 meter diepte #			
PFOA (som)	0,34	1,7	7,0
PFOS (som)	0,71	1,5	3,0
Bodemlaag vanaf 0,5 meter tot en met 1,0 meter diepte #			
PFOA (som)	0,20	1,7	7,0
PFOS (som)	0,24	1,5	3,0

De gemiddelden van PFOA en PFOS zijn lager dan de achtergrondwaarden van de gemeente Alkmaar en de provincie Noord-Holland vastgesteld, maar boven de bepalingsgrens. Dit leidt niet tot een beperking bij het toepassen van grond. De achtergrondwaarden voor PFOA en PFOS van de gemeente Alkmaar zijn gelijk aan de provinciale achtergrondwaarden.

3.11 Bijzondere omstandigheden

De bodemkwaliteitskaart doet geen uitspraak over de kwaliteit van de bodem ter plaatse van voor bodemverontreiniging verdachte locaties, locaties met lokale verontreinigingen, gesaneerde locaties of locaties met onvoorzien visuele waarnemingen (bodenvreemde materialen, kleur, geur). Op deze locaties wordt een afwijkende (betere of juist slechtere) bodemkwaliteit dan in de omgeving verwacht. Op terreinen die ooit een leeflaag van schone grond hebben gekregen, of gesaneerde locaties is bijvoorbeeld een betere kwaliteit te verwachten. Een slechtere kwaliteit valt te verwachten op terreinen die (wellicht) door een puntbron verontreinigd zijn en ter plaatse van dempingen, stortplaatsen en lokale ophooglagen.

Ook door de provincie aangewezen beschermingsgebieden vallen onder locaties met bijzondere omstandigheden voor grondverzet. Voorbeelden hiervan zijn waterwin- en grondwaterbeschermingsgebieden, gebieden met archeologische, cultuurhistorische, of aardkundige waarden, Natura2000-gebieden of gebieden die onderdeel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voormalige EHS): <https://maps.noord-holland.nl>. Kaarten van deze beschermingsgebieden zijn opgenomen in de nota bodembeheer⁹².

⁹¹ PFOS: perfluorooctaansulfonzuur; gebruikt in blusschuim.

⁹² Nota bodembeheer gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo, herzien definitief 2, 2020.

Voorafgaand aan grondverzet moet zowel voor de ontgravingslocatie als op de toepassingslocatie worden nagegaan of er naar aanleiding van de ligging in één of meerdere beschermingsgebieden er restricties zijn ten aanzien van het grond- en baggerverzet. De provincie kan hier aanvullende eisen stellen.

3.12 Vaststellen geactualiseerde bodemkwaliteitskaart

Met het bestuurlijk vaststellen van deze voor PFAS geactualiseerde bodemkwaliteitskaart, komen de eerder bestuurlijk vastgestelde bodemkwaliteitskaarten voor de landbodem te vervallen. De eerder opgestelde gezamenlijke bodemfunctieklassenkaart⁹³ is in 2020 niet gewijzigd.

In de laatste wijziging van het Besluit bodemkwaliteit⁹⁴, in verband met de versnelling van de totstandkomingsprocedure voor het vaststellen van gebiedsspecifiek beleid voor PFAS-verbindingen⁹⁵, is tot 1 januari 2021 geregeld dat:

- Gebiedsspecifiek beleid dat betrekking heeft op PFAS-verbindingen kan ook worden vastgesteld door het college van burgemeester en wethouders in plaats van de gemeenteraad.
- Met de wijziging van het Besluit bodemkwaliteit mogen gemeenten de reguliere procedure voor inspraak vooraf (Algemene wet bestuursrecht, Afdeling 3.4, Art. 3:10) vervangen door bezwaar achteraf. Burgemeester en wethouders stellen het besluit niet eerder vast dan een week nadat de kennisgeving is gedaan. Zo wordt de gemeenteraad actief in kennis gesteld van het voornemen van burgemeester en wethouders om een dergelijk besluit te nemen. De kennisgeving wordt openbaar bekendgemaakt, zodat ook naar buiten toe duidelijk is wie de bevoegdheid tot het vaststellen van besluiten inzake gebiedsspecifiek beleid zal gaan uitoefenen.

De in deze voor PFAS-verbindingen geactualiseerde bodemkwaliteitskaarten (kaarten en statistische onderbouwing) voor de gemeenten vervangen de eerder vastgestelde bodemkwaliteitskaarten (kaarten en statistische onderbouwing).

---

⁹³ Bodemkwaliteitskaart en bodemfunctieklassenkaart gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo, documentcode: 14M1136.RAP001, LievensenseCSO Milieu B.V., januari 2017.

⁹⁴ Publicatie Staatsblad 491, 17 december 2019.

⁹⁵ Poly- en perfluoralkylverbindingen, PFAS, zijn stoffen die al decennia worden gebruikt in industriële en andere processen en in vele producten. Ze worden toegepast in allerlei alledaagse toepassingen zoals verf, blusschuim, pannen, kleding en cosmetica. Kenmerkend voor deze stoffen is dat ze persistent, mobiel en nauwelijks biologisch afbreekbaar zijn. Bovendien is van verschillende PFAS-verbindingen aangetoond dat ze toxisch zijn.

4 Totaaloverzicht bodemfunctieklassen, ontgravingskwaliteit, toepassingseisen en mogelijkheden vrij grondverzet

In tabel 4.1 is voor de onderscheiden bodemkwaliteitszones een totaaloverzicht van de voorkomende bodemfunctieklassen, ontgravingsklassen en toepassingseisen. De kleuren in tabel 4.1 komen overeen met de gebruikte kleuren op kaartbijlage 1 (bodemfunctieklassenkaart), kaartbijlage 3 (ontgravingskaarten) en kaartbijlagen 4 (toepassingskaarten).

Omdat aan zone B7 “(Voormalige) bollenteeltpercelen (0,0-0,3 m-mv)” op perceelniveau invulling is gegeven, is deze zone niet op de kaartbijlagen weergegeven.

Op basis van bekende PFAS-gegevens in de gemeenten nemen de gehalten aan PFAS-verbindingen⁹⁶ af in de diepere bodemlagen. Gezien dit gegeven én de gemeten gehalten in de tussenlaag, is het de verwachting dat de bodemlaag dieper dan 1,0 meter niet verdacht is voor verhoogde gehalten aan PFAS-verbindingen.

In tabel 4.2 is een grondstromenmatrix weergegeven waarin de mogelijkheden voor vrij grondverzet⁹⁷ is weergegeven. De bodemkwaliteitskaart, in combinatie met een vooronderzoek volgens de NEN 5725, mag dan als bewijsmiddel dienen voor de chemische kwaliteit van de toe te passen grond. Bij het vooronderzoek moet specifiek ook aandacht worden besteed aan mogelijk voorkomen van verhoogde gehalten aan PFAS-verbindingen vanwege een (bedrijfs)activiteit.

---

⁹⁶ Poly- en perfluoralkylverbindingen, PFAS, zijn stoffen die al decennia worden gebruikt in industriële en andere processen en in vele producten. Ze worden toegepast in allerlei alledaagse toepassingen zoals verf, blusschuim, pannen, kleding en cosmetica. Kenmerkend voor deze stoffen is dat ze persistent, mobiel en nauwelijks biologisch afbreekbaar zijn. Bovendien is van verschillende PFAS-verbindingen aangetoond dat ze toxisch zijn.

⁹⁷ Van vrij grondverzet is sprake als voorafgaand aan het grondverzet de kwaliteit van de grond niet hoeft te worden vastgesteld.

Tabel 4.1 Totaaloverzicht bodemkwaliteitszones, ontgravingsklassen, toepassingseisen bij voorkomende functies conform het generiek kader Besluit bodemkwaliteit, het landelijke tijdelijke handelingskader, het provinciale beleid én het beleid van de gemeente Alkmaar voor hergebruik PFAS-houdende grond en baggerspecie

Bodemkwaliteitszone	Bodemfunctieklasse	Ontgravingsklasse	Toepassingseis @ (generiek kader Besluit en PFAS beleid [landelijk/provinciaal/ gemeente Alkmaar])
Bovengrond (bodemlaag vanaf het maaiveld tot en met 0,5 meter diepte) #			
B1. Alkmaar woongebieden < 1900	Wonen	Industrie ¹	Wonen
B2. Alkmaar woongebieden 1900 - 1930	Industrie	Industrie ²	Industrie
	Wonen		Wonen
	Landbouw/natuur		Landbouw/natuur
B3. Castricum < 1945	Industrie	Industrie	Industrie
	Wonen		Wonen
	Landbouw/natuur		Landbouw/natuur
B4. Oudere woongebieden en bedrijven	Industrie	Wonen	Wonen
	Wonen		Landbouw/natuur
	Landbouw/natuur		Landbouw/natuur
B5. Alkmaar bedrijfsterreinen 1900-1970	Industrie	Wonen	Wonen
	Wonen		Wonen
B6. Overige woongebieden, bedrijven en buitengebied	Industrie	Landbouw/natuur	Landbouw/natuur
	Wonen		Landbouw/natuur
	Landbouw/natuur		Landbouw/natuur
B7. (Voormalige) bollenteeltpercelen (0 - 0,3 m-mv)*	Industrie	Industrie (OCB)	Industrie
	Wonen		Wonen
	Landbouw/natuur		Landbouw/natuur

* De onderliggende bodemlaag (0,3 – 0,5 m-mv) valt in de omliggende zone.

¹ Onaanvaardbare risico's bij vrij grondverzet naar een locatie met de bodemfunctie: Wonen met tuin of Moestuin/Volkstuin.

² Onaanvaardbare risico's bij vrij grondverzet naar een locatie met de bodemfunctie: Wonen met tuin, Onverharde kinderspeelplaatsen of Moestuin/Volkstuin.

De gemiddelden van PFOA en PFOS zijn lager dan de achtergrondwaarden van de gemeente Alkmaar en de provincie Noord-Holland vastgesteld, maar boven de bepalingsgrens. Dit leidt niet tot een beperking bij het toepassen van grond. De achtergrondwaarden voor PFOA en PFOS van de gemeente Alkmaar zijn gelijk aan de provinciale achtergrondwaarden.

@ De toepassingseis is gebaseerd op het generieke kader van het Besluit bodemkwaliteit, het landelijke tijdelijke handelingskader, het provinciale beleid én het beleid van de gemeente Alkmaar voor hergebruik PFAS-houdende grond en baggerspecie.

Vervolg tabel 4.1 Totaaloverzicht bodemkwaliteitszones, ontgravingsklassen, toepassingseisen bij voorkomende functies conform het generiek kader Besluit bodemkwaliteit, het landelijke tijdelijke handelingskader, het provinciale beleid én het beleid van de gemeente Alkmaar voor hergebruik PFAS-houdende grond en baggerspecie

Bodemkwaliteitszone	Bodemfunctieklasse	Ontgravingsklasse	Toepassingseis @ (generiek kader Besluit en PFAS beleid [landelijk/provinciaal/ gemeente Alkmaar])
Tussenlaag (bodemiaag vanaf 0,5 meter diepte tot en met 1,0 meter diepte) #			
T1. Alkmaar woongebieden < 1900	Wonen	Industrie ³	Wonen
T2. Alkmaar woongebieden 1900 - 1930	Industrie	Wonen ³	Wonen
	Wonen		Landbouw/natuur
	Landbouw/natuur		Landbouw/natuur
T3. Alkmaar bedrijfsterreinen 1900 - 1930	Wonen	Landbouw/natuur	Landbouw/natuur
T4. Alkmaar bedrijfsterreinen 1930 - 1970	Industrie	Wonen	Wonen
	Wonen		Wonen
T5. Overige woongebieden, bedrijven en buitengebied	Industrie	Landbouw/natuur	Landbouw/natuur
Ondergrond (bodemiaag vanaf 1,0 meter diepte tot en met 2,0 meter diepte) ##			
O1. Alkmaar woongebieden < 1900	Wonen	Industrie ³	Wonen
O2. Alkmaar woongebieden 1900 - 1930	Industrie	Wonen ³	Wonen
	Wonen		Landbouw/natuur
	Landbouw/natuur		Landbouw/natuur
O3. Alkmaar bedrijfsterreinen 1900 - 1930	Wonen	Landbouw/natuur	Landbouw/natuur
O4. Alkmaar bedrijfsterreinen 1930 - 1970	Industrie	Wonen	Wonen
	Wonen		Wonen
O5. Overige woongebieden, bedrijven en buitengebied	Industrie	Landbouw/natuur	Landbouw/natuur
	Wonen		Landbouw/natuur
	Landbouw/natuur		Landbouw/natuur

³ Onaanvaardbare risico's bij vrij grondverzet naar een locatie met de bodemfunctie: Moestuin/Volkstuin.

De gemiddelden van PFOA en PFOS zijn lager dan de achtergrondwaarden van de gemeente Alkmaar en de provincie Noord-Holland vastgesteld, maar boven de bepalingsgrens. Dit leidt niet tot een beperking bij het toepassen van grond. De achtergrondwaarden voor PFOA en PFOS van de gemeente Alkmaar zijn gelijk aan de provinciale achtergrondwaarden.

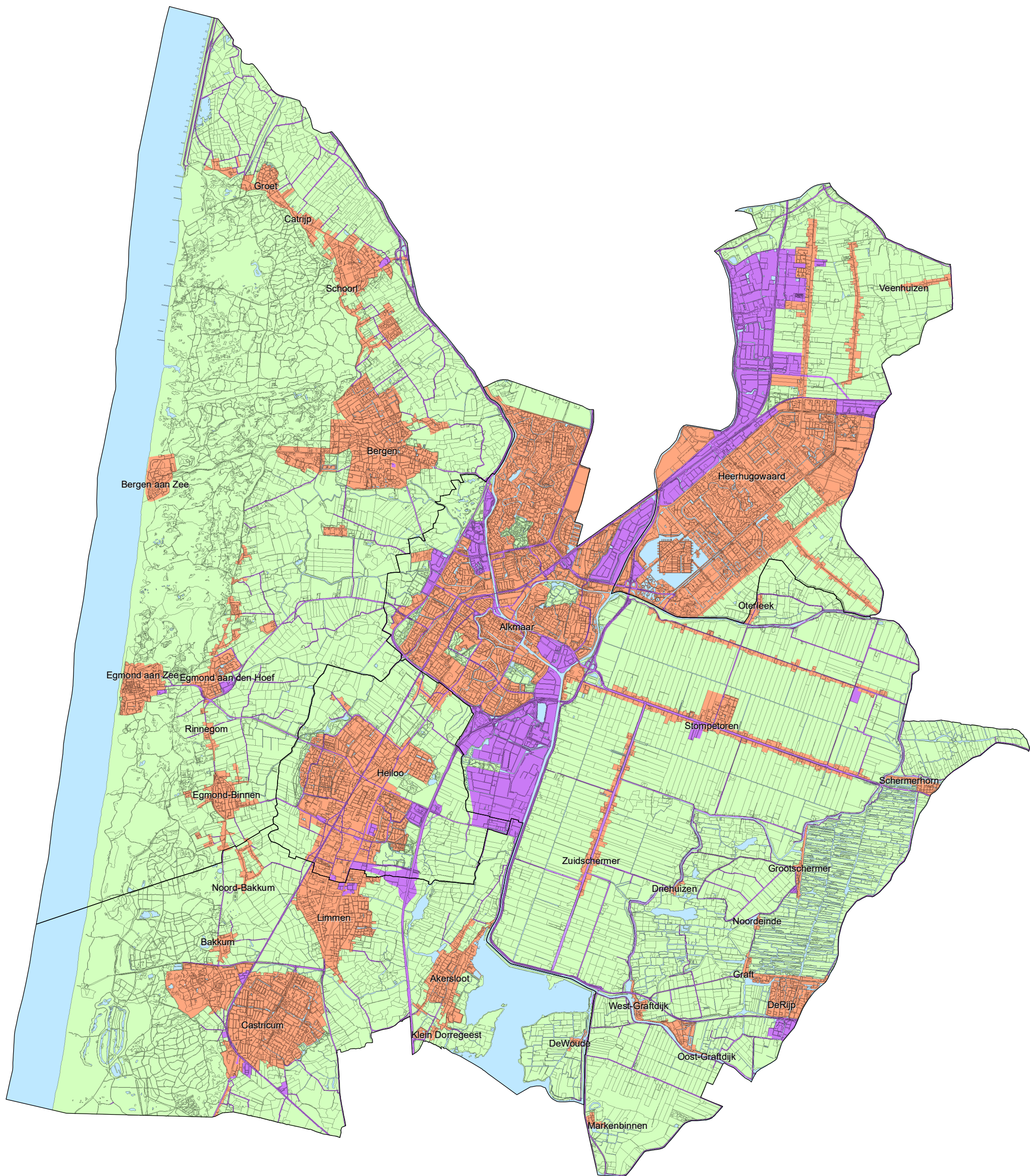
De ondergrond (traject 1,0-2,0 m-mv) is niet verdacht voor PFAS-verbindingen.

@ De toepassingseis is gebaseerd op het generieke kader van het Besluit bodemkwaliteit, het landelijke tijdelijke handelingskader, het provinciale beleid én het beleid van de gemeente Alkmaar voor hergebruik PFAS-houdende grond en baggerspecie.

Tabel 4.2 Grondstromenmatrix met de mogelijkheden voor vrij grondverzet (gebaseerd op het generieke kader van het Besluit bodemkwaliteit, het landelijke tijdelijke handelingsskader, het provinciale beleid én het beleid van de gemeente Alkmaar voor hergebruik PFAS-houdende grond en baggerspecie

		Ontgravingslocatie																	
		Bovengrond (0,0-0,5 m-mv) #							Tussenlaag (0,5-1,0 m-mv) #										
		B1. Alkmaar woongebieden < 1900	B2. Alkmaar woongebieden 1900 - 1930	B3. Castricum < 1945	B4. Oudere woongebieden en bedrijven	B5. Alkmaar bedrijfsterreinen 1900 - 1970	B6. Overige woongebieden, bedrijven en buitengebied	B7. (Voormalige) bollenteeltpercelen (0 - 0,3 m-mv)	O1. Alkmaar woongebieden < 1900	O2. Alkmaar woongebieden 1900 - 1930	O3. Alkmaar bedrijfsterreinen 1900 - 1930	O4. Alkmaar bedrijfsterreinen 1930 - 1970	O5. Overige woongebieden, bedrijven en buitengebied	Ondergrond (1,0-2,0 m-mv) ##					
		Industrie	Industrie	Industrie	Wonen	Wonen	Landbouw/natuur	Industrie (OCB's)	Industrie	Wonen	Landbouw/natuur	Wonen	Landbouw/natuur	Industrie	Wonen	Landbouw/natuur	Wonen	Landbouw/natuur	Onbekend
Toepassingslocatie		Toepassingsseis																	
Bovengrond (0,0-0,5 m-mv) @																			
B1. Alkmaar woongebieden < 1900	Wonen									3					3				
B2. Alkmaar woongebieden 1900 - 1930	Industrie	2	1						3	3					3	3			
	Wonen									3						3			
B3. Castricum < 1945	Landbouw/natuur																		
	Industrie	2	1						3	3					3	3			
B4. Oudere woongebieden en bedrijven	Wonen									3						3			
	Landbouw/natuur																		
B5. Alkmaar bedrijfsterreinen 1900 - 1970	Wonen									3						3			
	Landbouw/natuur																		
B6. Overige woongebieden, bedrijven en buitengebied	Landbouw/natuur																		
B7. (Voormalige) bollenteeltpercelen (0 - 0,3 m-mv)	Industrie	2	1						3	3					3	3			
	Wonen									3						3			
	Landbouw/natuur																		
Ondergrond (0,5-2,0 m-mv) @																			
O1. Alkmaar woongebieden < 1900	Wonen									3					3				
O2. Alkmaar woongebieden 1900 - 1930	Wonen									3						3			
	Landbouw/natuur																		
O3. Alkmaar bedrijfsterreinen 1900 - 1930	Landbouw/natuur																		
O4. Alkmaar bedrijfsterreinen 1930 - 1970	Wonen									3						3			
O5. Overige woongebieden, bedrijven en buitengebied	Landbouw/natuur																		
Uitgesloten gebied	Onbekend																		
#	De gemiddelden van PFOA en PFOS zijn lager dan de achtergrondwaarden van de gemeente Alkmaar en de provincie Noord-Holland vastgesteld, maar boven de bepalingsgrens. Dit leidt niet tot een beperking bij het toepassen van grond. De achtergrondwaarden voor PFOA en PFOS van de gemeente Alkmaar zijn gelijk aan de provinciale achtergrondwaarden.																		
##	De ondergrond (traject 1,0-2,0 m-mv) is niet verdacht voor PFAS-verbindingen.																		
@	De toepassingseis is gebaseerd op het generieke kader van het Besluit bodemkwaliteit. Ook gelden de toepassingswaarden uit het landelijke tijdelijke handelingsskader, het provinciale beleid én het beleid van de gemeente Alkmaar voor hergebruik PFAS-houdende grond en baggerspecie.																		
BELANGRIJK:																			
Voorafgaand aan het grondverzet moet altijd een vooronderzoek volgens de NEN 5725 worden uitgevoerd.																			
Bij al het grondverzet gelden mogelijk aanvullende voorwaarden (zie § 3.11).																			
	Niet toepasbaar, tenzij na partijkeuring en toetsing door de OD NHN																		
	Toepasbaar, mits de ontgravingslocatie onderdeel uitmaakt van de bodemkwaliteitskaart.																		
1	Toepasbaar, mits de ontgravingslocatie onderdeel uitmaakt van de bodemkwaliteitskaart en de bodemfunctie geen Wonen met tuin, Plaatsen waar kinderen spelen of Moestuin/Volkstuin betreft.																		
2	Toepasbaar, mits de ontgravingslocatie onderdeel uitmaakt van de bodemkwaliteitskaart en de bodemfunctie geen Wonen met tuin of Moestuin/Volkstuin betreft.																		
3	Toepasbaar, mits de ontgravingslocatie onderdeel uitmaakt van de bodemkwaliteitskaart en de bodemfunctie geen Moestuin/Volkstuin betreft.																		
	Onderzoek om samen met bodemfunctieklassen de toepassingseis te bepalen (bijlage 1, kopje Toepassingskaart), toetsing door de OD NHN																		
	Geen vrij grondverzet																		

Bodemfunctieklassenkaart

Bodemfunctieklasse

- Industrie
- Wonen

Overig

- Landbouw/natuur
- Water

Alle percelen in het buitengebied met de bestemming 'wonen' hebbende bodemfunctie 'wonen'. Alle percelen in het buitengebied met de bestemming 'industrie' hebbende de bodemfunctie 'industrie'.

Project

Besluit bodemkwaliteit regio Alkmaar

Opdrachtgever

Gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard en Heiloo

Kaartnr.	Datum	Versie	Auteur	Akkoord
14M1136.1	januari 2017	gewijzigd def.	B. Meesen	J.S. Spronk

0 0,5 1 2 Kilometers

Schaal 1:87.500 (A3)

Lievense **CSO**
infra water milieu

LievenseCSO Milieu B.V.
Regulierering 6
3981 LB Bunnik